

አተተ I (አቲት ፡ አተተ I ራቀ) I
ወገደ ፡ አራቀ ፡ ነጠለ ፡ አስገለለ ።

አታች I ያተተ ፡ የሚያትት I አስገላይ ።

አታት I ዐራጣ ፡ ወለድ I ሰው ፡ ካገሩ ፡
ተወግዶ ፡ እባዕድ ፡ አገር ፡ ሺዶ ፡ የሚያተርፈው ፡
ትርፍ ፡ ላበዳሪ ፡ የሚከፍለው ፡ ገንዘብ ። ውርኝ
ትን ፡ እይ ።

አቴቴ I (ጋላ) I ዛር I በሴት ፡ ስም ፡ የምት
ጠራ ፡ ውቃቢ ፡ ዐማርች ፡ ከጋሎች ፡ የወረሷት ፡
ጨሌ ፡ የሚያጠልቁላት I አቴቴ ፡ ግንቢ ፡ አቴቴ ፡
ሐራ ፡ አቴቴ ፡ ዱላ ፡ እያሉ ፡ እንቀት ፡ የሚቀቅ
ሉላት ፡ አምልኮ ፡ ባዕድ ። ትርጓሜው ፡ ጠባቂ ፡
ማለት ፡ ይመስላል ። ጨሌን ፡ ተመልከት ።

አቴት I ሀብት ፡ ዕድል ፡ ገንዘብ ፡ ከብት I
ባል ። ሚስትም ፡ ለባሏ ፡ አቴት ፡ ትባላለች ።

ማተት I መወገድ ፡ ማራቅ ፡ መነጠል ።

ማተቻ I መወገጃ ፡ ማስገለጽ ፡ ማራቂያ ።

አሳተተ I (አእተተ) I አስራቀ ፡ አስገ
ለለ ፡ አስለየ ።

ማሳተት I ማስገለል ፡ ማስለየት ፡ ማስ
ወገድ ።

ታተተ I (ተአተተ) I ተወገደ ፡ ራቀ ፡
ተገለለ ፡ ተለየ ።

እትት I (እቲት) I ከልብስ ፡ የተለየ ፡
ዕራቁት ፡ ገላ ። (ግጥም) I እትቱ ፡ በረደኝ ፡ ቀበቀ
ዘኝ ፡ ነቱ I አስለምዶኝ ፡ ነበር ፡ ያ ፡ ልጅ ፡ በደረቱ ።
ዕችከን ፡ እይ ።

አስተታተት I አወጋገድ I ማተት ።

አቱች ፡ (ኞች) I የቅጠል ፡ ስም I ሥሩ ፡
ለጠጅና ፡ ለንጥል ፡ መድኃኒት ፡ የሚኾን I የጠጅን ፡
መበላሸት ፡ የንጥልን ፡ መውረድ ፡ የሚያርቅ ፡
የሚያሰግድ ።

አተተ I—ተች I—ዐተተ ።

አጵሎን I የጽርእ ፡ ጣዖት ፡ ስም I የቀን
ኸና ፡ አምላክ ።

አጶሊጡ I (አቦሊጡ) I የሊጡ ፡ ባለ
ቤት ፡ ሊጥን ፡ የሚያሽ ፡ የሚለውስ ። ባለቅኔዎች ፡
ግን ፡ የምጣድ ፡ ብልጭልጭታ ፡ ይሉታል ።

አጶራጣዛ I የማይበላ ፡ መጥፎ ፡ ዓሣ ።

ኤጲስቆጶስ I መንፈሳዊ ፡ የቤተ ፡ ክሲ
ያን ፡ ሹም I አቡን ፡ ቂስን ፡ ዲያቆንን ፡ የሚሾም I
ትርጓሜው ፡ ጠባቂ ፡ ማለት ፡ ነው ።

በ

በ I ጀኛ ፡ ፈደል I በግእዝ ፡ አልፍ ፡ ቤት ፡
በአቡደ ። በፈደልነት ፡ ስሙ ፡ ቤት I በአታዝ
ነት ፡ በ—፪ ፡ ይባላል ።

በ I ደቂቅ ፡ አገባብ ። ማድረጊያ I ፍችው ፡
በቁም ፡ ቀሪ ። በመዝናኛ ፡ እግዚር ፡ ሰማይንና ፡
ምድርን ፡ ፈጠረ I በ፶ኛ ፡ ቀን ፡ ግን ፡ ዐረፈ ።

በ I (በዘ) I ዐቢይ ፡ አገባብ ። አዳም ፡ በበ
ደለ ፡ መድኃኒ ፡ ዓለም ፡ ክስ ፡ ቀራንዮ ፡ ቁጃል ፡
ከለሚዳ ፡ ለብሶ ።

በ I (ቦበ) I በቁም ፡ ቀሪነቱን ፡ ሳይለቅ ፡
ከአንቀጽ ፡ በኋላ ፡ ጊዜን ፡ እያስከተለ ፡ አንቀጽ ፡
ያስቀራል ። ክርስቶስ ፡ በተሰቀለ ፡ ጊዜ ፡ ፀሓይ ፡
ጨለመ ። በ ፡ ከተናባቢ ፡ ሣልስ ፡ ቅጽል ፡ ሲወጣ ፡
መኪናን ፡ እይ ።

በ I ቸልታ ። በቦታ ፡ እየገባ ፡ በትርፍ ፡
ዐማርኛ ፡ ኹና ፡ ቁም ፡ ያሠኛል ። አምራ ፡ በሰማይ ፡
ሲያይሽ ፡ ዋለ ።

በ I (መ ፡ ፈ) I የመና ፡ የፈ ፡ ተለዋዋጭ ።
ዝናም ፡ ዝናብ I ኩረፍታ ፡ ኩረብታ ።

ቢ I (እመ) I ዐቢይ ፡ አገባብ ። ላላር ፡
የጣፈው ፡ ቢነግድ ፡ አይተርፈው ። በሩቆች ፡ ወንዶ
ችና ፡ ሴቶች ፡ ትንቢት ፡ አንቀጽ ፡ ሲገባ I ቢተኙ ፡
ነገር ፡ ያገኙ I ቢነሡ ፡ ነገር ፡ ይረሱ ፡ ይላል ።
ካሉታ ፡ ጋራ ፡ ሲነገር ፡ ራብዕ ፡ ይኾናል ።

ባ I (እመ ፡ ኢ) I በላይነት ፡ ቀራ ፡ እሱ ፡
ባልነበር ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ በሬ ፡ ይታረድ ፡ ነበር ።
ሣልሱ ፡ በትንቢት I ራብዑ ፡ በገላፈ ፡ እንደ ፡
ገባ ፡ አስተውል ።

ባ I የበግ ፡ ጨካኝና ፡ ጥሪ ። በጉ ፡ ባ ፡
ይላል ። ምን ፡ ይላል I ባ ፡ ይላል ። በ ፡ በቅርብ ፡
ወንድና ፡ እኔ ፡ በሚል ፡ በትንቢት ፡ ሲገባ ፡ ሳድስ ፡
ይኾናል ።

ብ I አንተ ፡ ብትኖር ፡ ወንድሜ ፡ ባልሞ
ተም ፡ ነበር ። ብኖር ፡ ዓመት I ብበላ ፡ ጋት ።
በቅርቦች ፡ ወንዶችና ፡ ሴቶችም ፡ እንደዚሁ ፡
ይገባል ።

ቧ I የጃ ፡ ወራሽ ። ጃጨረ ፡ ቧጨረ ።

ቧ I (በዊሕ) I መብራት I ጅ ፡ ቦግ ፡ ማለት ።

ቧ ፡ አለ I (ቦሐ) I በራ I ጅ ፡ ቦግ ፡ አለ ።

ቧለው I የሰው ፡ ስም I ቧ ፡ አለው ፡ ቧ ፡
ያለው I ዐይኖች ፡ ማለት ፡ ነው ። ደጃች ፡ ቧለው ፡
እንዲሉ ። ቡሕን ፡ ተመልከት ።

ቡአ I (በዊአ ፡ ቦአ) I አንዣት I ያን
ዣት ፡ መውረድ ፡ መዛወር ፡ መጠምዘዝ ፡ አለስፍ
ራው ፡ መግባት ፡ ፈረሰኛው ፡ ቡአ ፡ ወረደው ፡
እንዲሉ ። ንፍጥና ፡ አክታ ፡ የሚመስል ፡ ያንዣት ፡
ውስጥ ፡ በሽታ ። ጋላ ፡ ወረደ ፡ ሲል ፡ ቡኤ ፡ ይላ
ልና I ቡአ ፡ ማለት ፡ ከጋልኛ ፡ ይሰማል ።

ባባ ፤ (በሕብሐ) ፤ ፈራ ፡ ሠጋ ፡ ባንነ ፡ በረገገ ፡ ገንገነ ፡ (ግጥም) ፤ እንቢ ፡ አለኝ ፡ እንጂ ፡ ሆይ ፡ እየባባ ፤ ውልድኸ ፡ አንኮበር ፡ ኑሮኸ ፡ ሐር ፡ ዐምባ ።

ባቡ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ ጠላቶች ፡ ፈሩ ፡ ገንገኑ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ባቢ ፤ የሚባባ ፤ ሠጊ ፡ ገንጋኝ ።

ብቡ ፤ የባባ ፡ የፈራ ፡ የሠጋ ፡ የበረገገ ፤ ፈራ ፡ ሥጦ ።

መባባት ፤ መፍራት ፡ መሥጋት ፡ (ኢሳ ፤ ፩) ።

መባቢያ ፤ መፍሪያ ፡ መሥሪያ ።

አባባ ፤ (አባሕብሐ) ፤ አስፈራ ፤ አሠጋ ፡ አባነ ፡ አገነገነ ፡ (ኢዮጵ፤ ፲፮) ።

ማባባት ፤ ማስፈራት ፡ ማሥጋት ፡ ማንቀ ፡ ጥቀጥ ።

ማባቢያ ፤ ማስፈሪያ ፡ ማሥሪያ ።

ባባ ፡ አለ ፤ (ቤበየ) ፤ ጮኸ ፤ ገጥጥጥ ፡ እንስትን ፡ በግሩ ። ወጠጠው ፡ ባባ ፡ ይላል ።

አንባባ ፤ (አንቤበየ) ፤ አሠየ ፡ አጎመዝ ፤ አናወዘ ፡ አቅበዘዘ ፤ አስጮኸ ፡ አስረያ ፡ ለዘመት ። ያንባባኸ ፡ ዙ(ቀ)ርንቢ ፡ እንዲሉ ። ዳግመኛም ፡ በ ተገብሮነት ፡ ይፈታል ።

ባባ ፤ (ስም) ፤ ፍሬው ፡ የሚበላ ፡ የወር ካፍ ፡ የሹላ ፡ ዐይነት ፡ ዛፍ ፡ ባሕታውያን ፡ ፈልፍ ለው ፡ በውስጡ ፡ የሚቆሙበት ፤ ቅርንጫፉ ፡ እንደ ፡ ዘንባባ ፡ የሚዘረጋ ። ፈተኛውና ፡ ጳለኛው ፡ ባባና ፡ ባባ ፡ የሚለዩት ፡ በመጥበቅና ፡ በመላላት ፡ ነው ።

ባብ ፤ (ዐረ) ፤ በር ፡ መግቢያ ።

ባብ ፡ እልመንደብ ፤ በአቦከና ፡ በዓደን ፡ መካከል ፡ ያለ ፡ የጭንቅ ፡ የመከራ ፡ በር ። መንደ ቦን ፡ እይ ።

(ላቦ) ባቦ ፤ (ሐረርና ፡ ዐረብ ፡ ባባ ፤ ወንድ ፡ አያት) ፤ የማክበርና ፡ የትሕትና ፡ የመታዘዝ ፡ ቃል ፤ ፍቅው ፡ አባት ፡ ሆይ ፡ አቤቶ ፡ ጌቶ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ነው ። ከዕሽታና ፡ ከይኹን ፡ በኋላ ፡ ይነገ ራል ። ዕሽባቦ ፤ ዕሽባቦ ፡ አለ ፤ ይኹን ፡ ባቦ ።

ባቦ ፤ ዕሺ ፡ በን ፡ በጂ ፡ ደግ ።

(ጥቦ) ባቦ ፤ (በአቦ) ፤ የግዝትና ፡ የማማጠን ፡ ቃል ። ባቦ ፡ በማሪያም ፡ እንዲሉ ።

(ዒዒ) ፤ አንዒዒ ፤ (ነብሐ ፡ አንባሕ ብሐ) ፤ አንፋፋ ፡ አንገገገ ፤ አወረደ ፡ አፈሰሰ ፤ ያሸንዳ ፡ የወንዝ ፡ የንባ ፡ አንዒን ፡ ተመልከት ፤ የዚህ ፡ ዘር ፡ ነው ።

ተንዒዒ ፤ ተንፋፋ ፡ ተንገገገ ፤ ወረደ ፡ ፈሰሰ ።

ባበለ ፤ ተደባለቀ ፡ ተቀየጠ ፡ ተቀላቀለ ፡ (ግእዝ) ።

ባበለ ፤ ኾነ ፡ ተደረገ ፡ ልመናው ፡ ቀል ምጣው ።

አባበለ ፤ አሸበለበለ ፡ አቂላመጠ ፡ እንደ ፡ ድመት ፡ በወተት ፡ እንደ ፡ ልጅ ፡ በቀለበት ፡ ለመነ ፤ ዕሽባቦ ፡ አለ ፡ (ምሳጽ ፤ ፲ ። ሆሴደ ፤ ፲፮ ። ማቴጽ፤ ፳ ። ግብ ፡ ሐዋ፤ ፲፫ ፤ ፲፫) ።

አባባይ ፡ (ዮች) ፤ ያባበለ ፡ የሚያባብል ፡ የሚያሸበለብል ፡ የሚያቂላምጥ ፡ የሚለማመጥ ። ቤት ፡ ዐባይ ፤ ቤት ፡ አባባይ ፡ እንዳለ ፡ ታቦት ፡ ዘፋኝ ።

አባባይነት ፤ አሸበልባይነት ፡ ደላይነት ።

ማባበል ፤ ማሸበልበል ፡ ማቂላመጥ ፡ መለ ማመጥ ፡ (ጭር ፡ ፪ ፤ ፲፩) ።

ማባበያ ፤ መደለያ ፤ ጊዜ ፡ እንድ ፡ ነገር ።

ተባበለ ፤ ተሸበለበለ ፡ ተለመነ ፡ ተቂላ መጠ ።

ተባበለች ፤ በወርቅ ፡ እንክብል ፡ በሽማ ፡ ጥቅል ፡ ተለመነች ።

መባበል ፤ መለመን ፡ (ገላጽ ፡ ፳) ።

ባቢሌ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ በሐረርጌ ፡ አው ራጃ ፡ ያለ ፡ አገር ።

ባቤሎ ፤ ነጭ ፡ አደንገሬ ፡ ዐረቦች ፡ ፈሉ ሲያ ፡ የሚሉት ፡ ደንጉሎን ፡ እይ ።

ባቢሎን ፤ የከተማ ፡ ስም ፤ ድብልቅልቅ ፡ ዝብርቅርቅ ፡ ቅይጥ ፡ ውጥንቅጥ ፡ ማለት ፡ ነው ። መዝገመሪያውን ፡ ባበለ ፡ ተመልከት ።

ባቡር ፡ (ሮች) ፤ በውሃ ፡ ጨለ ፡ የሚኼድ ፡ መኪና ። ፈረንጆች ፡ ባጥር ፡ ይሉታል ።

ባቡሬ ፤ ከዠርባው ፡ ወይም ፡ ከሆዱ ፡ ነጭ ፡ የኾነ ፡ ዓሣ ።

በበተ ፤ አገባ ፡ ከተተ ፡ በውስጥ ፡ አደረገ ።

ብብት ፤ ብብቻ ፤ ሕዕን ፡ ውስጥ ፡ ከጣ ቶች ፡ አንዱ ፡ በቂስል ፡ መካከሉ ፡ የሚያብጥ ፡ (ዘፀ፬ ፡ ፮ ፡ ፮ ። ሰቂጃ ፤ ፲፪) ፡ (ተረፈ) ፤ የቂጡን ፡ አወርድ ፡ ብላ ፡ የብብቷን ፡ ጣለች ።

ብብቶች ፤ ኹለትና ፡ ከኹለት ፡ በላይ ፡ ያሉ ።

አስበበት ፤ በብብት ፡ አሲያዝ ፤ ከብብት ፡ አስገባ ።

ማስበበት ፤ በብብት ፡ ማሲያዝ ።

ተበበተ ፤ በብብት ፡ ተያዘ ፤ ከብብት ፡ ገባ ፤ ተከተተ ።

ባቡት ፤ ራሲንና ፡ እግሯን ፡ ከደንጊያ ፡ ውስጥ ፡ የምትበብት ፡ የምታገባ ፡ የምትከት ፡ ደንጋይ ፡ ልብሷ ፡ ዒሊ ፤ ፊቷ ፡ አባብ ፡ የሚመ ስል ፡ እባብማ ፡ አባቡት ።

ባቡቴ ፤ ከቡ ፡ እንክብል ፡ ገብስት ፡ ሴቶች ፡

በዓለ : አምሳል : የሚጋግሩት ። አርባ : ባቡቱ : እንዲሉ ። አበቡቱን ፡ ተመልከት ።

በጋ ፤ (በግፆ : በግዐ) ፤ ሐጋይ : ድርቅ ፤ የድርቅ ፡ ወራት ፡ ካፃቱ ፡ ከፍለ ፡ ዘመን ፡ አንዱ ፡ እጅ ፤ ይ ፡ ወር ፡ ወይም ፡ ፺፩ ፡ ቀን ፡ ተሩብ ፤ ከታገሣ ፡ ፳፮ ፡ እስከ ፡ መጋቢት ፡ ፳፮ ። በባላገር ፡ ግን ፡ ከመስከረም ፡ ዝምሮ ፡ እስከ ፡ ሠኔ ፡ በጋ ፡ ይባላል ፤ ይኸውም ፡ ከመስከረም ፡ ፳፮ ፡ እስከ ፡ ሠኔ ፡ ፳፮ ፡ ግለት ፡ ነው ። ለምኝ ፡ ሠኔ ፡ በጋው ፤ መስከረም ፡ ከረምቱ ። ፱ ፡ ወር ፡ በጋ ። ባጀ ፡ በጋ ፡ ከግለት ፡ የወጣ ፡ ነው ።

በግ ፤ (በግዕ) ፤ በቂሙ ፤ የቤት ፡ እንሰላ ፤ ከላይ ፡ የፈት ፡ ጥርስ ፡ የሌለው ፡ የሚያመሰሉ ፡ ከብት ፡ የጸድቅ ፡ ምሳሌ ፡ (የሐፈ ፡ ፳፱) ። (ተረት) ፤ ሞኝ ፡ ካመረረ ፤ በግ ፡ ከበረረ ። ተባቱም ፡ እንስቱም ፡ በግ ፡ ይባላል ። ነገር ፡ ግን ፡

በጉ ፤ (በግዑ) ፤ ያ ፡ በግ ፤ የርሱ ፡ በግ ። በጋ ፤ ያች ፡ በግ ፤ የርሷ ። በግ ። ጀኛውን ፡ አለ ፡ አይ ። በጊቱ ፡ ቷ ፤ (በግዕታ) ፤ ያች ፡ በግ ፡ በግለት ፡ ተባቱና ፡ እንስቱ ፡ ተለይተው ፡ ይታወቃሉ ።

በጋ ፡

በጉ ፡

በጎች ፤ (አባግዕ ፡ ዓት) ፤ የቤት ፡ እንስሶች ፡ ከበቶች ፡ የጸድቃን ፡ ምሳሌዎች ፡ (ዘፀ፱ ፡ ፫ ። ማቴ፩ ፡ ፵፩) ።

በገ ፤ ፈጅ ፤ ታላቅ ፡ ድስት ፡ ስታቱ ፡ ያንድ ፡ በግ ፡ ሥጋ ፡ የሚቀትል ።

በገ ፡ ሰማይ ፤ ዕረያ ፡ ቋንጣውን ፡ ውርዶ ፡ የሚበላው ።

በጌ ፤ የኔ ፡ በግ ።

በጌምድር ፤ (ምድረ ፡ በግዕዩ) ፤ በግ ፡ ያለበት ፡ የሚረባበት ፤ የኔ ፡ በግ ፡ ምድር ። (በግ ዓዊ) ፤ የበግ ፡ በጋም ፡ ግለት ፡ ነው ።

በጌምድር ፤ በጎ ፡ ግለፊያ ፡ ለም ፡ ምድር ። ደንቢያንና ፡ ፎገራን ፡ ያሳያል ።

በጋማች ፤ (ሐማቱ ፡ በግዕ) ፤ በግ ፡ ዐማች ፤ በግን ፡ የሚያርድ ፡ የሚያወራርድ ፡ የሚጠብስ ፤ ሥጋ ፡ ቤት ፡ ሥጋ ፡ ሽያጭ ። ዐመተን ፡ እይ ።

በጎ ፤ (በግዓዊ) ፤ ደኅና ፡ ደግ ፡ ግለፊያ ፡ መልካም ፡ ሥራ ፡ ሰው ፡ ነገር ፡ (መዝ፱ ፡ ፮) ። ዕሺ ፡ በጎ ፡ ዐይነ ፡ በጎ ፡ እንዲሉ ።

በጎ ፡ አድራጊ ፤ ደግ ፡ ሠራ ፡ (ነሐ፱ ፡ ፲፮) ።

በጎ ፡ አድራጎት ፤ የጽድቅ ፡ ሥራ ፡ ግድረግ ፡ መሥራት ፤ ምግባረ ፡ ሠናይ ።

በጎ ፡ ኾነ ፤ (ጥዕዩ ፤ ሐይወ) ፤ ዳነ ፡ ተፈወሰ ፡ ጤና ፡ አገኘ ።

በጎ ፡ ነው ፤ ደኅና ፡ ነው ፤ ተሸሎታል ።

በጎነት ፤ በጎ ፡ መኾን ፡ መዳን ።

በጎነት ፤ ደግነት ፡ ቸርነት ፡ (ዘ፳፩ ፡ ፲፩ ። ኤር፲፮ ፡ ፲) ።

በገበገ ፤ (ገበገበ) ፤ ፈጀ ፡ ተኩሰ ፡ አቃጠለ ፤ ገረፈ ፡ አቄሰለ ፡ አሳመመ ።

በግባጊ ፤ የበገበገ ፡ የሚበገበግ ፤ አቃጣይ ፡ ገራፈ ፤ አቀላይ ፡ ቂጥኝ ።

ብግበጋ ፤ ገረፋ ፡ ትኩሳ ።

መበግበግ ፤ መፍጀት ፡ ግቃጠል ፡ መግረፍ ።

መበግበጊያ ፤ ግቃጠያ ፡ መግረፊያ ፡ ግጥድ ፡ ጅራፍ ።

አስበገበገ ፤ አስፈጀ ፡ አስገረፈ ፡ አስቄሰለ ።

ተበገበገ ፤ ተተኩሰ ፡ ተቃጠለ ፤ ተገረፈ ፤ በብዙ ፡ ቄሰለ ፡ ገበገበገ ፡ ተመልከት ፤ የበገበገ ፡ ግልባጭ ፡ ነው ።

ብግብግ ፤ የተበገበገ ፤ ግርፍ ።

አበጋበግ ፤ አገራረፍ ፤ መበገበግ ።

(በገበገ) ፤ አንበገበገ ፤ እንበለበለ ፡ እንደደ ፡ አበራ ፤ አዘለለ ። (ነደደ ፡ ዘለለ) ።

እንቡግቡግ ፤ የሚንበገበግ ፤ እንበለበለ ።

ተንበገበገ ፤ ትግ ፡ ትግ ፡ አለ ፤ ዘለለ ፡ በጎይል ፡ ነደደ ፡ (ናሐ፫ ፡ ፫) ።

መንበግበግ ፤ መንደድ ፡ መፍለቅ ።

በግ ፤ መብራት ፡ መዘለል ።

በጋለ ፤ (በግ ፡ አለ) ፤ ፈጥና ፡ በጎይል ፡ በራ፤ ቧ ፡ ፋ ፡ አለ ፤ በረቀ ።

በጋለ ፤ በጋለች ፤ የወንድና ፡ የሴት ፡ ስም ፤ ዐይናሞች ፡ መኾናቸውን ፡ ያሳያል ።

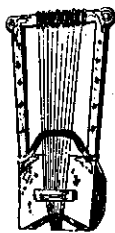
በግ ፡ በግ ፡ አለ ፤ ተግ ፡ ተግ ፡ አለ ፤ ተንበገበገ ።

በግታ ፤ ብልጭታ ፤ ነጸብራቅ ፤ የመብረቅ ፡ ብርሃን ።

በገድ ፤ (ትግ) ፤ ጎፍረተ ፡ ብእሲት ። በረገደ ፡ ግለት ፡ ከዚህ ፡ የወጣ ፡ ነው ።

ባጉም ፤ (ትግ ፡ ዝምተኛ) ፤ የዝንጅር ፡ ጭኸት ፤ ልጆች ፡ እንደ ፡ ዝንጅር ፡ እያኩበኩቡ ፡ የሚጣውቱት ፡ ጭቃታ ፡ ባጉም ፡ ባጉም ፡ አለ ። (ግጥም) ፤ የጎደል ፡ ዝንጅር ፡ ይላል ፡ ባጉም ፡ ባጉም ፤ እይዘነጉም ፡ ለባዳና ፡ ለጉም ።

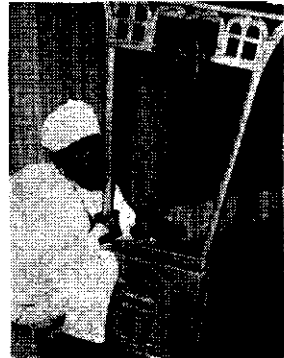
በገነ ፤ (ገምጥ ፡ ገመነ) ፤ ደረቀ ፡ ከረረ ፤
 ዐበጠ ፡ ቁረበጩ ፤ ከሰለ ፡ ዐረረ ።
 በጋኝ ፤ የሚበግን ፤ ደራቂ ።
 ብገን ፤ (ትግ ፡ ሐባ ፤ ጨብጥ) ፤ የቂ
 ረበጩ ፡ ቀርብጭ ፤ ጅግል ፡ ግምል ።
 ብገናም ፤ ጨብጣም ፡ ዕብጠታም ፡ ግም
 ላም ፡ ጠባላም ።
 ብገን ፤ የቅርብ ፡ ወንድ ፡ ትእዛዝ ፡ እን
 ቀጽ ። ድረቅ ፤ ከረር ።
 ብግን ፤ የበገነ ፡ የደረቀ ፡ የከረረ ፡ የገመነ ፡
 ያረረ ።
 ብግን ፡ አለ ፤ ፈጽሞ ፡ ገመነ ፡ ዐረረ ።
 መብገን ፤ መድረቅ ፡ መከረር ።
 መብገኛ ፤ መድረቂያ ፡ መከረሪያ ፡ መግ
 መኛ ።
 አበገነ ፤ አደረቀ ፡ አከረረ ፤ አገመነ ፡ አ
 ሳረረ ።
 አብጋኝ ፤ ያበገነ ፡ የሚያበግን ፡ የሚያደ
 ረቅ ፡ የሚያከር ፡ የሚያገምን ፤ አከራሪ ።
 አብግን ፤ ዝጊ ፡ ከግሁ ፤ አግምን ። ልብ ፡
 አብግን ፡ እንዲሉ ።
 ማብገን ፤ ማድረቅ ፡ ማከረር ፡ ማግመን ።
 ማብገኛ ፤ ማድረቂያ ፡ ማግመኛ ።
 ብግነት ፤ ድርቀት ፤ ቀርብጭታ ።
 አበጋገን ፤ አደራረቅ ፡ አከራረር ፡ አገማ
 መን ፤ መብገን ። በገነ ፡ ያማርኛ ፤ ገመነ ፡ የግእዝ ፡
 ነው ።
 በገነ ፤ (ዕብ ፡ ናጌን) ፤ ቃኘ ፤ ነዘረ ፡ መታ ፡
 ደረደረ ።
 በገና ፡ (ዎች) ፤ ከገበቱ ፡ ከ፪ ፡ ቋሚና ፡
 ካ፩ ፡ አግዳሚ ፡ ዕንጨት ፡ የተዘጋጀ ፡ መዘመሪያ ፡
 መንፈሳዊ ፡ ምስጋና ፡ ማመስገኛ ፡ መዝሙር ፡
 ባላ፤ ፡ እውታር ፡ የሚቃኝ ፡ የሚነዘር ፡ የሚደረ
 ደር ። ዳዊት ፡ በገናውን ፡ ዕዝራ ፡ መሰንቆውን ፡ እ
 ንዲሉ ። በገና ፡ የኸማቱን ፡ መድረቅና ፡ መከረር ፡
 ያሳያል ። ገናን ፡ እይ ።

በገና ፡

በገና ፡ መታ ፤ ነዘረ ፡ ደረደረ ፤ ዘመረ ።
 ከቶ ፡ አይቀርም ፡ ሞቱ ፡ ምንም ፡ ቢታከቱ ፡ አለ ።

በገና ፡ መቼ ፤ በገና ፡ የሚመታ ፡ የሚደ
 ረድር ፡ ጠቦ ፤ ወይም ፡ ሌላ ።

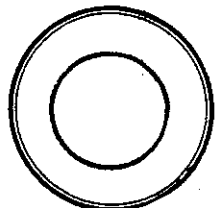

በገና ፡ መቼ ፡

ብጉንጅ ፡ (ጆች) ፤ በብጉርና ፡ በዕባጭ ፡
 መካከል ፡ ያለ ፡ የበገነ ፡ የከረረ ፡ ትኩሳታም ፡ ዕብ
 ጠት ። ብጉንጅ ፡ ጉለት ፡ ዐይነት ፡ ነው ፤ ትልቅና ፡
 ትንሽ ፡ ትንሹ ፡ ያይጥ ፡ ብጉንጅ ፡ ይባላል ።
 በገረ ፤ (በጊር ፡ በገረ) ፤ ዐጉልና ፡ ገቢር ።
 አደገ ፡ ጉለመሰ ፤ ብጉር ፡ እወጣ ።
 በገረ ፤ ሞከረ ፡ ፈተነ ፤ ነደፈ ፡ መጠነ ፡
 ለካ ፤ ምልክት ፡ አደረገ ።
 በገረ ፤ ደፈረ ። ማን ፡ በግሮ ፡ እንዲሉ ።
 በጋሪ ፤ የበገረ ፡ የሚበግር ፡ የሚሞከር ፡ የ
 ሚፈትን ፤ ሞከሪ ፡ ፈታኝ ።
 በጋር ፡ (ሮች) ፤ ጸርከል ፡ ዙሪያ ፡ ክብ ፡
 መንደሪያ ፡ መበገሪያ ፡ መሣሪያ ።
 ብገራ ፤ መከራ ፡ ፍተና ፡ ምጠና ፤ የመበ
 ገር ፡ ሥራ ።
 ቢጋር ፡ (ሮች) ፤ በገመድ ፡ በክሰል ፡ በበ
 ረቅ ፡ የተበገረ ፡ የተሣለ ፡ የተመለከተ ፡ ምልክት ፡
 ንድፍ ፡ መጠን ፡ መሠረት ። ፈረንጆች ፡ ፕላን ፡
 ይሉታል ።

በጋር ፡

በጋር ፡

መበገር ፤ መሞከር ፡ መፈተን ፡ መንደፍ ፡
 መሣል ፡ ማመልከት ።
 መበገሪያ ፤ ማመልከቻ ፡ መንደሪያ ፡ በጋር ፡
 ገመድ ፡ በረቅ ፡ ክሰል ።

አስበገረ ፤ አስጥከረ ፤ አስፈተን ፤ አስነ
ደፈ ፤ አስለካ ፤ አስመጠነ ፤ አሣለ ።

አስበገረ ፤ አስደፈረ ።

አስበጋሪ ፤ ያስበገረ ፤ የሚያስበግር ፤ የሚ
ያስነድፍ ፤ አስጥከረ ።

ማስበገር ፤ ማስጥከር ፤ ማስነድፍ ፤ ሚትር ፤
ማስጣል ፤ ማስደረግ ።

ማስበገሪያ ፤ ማስፈተኛ ፤ ማስመጠኛ ።

ተበገረ ፤ ተጥከረ ፤ ተፈተነ ፤ ተነደፈ ፤
ተመጠነ ፤ ተሣለ ፤ ተመለከተ ።

ተበገረ ፤ ተደፈረ ።

ተበጋሪ ፤ የሚበገር ፤ የሚጥከር ፤ የሚደ
ፈር ፤ የሚነድፍ ።

(ጥግ) ብግር ፤ የተበገረ ፤ የተጥከረ ፤ የተነደፈ ፤
የተመጠነ ፤ ምጥን ፤ የተደፈረ ።

ብጐር ፤ ብግር ፤ በጐልማላና ፤ ባፍለኛ ፤
ፊት ፤ ላይ ፤ የሚወጣ ፤ ያፍላ ፤ ምልክት ፤ የደም ፤
አበባ ፤ ፈትን ፤ የሚበግር ፤ (ዘሌ፲፩ ፤ ፲፮) ።

ብጐራም ፤ በፊት ፤ ላይ ፤ ብጐር ፤ ያለበት ፤
የበዛበት ።

ቡግሪት ፤ እንደ ፤ መንቀል ፤ ያለች ፤ ታ
ናሽ ፤ ጥዋ ፤ የሐረግ ፤ በጋር ፤ (ንድፍ) ፤ ያለባት ፤
የተጠማ ፤ ሰው ፤ በውስጡ ፤ ያለውን ፤ መጠጥ ፤
አንድ ፤ ጊዜ ፤ ጠጥቶ ፤ ለመጨረስ ፤ (ለመጨለጥ) ፤
የሚበግራት ።

(ጥበ) መበገር ፤ መጥከር ፤ መነድፍ ፤ መመጠን ።
መበገሪያ ፤ መጥከሪያ ፤ መፈተኛ ፤ መነ
ደፈያ ፤ ጊዜና ፤ መሣሪያ ።

በግሮ ፤ ጥከር ፤ ፈትኖ ፤ ደፍሮ ።

በግር ፤ (በጀር) ፤ ጥከር ፤ ፈትን ። በደ
ረን ፤ ተመልከት ።

አበጋገር ፤ አጥካከር ፤ አፈታተን ፤ አነዳደፍ ፤
አመጣጠን ፤ መበገር ፤ መድፈር ።

ባጐሰ ፤ (መቂሰ) ፤ ወገስ ፤ ያዘ ፤ ጨበጠ ፤
ጠመዘዘ ፤ ትተተ ፤ ቂረጠ ፤ የጐሮ ።

ባጐሰ ፤ የሚወግስ ፤ የሚጨብጥ ፤ የሚቂ
ርጥ ፤ ጐሮ ፤ ቂራጭ ፤ የባጐሰ ፤ ጭብጦ ፤ አጐርሥ ፤
እንዲሉ ፤ ልጆች ፤ ማጉሰን ፤ እይ ፤ መቀሰን ፤ ተመ
ልከት ።

ቧገተ ፤ (ወገተ) ፤ በቂሙ ፤ ዞረ ፤ ተን
ከራተተ ፤ ለመነ ፤ ቀለተ ።

ቧጋች ፤ (ኞች) ፤ የቧገተ ፤ የሚቧገት ፤
የሚዞር ፤ የሚቀልት ፤ ቀላች ፤ ለማች ።

ቧገታ ፤ ቀለታ ፤ ልመና ።

መቧገት ፤ መዞር ፤ መንከራተት ፤ መለ
መን ፤ መቀለት ።

መቧገቻ ፤ መቀለቻ ፤ መለመኛ ፤ ዐውድማ ፤
ስልቻ ፤ ጊዜ ።

አቧገተ ፤ አቀለተ ፤ አለመን ፤ ዘግኖ ፤ ሰጠ ፤
ከምርት ።

አቧጋች ፤ ያቧገተ ፤ የሚያቧገት ፤ የሚያቀ
ልት ፤ የሚዘግን ፤ አቀላች ፤ ዘጋች ።

ማቧገት ፤ ማቀለት ፤ ማለመን ፤ መስጠት ።

አስቧገተ ፤ አስቀለተ ፤ አስለመን ፤ ቧጋች ፤
አደረገ ፤ አስደረገ ፤ አዘገነ ።

ማስቧገት ፤ ማስቀለት ፤ ማስለመን ፤ ማዘ
ገን ። ረጠበን ፤ ተመልከት ።

አበጋገት ፤ አለማመን ፤ መቧገት ።

በዳ ፤ (በዳው ፤ በድው ፤ አብደው ።

ዕብ ፤ ባዳእ ። ትግ ፤ ሐባ ፤ በድዐ) ፤ በቂሙ ፤
ወጣ ፤ በላይ ፤ ኾነ ፤ ሰረረ ፤ ጠቃ ፤ መታ ፤ ገሰሰ ፤
አጠፉ ፤ ፊታ ፤ የድንግልና ። መስረር ፤ የአራዊት ፤
የአንስባት ፤ የአዕዋፍ ፤ መጥቃት ፤ የወይፈን ፤ ብቻ ፤
መምታት ፤ የድንጉላና ፤ ያለሌ ፤ መግሰስ ፤ ማጥ
ፋት ፤ የጐልማላ ፤ መምህራን ፤ ግን ፤ ዐወቀ ፤ ያላሉ ።

በዳ ፤ ቀማ ፤ ወሰደ ። ጐራጌ ፤ ቀማ ፤ ሲል ፤
በዳ ፤ እንዲል ።

(ላዳ) በዳ ፤ (በድው) ፤ በቂሙ ፤ ባዶ ፤ ደረቅ ፤
በረሐ ፤ ሚዳ ፤ ውድማ ፤ ባድማ ። ምድረ ፤ በዳ ፤
ዐትለ ፤ በዳ ፤ እንዲሉ ። በዳ ፤ የግእዝና ፤ ያማርኛ ፤
በድው ፤ የግእዝ ፤ ብቻ ፤ ነው ።

በጀ ፤ (በገዩ) ፤ ሰመረ ፤ አማረ ፤ ተዋበ ፤
መልካም ፤ ኾነ ፤ ተገባ ፤ ተሻለ ፤ ረባ ፤ ጠቀመ ፤
በጀ ፤ ተሠርቶ ፤ ተዘጋጅቶ ፤ ሲገደገድ ፤ ያልበጀው ፤
ሲዋቀር ፤ አሳት ፤ ፈጀው ፤ እንዲሉ ። (ተረት) ፤
ለኔ ፤ እናት ፤ ምን ፤ በጀት ፤ (ተሻላት ፤ ረባት) ፤
አረጀን ፤ ፈጀን ፤ እይ ።

መበጀት ፤ መስመር ፤ ማማር ፤ መዋብ ፤
ውብ ፤ መኾን ።

አበጀ ፤ ሠራ ፤ አዘጋጀ ፤ አሰመረ ፤ አሳ
መረ ፤ አሰዋበ ፤ (ኢሳ፳፩ ፤ ፩ ። ዕብ፲፩ ፤ ፮) ።
(ተረት) ፤ አሳት ፤ ያበጀው ፤ ለልጅ ፤ ይበጀው ።
አንቺ ፤ አበጀሽ ፤ አበጀሽ ፤ ዛሬ ፤ እንዲል ፤ ሰርገኛ ።

አበጀ ፤ ደግ ፤ አደረገ ። (አላበጀም) ፤ ደግ ፤
አልሠራም ፤ አጥፍቷል ።

አበጀ ፤ የሰው ፤ ስም ።

አበጀሹ ፤ አንኳን ፤ ሠራሹ ። ባል ፤ ብ
ለሽ ፤ ባለጊዜን ፤ እይ ።

ማበጀት ፤ መሥራት ፤ ማስመር ፤ ማሳመር ፤
ማስተካከል ።

አበጃጀ ፤ መላልሶ ፤ ሠራ ፤ አሰማመረ ፤ አከ
ናወነ ፤ አሻሻለ ።

ማበጃጀት ፤ ማሰማመር ፤ ማከናወን ፤ ማሻ
ሻል ።

አስበጀ ፤ አሠራ ፤ ማለፊያ ፤ አስደረገ ፤
አስከወነ ።

ማስበጀት ፤ ማሠራት ፤ ማስከወን ።
 ተበጀ ፤ (በጀ) ፤ ተሠራ ፤ ተዘጋጀ ፤ ማለፊያ ፤ ሽን ፤ ተሻለ ።
 ቢጀ ፤ ብጀ ፤ የተበጀ ፤ ጉርሻ ፤ አንድ ፤ አፍ ፤ እንጀራ ፤ እንከብከብ ።
 መበጀት ፤ መሠራት ፤ መከወን ፤ መሻል ።
 ተበጀጀ ፤ ተሰማመረ ፤ ተጊያጊያጠ ።
 አባጀ ፤ አማራ ።
 ይብጀኸ ፤ አይዞኸ ፤ አትፍራ ።
 ይበጀ ፤ ያድርግ ፤ ይበጀ ፤ ያድርግ ፤ ያደርግ ፤ ዘንድ ፤ ይገባ ።
 ይበጀል ፤ ይሻላል ፤ ይሸናል ። ይበጀል ፤ ያሉት ፤ አይበጀም ።
 ይብጀው ፤ ይሻለው ፤ አላት ፤ ለፈጀው ፤ ምን ፤ ይብጀው ።
 ብጀታ ፤ መበጀት ፤ ውበት ።
 አበጀጀት ፤ አሠራር ፤ አከናወን ፤ ማበጀት ።
 በጀ ፤ ማለት ፤ እጅን ፤ ያሳያል ።
 በጀ ፤ (በእዴያ) ፤ ዕሽ ፤ በን ። በጀ ፤ እሠራለሁ ፤ ይሹን ፤ ማለት ።
 በጀለ ፤ (በእዴያ ፤ ብህለ) ፤ ዕሽ ፤ አለ ፤ ታዘዘ ።
 በጀ ፤ አይልም ፤ አይሰማም ፤ ዕሽ ፤ አይልም ፤ አይታዘዝም ።
 ቡዳ ፤ የሀንዶችንና ፤ የሺናችን ፤ የጃፓናችን ፤ ሃይማኖትና ፤ ምግባር ፤ ያደሰ ፤ የሀንድ ፤ ንጉሥ ፤ ልጅ ፤ እውነተኛ ፤ መናኝ ፤ ግሑሥ ፤ ባሕታዊ ፤ ሀንዶች ፤ ቡዳ ፤ ይሉታል ፤ ፈላስፋ ፤ ብልጎ ፤ ዐዋቂ ፤ ብርሃናዊ ፤ ማለት ፤ ነው ። ብላቴን ፤ ጌታ ፤ ገሩይ ፤ የጻፉትን ፤ የጃፓን ፤ ታሪክ ፤ ተመልከት ።

ቡዳ ፤ ቡዳ ፤

ቡዳ ፤ ጠይብ ፤ (ጠቢብ) ፤ ቀጥቃጭ ፤ ባለጅ ፤ ሥራ ፤ ዐዋቂ ፤ ሠራተኛ ፤ ጃን ፤ ሸላሚ ፤ አንጥረኛ ፤ በጥቂት ፤ ብልጎት ፤ የሰውን ፤ ድካም ፤ የሚበላ ፤ ብልጎተኛ ፤ ፋቂ ፤ ሸግኔ ፤ ከሰው ፤ ቡዳ ፤ ከከብት ፤ ጉዳ ፤ ከባለቤት ፤ ያወቀ ፤ ቡዳ ፤ ነው ። ይህ ፤ ስም ፤ ያገራችን ፤ ሰዎች ፤ የቡዳሃን ፤ ሃይማኖት ፤ አለመቀበላቸውን ፤ ያሳያል ። ወረራን ፤ እይ ፤

ወንጀልን ፤ ተመልከት ። ዳግመኛም ፤ ከሀንድ ፤ በመጡት ፤ ፈላሾች ፤ ገዳም ፤ በመንዝ ፤ ይልማ ፤ በተጉለት ፤ ይጣ ፤ ምግል ፤ ዋሻ ፤ የቡዳሃ ፤ ምስል ፤ መኖሩን ፤ አቶ ፤ በእደ ፤ ማርያም ፤ ደስታ ፤ ይመሰክራሉ ። የጠይብም ፤ ቡዳ ፤ መባል ፤ ምክንያቱ ፤ ይህ ፤ ነው ።
 ቡዶች ፤ ጠይቦች ፤ ባለጀች ፤ ቀጥቃጮች ፤ አንጥረኞች ፤ ቀንጣሮች ።
 ቡዳ ፤ ዛር ፤ ጋኔን ፤ ምትህት ፤ እጀ ፤ ሰብ ፤ ዐይን ፤ ወርቅ ፤ ዐይን ፤ ወግ ፤ ሰውን ፤ የሚይዝ ፤ የሚያሳብድ ፤ የሚያስለፈልፍ ፤ አተላ ፤ የሚያስጠጣ ፤ እንደ ፤ ሻብ ፤ የሚያስጉነብስ ፤ ዐንካሳ ፤ የሚያደርግ ፤ አዉ ፤ የሚያሠኝ ፤ ሰውየው ፤ ስለሚከላኖ ፤ ስለሚመነምን ፤ ቡዳ ፤ በላው ፤ ይባላል ፤ የማርኛ ፤ ገበታዋሪያ ፤ ተመልከት ። (ግጥም) ፤ እሱ ፤ ያመጣውን ፤ እሱ ፤ እስኪመልሰው ፤ ሥጋ ፤ ጠጅ ፤ አይወድም ፤ ቡዳ ፤ የበላው ፤ ሰው ። ዐጤ ፤ የሐንሰ ፤ በግድ ፤ ቀረብ ፤ ያሉት ፤ ቃልቻ ።
 ቡዳነት ፤ ቡድነት ፤ ጠይብነት ፤ ምትህትነት ፤ ቡዳ ፤ መሽን ።
 ቡዳ ፤ ዐጣኝ ፤ ቡዳ ፤ የበላውን ፤ ሰው ፤ እያጠነ ፤ የሚያስጮኸ ፤ የሚያስለቅቅ ፤ ባለመድኀኒት ።
 ቢዶ ፤ (ዎች) ፤ ፈረንጆች ፤ እንደ ፤ ቀርቦታ ፤ በሚመልክት ፤ ባንስስ ፤ ባህያ ፤ ዠርባ ፤ የሚጭኑት ፤ የውሃ ፤ ዕቃ ፤ ከብረት ፤ የተበጀ ። ቢዶና ፤ ቤዶ ፤ የባዶስ ፤ ዘር ፤ ናቸው ።
 ባዶ ፤ (በዐደ) ፤ ተለየ ፤ ተነበለ ፤ ተወገደ ፤ ራቀ ፤ ተገለለ ።
 ባዳ ፤ ባድ ፤ (ባዕድ) ፤ ባጋም ፤ በቀጋ ፤ የማይወለድ ፤ ሌላ ፤ ልዩ ፤ እንግዳ ፤ መጤ ፤ የውጭ ፤ አገር ፤ ሰው ፤ ተብሎት ። በባዳ ፤ ቢቂጦ ፤ በጨለማ ፤ ቢያፈጡ ። ተለዩ ፤ ባዳ ፤ እንዲል ፤ እረኛ ። ላገሩ ፤ እንግዳ ፤ ለሰዉ ፤ ባዳ ። ባድማን ፤ ተመልከት ፤ የዚህ ፤ ዘር ፤ ነው ።
 ባዶች ፤ (ባዕዳን) ፤ ዝምድና ፤ የሌላቸው ፤ እንግዳች ።
 አባደ ፤ (አብዐደ) ፤ ለየ ፤ ነጠለ ፤ አራቀ ፤ ወገደ ።
 ማባድ ፤ መለየት ፤ መነጠል ፤ ባዕድ ፤ ማድረግ ።
 ባዶ ፤ (ብዑድ ፤ በድው) ፤ ወና ፤ የተፈታ ፤ የፈረሰ ፤ የጠፋ ፤ የተደመሰሰ ፤ አስቀድሞ ፤ ቤት ፤ ንብረት ፤ የንበረበት ፤ ቦታ ፤ ባድማ ፤ እንዳች ፤ አልባ ። ሆድ ፤ ባዶ ፤ ይጠላል ፤ እንዲሉ ።
 ባዶ ፤ ውሃ ፤ የሌለበት ፤ ማድጋ ፤ (ኤር፲፱ ፡ ፫) ።
 ባዶ ፤ ወገሜት ፤ ቅቤ ፤ የወጣለት ፤ ወተት ፤ (ግጥም) ፤ ድልኸና ፤ ቅቤ ፤ ሞልቶ ፤ በቤትኸ ፤ ምን ፤ ቸገረኸና ፤ በባዶ ፤ በላኸ ፤ ባዶ ፤ ቢጋልኛ ፤ አራራ ፤ ይባላል ።
 ባዶ ፤ እጅ ፤ በትር ፤ ያሊያዘ ፤ ሰው ።
 ባዶ ፤ አደረገ ፤ (ጎብረ ፤ በድው) ፤ አጠፋ ፤ ደመሰሰ ፤ አፈረሰ ፤ ለየ ፤ አራቂተ ።

ባዶ፡ ኹን፤ (ብዑደ፡ በድው፡ ኮን)፤
ጠፋ፡ ተደመሰሰ፡ ፈረሰ፤ ተለየ፡ ተራቂት፡ በታው፡
ዕቃው ።

ባጀ ፤ (ሐገዩ) ፤ ደረቀ፤ በጋ፡ ኹን ።

ባጀ ፤ በጋውን፡ ባንድ፡ ስፍራ፡ ወይም፡
ባንድ፡ አገር፡ ተቀመጠ ፤ ቁየ፡ (ኢሳ፲፭፡ ፮) ።
በጋ፡ ባጀ፡ ተብሎ፡ አንቀጽ፡ ኹኗል ፤ ዳግመኛም፡
ትግራ፡ በሀገ፡ ብሎ፡ ተመኘ፡ ይላልና ፤ ባጀ፡
የበሀገ፡ ዘር፡ ሊኹን፡ ይችላል ።

ባጀ፤ የባጀ፡ የሚባጅ ።

መባጀት ፤ መድረት፡ በጋ፡ መኹን ።

መባጀት ፤ መቀመጥ፡ መቆየት፡ በበጋ ።

መባጀ ፤ መቀመጫ፡ መቆያ ።

መባጀ፡ ሐመር ፤ የኖሳ፡ መርከብ፡ ያረ
ፈችበት፡ የባጀችበት፡ የተቀመጠችበት፡ የነበረች
በት፡ ያራራት፡ ተራራ፡ (ዘፍ፩፡ ፩) ።

መባጀ፡ ሐመር ፤ ከዕለታት፡ ተውላ
ክና፡ ከመጥት፡ የሚወጣ፡ ያደማትና፡ የበዓላት፡
መገኛ፡ ወይም፡ መቀመጫ፡ ማለት፡ ነው ። ዘመኑ፡
ባሕር፡ እንደ፡ ተባለ ፤ ጸሙና፡ በዓሉም፡ በምሳሌ፡
ሐመር ፤ (መርከብ) ፤ ተብሏል ፤ ባጨርሰ፡ ቃል፡
ግን፡ መጥቅና፡ የለት፡ ተውላክ፡ ይሉታል ።

አባጀ ፤ አስቀመጠ ፤ አቁየ ።

አባጀኸኝ ፤ የጉመን፡ ስም ፤ የበጋ፡ ጉ
መን፡ አይደርቁ ። በጋውን፡ አቁየኸኝ፡ አላለፍ
ከኝ፡ ማለት፡ ነው ።

ማባጀት ፤ በጋ፡ ማድረግ፡ ማቆየት ።

ቤዶ ፤ (ባዶስ) ፤ እንደ፡ ጉርዝኝ፡ ያለ፡
አራተ፡ ፈጅ፡ ቀና፡ የዋድሎች፡ መስፈሪያ ።

ቦዳ ፤ ጭንጣ፡ ግርግራ፡ የሌለበት፡ ወፍ
ራም፡ መሬት ፤ ቀልዝ ።

በደበደ ፤ (በድበደ) ፤ ታመመ ፤ ለመመ ።

አንበደበደ ፤ (አንበድበደ) ፤ አስፈራ፡
አንቀጠቀጠ ፤ በተደራገነትም፡ ይፈታል ።

እንብድብድ ፤ የሚፈራ፡ የሚንቀጠቀጥ ፤
ፈራ ።

ተንበደበደ ፤ (በደበደ) ፤ ፈራ፡ ተንቀ
ጠቀጠ፡ ራደ፡ (ኢያ፻፡ ፳፬ ። ኢሳ፳፩፡ ፬) ።

በደበድ ፤ በድባዳ ፤ የተንበደበደ፡ የሚ
ንበደበድ፡ የሚፈራ ፤ ፈራ፡ ቡከን ።

መንበድብድ ፤ መፍራት፡ መንቀጥቀጥ፡
መራድ ።

በደን ፤ ሠንጠቀ፡ ለየ፡ ከፈለ ። ገደበን፡
እይ ።

ተበደን ፤ ተሠነጠቀ፡ ተለየ፡ ተከፈለ ።
(ጥድ) ብድግ ፤ የተበደን፡ የተሠነጠቀ፡ የተከ
ፈለ ፤ ሥንጥቅ ።

(ጥግ) ብድግ ፤ መነሣት፡ መቆም ።

ብድግ፡ አደረገ ፤ (በደን) ፤ አነሣ፡
አቆመ ።

ብድግ፡ አለ ፤ (ተበደን) ፤ አፈፍ፡ አለ ፤
ተነሣ፡ ቆመ ።

ብድግ፡ ያኸል ፤ ትልት፡ እንዳች ። እን
ድስን፡ እይ ።

ተባደገ ፤ ተለያየ፡ ተከፋፈለ፡ ተሠነጣ
ጠቀ ።

በደው ፤ (በዲው፡ በድው፡ በድው) ፤
ዱር፡ በረሐ፡ ምድረ፡ በዳ ።

በደው ፤ የነገድ፡ ስም ፤ በሐባብ፡ ያለ፡
ነገድ ።

በደዊ ፤ (በዳዊ) ፤ ዘላን፡ የበረሐ፡ ሰው፡
በረኸኛ ።

በደዊዎች ፤ (በዳውያን) ፤ በምድረ፡
በዳ፡ የሚኖሩ፡ ዘላኖች፡ በረኸኞች ።

በደለ ፤ (ዐረ፡ ለወጠ፡ ቀየረ) ፤
በቁመ፡ በመፀ፡ ገፋ ። በደግ፡ ፈንታ፡ ከፋ ።
መለሰ ፤ አደረገ፡ ሠራ፡ (፩ቆሮ፡ ፮፡ ፳) ። ዕንጨት፡
ኹኖ፡ የሚጭስ ፤ ሰው፡ ኹኖ፡ የማይበድል፡ የ
ለም ። አበሰን፡ እይ ።

በዳይ ፤ (ዮች) ፤ የሚበድል፡ የሚያምፅ፡
የሚገፋ፡ ለዋጭ፡ ገልባጭ፡ (ኢዮ፳፪፡ ፲፱ ። ፪ቆሮ፡
፮፡ ፲፪) ። ድኻ፡ በዳይ፡ እንዲሉ ።

በደል ፤ በመፅ፡ ግፍ፡ ከፋ፡ ሥራ፡
(፪ዚና፡ ፱፡ ፮ ። ሕዝ፩፡ ፲፮) ።

በደለኛ፡ (ኞች) ፤ የበደለ፡ በዳይ ፤ በ
መፀኛ፡ ግፈኛ፡ ከፋተኛ፡ (ዘዳ፳፭፡ ፩ ። ምሳ፳፩፡
፲፭ ። ኢሳ፲፱፡ ፬ ። ፪ዚጥ፡ ፫፡ ፱) ። በደለኛው፡
እኔ ፤ ዐሳረኛው፡ እኔ ፤ አምላኬን፡ ትቼ፡ ሰው፡
ማመኔ፡ እንዳለ፡ ጠቦ ።

በደለኛ ፤ የተበደለ፡ በደል፡ የተቀበለ፡
(ኢዮ፳፱፡ ፮) ።

በደላ ፤ ብደላ ፤ የግፍ፡ ሥራ ።

መበደል ፤ ማመፅ፡ መግፋት ፤ በደግ፡
ፈንታ፡ ከፋ፡ መሥራት ። ወርቅ፡ ላበደረ፡ ዐፈር፡
እንዲሉ ።

መበደያ ፤ ማመጫ፡ መግፈያ ።

አስበደለ ፤ አሳመፀ፡ አስገፋ፡ በሰው፡
ላይ፡ ግፍ፡ አሠራ ።

ማስበደል ፤ ማሳመፅ፡ ማስገፋት ።

ማስበደያ ፤ ማስገፈያ፡ ተንኩል፡ ሰብቅ ።

ተበደለ ፤ ታመፀ፡ ተገፋ ። (ተረት) ፤
ድኻ፡ ተበድሎ፡ ማሩኝ፡ ይላል፡ ቶሎ፡ ተለወጠ፡
ተቀየረ ።

ተበዳይ ፤ የሚበድል፡ (፪ቆሮ፡ ፮፡ ፲፪) ።

ብድል ፤ የተበደለ፡ የተገፋ ።

መበደል ፤ መግፋት፡ መለወጥ ።

ተባደለ ፤ ተለዋወጠ ፤ ተቀያየረ ፤ ተለያየ ፤ ተጓዳ ።

ተባደላ ፤ የተለዋወጠ ፤ የተለያየ ።

ተባደላ ፤ ሽነ ፤ የተራራቀ ፤ የተፈራቀቀ ፤ ሽነ ።

ተበዳደለ ፤ ተማመፀ ፤ ከፋ ፤ ተሣራ ፤ ተጉዳዳ ፤ ተጨቋቂነ ።

መበዳደል ፤ መተማመፅ ፤ ከፋ ፤ መሣራት ።

መበዳደያ ፤ ግፍ ፤ መቀባበያ ።

በድል ፤ ዐምፅ ፤ ግፋ ።

በድል ፤ ነጐድ ፤ የወንጭፍ ፤ ስም ፤ የጠፍር ፤ ወንጭፍ ፤ ወፈ ፤ በድል ፤ አብርር ፤ በትን ፤ ግለት ፤ ነው ። ነጐድን ፤ እይ ።

አባደለ ፤ አጓዳ ፤ አማቂነ ።

አበዳደለ ፤ አጉዳዳ ፤ አጨቋቂነ ።

አበዳደል ፤ አስተማመፅ ፤ አገፋፍ ፤ መበደል ።

ባድማ ፤ (ብዑዳዊ ፤ በዳዊ) ፤ ባድማ ፤ የባዶ ፤ የወና ፤ የጠፍ ፤ ወገን ፤ ወናም ፤ ጠፋም ፤ ከቤት ፤ ከንብረት ፤ ከሰው ፤ ከመኖሪያነት ፤ የተለየ ፤ ስፍራ ። ባድን ፤ እይ ፤ ዘፋ ፤ ርሱ ፤ ነው ። በግእዝ ፤ መዝበር ፤ ይባላል ፤ (መዝጊጃ ፤ ፮) ።

ባድማ ፤ ሽነ ፤ (ኮነ ፤ በድወ) ፤ ባዶ ፤ ጠፍ ፤ ሽነ ፤ ጠፋ ፤ ተፈታ ፤ ፈረሰ ፤ ተደመሰሰ ።

በደነ ፤ (በዲን ፤ በደነ) ፤ በቁመ ፤ ፈዘዘ ፤ ደነዘ ፤ ሬሳ ፤ ሽነ ።

በድን ፤ (ኖች) ፤ ሬሳ ፤ የማይሰማ ፤ የማይለማ ፤ ነፍስ ፤ የተለየችው ፤ ሥጋ ፤ (ጀነን ፤ ጀነ ፤ ሸፍ) ።

በድንነት ፤ ሬሳነት ፤ ፈዛዛነት ፤ አለመስማት ፤ አለመልማት ።

በድን ፤ ሽነ ፤ በደነ ፤ ፈዘዘ ፤ ደነጋ ።

በደነፍስ ፤ (በድነ ፤ ነፍስ) ፤ ሰውነት ፤ በድን ፤ ድንገተ ።

መብደን ፤ (በዲን) ፤ በድን ፤ ሬሳ ፤ መሽን ፤ መደንዝዝ ፤ መደንጋት ።

መብደኛ ፤ መፍዘዣ ፤ መደንዝዣ ።

አበደነ ፤ (አብደነ) ፤ አፈዘዘ ፤ አደነዘዘ ፤ ሬሳ ፤ አደረገ ።

ማብደን ፤ ማፍዘዝ ፤ ማደንዘዝ ፤ አፍዝ ፤ አደንዝዝ ፤ ማድረግ ።

ማብደኛ ፤ ማፍዘዣ ፤ ማደንዘዣ ፤ ማደንዝዣ ፤ መድኅኒት ።

አስበደነ ፤ (አብደነ) ፤ አስፈዘዘ ፤ አስደነዝ ፤ ሬሳ ፤ አስደረገ ።

በደኖ ፤ የዛፍ ፤ ስም ፤ ዓሣን ፤ አስከሮ ፤ የሚገድል ፤ በድን ፤ የሚያደርግ ፤ እሾካም ፤ የበረሐ ፤ ዕንጨት ።

በደኖ ፤ በሐረርጌ ፤ ውስጥ ፤ ያለ ፤ አገር ።

አበዳደን ፤ አፈዘዘዝ ፤ መብደን ፤ በድንነት ።

በደነ ፤ ጠመረ ፤ ገጠመ ፤ ዐንገት ፤ ያዘ ።

በደነ ፤ በመቅን ፤ ዐረሰ ፤ ተለመ ፤ የድንበርንና ፤ የወሰንን ፤ አጠገብ ።

በደነ ፤ ልብስን ፤ ከቀኝ ፤ ብብት ፤ በታች ፤ አደረገ ፤ ቀኝ ፤ እጁን ፤ አወጣ ።

በዳኝ ፤ የበደነ ፤ የሚበድን ፤ ገጣሚ ፤ ተላሚ ።

መበደን ፤ መጠመር ፤ መግጠም ፤ የልብስ ።

ተበደነ ፤ ተጠመረ ፤ ተደረሰ ፤ ገጠመ ።

ተበደነ ፤ በመቅን ፤ ታረሰ ፤ ተተለመ ።

ተበደነ ፤ በርጉብግቢት ፤ ላይ ፤ ሸብ ፤ ተደረገ ፤ ተደገደገ ።

(ጥድ) ቡድን ፤ የተበደነ ፤ ልብስ ።

(ላድ) ቡድን ፤ ኛ ፤ የገና ፤ ጨዋታ ፤ ጓድ ፤ ጓደኛ ፤ አቻ ፤ ወደር ፤ አኩያ ፤ ጣምራ ፤ ቅንጁ ፤ የቡድን ፤ አባት ፤ እንዲሉ ፤ የቡድነም ፤ ስም ፤ ነብር ፤ ግሰላ ፤ ጉሽ ፤ አንበሳ ፤ አውራሪሥ ፤ ይባላል ።

ቡድኖች ፤ የጨዋታ ፤ ጓዶች ።

ቡድን ፤ የመሬት ፤ ዳርና ፤ ዳር ፤ ትልም ፤ ፈር ፤ ማቀባበያ ።

ተቧደነ ፤ ተጣመረ ፤ ተያያዘ ፤ ተቀናጀ ፤ ተጋጠመ ፤ አንዳንድ ፤ ወገን ፤ ሽነ ።

ተቧደኝ ፤ የሚቧደን ።

አቧደነ ፤ አጣመረ ፤ አያያዘ ፤ አቀናጀ ፤ አጋጠመ ።

አቧደኝ ፤ ያቧደነ ፤ የሚያቧድን ፤ ቡድን ፤ መራዊ ፤ ና ፤ ወዲህ ፤ የሚል ።

ማቧደን ፤ ማጣመር ፤ ማቀናጀት ፤ ማጋጠም ።

በደረ ፤ (በዲር ፤ በደረ) ፤ ርጠ ፤ ፈጠነ ፤ ቀደመ ፤ (ግእዝ) ።

አበደረ ፤ (አብደረ) ፤ ዐረጠ ፤ አለቃ ፤ ሰጠ ፤ አጋደደ ፤ አዋሰ ፤ (ዘጸጸፍ ፤ ጀፍ ፤ ሉቃፍ ፤ ሸፍ) ።

አበዳሪ ፤ (ሮች) ፤ ያበደረ ፤ የሚያበድር ፤ የሚያርጥ ፤ የሚያጋድድ ፤ የሚያውስ ፤ (ምሳጽፄ ፤ ፮ ፤ አሳጽፄ ፤ ፪ ፤ ሉቃፄ ፤ ፵፩) ።

አብጅር ፤ የነጋሪት ፤ ድምፅ ፤ ሩጥ ፤ ቅደም ፤ ማለትን ፤ ያሳያል ፤ አብጅር ፤ ቀብጅር ፤ እንዲሉ ፤ ዳግመኛም ፤ አብጅር ፤ ከበገረ ፤ ቢወጣ ፤ አስበግር ፤ ተብሎ ፤ ይፈታል ።

ማበደር ፤ ማረጥ ፤ ባራጣ ፤ መስጠት ፤ ማዋስ ፤ ማለቃት ።

ማበደሪያ ፤ ውል ፤ ወረቀት ፤ ጊዜ ።

አበዳደረ ፤ መላልሶ ፤ አበደረ ።

አስበደረ ፤ (አብደረ) ፤ በወለድ ፡ አለ
ወለድ ፡ አሰጠ ፤ አስቀበለ ፡ አስለቃ ።

ተበደረ ፤ (ተበድረ) ፤ ታረጠ ፡ ተለቃ ፡
ተሰጠ ፡ ገንዘቡ ፤ ወይም ፡ ሰጪ ፡ ገንዘብ ፡ ወሰደ ፡
(ዘዳጽ፤ ፤፪) ። አትበደር ፤ ባለኸ ፡ ዕደር ።

ተበዳሪ ፤ (ሮች) ፤ የተበደረ ፡ የሚበደር ፡
የተለቃ ፡ የተዋሰ ፤ ልቆኝ ፡ (ምሳ ጽ። ፤፫ ። ኢሳ
ጽ። ፤ ፪ ። ሉቃ፤ ፱፩) ።

ብድር ፤ (ሮች) ፤ ብዱር) ፤ ካበዳሪ ፡
እጅ ፡ ለተበዳሪ ፡ ያለፈ ፡ ያራጣ ፡ የልቆ ፡ የወለድ ፡
ገንዘብ ። በምድር ፡ አይቀር ፡ ብድር ፡ እንዲሉ ።

ብድራም ፤ የብድር ፡ ጉራ ፤ ዕዳ ፡ ብቻ ።

ብድር ፡ መለስ ፤ ዕዳን ፡ ወይም ፡ ደ
ምን ፡ ከፈለ ።

ብደራ ፤ (ልቃሔ) ፤ የብድር ፡ ስጦታ ።

ብድራት ፤ ለሠራው ፡ የሚመለስ ፡ የፍዳ ፡
የበቀል ፡ ሥራ ፤ ዕዳ ፡ ቂም ፡ ደም ፡ (ኢሳ፱፱ ፤ ፳ ።
፱፩ ፤ ፱ ። ዐብድ፤ ፤፮ ። ሉቃ፤ ፲፪ ። ቂላ፤ ፳፩) ።

መበደር ፤ መለቃት ፡ መዋስ ፡ መቀበል ፡
መውሰድ ፤ መሰጠት ፡ መወሰድ ።

መበደሪያ ፤ ማኅተም ፡ ፈርማ ፤ መያዣ ፡
ጊዜ ።

ተበዳደረ ፤ (ተባደረ) ፤ ተሰጣጠ ፡ ተቀ
ባበለ ፡ ብድርን ።

መበዳደር ፤ መቀባበል ፡ መዋዋስ ።

አበዳደረ ፤ (አስተባደረ) ፤ አዋዋለ ፡ አ
ሰማማ ፡ አቀባበለ ።

አበዳደር ፤ አለቃት ፤ ማበደር ፡ መበደር ።

በጅር ፤ (በድራ) ፤ በኸር ፤ ብድር ። የብ
ሱን ፡ ዙር ፡ ባሕሩን ፡ ተሻግሮ ፡ ወጥቶ ፡ ወርዶ ፡
ጉልበቱን ፡ ለመንግሥት ፡ ላበደረፍ ፡ ላገለገለ ፡
ሰው ፡ የሚሰጥ ፡ ገንዘብ ።

በጅሮንድ ፤ (ዶች) ፤ በድራ ፡ ወንድ) ፤
የወርትና ፡ የብር ፡ አፍላሾችና ፡ ያንጥረኞች ፡ አ
ዛኸ ፡ የገንዘብ ፡ ሹም ፤ ግምጃ ፡ ቤት ። በጅር ፡ በ
ግር ፡ ከማለት ፡ ከበገረ ፡ የትርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ቢወጣ ፡
ግን ፤ በጅሮንድ ፡ ወንድ ፡ በግር ፡ ተብሎ ፡ ሊተረ
ጉም ፡ ይችላልና ፤ ገንዘቡን ፡ ያሳያል ።

በጅሮንድ ፤ (በጅር ፡ ወንድ) ፤ ጅር ፡
ጭፍራው ፡ ሰራዊቱ ፤ ወንድ ፡ ሻለቃው ፡ ሥራ ፡
መሪው ። በኸርን ፡ እይ ።

በደረገ ፤ (በደገ ፤ በረገደ) ፤ አፈጠነ ፡
ተነሥቶ ፡ መኼድን ።

በድረግ ፤ ፈጠን ።

በድረግ ፡ አለ ፤ ላይታሰብ ፡ በድንገት ፡
ፈጥኖ ፡ ተነሣ ፤ አፈፍ ፡ አለ ፤ ሮጠ ።

ተበደረገ ፤ ፈጠነ ፡ ዐለፈ ፡ ኼደ ።

ቦደስ ፤ (በጠስ) ፤ ገመስ ፡ ጉመደ ፤ የመ
ሬት ፡ የወፍራም ፡ ገመድ ፡ የአካል ።

ቦዳሽ ፤ የቦደስ ፡ የሚቦድስ ፤ ጉማጅ ።

ቦድስ ፤ ጥቅር ፡ ውኸግራ ።

መቦደስ ፤ መግመስ ፡ መጥመድ ።

ተቦደስ ፤ ተገመስ ፤ ተጉመደ ።

ቦዳሳ ፤ ገማሳ ፡ በጣሳ ።

ቡድስ ፤ የተቦደስ ፡ የተገመስ ፡ የተጉመደ ፤
ጉምድ ፡ ግምስ ፡ ደበል ፡ ወደሮ ፡ ዕርሻ ።

ቡድስ ፡ አለ ፤ ግምስ ፡ ጉምድ ፡ ብጥስ ፡
አለ ። ቦዳ ፡ ማለት ፡ ከዚህ ፡ የወጣ ፡ ነው ።

አቦዳደስ ፤ አገማመስ ፡ አጉማመድ ፤ መ
ቦደስ ።

ቡሂ ፤—የበዓል ፡ ስም ፤—ቡሕ ።

ባህል ፤ (ብሂል ፡ ብህለ) ፤ ነገር ፡ ቃል ፡
ድምፅ ፤ የነገር ፡ ስልት ፡ አነጋገር ፡ አባባል ።

ባህል ፤ ልማድ ፡ ደንብ ።

ብሂምት ፤ (ብሂም ፡ ብህመ) ፤ ጉማራ ፡
የባሕር ፡ እንስሳ ፡ የወንዝ ፡ አውራ ፡ ሌሊት ፡ ከውሃ ፡
እየወጣ ፡ ሣር ፡ የሚበላ ፡ (ኢዮ፱ ፤ ፲፩) ። ጅንን ፡ እይ ።

ብሂምት ፤ የየብስ ፡ ዓሣ ፡ ነባሪ ፡ የም
ድር ፡ አራዊትና ፡ እንስሳት ፡ ንጉሥ ፡ ከባሕር ፡ ተፈ
ጥሮ ፡ በየብስ ፡ የሚኖር ፤ ምድርን ፡ በስተየብስ ፡ የከ
በበ ፡ የልዋታን ፡ ጣምራ ፡ አቻ ፡ ወደር ፡ (ሐኖ፤ ፳) ።
ባማርኛ ፡ ዘንዶ ፡ ይባላል ፡ (ኢዮ፱፩ ፤ ፳ ፤ ፱) ።
ዘወረ ፡ ብለኸ ፡ ዙሪያን ፡ ተመልክት ።

ብሆር ፤—የዱር ፡ ፍየል ፤—ብሔር ።

ብው ፤ (በዊሕ) ፤ ቧ ፡ ማለት ፤ መንደድ ፡
መቃጠል ።

ብው ፡ አለ ፤ (ቦሐ) ፤ ነደደ ፡ ተቃጠለ ፡
ቋያው ፡ ጥሻው ፡ ችቦው ፡ ፋናው ።

በውኑ ፤—በውኑቱ ፤—እውን ።

በዛ ፤ (በዚኅ ፡ በዝኅ) ፤ ፈደፈደ ፡ ተረፈ ፡
ከልክ ፡ ዐለፈ ፡ ረባ ፡ በረከተ ፤ ዐየለ ፡ በረታ ፤ ወለደ ፡
ከበደ ። (ተረት) ፤ ነገር ፡ ቢበዛ ፡ ባህያ ፡ አይጫንም ።
ማር ፡ ሲበዛ ፡ ይመራል ።

በዢ ፤ (በዛኒ) ፤ የሚበዛ ፡ በርካች ።

ብዙ ፤ (ዎች) ፤ ብዙኅ) ፤ የበዛ ፡ የተ
ረፈ ፡ የተትረፈረፈ ፤ እጅግ ፡ ዐያሌ ።

ብዙውን ፤ (መብዝኅቶ) ፤ እጅጉን ፡
ዐያሌውን ፤ ብዙ ፡ ጊዜ ።

ብዙ ፡ እንድነት ፤ ማኅበረ ፡ በዙር ።

ብዙነት ፤ ብዙ ፡ መኾን ።

ብዙ ፤ (ብዝኑ) ፤ ትእዛዝ ፡ እንቀጽ ።

ብዙ ፡ ተባዙ ፤ ምድርን ፡ ምሏት ፡ (ዘፍ ፩ ፤ ፳፭) ።

ብዙ ፡ ነኸ ፤ ብዙ ፡ ነሽ ፤ የወንድና ፡

የሴት ፡ መጠሪያ ፡ ስም ።

ብኸ ፤ ብዛት ፤ (ብዝኅ ፤ ብዝኅነት) ፤
መብዛት ፡ ብዙነት ፤ ላቂያ ፡ ብልጫ ፡ (ማቴ፤ ፮) ።

በዛብሽ ፤ (በዝጎ ፡ ብከ) ፤ የሰው ፡
 ስም ፤ ያባትሽ ፤ ዘር ፡ ባንተ ፡ በዛ ፡ ማለት ፡ ነው ።
 በዛብሽ ፤ የሴት ፡ ስም ።
 በዛ ፤ (በዚጎ) ፤ በርከት ።
 በዛ ፤ አለ ፤ በርከት ፡ አለ ።
 መብዛት ፤ (በዚጎ) ፤ መፈድፈድ ፡ መት
 ረፍ ፡ መውለድ ፡ መርባት ፡ መበርከት ።
 መብዝገፍ ፤ (ምብዛጎ) ፤ መርቢያ ፡ መው
 ለጃ ፡ መፈድፈዝ ፡ ቦታ ፡ ጊዜ ።
 አበዛ ፤ (አብዝጎ) ፤ አተረፈ ፡ አፈደፈደ ፡
 አረባ ፡ አበረከተ ። አማረን ፡ እይ ።
 አብዝገር ፤ (አብዛጎ) ፤ የሚያበዛ ፡ የሚያ
 ተርፍ ፡ የሚያበረከት ፡ የሚያረባ ፤ አትራፊ ፡ አርቢ ።
 አብዝገር ፤ ተጨማሪ ፡ ፊደል ፡ ምላላድ ። ዎ
 ቸን ፡ ተመልከት ።
 አብዝገርዎች ፤ የሚያበዙ ፤ አትራፎች ።
 አብዝገርነት ፤ አትራፊነት ፡ አበርካችነት ።
 አብዛኛ ፡ (ኞች) ፤ ያብዝገ ፡ ወገን ፤ ብዙ ።
 አብዛኛውን ፡ አትናገር ።
 ማብዛት ፤ (አብዝኖ) ፤ ማትረፍ ፡ ማር
 ባት ፤ ባንድ ፡ ገዝቶ ፡ በሹለት ፡ መገጥ፤ ወይም ፡
 ጆና ፡ ጸ ፡ ጀ ፤ ጀና ፡ ጀ ፡ ጀ ፡ ማለት ።
 ማብዝገፍ ፤ ማትረፈያ ፡ ማርቢያ ፡ ማበር
 ከቻ ።
 ተባዛ ፤ (ተባዝጎ) ፤ ተዋለደ ፡ ተራባ ፡
 ተበራከተ ፡ (ዘፍጽ ፡ ጽጅ) ።
 አባዛ ፤ (አስተባዝጎ) ፤ አዋለደ ፡ አ
 ራባ ፡ አበራከተ ። እምብዛን ፡ እይ ።
 ብዙኃን ፤ ብዙዎች ፡ (ገእዝ) ።
 ብዙኃን ፤ ይመውኡ ፤ (የገእዝ ፡ ተ
 ረት) ፤ ብዙዎች ፡ ያሸንፋሉ ።
 ብዙኃን ፤ ማርያም ፤ አርዮስን ፡ ለማው
 ገዝ ፡ ሪ፻፲፭ ፡ ሊቃውንት ፡ በተሰበሰቡበት ፡ መስ
 ከረም ፡ ጽፈ ፡ ቀን ፡ በዓሏ ፡ የሚከብር ፡ የብዙዎች ፡
 ማሪያም ፡ ማለት ፡ ነው ።
 በዛሹ ፡ ቀንሱልኝ ፡ አለ ፤ ይይዘውን ፡
 ዐጣ ።
 አበዛዝ ፤ አረባብ ፡ አወላለድ ፡ አበረካከት ፤
 መብዛት ።
 በዞ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ በተጉለት ፡ ወረዳ ፡
 በሞጃ ፡ አወገብ ፡ ያለ ፡ አገር ።
 በዞ ፤ ሚዳ ፤ የበዞ ፡ ሚዳ ።
 ባዛ ፤ ጭንጭ ፡ ያለበት ፡ የበዛበት ፡ መሬት ፤
 ግርግራ ።
 ቢዛ ፤ (ቢዝዎ ፡ ቢዘወ) ፤ በቁሙ ፡
 ዋጋ ፡ ካላ ፡ ለውጥ ፡ ምትክ ፤ ዋቢ ፡ ዐላፊ ፡ ዋስ ፤
 መደን ፡ ተያዥ ። (የእጅ ፡ ቢዛ) ፤ የቂዳ ፡ እጅጊ ፡
 ባጫዳ ፡ ጊዜ ፡ እጅ ፡ የሚያጠልቀው ። (የጣይ ፡ ቢዛ) ፡

ጥላ ። (የጣት ፡ ቢዛ) ፤ በሰፈት ፡ ጊዜ ፡ መከከለኛ ፤
 ጣት ፡ የሚገባበት ፡ የብረት ፡ ቅብ ። ፈረንጆች ፡
 ደይ ፡ ይሉታል ።
 ቢዛ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ ከመንዝ ፡ ባላባቶች ፡
 አንዱ ። የቢዛ ፡ ዘር ፡ እንዲሉ ።
 ቢዛነት ፤ ቢዛ ፡ መኾን ፤ ለውጥነት ፡ ምት
 ክነት ።
 ቢገፍ ፤ (ቢዘወ) ፤ እዳን ፡ ታደገ ፡ ገንዘቡን ፡
 ወይም ፡ ራሱን ፡ ለውጥ ፡ ሰጥቶ ፡ ከጭንቅ ፡ ከባር
 ነት ፡ አወጣ ፤ ከባለዳ ፡ እጅ ፡ ገዛ ፡ ዋጆ ።
 አስቢዝ ፤ (አቢዘወ) ፤ ቢዛ ፡ አስጠ ፡
 አስለወጠ ፡ አስገዛ ፡ አስዳነ ፡ አስጣለ ፡ አስተወ ፡
 አስለቀቀ ፡ አስዋጀ ።
 ማስቢገፍት ፤ ማስለቀቅ ፡ ማስዳን ፡ ማስ
 ተው ።
 ተቢገፍ ፤ (ተቢዘወ) ፤ ተዋጀ ፡ ተገዛ ፤
 ቢዛ ፡ አገኘ ፡ ዳነ ፤ ነጻ ፡ ወጣ ፡ ተለቀቀ ። ልማዱ ፡
 ግን ፡ አዳነ ፡ ነው ። መጽሐፍም ፡ በጸሐፊ ፡ ምክን
 ያት ፡ በተቢገፍ ፡ ፈንታ ፡ ተበጀ ፡ ይላል ፤ የስሕተት ፡
 ስሕተት ፡ ነው ። (መዝገብ ፡ ጽፎ ፡ ፻፮ ፡ ፲ ። ሌር፲፭ ፡
 ጽፎ ፡ ሚክ፩ ፡ ፲) ።
 መቢገፍት ፤ መዳን ፡ መለቀቅ ። ማዳን ፡
 ማውጣት ፡ (ኢሳሃ ፡ ፪) ።
 ቦዘ ፤ (ዕብ ፡ ባዝ) ፤ ተናቀ ፡ ተለደበ ፡ ተ
 ዋረደ ፤ ደከመ ፡ ፈዘዘ ፡ ዘነጋ ፤ ያይን ፡ የልብ ።
 ቦዝ ፤ (ዕብ ፡ ቦዝ) ፤ ፈዛዛ ፡ ዝንጉ ፤ የተ
 ናቀ ፡ የተዋረደ ።
 ቦዝ ፤ ሹለት ፡ የበገና ፡ ሹማት ፡ በድምፅ ፡
 ከሊቃውንትና ፡ ካማረት ፡ የሚያንሰ ።
 ቦዝ ፡ አንቀጽ ፤ ገቢር ፡ ከመላብ ፡ በ
 ቀር ፡ አንቀጽ ፡ የማያስቀርና ፡ የማያበር ፡ ደካማ ፡
 አንቀጽ ፡ ዐስቦ ፡ ዐውቆ ፡ ገድሎ ፤ የመሰለው ፡ ሹሉ ።
 ኖሮ ፡ ኖሮ ፡ ከሞት ፡ ዞሮ ፡ ዞሮ ፡ ከቤት ፡ እንዲሉ ።
 ገቢር ፡ መላቡም ፡ አንቀጹ ፡ ገቢር ፡ ሲኾን ፡ ነው ።
 አቦዘ ፤ አዘነጋ ፤ አፈዘዘ ። ቦዘን ፡ ተመል
 ከት ፤ የዚህ ፡ ዘር ፡ ነው ።
 በዘበዘ ፤ (በዚዝ ፡ በዘ ፡ በዝበዘ) ፤
 በቁሙ ፤ ዘረፈ ፡ ቀማ ፡ በረበረ ፤ ዘራ ፡ በተነ ፡ አባ
 ከነ ፡ (ኢዮጽ ፡ ፲፱ ፡ ናሐ፪ ፡ ፱) ። ወሰደን ፡ እይ ።
 በዘበዘ ፤ አጥበረበረ ፡ ትክክል ፡ ማየት ፡
 ከልከለ ፡ እንጸባረቀ ።
 በዝባሹ ፤ የበዘበዘ ፡ የሚበዘብዝ ፡ የሚዘ
 ርፍ ፤ ዘራፊ ፡ ቀማኛ ።
 በዝባዦች ፤ ዘራፎች ፡ ቀማኞች ፡ (፪ነገ ፡
 ፲፮ ፡ ፳ ። ኢሳ፩ ፡ ፲፮) ።
 በዝባሹነት ፤ ዘራፊነት ፡ ቀማኝነት ።
 ብዝበዛ ፤ ዘረፋ ፡ ቅጂያ ፡ ብርበራ ፡ ብተና ፡
 (፪ሳሙ ፡ ፳ ፡ ፲፪ ። ሕዝ፴፭ ፡ ፲፪ ። ሚክ፪ ፡ ፱ ።
 ዘካ፲፱ ፡ ፩) ።

ቦዝ-ቦዝ ፤ ትእዛዝ ፤ አንቀጽ ፤ ዝረፍ ፤ ቀማ ፤
(ኢሳጽ ፡ ፩ ፡ ፫) ፤ ያጤ ፤ የሐንስ ፤ ፈረስ ፤ ካሳ ፤
ቦዝ-ቦዝ ፤ አሳ ፤ ቦዝ-ቦዝ ፤ ካሳ ፤ እንዲሉ ።

መቦዝቦዝ ፤ መዝረፍ ፤ መቀማት ፤ መበ
ርበር ፤ መበተን ፤ ማባከን ፤ (ኢሳጽ ፡ ፩) ።

መቦዝቦዝ ፤ መዝረፊያ ፤ መቀማያ ፤ መ
ሣሪያ ፤ ጊዜ ፤ ቦታ ።

አስቦዝቦዝ ፤ አዘረፈ ፤ አስቀማ ፤ አስበረ
በረ ፤ (ሕዝጽ፩ ፡ ፪ ። ዓጥ፩ ፡ ፱) ።

አስቦዝባዥ ፤ ያስቦዝቦዝ ፤ የሚያስቦዝ-ቦዝ ፤
የሚያዘርፍ ፤ የሚያስቀማ ፤ አዘረፈ ፤ አስቀማ ።

ማስቦዝቦዝ ፤ ማዘረፍ ፤ ማስቀማት ፤ ማስ
በርበር ።

ማስቦዝቦዝ ፤ ማዘረፊያ ፤ ማስቀማያ ።

ተቦዝቦዝ ፤ ተዘረፈ ፤ ተቀማ ፤ ተበረበረ ፤
ተበተነ ፤ ባከን ፤ (ኤር፱ ፡ ፲፱ ። ዮሴ፩ ፡ ፲) ፤ (ተረት) ፤
ላም ፤ ሲበዘበዝ ፤ ጭራውን ፤ ያዝ ።

ብዝ-ብዝ ፤ የተቦዝቦዝ ፤ የተዘረፈ ፤ የተቀማ ፤
የተበረበረ ፤ ብርብር ፤ ብትን ።

ብዝ-ብዝ ፤ አደረገ ፤ በዘበዘ ።

መቦዝቦዝ ፤ መዘረፍ ፤ መቀማት ፤ መወ
ሰድ ፤ (ኤር፲፩ ፡ ፲፩ ። ዕን፩ ፡ ፫) ።

ተባዛቦዝ ፤ ተዛረፈ ፤ ተቃማ ፤ ተሻማ ።

መባዛቦዝ ፤ መዛረፍ ፤ መቃማት ፤ መተ
ናተን ።

አባዛቦዝ ፤ አዛረፈ ፤ አቃማ ።

አባዛቦዝ ፤ አዘራረፍ ፤ አበራበር ፤ ብዝ
በዛ ፤ መቦዝቦዝ ።

ብዥ-ብዥ ፤ አለ ፤ (ቤዘ) ፤ ጥቂት ፤ ጥ
ቂት ፤ ታየ ።

(ቦገሪቦገ) ፤ አንቦገሪቦገ ፤ ከመጠጥ ፤
የተነሣ ፤ ሰውነትን ፤ አጥቀ ፤ አስደሰተ ፤ ድካምን ፤
አራቀ ፤ አብረዝረዝ ።

ተንቦገሪቦገ ፤ ጥቅ ፤ እለው ፤ ተደሰተ ፤
ተብረዝረዝ ።

ቦገሪቦገ ፤ (ዝገሪ) ፤ ዝገዝ ፤ ነገር ፤ ሳተ ።

ተቦገሪቦገ ፤ ተሳሳተ ፤ ተበላሸ ፤ አእምሮው ።

አቦገሪቦገ ፤ አሳሳተ ፤ ቅጥ ፤ አሳጣ ።

ቦገሪቦገ ፤ (ዶች) ፤ ከብልት ፤ በላይ ፤ ከን
ብርት ፤ በታች ፤ ያለ ፤ ገላ ።

ቦዚህ ፤—ቦቂሙ ፤—ቢህ ።

ቦዚያ ፤—ቦቂሙ ፤—ቢያ ።
ቢዘን ፤ የተራራ ፤ ስም ፤ በሐማሴን ፤ ግ
ዛት ፤ ያለ ፤ ታላቅ ፤ ደብር ፤ ገዳም ፤ ደበረን ፤ ተመ
ልከት ።

ቢዘኖች ፤ የቢዘን ፤ መነኩሴዎች ።

ባዘን ፤ ዞረ ፤ ተንከራተተ ፤ ዛበረ ፤ የባዘን ፤
ጥይት ፤ እንዲሉ ።

ባዛች ፤ (ኞች) ፤ የባዘን ፤ የሚባዘን ፤ የ
ዞረ ፤ የተንከራተተ ፤ ዘዋሪ ፤ ከርታታ ፤ ዛባሪ ፤ ዕር
ፊት ፤ ቢስ ፤ ሰው ፤ ከመንጋ ፤ የተለየ ፤ ከብት ።

መባዘን ፤ መዞር ፤ መንከራተት ፤ መዛበር ፤
አለማረፍ ።

መባዘኛ ፤ መንከራተቻ ፤ መዛበሪያ ፤ ዱር ፤ እ
ገር ።

አባዘን ፤ አዞረ ፤ እንከራተተ ፤ አዛበረ ።

አባዛች ፤ ያባዘን ፤ የሚያባዘን ፤ እንከራተቻ ።

ማባዘን ፤ ማንከራተት ፤ ማዛበር ፤ ማባከን ።

ማባዘኛ ፤ ማዞሪያ ፤ ማንከራተቻ ።

ባዜን ፤ ጌታችን ፤ በተወለደ ፤ ጊዜ ፤ የነ
በረ ፤ የሐበሻ ፤ ንጉሥ ፤ ስም ።

ባዜን ፤ በትግራ ፤ በረሐ ፤ ያለ ፤ እገር ።
ቢዘንና ፤ ባዜን ፤ አንድ ፤ ዘር ፤ ነው ።

ቦዘን ፤ (ባዘን) ፤ ታከተ ፤ ደከመ ፤ ተኛ ፤
ተጋደመ ፤ ለነፈ ፤ በረፈ ፤ ተዘለነ ፤ ተዘለለ ፤ ዞላ ፤
ዋለ ፤ ቀረ ፤ ታጉለ ፤ ቆመ ፤ ሥራው ።

ቦዛች ፤ (ኞች) ፤ የሚቦዘን ፤ የሚሰንፍ ።

ቦዘን ፤ ና ፤ ሁኔት ፤ ሰንፍፍ ፤ ዞላ ።

ቦዘና ፤ ሹር ፤ ከትፍ ፤ ያለበት ፤ ሹር ፤ ወጥ ።

ቦዘኔ ፤ የቦዘን ፤ ቦዘናዊ ፤ ቦዘን ፤ ወዳድ ።
ምን ፤ ያመጣል ፤ ሠኔ ፤ ምን ፤ ይሠራል ፤ ቦዘኔ ፤
እንዲሉ ።

ቦዘንተኛ ፤ (ኞች) ፤ ሁኔተኛ ፤ ሰንፍ ፤
ሥራ ፤ ፈት ።

ቦዘንተኛነት ፤ ሁኔተኛነት ፤ ዞላነት ።

መቦዘን ፤ መታከት ፤ ማረፍ ፤ መጋደም ፤
መሰነፍ ፤ ዞላ ፤ መዋል ።

መቦዘኛ ፤ ማረፊያ ፤ ሥራ ፤ መፍቻ ፤ ጊዜ ።

አቦዘን ፤ አሰነፈ ፤ አሳረፈ ፤ ዞላ ፤ አዋለ ፤
ሥራ ፤ አስፈታ ፤ ከሐከለ ፤ አስቀረ ፤ አስታጉለ ፤
አቆመ ፤ አቆረመ ።

አቦዘን ፤ አቦዘንች ፤ የወንድና ፤ የሴት ፤
ስም ።

አቦዛች ፤ ያቦዘን ፤ የሚያቦዘን ፤ የሚያለ
ንፍ ፤ ሥራ ፤ አስፈች ።

ማቦዘን ፤ ማሰነፍ ፤ ማታከት ።

ማቦዘኛ ፤ ማታከቻ ፤ ሥራ ፤ ማስፈቻ ፤
ምክንያት ።

አስቦዘን ፤ ዞላ ፡ አስዋለ ፤ ሥራ ፡ አስፈታ ።

ማስቦዘን ፤ ማታከት ፡ ሥራ ፡ ማስፈታት ።

አቦዛዘን ፤ አሰናናፍ ፤ መቦዘን ።

ባዘቀ ፤—ተደባለቀ ፤—ባዜቃ ።

ባዜቃ ፤ (ዕብ ፡ ባዛቅ) ፤ መብረቅ ፡ ነጻ ብራቅ ፡ ብልጭልጭታ ።

ባዜቃ ፤ (ዐረ ፡ ዘይበቅ) ፤ በቁሙ ፤ ወርቅን ፡ ከብርና ፡ ከሌሎች ፡ ማዕድኖች ፡ ጋራ ፡ የሚያዛምድ ፡ ዝቡቅብቅ ፡ ፈላሽ ፡ ማዕድን ።

ባዜቃ ፤ ድርን ፡ የሚያጸና ፡ የሚያበረታ ፡ ከውሃ ፡ ጋራ ፡ የፈላ ፡ ርሾ ፡ ወይም ፡ ቀረራው ፤ የንዶድ ፡ ፍሬ ።

ባዜቃ ፡ ነከረ ፤ ድርን ፡ ከፍል ፡ ርሾ ፡ አገባ ፡ አጸና ፡ አበረታ ።

ባዘቀ ፤ ተቀላቀለ ፡ ተደባለቀ ፤ ተዘባረቀ ፡ ተማሰለ ፤ እንደ ፡ መብረቅና ፡ እንደ ፡ ባዜቃ ፡ አለ ስፍራው ፡ አላኳያው ፡ ገባ ።

ባዛቂ ፤ የባዘቀ ፡ የሚባዛቅ ፡ የተደባለቀ ።

ባዘቅ ፡ (ቆች) ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ አለወ ገኑ ፡ አላለቃው ፡ ለጠላት ፡ ያደረ ፡ ከሐዲ ፡ ጭፍራ ። ባለ ፡ ብለሽ ፡ ባሽን ፡ እይ ።

ባዘቅንት ፤ ድብልቅንት ፡ ከሐዲንት ።

ብዝቅ ፤ ባዜቃ ፡ የገባ ፡ የተነከረ ፤ ዝብርቅ ።

ብዝቅ ፤ መባዘቅ ።

ብዝቅ ፡ አለ ፤ ባዘቀ ፡ ተዘባረቀ ።

መባዘቅ ፤ መቀላቀል ፡ መደባለቅ ፡ መነከር ፡ መዘባረቅ ።

አባዘቀ ፤ አቀላቀለ ፡ አደባለቀ ፤ አዘባረቀ ፡ አማሰለ ።

አባዛቂ ፤ ያባዘቀ ፡ የሚያባዛቅ ፡ የሚያደባልቅ ፡ የሚያዘባርቅ ።

ማባዘቅ ፤ ማደባለቅ ፡ ማማሰል ።

አበዛዘቅ ፤ አዘበራረቅ ፤ መባዘቅ ።

በዥር ፤ (በጅር) ፤ ጀና ፡ ዠ ፡ ተወራራሽ ፡ ስለ ፡ ሹኑ ፡ በጅር ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ በዥርንድ ፡ ሲባል ፡ ይቻላል ።

ባዝራ ፡ (ሮች) ፤ ዐረ ፡ በዘረ ፤ ተከለ ።

ብዝር ፤ ፍሬ ፡ ቅንጣት) ፤ በቁሙ ፤ ፈረስን ፡ ባቅሎን ፡ የምታፈራ ፡ የምቶልድ ፡ ጋላ ፡ ቀላማ ፡ የሚላት ፡ እንስት ፡ ፈረስ ።

ባዝራ ፡ ተድንጉላ ፤ እንስት ፡ ከተባት ፡ ጋራ ፤ ወይም ፡ ሴት ፡ ከወንድ ፡ ጋራ ። ይህ ፡ ቃል ፡ የወንድና ፡ የሴትን ፡ መንታ ፡ ሹኖ ፡ መወለድ ፡ ያሳያል ። ባዝራና ፡ ድንጉላ ፡ ለግመልም ፡ ይነገራል ።

ባዝራ ፡ ተድንጉላ ፡ ወለደ ፤ እስቀድሞ ፡ ሴት ፡ ልጅ ፡ ቀጥሎ ፡ ወንድ ፡ ልጅ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ባዘተ ፤ (በዝቶ ፡ በዘተ) ፤ ተፈለቀቀ ፡ ተቦጠቀ ፡ እጀ ፡ ሥራ ፡ ገባ ፤ ተፍታታ ፡ ለሰለሰ ፡ ደቀቀ ፡ ለተተ ፤ የጥጥ ፡ የሰውነት ። ዛሬ ፡ በመንገድ ፡ ውዬ ፡ ሰውነቱ ፡ ባዝቷል ፡ (ተገብሮ) ።

ባዘተ ፤ ቦጠቀ ፡ አደቀቀ ፡ (ገቢር) ።

ባዛች ፤ (በዛቲ) ፤ የባዘተ ፡ የሚባዛት ፡ የሚቦጭቅ ፤ እጀ ፡ ሥራ ፡ የሚያገባ ።

ባዘቶ ፤ የተነቀሰ ፡ የለሰለሰ ፡ ፋቶ ።

ባዘቶ ፤ ባዘጃጃ፤ ዓ ፡ ም ፡ የነበረች ፡ ፈንጣጣ ።

ባዘቶ ፡ ገላ ፤ እካለ ፡ ለሰላላ ፡ ሴት ።

መባዘት ፤ መፈልቀቅ ፡ መቦጠቅ ።

መባዘቻ ፤ መንቀሻ ፡ መቦጠቂያ ።

(ጥዘ) አባዘተ ፤ አፍታታ ፡ ነቀሰ ፤ ባዘተ ፡ አለሰለሰ ፡ (አድራጊ) ።

አባዘተ ፤ ዐማ ፡ ነቀፈ ፡ ስም ፡ አከፋ ።

አባዛች ፤ ያባዘተ ፡ የሚያባዛት ፡ የሚቦጭቅ ፤ እጀ ፡ ሥራ ፡ አግቢ ፡ ባዛች ፤ ዐሚተኛ ።

ማባዘት ፤ መባዘት ፤ ማፍታታት ፡ እጀ ፡ ሥራ ፡ ማግባት ።

ማባዘቻ ፤ መባዘቻ ፡ ጣት ፡ መኪና ።

አስባዘተ ፤ አስፈለቀቀ ፡ አስቦጠቀ ፡ አስነቀሰ ።

አስባዛች ፤ ያስባዘተ ፡ የሚያስባዛት ፤ አስቦማቂ ።

ማስባዘት ፤ ማስቦጠቅ ፡ ማስነቀሰ ።

ተባዘተ ፤ (ባዘተ) ፤ ተነቀሰ ፡ ባዘቶ ፡ ሹኑ ።

ብዝት ፤ (ብዙት) ፤ የተባዘተ ፡ የተነቀሰ ፡ የተፍታታ ፡ ጥጥ ፡ የበግ ፡ ጠጉር ።

ብዝት ፡ አለ ፤ ድቅቅ ፡ ልትት ፡ አለ ።

(ጥባ) አባዘተ ፤ አፈላቀቀ ፡ አቧጠቀ ፡ አናቀሰ ፡ (አደራራጊ) ።

አበዛዘት ፤ አፈለቃቀቅ ፡ አቦማጠቅ ፤ መባዘት ፡ ማባዘት ።

ቡሕ ፤—በዓል ፤—ቡሕ ፤ (ቦሐ) ።

ቡሕ ፤ (ብሒእ ፡ ብሕእ ፡ ብሒእ) ፤ የቦካ ፡ የሰለለ ፡ የሐመጠጠ ፡ መፃፃ ፡ ሊጥ ። ለቀለምና ፡ ለጭቃም ፡ ይሹናል ። ቦካን ፡ ተመልከት ።

ቡሐቃ ፤ የቡሐ ፡ ዕቃ ፤ የርሾና ፡ የሊጥ ፡ መቀመጫ ፡ እንስራ ፡ ማድጋ ፡ ገበርሾ ፡ ገንዳ ።

ቡሕ ፤ (ነቢሕ) ፤ ቡፍ ፤ መጮኽ ፡ የውሻ ።

ቡሕ ፡ አለ ፤ (ነብሐ) ፤ ቡፍ ፡ አለ ፤ ጮኽ ።

ቡሕ 1 (በዊሕ : ቦሐ) 1 ብርሃን 1 የታየ : የተገለጠ : የጉላ : የበራ 1 ጸዕዳ : የምድር : ፍራ : በረቅ : ነጭ : ጥጻ = በለጭን : እይ »

ቡሐ 1 ነጭ : ዕክክ 1 ለምጽ : መላጣ = በ ቡሐ : ላይ : ቁረቁር : እንዲሉ »

ቡሐ : በግ 1 ራሱ : ነጭ : በግ »

ቡሐ : ራስ 1 ራሱ : መላጣ : ራሱ : በራ 1 ወይም : እብቅና : በረቅ : የሚመስል : ዕክክ : በ ራሱ : ላይ : ያለበት : ራሱ : ቡሐ : ሰው »

ቡሕነት 1 ቡሐ : መኾን : (ዘሌ፲፫ : ፵፪) »

ቡሕነት 1 (ብርሐት) 1 ዝጊ : ከግሁ : 1 መላጣነት = በረን : እይ »

ቡሐ 1 (ቡሐዊ) 1 የበዓል : ስም 1 ደብረ : ታቦር : የቀርባን : ምሳሌ : ገብስት : የጌታችንን : ግርፋት : የሚያሳስብ : ጅራፍ : የሚዘጋጅበት »

ቡሐ 1 የብርሃን : ብርሃናዊ 1 ብርሃኔ : የኔ : ብርሃን : መብራቱ : ችቦዩ ላይ » ቡሐ : በሉ : ልጆች : ሹሉ = ቡሐ : ማለት : በደብረ : ታቦር : ዓ : ብሉ : የተገለጠውን : የጌታችንን : የፈቱን : ብርሃን : ጸዳል 1 የልብሱንም : እንደ : በረዶ : ነጭ : ጸዕዳ : መኾን : ያስረዳል = ጸግመ ጽም : እረኞች 1 እክሥቱ : ቤት : አለኝ : ለከት : ይላሉና 1 ቡሐ : (ብሐኦየ) : ቡሐዬ : ተብሉ : ቢተረጉም : የታቦር : ለት : ተባክቶ : የሚጋገረውን : ተብስት : ያሳያል = የቡሐ : ቢል 1 የነጉድጓድ : ምሳሌ : ጅራፍን : ይገልጻል »

ቢሕ 1 ቡሕ 1 ሦስተኛውን : ቡሕ : ተመ ልከት »

ቢሕ 1 ነጭ : ዐረግ 1 ያረግ : ራሳ 1 ዕፅ : ላቤት = ቢሕ : ዐረግ : እንዲሉ »

ቢሕ 1 ከመንደርደሪያ : ቀጥሉ : ያለ : የ መድደስ : ሐረግ : ቤት : መምቻ : ያይደሉ »

ቢሕ 1 በራሱ : ላይ : ነጭ : ያለበት : የፍጥ : ቀጥራ : ያጥራ : ሹሉ : ማእድ : ባራኪ » የቢሕ : ቡሕማ : የቡሕ : ማለት : ነው » ቢሕ : ትጽልና : በቂ : መኾኑን : አስተውል »

ቢሕት 1 (ቡሐዊት : እንተተ : ቡሕ) 1 የተራራ : ስም 1 በስሜን : ወረዳ : የሚገኝ፡ረዥም : የትዳሱ : የጌድ : የተራራ = ዘወትር : በላዩ : ከሚታ የው : በረዶና : ጉም : የተነሣ : ሻሽ : ጠምጣሚ : ደብተራ : ስለ : መሰለ : ቢሕት : ተባለ : ይላሉ = ፈረንጆች : ግን : ራስ : ዳሸን : (ራስ : ዘዐሸን) : ይ ሉታል 1 ያን : የፈረንሳይኛ : ዘርፍ : እያያኝ : ነውና 1 የበረዶ : ዐሸን : ራስ : ማለት : ነው = ጸግመጽም : ባረብኛ : ደና : ዘ : ይወራረሳሉ 1 (ዳል : ዛል) »

ብሐ 1 ነጭ : ደንጊያ = ብሐ : ድንጋይ : እንዲሉ = ብክካን : ተመልከት »

ብሐላት 1 ጥርኝ : የዘባድ : አውሬ »

ባሕር 1 (ብሐር : ብሕረ) 1 የውሃ : ቦታ : መቆሚያ : መከማቻ : ሰፊ : ጥልቅ : ውሃው : የማያልቅ : የማይደርቅ 1 ስፋቱ : ከየብስ : የሚበ

ልጥ : ዩ : እጅ : የሚልቅ 1 የረጋ : የተኛ : የተንጣ ለለ : ውቅያኖስ : ለሐይቅ : ለኩራ : ለፈሳሽም : ሹሉ : ይነገራል = ሲበዛ : ባሕርች : ያሠኛል : (ዘፍ፩ : 1) »

ባሕረኛ : (ኞች) 1 የባሕር : መንገድ : ዐዋቂ : (ሕዝ፩ : ፳፱) = ቋትልን : እይ »

ባሕር 1 ታናሽ : የምድር : ማእዘን 1 በሰ ሜንና : በምዕራብ : መኻል : ያለ : የሰሜን : ምዕ ራብ : የሊባ : አፋዛዥ : ትይዩና : አንጻር »

ባሕር 1 ያገር : የምድር : ዳር = ከባሕር : እባሕር : እንዲሉ »

ባሕር 1 ኮሶ 1 የኮሶ : ብጥብጥ = (እንቆቅ ልኸ) 1 ትንሽ : ባሕር : ዐጤን : ታስፈር »

ባሕረ : እሳት 1 የእሳት : ባሕር 1 ፍል : ውሃ »

ባሕረ : ጃን 1 (ጃነ : ባሕር) 1 ወርቅና : ብር : መሳይ : በለጭ 1 የማዕድን : ወረቀት : ቀወብ 1 ቀይ : ነጭ : አረንጓዴ 1 ሥሥ : ረቂቅ : ታኒካ = በርሱ : የተሸለመና : የተጌጠ : የበቅሉ : ዕቃ = ጸግ መኛም : ባሕረ : ጃን 1 ባሕር : ነጋሽ : የባሕር : ንጉሥ : ከማለት : ጋራ : ይሰማማል = በፈረንጅ : ገርን : ብጣ 1 ባማርኛ : ጃና : ቀይ : ማለት : ነውና 1 በብጣና : በቀይ : የተጠለፈ : አረንጓዴና : ሰማያዊ : ከፈይንም : ያመለክታል »

ባሕረ : ጃን 1 የባሕር : ጃና = ይኸውም : በቀዩ : መደበኛነት : ነው »

ባሕረ : ጃን 1 ባሕረ : ንጉሥ 1 የንጉሥ : ባሕር »

ባሕረ : ወጥ 1 (ወፃኤ : ውፁኣ : ባ ሕር) 1 ከባሕር : የወጣ : (የመጣ) : ሰይፍ : ጉ ራዶ »

ባሕር : ወላድ 1 (ዘፍ፩ : ፳ : ፳፩) : የ ብዙ : ልጅ : እናት 1 ባመት : ጥጃ 1 ሱራ : ቢጥሉ ባት : የምትወልድ »

ባሕር : ዛፍ 1 (የባሕር : ዛፍ) 1 ፍ ሬው : ከባሕር : የመጣ : ዕንጨት »

ባሕረ : ሐሳብ 1 (ጉልቄ : ዘመን) 1 የቀን : የሳምንት : የወር : ያመት 1 የፀሐይ : የጨ ረቃ : ቀጥር : ያለበት 1 የበዓላትና : ያጸማት : ማ ውጫ : የሚነገርበት : ቀጥር : ያለው : ዘመን 1 ወ ይም : የዘመን : ቀጥር 1 ዓመት : ዓለም = (ሐሳብ : ባሕር) 1 ከባሕር : የመጣ : ቀጥር »

ባሕረ : ሎሚ 1 የባሕር : ሎሚ : ብርቱ ካን 1 በኩረ : ሎሚ »

ባሕር : መዝገብ 1 ያመት : ዘገብእና : ዘወፅእ : የሚጻፍበት : ትልቅና : ሰፊ : መዝገብ = በባሕር : ውስጥ : ብዙ : ተንቀሳቃሽ : ትልቅና : ትንሽ 1 ቀን : ከርሱ : ሌት : ከየብስ : የሚውልና : የሚያድር : እንስሳ : እንደሚኖር 1 በመዝገብም : ገቢና : ወጪነት : ያለው : እምሌ : ሎሌ : ጠገራ : ብር : አላድ : ሩብ : ተሙን : መሐለቅ : ቢሳ :

ተጽፎ ፡ ይገኝበታልና ፤ ባሕር ፡ የሚል ፡ የሰም ፡ ቅጽል ፡ ተሰጠው ።

ባሕር ፡ ነጋሽ ፤ (ነጋሤ ፡ ባሕር) ፤ በ ባሕር ፡ ጻር ፡ የነገሠ ፡ የተቀመጠ ፤ እንደ ፡ ምጥዋ ፡ ያለውን ፡ ወደብ ፡ ጠባቂ ፡ የሐማሴን ፡ ገዥ ፤ ወይም ፡ የባሕር ፡ ንጉሥ ፡ አርማሕ ። ባሕር ፡ ነጋሽን ፡ የመ ሰሉ ፡ ባሕረ ፡ አስግድ ፡ ባሕረ ፡ ኢክላ ፡ የተባሉ ፡ ሌሎች ፡ ነገሥታትም ፡ አሉ ።

ባሕር ፡ ዐረብ ፤ (ዐረብ ፡ ባሕር) ፤ የ ባሕር ፡ ዐረብ ፤ ቀይ ፡ ነት ፡ ተንቢን ፡ እንቀልባ ። ዐረብ ፡ ማለት ፡ ቅላቴንም ፡ እንጂ ፤ ከዐረብ ፡ አገር ፡ መምጣቱን ፡ ብቻ ፡ አያሳይም ።

ባሕር ፡ ሰገድ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ ባሕር ፡ የሰገደለት ፡ ማለት ፡ ነው ።

ባሕረ ፡ ሸሸ ፤ ባሕር ፡ የሸሸው ፡ የሸሸ በት ፡ የራቀው ፡ የለቀቀው ፡ ትቶት ፡ የኼደ ፡ መሬት ፡ ዕርሻ ።

ባሕሪ ፤ ባሕረዊ ፡ የባሕር ።
ባሕሪ ፤ (ባሕርይ) ፤ ዝኒ ፡ ከጣሁ ፤ ጠ ባይ ፡ ዐመል ። የፍጥረት ፡ ሹሉ ፡ ሥር ፡ መሠረት ፤ መሬት ፡ ውሃ ፡ ነፋስ ፡ እሳት ። ዐመል ፡ ባረባኛ ፡ ሥራ ፡ ሲሸን ፡ ባጣርኛ ፡ እንደ ፡ ጠባይ ፡ ይታሰባል ።

ባሕርይ ፤ የባሕር ፡ ዕንቁ ፡ (ግእዝ) ።
ባሕርይ ፤ (ህላዌ ፤ መለኮት) ፤ ያልተፈ ጠረ ፡ የማይመረመር ፡ የማይታወቅ ፡ ገብእ ፡ ረቂቅ ፤ ቅድስት ፡ ሥላሴን ፡ እንድ ፡ የሚያደርግ ፡ በሥርወ ፡ በጉንድ ፡ በነቅዕ ፡ የተመሰለ ፡ የፈጣሪ ፡ ባሕርይ ፤ አምላክነት ።

ብሔር ፤ አገር ፤ ዓለም ፡ (ግእዝ) ።
ብሔረ ፡ አሪት ፤ ፍቱ ፡ ክፍል ፡ አሪት ።
ብሔረ ፡ ብፁዓን ፤ የበቁ ፡ ሰዎች ፡ ቅ ዱሳን ፡ ባሕታውያን ፡ የሚኖሩበት ፡ ስፍራ ፡ ጌታ ችን ፡ ባሻ። ዓመቱ ፡ ገብቶ ፡ ያስተማረበት ። ት ቤትን ፡ ተመልከት ።

ብሔረ ፡ ሕያዋን ፤ ሔኖከና ፡ ኤልያስ ፡ እነሱን ፡ የመሰሉ ፡ ሰዎች ፡ የሚቀመጡበት ፡ ዓለም ።

ብሔር ፤ ቡሽር ፡ (ሮች) ፤ ሲሙሽ ፡ ቡሕ ፡ የሚል ፤ የዋላ ፡ የድክላ ፡ ዐይነት ፤ የበረሐ ፡

ብሔር ፡

የዱር ፡ ፍየል ፡ (ኢዮፀዞ ፡ ፩) ። ተባቴም ፡ እንስ ቱም ፡ ብሔር ፡ ይባላል ።

ቧሊት ፤—ተራራ ፤—ቡሕ ፤ ቡሐ ፤
ቧሕ ።

ባሕታዊ ፡ ይ ፤ (ባሕተወ) ፤ ባተሌ ፡ ባታይ ፡ ብቸኛ ፤ ከሰው ፡ ተለይቶ ፡ በበእት ፡ (ዋሻ) ፡ ተከቶ ፡ ተዘግቶ ፡ ለብቻው ፡ በዱር ፡ በገደል ፡ በተ ራራ ፡ የሚኖር ፡ ነቢይ ፡ መናኝ ፡ መነኩሴ ፡ ናዝራዊ ፡ መንፈሳዊ ፡ ፈላስፋ ፡ የግዜር ፡ ሰው ።

ባሕታዊዎች ፤ (ባሕታውያን) ፤ ብቻ ጥች ፡ መናኞች ፡ ጸድቃን ፡ ቅዱሳን ።

ባሕታዊነት ፤ (ብሕታዊ) ፤ ብቻ ፡ መ ሽን ፤ ብቻ ፡ ብቻ ፡ ብቻነት ።

ባሕታዊ ፡ ንጉሤ ፤ ባሻ። ዓ ፡ ም ፡ በገይማኖት ፡ ምክንያት ፡ ከደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ተይ ዘው ፡ ጅማ ፡ አባ ፡ ጅፋር ፡ ዘንድ ፡ ታስረው ፡ የ ሞቱ ፡ እውነተኛ ፡ አርቶዶክስ ፤ ትውልዳቸው ፡ ላ ስታ ።

በጣ ፤ (በጢሕ ፡ በጥሐ) ፤ ፈቃ ፡ ቂራ ፡ ተፈተፈ ፡ ሠነተፈ ፡ ሠነጠቀ ፡ ጋረጠ ፡ ለጌጥ ፡ ወይም ለመድኃኒት ።

በጨ ፡ (ዎች) ፤ በጣሒ) ፤ የበጣ ፡ የ ሚበጣ ፤ ተፍታፈ ፡ ሠንታሪ ።

መብጣት ፤ (በጢሕ) ፤ መፍቃት ፡ መ ተፍተፍ ፡ መጋረጥ ።

መብጫ ፤ (ምብጣሕ) ፤ መፍቂያ ፡ መ ሠንተሪያ ፡ ምላጭ ፡ ቡልዋት ።

አስበጣ ፤ (አብጥሐ) ፤ አስፈቃ ፡ አስቂራ ፡ አሠነተረ ፡ አስጋረጠ ።

አስበጪ ፤ ያስበጣ ፡ የሚያስበጣ ፤ አስፈቂ ።
ማስበጣት ፤ ማስፈቃት ፡ ማስተፍተፍ ።

ማስበጫ ፤ ማስቂሪያ ፡ ጊዜ ፡ መሣሪያ ።

ተበጣ ፤ (ተበጥሐ) ፤ ተፈቃ ፡ ተቂራ ፡ ተተፈተፈ ፡ ተሠነተረ ፡ እንደ ፡ ሻንቅላ ።

ተበጪ ፤ የሚበጣ ፡ ተሠንታሪ ፤ ዕብጠት ፡ ቂዳ ።

ብጥ ፤ (ብጡሕ) ፤ የተበጣ ፡ የተቂራ ፡ የተጋረጠ ፤ ትፍትፍ ፡ ሥንትር ።

ብጥታት ፤ (ብጥሐት) ፤ ብጥነት ፤ ፍ ቅታት ፡ ቁርታት ፡ ትፍትፋት ።

መበጣት ፤ መፈቃት ፡ መቂራት ።
መበጫ ፤ መፈቂያ ፡ መተፍተፊያ ።

ተባጣ ፤ (ተባጥሐ) ፤ ተሠናተረ ።
መባጣት ፤ መሠናተር ።

ተበጣጣ ፤ ተሠነታተረ ።
አባጣ ፤ (አስተባጥሐ) ፤ አተፋተፈ ፡ አ ሠናተረ ።

አበጣጥ ፤ አፈቃቅ ፡ አቂራር ፡ አተፋተፍ ፡ አሠነታተር ፤ መብጣት ።

ቡጢ ፤—ቡጫ ፤—ቦጠቦጠ ፤

ቡጥ ፤—ቡቄሙ ፤—ቦጠቦጠ ፤

ቢጥ ፤ ቢጤ ፤ (ቡጽ፡ ቢጽ፡ ቢጽ) ፤

ባልንጀራ፡ ጓደኛ፡ ባልደረባ፡ እኩያ፡ አምሳያ፡
ወደር፡ አቻ ፤ ቢጤ፡ ከቢጤው፡ እንዲሉ ፤

ቢጤ ፤ (ቢጽዮ) ፤ ባልንጀራዬ፡ ባልን
ጀራ፡ ጓደኛዬ፡ ጓዴ ፤ (የኔ፡ ቢጤ) ፤ የኔ፡ ባልን
ጀራ፡ የኔ፡ ዐይነት ፤ ድኻ፡ ለማን ፤

ቢጤዎች፡ ቼ ፤ (አብያጽ፡ ዮ) ፤ እኩ
ዮች፡ ቼ ፤ የኔ፡ አቻዎች ፤

ቢጣ ፤ (ቢጸ) ፤ ባልንጀራዎ፡ ጓደኛዎ ፤

ቢጣ ፤ ጉን፡ ጡንቻ ፤ ዕንብርን፡ እይ ፤

ብጤት ፤ ዐመል፡ ሥረት፡ ምርጫ፡ ሐ
ላብ ፤ ሰው፡ እንደ፡ ብጤት፡ ይኖራል ፤

ባጥ ፤—ጣራ ፤—ባጠጠ ፤

ባጨ ፤ (ቤጸ፡ ተበይጸ) ፤ ተለየ፡ ተከ
ፈለ ፤ ተበተነ ፤

አባጨ ፤ ለየ፡ ከፈለ ፤ በተነ ፤ አላገጠ ፤

ማባጨት ፤ መለየት፡ መበተን ፤ የጉባኤ፡
የማገበር ፤

ብጫ ፤ (ጮች) ፤ ብጸ) ፤ በቁሙ ፤ ከጥ
ቱር፡ ካረንጓዴ፡ የተለየ፡ ዐይን ፤ አበባ፡ ሱፋላ፡
በወይባና፡ በነጭ፡ መካከል፡ ያለ፡ ቀለም፡ መልክ ፤
ዐደይን ፤ ተመልከት ፤

ብጫ ፤ ነገድ፡ ወገን ፤ ሕብራቸው፡ ቀለማ
ቸው፡ ብጫ፡ የቩን፡ ሺንና፡ ጃጋን ፤ ብጫ፡ ቅጽል፡
ወይም ፤ ዘርፍ፡ ሲሸን ፤

ብጫ ፤ ጥለት ፤ ብጫ፡ የቩን፡ የብጫ፡
ጥለት ፤

ብጫቱ ፤ ብጫ፡ የመሰለ፡ የብጫ፡ ዐይ
ነት ፤ ፈላ፡ ፈላጭ ፤ በጨጨን፡ ተመልከት ፤ ከዚህ፡
የወጣ፡ ነው ፤

ቤጣ ፤ የፈደል፡ ስም ፤ በ፡ ቤት ፤

ቦጠቦጠ ፤ (ዐረብና፡ ትግ፡ በጽቦጸ) ፤
ጠመቀ፡ በረዝ፡ መታ፡ ሰበቀ፡ ወዘወዘ ፤ ዐሸ፡ ዐ
መሰ፡ አደፈረሰ ፤ አተራመሰ፡ አወከ ፤ የጠላ፡
የጠጅ፡ የተልባ፡ የኮሶ፡ የሆድ፡ የባሕር፡ የሕዝብ
(ተረት) ፤ ዓሣ፡ ያለበት፡ ባሕር፡ ዕውር፡ ያለበት፡
ደብር፡ ሳይበጠበጥ፡ እያደር ፤ (ግጥም) ፤ ይህስ፡
ጠጅ፡ ቤታችሁ፡ በጣም፡ ይገርማል ፤ በሚጠ
ጣበት፡ ቀን፡ ይበጠብጣል ፤

ቦጠቦጠ ፤ (ትግ፡ በጥበጠ) ፤ ጦር፡
ሰበቀ ፤ ወጠወጠን፡ ተመልከት ፤

በጥባጭ ፤ (ጮች) ፤ የበጠበጠ፡ የሚ
በጠብጥ፡ የሚያደርስ፡ የሚያውክ ፤ ሰባቂ፡
አጥኪ ፤ በጥባጭ፡ ሳለ፡ ማን፡ ጥሩ፡ ይጠጣል፡
እንዲሉ ፤

በጥባጭነት ፤ ዐማሽነት፡ አዋኪነት ፤

በጥብጥ ፤ ዝኒ፡ ከማሁ፡ ለበጥባጭ ፤ ደብረ፡
በጥብጥ፡ እንዲሉ ፤

ብጥብጣ ፤ ጠመቃ፡ ብረዛ ፤ ሁከት ፤

መበጥበጥ ፤ መጥመቅ፡ ማመስ፡ ማደፍ
ረስ፡ ማወክ ፤

መበጥበጫ ፤ መመሸቻ፡ መበረዣ ፤ ማወ
ኪያ፡ ማስቸገሪያ ፤

መበጥበጫ ፤ የቀለም፡ ማማሰያ፡ ዐጨር፡
ዕንጨት ፤

አስበጠበጠ ፤ አስጠመቀ፡ አስበረዘ፡ አ
ስመሸተ ፤

አስበጥባጭ ፤ ያስበጠበጠ፡ የሚያስበጠ
ብጥ፡ የሚያሳውክ ፤

ማስበጥበጥ ፤ ማስበረዝ፡ ማሳወክ ፤

ማስበጥበጫ ፤ ማስጠመቂያ፡ ማስበረዣ ፤

ተበጠበጠ ፤ ተጠመቀ፡ ተበረዘ ፤ ተድ
ረጠ፡ ታመሰ፡ ደፈረሰ ፤ ታወከ ፤

ተበጥባጭ ፤ የሚበጠበጥ፡ ማር፡ ተልባ፡
ኑግ፡ ሰሊጥ፡ ሱፍ፡ መድኅኒት ፤

በጥባጣ ፤ የደፈረሰ፡ የታወከ ፤ ብስጭ ፤

ብጥብጥ ፤ የተበጠበጠ፡ የታሸ ፤ የማር፡
ብጥብጥ፡ የተልባ፡ ድርጥ፡ እንዲሉ ፤

ብጥብጥ ፤ አደረገ ፤ እካቶ፡ ፈጽሞ ፤
በጠበጠ፡ እገርን ፤ ፍቅርን፡ እንድንትን፡ አጠፋ ፤

መበጥበጥ ፤ መበረዝ፡ መታወክ ፤

ተበጣበጠ ፤ ተበሳጨ፡ ተናደደ ፤ ተወዛወዘ ፤

ተበጣባጭ ፤ የሚበጣበጥ ፤ ተበሳጨ ፤

ብጥብጥ ፤ ንዝንዝ፡ ጭቅጭቅ፡ ሁከት፡
ሽብር፡ ጦርነት፡ ግርግር ፤

መበጣበጥ ፤ መነዛነዝ፡ መጨቃጨቅ ፤
መማታት፡ (ሉቃ፳፩፡ ፳፩) ፤

መበጣበጫ ፤ መነዛነዣ፡ መጨቃጨቂያ ፤

አበጣበጠ ፤ አጣመቀ፡ አባረዘ፡ አማታ ፤
አጣላ፡ አፋጀ ፤

አበጣበጥ ፤ አጠማመቅ፡ አበራረዝ ፤ ብጥ
በጣ ፤ መበጥበጥ ፤

ቦጠቦጠ ፤ በተበተ፡ በረባረ፡ ጉረጉረ፡
ጉጠጉጠ ፤ ውስጥ፡ ውስጡን፡ ልብ፡ ልቡን፡ በላ፡
ተመገበ ፤

ቦጥቧጭ ፤ የሚቦጠቡጥ፡ የሚቦረቡር ፤
ጉርጓሪ ፤

ቡጥቦጣ ፤ ጉርጉራ፡ ጉጥጉጣ ፤

መቦጥቦጥ ፤ መቦርቦር፡ መጉርጉር፡ መ
ጉጥጉጥ ፤

አስቦጠቦጠ ፤ አስቦረባረ ፤ አስጉረጉረ፡
አስጉጠጉጠ ፤

ተቦጠቦጠ ፤ ተበተበተ ፤ ተጉረጉረ ፤ ውስጥ ፤ ውስጡ ፤ ተበላ ፤

ቡጥ ፤ (ጦች) ፤ ውስጥ ፤ ልብ ፤ የዳቦ ፤ የገጨት ፤

ቡጣም ፤ ቡጥ ፤ ያለው ፤ ባለቡጥ ፤ ወፍራም ፤ ዕንጨት ፤ ዳቦ ፤

ቡጢ ፤ (ምች) ፤ የቡጥ ፤ ዐይነት ፤ ጡጫ ፤ ኩርኩም ፤ ቡጢ ፤ ያሠኘው ፤ ባራቱ ፤ ጣቶች ፤ መካከል ፤ እንደ ፡ ጉጥ ፤ ሹጥ ፤ የሚታየው ፤ አውራ ፤ ጣት ፤ ነው ፤ (ኦር፲፭ ፡ ፳፩ ፤ ፳፭ ፤ ፩ ፤ ፲፩) ፤

በጨበጨ ፤ (ዕብ ፡ ባጽጽ ፡ ባጽቤጽ) ፤ ድምፅ ፤ ሰጠ ፤ ፈለቀ ፤ መነጨ ፤ ፈሰሰ ፤ ወረደ ፤ የቅዘን ፤

በጨበጭ ፤ በጭባጫ ፤ የሚንበጨበጭ ፤ የሚፈልቅ ፤ የሚመነጭ ፤

አንበጨበጨ ፤ አፈለቀ ፤ አመነጨ ፤ አስራሽ ፤

ተንበጨበጨ ፤ (በጨበጨ) ፤ ብጫ ፤ መስሎ ፤ ወረደ ፤ በጨጨን ፤ እይ ፤

ቦጨቦጨ ፤ ተበጠበጠ ፤ ታወከ ፤ ፍልት ፤ ፍልት ፤ አለ ፤ ፈሰሰ ፤

አንቦጨቦጨ ፤ በጠበጠ ፤ ወዘወዘ ፤ አፈሰሰ ፤

አንቦጭ ፤ መራሽ ፤ መስማት ፤ (ተረት) ፤ ውሃ ፤ ቢወቅጡ ፤ እንቦጭ ፤

ተንቦጫቦጨ ፤ ተበጣበጠ ፤ ተማታ ፤ ተፋሰሰ ፤

አንቦጫቦጨ ፤ አወዛወዘ ፤ አማታ ፤ አፋሰሰ ፤

ቡጭቡጭ ፤ አለ ፤ ተበጠበጠ ፤ ታወከ ፤ ዐዘነ ፤ ፈራ ፤ የሆድ ፤

ቦጭቦጭ ፤ አለ ፤ ጥለለ ፤ ራሽ ፤ የንስራ ፤ ውሃ ፤

ቦጨቦጭ ፤ ደቃቅ ፤ አሸዋና ፤ ቦረቦጭ ፤ የብርሌ ፤ ዐይነት ፤ ደንጊያ ፤ በዶሮ ፤ መቋደሻ ፤ ውስጥ ፤ የሚገኝ ፤

በጢሕ ፤ የጻባ ፤ ዐይነት ፤ ተክል ፤ ብርጭቅ ፤ (ዙጉ፲፩ ፡ ፭) ፤

በጢሕ ፡

በጠጠ ፤ (ትግ ፡ በጠ) ፤ ለጥ ፤ አለ ፤ በጠጥ ፤ ጣለ ፤

በጠጥ ፤ (ጦች) ፤ በቁሙ ፤ እንዳተር ፤ የተደበለበለ ፤ የበግና ፤ የፍየል ፤ የሠሥ ፤ የድኩላ ፤ የብሔር ፤ ኩስ ፤

በጠጣም ፤ በጠጥ ፤ ያለው ፤ ባለበጠጥ ፤ በጠጠ ፤ ብዙ ፤ በገን ፤ ፍየልን ፤ የመሰለ ፤ እንስሳ ፤

መበጠጥ ፤ ለጥ፡ማለት፤በጠጥ፡መጣል ፤ በጥ ፤ አለ ፤ በጠጠ ፤ ዚ ፤ አለ ፤

በጣጣ ፤ (ዐረ) ፤ ድንች ፤ በጨጨ ፤ ወራ ፤ ወረቀ ፤ ብጫ ፤ የልጅ ፤ ቅዘን ፤ አስኳል ፤ ዐደይ ፤ መሰለ ፤

ብጭጭ ፤ አለ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ አበጨጨ ፤ ብጫ ፤ አስመሰለ ፤ አወረቀ ፤

ባጠጠ ፤ (ዕብ ፡ ባዐጥ) ፤ ወደ ፤ ላይ ፤ ዘለለ ፤ መር ፤ እንጣጥ ፤ አለ ፤ ተቀማጠለ ፤ የልጅ ፤

ባጣጭ ፤ የባጠጠ ፤ የሚባጥጥ ፤ ዘላይ ፤ መባጠጥ ፤ መዝለል ፤ መር ፤ ማለት ፤

መባጠጫ ፤ መዝለያ ፤ መፈንጫ ፤ ሚዳ ፤ አባጠጠ ፤ አዘለለ ፤ አስፈነጨ ፤ አቀማጠለ ፤

ማባጠጥ ፤ ማዘለል ፤ ማስፈንጨት ፤ ባጥ ፤ ባጥይ ፤ ከመራት ፤ ከፍ ፤ ብሎ ፤ በግንብና ፤ በግድግዳ ፤ ላይ ፤ ያለ ፤ ጣራ ፤ (ምሳ፲፱ ፡ ፲፫) ፤ ቀባጠረን ፤ እይ ፤

ባጥ ፤ አለ ፤ ባጠጠ ፤ እንጣጥ ፤ አለ ፤ ፈነጨ ፤

ዲጠጠ ፤ ሕጻጠ ፤ ሕጻጨ ፤ ጠረገ ፤ ገላን ፤ ጭቃን ፤ ዐዛባን ፤ ጉረሮን ፤

ዲጣጭ ፤ የዲጠጠ ፤ የሚዲጥጥ ፤ የሚሕጥጥ ፤ ጠራጊ ፤ ሕጻን ፤ ነብር ፤ ወጊሻ ፤

መዲጠጥ ፤ መሕጠጥ ፤ መሕጨር ፤ መጥረግ ፤

መዲጠጫ ፤ መሕጠጫ ፤ መሕጨሪያ ፤ ሹካ ፤ ማንካ ፤ ጥፍር ፤ ሹል ፤ ነገር ፤ ባለጉባጣ ፤ ጣት ፤ ብረት ፤ ፈረንጆች ፤ ራቶ ፤ ይሉታል ፤

አስዲጠጠ ፤ አስሕጻጠ ፤ አስሕጨረ ፤ አስጠረገ ፤

አስዲጣጭ ፤ ያስዲጠጠ ፤ የሚያስዲጥጥ ፤ የሚያስሕጥጥ ፤

ማስዲጠጥ ፤ ማስሕጠጥ ፤ ማስሕጨር ፤ ማስዲጠጫ ፤ ማስሕጨሪያ ፤

ተዲጠጠ ፤ ተሕጻጠ ፤ ተሕጨረ ፤ ተዲጣጭ ፤ የሚዲጠጥ ፤ ጉረሮ ፤ ለግዳ ፤ ቅምሐ ፤

ቡጥጫ ፤ መዲጠጥ ፤ መሕጠጥ ፤ ቡጥጫ ፤ ከድስት ፤ እየተዲጠጠ ፤ የሚወጣ ፤ ቅባኑግና ፤ ቅመም ፤ የገባበት ፤ የሸንብራ ፤ ወጥ ፤

አቦጣጠጥ ፤ አጥጣጠጥ ፤ መፈጠጥ ፤
 ባጥይ ፤—ጣራ ፤—ባጠጠ ፤
 በጠለ ፤ (በጸፈ ፤ በጸለ ፤ ተበጽለ) ፤
 ተበጨቀ ፤ ተነጨ ፤ ተቋረጠ ፤ ተላጠ ፤ ተቀደደ ፤
 ብጥል ፤ ዕላቂ ፤ ብጣቂ ፤ ብጣሽ ፤
 ብጥሌ ፤ የብጥል ፤ ታናሽ ፤ ዕንጉሻ ፤
 (ጋላ) ፤
 አብጠለጠለ ፤ በጣጨቀ ፤ ቋራረጠ ፤ ቀ
 ዳደደ ፤
 ማብጠልጠል ፤ መበጣጠን ፤ መሠነጣ
 ጠቅ ፤
 ተብጠለጠለ ፤ (ተበጽለ) ፤ ፈጽሞ ፤
 ተቀደደ ፤ ተበተነ ፤ እንደ ፤ ቀይ ፤ ሽንኩርት ፤
 ተላጠ ፤ ተመለጠ ፤
 ብጥልጥል ፤ (ብጸል) ፤ ብትንትን ፤ ብ
 ጭቅጭቅ ፤ ሥንጥቅጥቅ ፤
 ብጥልጣይ ፤ (በጸላጭ) ፤ የብጥልጥል ፤
 ወገን ፤ ዐይነት ፤
 ብጥልጥል ፤ አለ ፤ ተብጠለጠለ ፤ ብት
 ንትን ፤ አለ ፤
 መብጠልጠል ፤ መብተከተከ ፤
 ባጠለ፤ (በጠል፤ በጠለ) ፤ ጠፋ ፤ ቀፈታ ፤
 ፈረሰ ፤ ተሻረ ፤ ብላሽ ፤ ቀረ ፤ የጠባይ ፤ የግብር ፤
 መባጠል ፤ መጥፋት ፤ መበላሸት ፤ ከንቱ ፤
 መሾን ፤
 መባጠያ ፤ መጥፈያ ፤ መበላሸ ፤
 አባጠለ ፤ (አብጠለ) ፤ አጠፋ ፤ አፈረሰ ፤
 ፈታ ፤ ሻረ ፤
 አባጠለ ፤ ዐማ ፤ ስም ፤ አከፋ ፤
 አባጣይ ፤ ያባጠለ ፤ የሚያባጥል ፤ የሚያፈ
 ርስ ፤ የሚያበላሽ ፤ አጥፈ ፤
 ማባጠል ፤ ማፍረስ ፤ ማጥፋት ፤ ማበላሸት ፤
 ማባጠያ ፤ ማጥፈያ ፤ ማበላሸ ፤
 ብጡል ፤ የበጠለ ፤ የባጠለ ፤ የጠፋ ፤
 ጥፋ ፤ መጥፎ ፤ ብልሹ ፤ ከንቱ ፤ ፲፩፻ ፤ ዘመነ ፤
 አበው ፤ የሚያጉድል ፤ አራተ ፤ አይሁድ ፤
 ብጡል ፤ (ዐረ ፤ በጥለ ፤ ጐበዘ) ፤
 ዝግና ፤ ሐርበኛ ፤ ገይለኛ ፤ ብርቱ ፤ ይኸውም ፤
 ሊታወቅ ፤ የይተጌ ፤ ጣይቱ ፤ እባት ፤ ደጃች ፤ ብጡል ፤
 ባንድ ፤ ጦር ፤ ኹለት ፤ ሰው ፤ ደርበው ፤ ወግተው ፤
 ገድለዋል ፤ ይባላል ፤ ዳግመኛም ፤
 ብጡል ፤ ቅምጥል ፤ ድልድል ፤ ሥራ ፤
 ፈት ፤ ተብሎ ፤ ይተረጎማል ፤
 በጠለለ ፤ (በጠለ ፤ ባጠለ) ፤ በለለ ፤
 ጠፋ ፤ የነገር ፤
 አብጠለለ ፤ (አባጠለ) ፤ አባጨ ፤ ነቀፈ ፤
 አጸየፈ ፤

ማበጥለል ፤ ግብለል ፤ ግባጨት ፤ መን
 ቀፍ ፤ ግጽዮፍ ፤
 ማበጥለያ ፤ መንቀፊያ ፤ ግጽዮፊያ ፤
 ቦጠለቀ ፤ (ቦለቀ) ፤ ከፈለ ፤ ሠነጠቅ ፤
 በገይል ፤ አወጣ ፤ የነገር ፤ ያከታ ፤
 ተቦጠለቀ ፤ ወጣ ፤ ሕፃኑ ፤ ነገር ፤ ተቦጠ
 ለቀው ፤ ይቦጠለቀዋል ፤ እንዲሉ ፤
 ቡጥልቅ ፤ የተከፈለ ፤ የወጣ ፤
 ቡጥልቅ ፤ አለ ፤ ተቦጠለቀ ፤ ተከፈለ ፤
 በገይል ፤ ወይም ፤ በድንገት ፤ ወጣ ፤
 በጣም ፤—እጅግ ፤ ብዙ ፤—ጣመ ፤
 ጣም ፤
 ብጥንቅር ፤ የማይፈለግ ፤ ነገር ፤
 በጠቀ ፤ በጨቀ ፤
 በጨቀ ፤ (በቲክ ፤ በተክ) ፤ በጠስ ፤ ቋ
 ረጠ ፤ መተረ ፤ በሰከ ፤ የጨርቅ ፤ የቅጠል ፤
 በጫቂ ፤ የበጨቀ ፤ የሚበጭት ፤ የሚበጥስ ፤
 በጣሽ ፤ ቋራጭ ፤
 ብጨቃ ፤ ብጠላ ፤
 መበጨቅ ፤ መበጠስ ፤ መበሰክ ፤
 በጫጨቀ ፤ በጣጠስ ፤ ቋራረጠ ፤
 መበጫጨቅ ፤ መበጣጠስ ፤ መቋራረጥ ፤
 አስበጨቀ ፤ አስበጠስ ፤ አስበሰክ ፤
 ተበጨቀ ፤ (ተበትክ) ፤ ተበጠስ ፤ ተቋ
 ረጠ ፤ ተበተክ ፤ ተበሰክ ፤
 ብጫቂ ፤ ብጭቅ ፤ (ብቲክ) ፤ የተበ
 ጨቀ ፤ የተቋረጠ ፤ ብጣሽ ፤
 ብጭቅ ፤ አለ ፤ ተበጨቀ ፤
 ተባጫቀ ፤ ተባጠሰ ፤
 ተበጫጨቀ ፤ ተቋራረጠ ፤ ተበጣጠሰ ፤
 ተቀዳደደ ፤
 ብጭቅጭቅ ፤ ብጥስጥስ ፤ ቀርጥርጥ ፤
 ብጭቅጫቂ ፤ ዝጌ ፤ ከማሁ ፤ የተበታ
 ተክ ፤ የተበሳሰክ ፤
 ብጭቅጭቅ ፤ አለ ፤ ብጥስጥስ ፤ ብት
 ንትን ፤ አለ ፤
 መበጫጨቅ ፤ መቋራረጥ ፤ መበጣጠስ ፤
 አበጫጨቅ ፤ አበጣጠስ ፤ መበጨቅ ፤
 ቦጨቀ ፤ (በጨቀ) ፤ ባዘተ ፤ ዐጫደ ፤
 ቋረጠ ፤ ደም ፤ እስኪወጣ ፤ ዐከከ ፤ የዳመጠ ፤ የግር ፤
 የገላ ፤ ያንገትጌ ፤
 ቦጨቀ ፤ በላ ፤ ነከሰ ፤ ቀደደ ፤ የሰውን ፤
 ሥጋ ፤ ወሰደ ፤
 ቦጨቀ ፤ ዐማ ፤ ስም ፤ አጠፋ ፤
 በጫቂ ፤ (በጫቂ) ፤ የበጨቀ ፤ የሚበጭት ፤
 የሚያጭድ ፤ የሚባዝት ፤

ቡጨቃ I ዐጨፋ፡ ቁረጣ፡ ሐሜት ።
መቦጨቅ I (መቦጨቅ) I መባዘት፡
ግጨፍ፡ መቀረጥ I ግግት ።
መቦጨቂያ I ግጭፍ፡ ቢላዋ፡ ጥርስ I
ቦታ፡ ጊዜ ።
አስቦጨቀ I (አስቦጨቀ) I አስባዘተ I
አሳጨደ፡ አስቂረጠ ።
አስቦጫቂ I የሚያስበጭት፡ የሚያሳጭፍ ።
ማስቦጨቅ I ግሳጨፍ፡ ግስቂረጥ፡ ግ
ሳግት ።
ተቦጨቀ I (ተቦጨቀ) I ተባዘተ I ታ
ጨደ፡ ተቂረጠ I ታግ ።
ተቦጫቂ I የሚቦጨቅ I ታጫጅ ።
ቡጭቅ I የተቦጨቀ I ዕጭፍ፡ ቀርጥ I
ባዘቶ፡ ግር፡ ገላ ።
ቡጭቅ I አደረገ I ቦጨቀ ።
ቡጭቅ፡ አለ I ተቦጨቀ ።
ቡጭቃት I ዐንገት፡ ያንገት፡ ግግቢያ ።
መቦጨቅ I መታጨፍ፡ መቂረጥ ።
ተቧጨቀ I ተናከሰ፡ ተባላ I ተናጠቀ ።
መቧጨቅ I መናከሰ፡ መባላት፡ መናጠቅ ።
ተቦጫጨቀ I ተቀዳደደ፡ ተበጣጠሰ ።
አቧጨቀ I አባዘተ I አናከሰ፡ አባላ I
አቃግ ።
አቦጫጨቅ I አስተጫጨፍ I መቦጨቅ ።
(በጠረ) I ትግ፡ ሐባ፡ በጥረ I ቆመ ።
ዕብ፡ ባጸር I ቀሠመ፡ አሳነሰ፡ አጐደለ I
አበጣረ I አነፈሰ፡ አጠራ፡ እሽልን I ሰን
ደን፡ ከንክርዳፍ፡ ገብሰን፡ ከሲናር፡ ለየ ። መየደ፡
አጐተን፡ አቆመ፡ ጠጐርን ።
አበጣሪ I ያበጠረ፡ የሚያበጥር I የሚያነ
ፍስ I መያጅ ።
ብጠራ I ለየታ፡ ምየዳ ።
ማበጠር I ግንፈሰ፡ ግንገዋለል፡ ግጐ
ተን ።
ማበጠሪያ I ግንፈሻ፡ መመንጨሪያ፡ መ
መየጃ፡ ሰፊፍ፡ ሚዶ ።
አስበጠረ I አስነፈሰ I አስጐተን፡ አስነ
ቀሰ ።
አስበጣሪ I ያስበጠረ፡ የሚያስበጥር፡ የ
ሚያስነፍስ I አስነፋሽ ።
ማስበጠር I ግስነፈሰ፡ ግስጐተን ።
ማስበጠሪያ I ቦታ፡ ጊዜ፡ መግሪያ ።
ተበጠረ I ተነፈሰ፡ ተንገዋለለ፡ ተንቀ
ረቀበ፡ ጥሩ፡ ሽነ I ቆመ ።

ተበጣሪ I የሚበጠር፡ ጤፍ፡ ጐፈሬ ።
ብጣሪ I ንፋሽ፡ ዐሠር፡ ገለባ፡ እንቸፍ ።
ብጥር I የተበጠረ፡ የተነፈሰ፡ የጠራ I
ጥሩ ።
ብጥር፡ አደረገ I አበጠረ ።
ብጥር፡ አለ I ተበጠረ ።
ብጥራት I የማበጠር፡ የማንፈሰ፡ የማጐ
ተን፡ ሥራ ።
ተበጣጠረ I ተጃገተ፡ ተከራከረ፡ ተነጣ
ጠረ፡ ተነጋገረ፡ ተለያየ ።
አባጠረ I አናፈሰ ።
አበጣጠረ I አነጣጠረ፡ አነጋገረ I አለ
ያየ ።
አበጣጠር I አነፋፈሰ፡ አነቃቀሰ I ግበ
ጠር፡ አበጠረ፡ በሰፊፍ I አነፈሰ፡ በነፋስና፡ በትን
ፋሽም፡ ጭምር፡ ነው ።
ቧጨረ I ጃጨረ፡ ጫረ I ሰነዘረ I ዐከከ ።
ቧጫሪ፡ (ዎች) I የቧጨረ፡ የሚቧጭር፡
የሚጃጭር I ጃጫሪ፡ ጫሪ ።
መቧጨር I መጃጨር፡ መጫር፡ ግከከ ።
መቧጨሪያ I መጃጨሪያ፡ ግከከያ፡ ጥ
ፍር ።
አስቧጨረ I አስጃጨረ I አሰነዘረ I አ
ሳከከ ።
ማስቧጨር I ግስጃጨር፡ ግስገዘር ።
ተቧጨረ I ተጃጨረ፡ ተጫረ I ተሰነ
ዘረ I ታከከ ።
ቡጭር I የተቧጨረ፡ የተጃጨረ I መ
ጭር ።
አቦጫጨር I አጥጫጨር I መቧጨር ።
በጠረቀ I (በጠረ I ጠረቀ) I ነደለ፡
በላ፡ ሽነቂረ፡ ዕንጨትን፡ ልብሰን ።
በጥራቂ I የሚበጠርቅ፡ የሚነድል፡ የሚ
በላ I በሺ፡ ሽንጽሪ ።
ብጥረቃ I ሽነቂረ I የመብላት፡ ሥራ ።
መበጥረቅ I መንደል፡ መብላት፡ መሸን
ቂር ።
መበጥረቂያ I ልብ፡ ውጋት፡ ምስግር፡
ችንካር፡ መር፡ ጋሬጣ፡ አሳት ።
አስበጠረቀ I አስነደለ፡ አስበላ፡ አሸነ
ቂረ ።
ተበጠረቀ I ተነደለ፡ ተበላ፡ ተሸነቂረ ።
ብጥርቅ I የተበጠረቀ I ብለ፡ ሽንቀር ።
ብጥርቅ፡ አለ I ተበጠረቀ I ንድል፡
ብስት፡ አለ ።
መበጥረቅ I መንደል፡ መበላት ።

አበጠራረቅ ፤ አነዳደል ፤ አበሳስ ፤ መበ
ጥረቅ ።

በጨረቅ ፤ (ጨረቅ) ፤ ረገጠ ፤ መታ ፤
ውሃን ።

በጨረቅ ፤ በጭራቃ ፤ የሚረግጥ ፤ የሚ
መታ ።

ቡጭርቅታ ፤ ውሃ ፤ በተመታ ፤ ጊዜ ፤
የሚሰጠው ፤ ድምጥ ።

ተንበጫረቅ ፤ በባሕር ፤ በኩራ ፤ በመረቃ ፤
ውስጥ ፤ ተንደፋደፈ ፤ ተንቧቸ ፤ ተንፈራገጠ ።

ተንበጫራቂ ፤ የሚንበጫረቅ ፤ ወፍ ፤ ሕ
ሃን ፤ ወንዘረጭን ፤ እይ ።

መንበጫረቅ ፤ መንደፋደፍ ፤ መንፈራ
ገጥ ፤ መንደባለል ።

መንበጫረቂያ ፤ መንደፋደፊያ ፤ መን
ቧቻ ፤ ውሃ ።

አንበጫረቅ ፤ አንደፋደፈ ፤ አንደፋረሰ ፤
አማታ ፤ አንቧቸ ።

ማንበጫረቅ ፤ ማንቧቸት ።
በጭረቅ ፤ በጭረቅ ፤ አለ ፤ ተንበጫ
ረቅ ።

ብጭርቅርቅ ፤ አለ ፤— ሳያምር ፤
ቀረ ፤—(ጨበረቅ) ።

በጠረረ ፤ (በጠረ ፤ ጠረረ) ፤ ኩራ ፤
ታበየ ።

በጠረር ፤ በጥራራ ፤ የኩራ ፤ የታበየ ።
አንበጠረረ ፤ እኩራ ፤ አስታበየ ።

ተንበጠረረ ፤ (በጠረረ) ፤ ተጓደደ ፤ ዳ ፤
አለ ፤ ዳተኛ ፤ ሾን ።

ተንበጥራራ ፤ የሚንበጠረር ፤ ተጓዳኛ ።
መንበጥረር ፤ መጓደድ ፤ ዳ ፤ ማለት ።

መንበጥረሪያ ፤ መኩሪያ ፤ መታበያ ።
ዳግመኛም ፤ በአንበጠረረኛ ፤ በተንበጠረረ ፤ ፈንታ ፤
አንበጣረረ ፤ ተንበጣረረ ፤ ይላል ፤ ፍቸው ፤ አንድ ፤
ነው ።

በጠስ ፤ በተከ ፤ መተረ ፤ ቂረጠ ፤ ሰላክ ፤
ጉመደ ፤ ቦደሰ ፤ የገመድ ፤ የጠፍር ፤ የፈትል ፤ የቅ
ጠል ፤ ያንገት ፤ ያንዠት ፤ የሰልክ ፤ ቀነጠሰን ፤ እይ ።

በጣሽ ፤ የበጠስ ፤ የሚበጥስ ፤ የሚቂርጥ ፤
ቂራጭ ።

ብጠሳ ፤ ቂረጣ ፤ የመበጠስ ፤ ሥራ ።
መበጠስ ፤ መምተር ፤ መቀረጥ ፤ (ተረት) ፤
ፍየል ፤ ከመድረሷ ፤ ቅጠል ፤ መበጠሷ ።

መበጠሻ ፤ ማጭድ ፤ በላዋ ፤ ሰንጢ ፤ ም
ላጭ ፤ መቀስ ፤ ሰይፍ ፤ ጉራዶ ።

በጣጠስ ፤ መታተረ ፤ ቂራረጠ ፤ በሳሰክ ፤
(ዳን፤ ጽ፬) ።

መበጣጠስ ፤ መበታተክ ፤ መበሳሰክ ።
መበጣጠሻ ፤ መቂራረጫ ፤ ስለት ።

አስበጠስ ፤ አስጉመደ ፤ አስቦደሰ ፤ አስ
ቀነጠስ ።

አስበጣሽ ፤ ያስበጠስ ፤ የሚያስበጥስ ፤ የ
ሚያስቀነጥስ ፤ አስቀንጣሽ ።

ማስበጠስ ፤ ማስመተር ፤ ማስቂረጥ ።
ማስበጠሻ ፤ ማስቂረጫ ፤ ማስቀንጠሻ ፤ መ
ሣሪያ ፤ ጊዜ ፤ ቦታ ።

ተበጠስ ፤ ተበተክ ፤ ተበሰክ ፤ ተቀነጠስ ።
ተበጣሽ ፤ የሚበጠስ ፤ ተቂራጭ ።

በጣሳ ፤ ብጥስ ፤ የተበጠስ ፤ የተበተክ ፤
የተበሰክ ።

ብጥስ ፤ አደረገ ፤ በጠስ ።
ብጥስ ፤ አለ ፤ ተበጠስ ፤ ጉምድ ፤ ቀርጥ ፤
አለ ።

ብጣሽ ፤ ታኛሽ ፤ ቀራጭ ።
ብጣሻም ፤ የብጣሽ ፤ ዐይነት ፤ ወገን ፤
ብጣሽ ፤ ያለው ፤ ባለብጣሽ ።

መበጠስ ፤ መበተክ ፤ መቀንጠስ ።
መበጠሻ ፤ መጉመጃ ፤ መቂራረጫ ፤ መመ
ተሪያ ።

ተባጠስ ፤ ተቋረጠ ።
ተበጣጠስ ፤ ተጉማመደ ፤ ተቂራረጠ ፤ (ተ
ረት) ፤ ለጥምቀት ፤ ያቸልን ፤ ቀሚስ ፤ ይበጠጣስ ።

ተበጣጠስ ፤ ተንደላቀቀ ፤ ተሞላቀቀ ፤ ተ
ቀማጠለ ።

ተበጣጠስ ፤ ተጣላ ፤ ተለያየ ።
ተበጣጠስ ፤ ተበላሽ ፤ የወተት ።

መበጣጠስ ፤ መበታተክ ፤ መቂራረጥ ፤ መ
በሳሰክ ።

መበጣጠሻ ፤ መቂራረጫ ፤ መለያያ ።
አባጠስ ፤ አቋረጠ ፤ አማተረ ።

አበጣጠስ ፤ አቂራረጠ ፤ አጣላ ፤ አለያየ ።
አበጣጣሽ ፤ ያበጣጠስ ፤ የሚያበጣጥስ ፤
አቂራራጭ ፤ አሳባቂ ።

ማበጣጠስ ፤ ማቂራረጥ ፤ ማለያየት ።
አብጠሰጠስ ፤ አበላሽ ፤ ከንቱ ፤ አደረገ ፤
ዐመልን ፤ ጠባይን ።

ማብጠሰጠስ ፤ ብላሽ ፤ ማድረግ ።
ተብጠሰጠስ ፤ ተንቀባረረ ፤ ፈጽሞ ፤ ተ
በላሽ ፤ ወተት ፤ ሲሉት ፤ ማር ፤ ማር ፤ ሲሉት ፤ ወ
ተት ፤ ስጡኝ ፤ አለ ፤ ባለገ ።

ብጥስጥስ ፤ በብዙ ፤ ወገን ፤ የተበጠስ ፤ የ
ተቂራረጠ ።

ብጥስጥስ ፡ አደረገ ፤ በጣጠስ ፡ (፩ሳጡ ፡
፲፩ ፡ ፮) ።

ብጥስጥስ ፡ አለ ፤ ቀርጥርጥ ፡ ብስክስክ ፡
አለ ።

ብጥስጣሽ ፤ ቀርጥራጭ ።

መብጠስጠስ ፤ መቀማጠል ፡ መንደላቀቅ ፡
መጥላቀቅ ።

መብጠስጠሻ ፤ መቀማጠያ ፡ መንቀባረ
ሪያ ።

አበጣጠስ ፤ አቋራረጥ ፤ መበጠስ ።

ብጫቴ ፤—ብጫዊ ፤—ብጫ ።

በየ ፤ (በበ) ፤ በእየ ፤ ደቂቅ ፡ አገባብ ።
በየቤቴ ፡ በየወገን ፡ በያህያው ፡ በየሥራው ፡ በየፊ
ናው ፡ በያገሩ ፡ በየወንዙ ፡ እያለ ፡ በብትን ፡ ሲነገር ፡
በቁም ፡ ቀሪነቴን ፡ ያሳያል ። እየን ፡ ተመልከት ።

ቡያ ፡ (ቦች) ፤ ከርግብና ፡ ከዋኔ ፡ የምታ
ንስ ፡ ከወፍ ፡ የምትልቅ ፡ የዋኔ ፡ ወገን ።

ቡዬት ፤ ከቻች ፡ ዝቅ ፡ የምትል ፡ መስቴ ፤
ወይም ፡ ጥዋ ። ቡያማ ፡ የቡያ ፡ ዐይነት ፡ ማለት ፡
ነው ፤ የመጠኗን ፡ ትንሽነት ፡ ያሳያል ።

ቢያ ፤ (ጓ ፡ እስመ) ፤ ንኡስ ፡ አገባብ ።
ሽን ፡ ቢያ ፡ ይሸናል ፡ ቢያ ፡ እያለ ፡ የአንቀጽ ፡ ትራስ ፡
በመሾን ፡ ይነገራል ። እኮንን ፡ ተመልከት ፤ ከዚህ ፡
ጋራ ፡ አንድ ፡ ነው ፤ ጋሚን ፡ እይ ።

ብያ ፤ (ጋላ ፡ ብዬ) ፤ አገር ፤ ዐፈር ።
አባ ፡ ብያ ፡ እንዲሉ ።

ብይ ፤—ጠጠር ፤—በላ ።

በየ ፤ ተማስ ፡ ተቋፈረ ፡ ተገመስ ።

ቦይ ፡ (ቦች) ፤ የክረምትና ፡ የበጋ ፡
ውሃ ፡ መሸጃ ፡ መውረጃ ፤ በርሻና ፡ በሚዳ ፡ መካከል ፡
የተማስ ፡ የተገመሰ ፡ መስኖ ። ቦይ ፡ ለውሃ ፤ ጉመን ፡
ለድኻ ፡ እንዲሉ ። በንግሊዝ ፡ ቋንቋ ፡ ግን ፡ ልጅ ፡
ማለት ፡ ነው ።

አቦየ ፤ ማስ ፡ ቁፈረ ፡ ገመሰ ፤ ቦይ ፡ አወጣ ።

በየደ ፤ ደለዝ ፡ ሰ ፤ መረገ ፡ ደፈነ ፡ ቀባ ።

በያጅ ፡ (ጆች) ፤ የሚበይድ ፡ የማይፍን ፤
መራጊ ።

ብየዳ ፤ ድለዝ ፡ መረጋ ፡ ደፈና ።

መበየድ ፤ መድፈን ፡ መምረግ ፡ መላከክ ።

መበየጃ ፤ ርሳስ ፡ መጣብቅ ፡ ላሕማ ።

አስበየደ ፤ አስደለዝ ፡ አስመረገ ፡ አስደ
ፈነ ።

አስበያጅ ፤ ያስበየደ ፡ የሚያስበይድ ፡ የሚ
ያስደፍን ፤ አስመራጊ ።

ማስበየድ ፤ ማስደለዝ ፡ ማስደፈን ።

ማስበየጃ ፤ ቦታ ፡ ጊዜ ፡ መሣሪያ ።

ተበየደ ፤ ተደፈነ ፡ ተመረገ ፡ ተቀባ ።

ተበያጅ ፤ የሚበየድ ፤ ተደፋኝ ፡ ቁርቁር ፡
ታኒካ ።

ብይድ ፤ የተበየደ ፡ የተደለዘ ፤ ድልዝ ፡ ሰ ፡
ግብዝ ።

ብይዳት ፤ ብየዳ ፡ የመበየድ ፡ ሥራ ።

አበያየድ ፤ አደላለዝ ፡ አመራረግ ፡ አደፋ
ፈን ፤ መበየድ ።

ቢያጥቡ ፡ አይጠራ ፤—ሽንፍላ ፤—ዐ
ጠበ ።

ቢያክ ፤ (በኪክ ፡ በክ ፡ በክ) ፤ በክት ፡
ሙቶ ፡ ያደረ ፤ ከንቱ ፡ ብላሽ ፡ ዋዛ ፡ ፈዛዛ ። ንኡስ ፡
አገባብ ፡ ነው ።

ቢያክ ፡ ቢያክ ፡ አለ ፤ እንደ ፡ በክት ፡
እንደ ፡ እክታ ፡ እየ ፡ አደረገ ፤ እቤት ፡ ከሲያን ፡
የገባ ፡ ውሻ ፡ ዐር ፡ የነካው ፡ ዕንጨት ፡ አስመሰለ ፤
አረከሰ ፡ አጸየፈ ፡ አጥላለ ፤ ወዲያ ፡ ወዲያ ፡ አለ ።
አላገጠ ፡ አፈዘ ። ቢያክ ፡ በግእዝ ፡ በቢክ ፡ ይባላል ።

ቢያኩሽ ፤—በቁሙ ፤—ዐከክ ።

ባይሉል ፤ (ሉል ፡ ባይ) ፤ የሰው ፡ ስም ።
(አባ ፡ ባይሉል) ፤ የሽንት ፡ መውጫ ፡ ያሽል ፡ ብ
ልት ፡ ያላቸው ፡ ሹለት ፡ ወንዶች ፡ ልጆች ፡ የ
ወለደ ።

ቦየን ፤ (ቦይኖ ፡ ቦየን) ፤ ዐውቀ ፡ ተቸ ፡
ፈረደ ፡ ለየ ።

ቦየን ፡ ች ፤ የወንድና ፡ የሴት ፡ ስም ።

ቦየንበት ፤ ፈረደበት ።

ቦየንለት ፤ ፈረደለት ።

ቦያኝ ፡ (ቾች) ፤ ቦያኒ) ፤ የቦየን ፡ የ
ሚበይን ፡ የሚፈርድ ፤ ፈራጅ ፡ ጻኛ ፡ ሹም ።

ብየና ፤ (ብያኔ) ፤ ዕውቀት ፡ ፍርድ ፡ ፈ
ሊጥ ፡ ሥርዐት ።

መበየን ፤ መተቸት ፡ መፍረድ ፡ መለየት ።

መበኛ ፤ መፍረጃ ፡ ሸንጎ ፡ ችሎት ፡ አደባ
ባይ ፡ ዐውድ ።

አስበየን ፤ አስፈሪደ ፡ አስለየ ።

አስበያኝ ፤ ያስበየን ፡ የሚያስበይን ፡ የሚ
ያስፈርድ ፡ ራሱን ፡ ከባለጋራው ፡ የሚያስለይ ።

ማስበየን ፤ ማስተቸት ፡ ማስፈረድ ፡ ማስ
ለየት ።

ማስበየኛ ፤ ማስፈረጃ ፡ ማስለያ ።

ተበየን ፤ ተተቸ ፡ ተፈረደ ፡ ተለየ ፡ ነገሩ ፡
ሰዉ ።

ተበየንበት ፤ ተፈረደበት ።

ተበየንለት ፤ ተፈረደለት ።

ብይን ፤ (ብዬን) ፤ የተበየን ፡ የተፈረደ ፤
(ትጽል) ።

ብይን ፤ ፍርድ ፣ ፍት ፤ (ጥሬ) ፣ (ኢዮጫ ፣
፲፮) ፤ ብይን ፣ ቀጠነ ፣ እንዲሉ ።

ተባየን ፤ ተፋረደ ።

መባየን ፤ መፋረድ ።

መባየኛ ፤ መፋረጃ ።

ተበያየን ፤ ተፈራረደ ፣ ተነጣጠረ ፣ ተበ
ጣጠረ ።

መበያየን ፤ መፈራረድ ፣ መለያየት ፣ መነ
ጣጠር ፣ መበጣጠር ።

መበያየኛ ፤ መፈራረጃ ፣ መለያያ ።

አባየን ፤ አፋረደ ፣ አለያየ ።

አበያየን ፤ አፈራረደ ፣ አነጣጠረ ፣ አበጣ
ጠረ ።

ማበያየን ፤ ማፈራረድ ፣ ማለያየት ።

አበያየን ፤ አፈራረደ ፤ መበየን ፣ ብየና ።

ባይሄ ፤—ከፊለ ፣ ስም ፤—አየ ።

ባይሣሣኹ ፤—የሰው ፣ ስም ፤—አየ ።

ባይተዋር ፤—መጻተኛ ፤—ባለ ።

በከ ፤—በላሽ ፤—በከከ ።

(ላኪ) ቡኪ ፤ ተበቃይ ፣ ደም ፣ መላሽ ። የቡኪ ፣
ደም ፣ እንዲሉ ፣ (፩ነገ ፣ ፪ ፣ ፮ ፣ ፬ ፣ ፭ነገ ፣ ፭፩ ፣
፩ ፣ ፪) ። ቡኪ ፣ (ብኩ) ፣ የተባለ ፣ ዳዊት ፣ ነው ።

ቡኹ ፤—የቦካ ፤—ቡሐ ።

ባኩ ፤ በከፋ ፣ ውስጥ ፣ ያለ ፣ እገር ፤ በከፋ ፣
ቋንቋ ፣ ዶር ፣ ማለት ፣ ነው ፣ ይላሉ ።

ብኻ ፤—በቁሙ ፤—ብሐ ።

ብኬ ፤ የቀበሌ ፣ ስም ፤ በሐረርጌ ፣ በረሐ ፣
ያለ ፣ የባቡር ፣ ጣቢያ ።

ቦካ ፤ (ብሐእ ፣ ብሕካ) ፤ በቁሙ ፤
ደረቀ ፤ መፃፃ ፣ ኾነ ፣ ሐመጠጠ ፣ ኮመጠጠ ።

ቡኪ ፤ ቡኬት ፤ የቦካ ፣ የተቦካ ፣ ቡሐ ።

መቡካት ፤ መድረቅ ፣ መሐምጠጥ ፣ መሸ
ምጠር ።

መቡኪያ ፤ ርሾ ፣ ጊዜ ፤ መሐምጠጫ ።

አቦካ ፤ (አብሕካ) ፤ በርሾ ፣ ለወሰ ፣ ዐሽ ፤
አደረቀ ፤ አሕመጠጠ ፣ ሐምጣጣ ፣ አደረገ ፤ (ተረት) ፤
ልጅ ፣ ያቦካው ፣ ለራት ፣ አይበቃም ።

አቦክ ፤ (አብሐካ) ፤ የሚያቦካ ፣ የሚለ
ውስ ፣ የሚያሽ ፣ ከከ ፣ አቦክ ፣ እንዲሉ ።

ማቡካት ፤ መለወስ ፣ ማሸት ፣ ማከምጠጥ ።

ማቡኪያ ፤ (ዎኝ) ፤ መለወሻ ፣ ዋዲያት ፣
ገበቱ ፣ ገበርሾ ፣ ቡሐቃ ።

እንቡካ ፤ ግሣት ፣ የሆድ ፣ ቡኬት ። በግ
አዝ ፣ ፊስሐ ፣ ይባላል ።

አስቦካ ፤ (አብሕካ) ፤ አስለወሰ ፣ አላሽ ፤
አስኮመጠጠ ።

አስቦኪ ፤ ያስቦካ ፣ የሚያስቦካ ፣ የሚያስለ
ውስ ፤ አስለዋሽ ።

ማስቦካት ፤ ማስለወስ ፣ ማላሸት ፣ ማስ
ኮምጠጥ ።

ማስቦኪያ ፤ ዕቃ ፣ ጊዜ ።

ተቦካ ፤ (ቦካ) ፤ ተለወሰ ፣ ታሽ ፤ ተበጠ
በጠ ።

አቦካክ ፤ አለዋወስ ፣ አስተሻሸት ፤ መቡ
ካት ።

(ላካ) ቦካ ፤ (ጋላ) ፤ ከበሬና ፣ ከበግ ፣ ሆድ ፣ የ
ሚገኝ ፣ እንክብል ፣ ወርቅና ፣ ብጫ ፣ የሚመስል ፣
ሐረርጌዎች ፣ ላዘና ፣ የሚሉት ። ጋሎች ፣ በራራ ፣
ቋጥረው ፣ በጠጅ ፣ ውስጥ ፣ ሲያደርጉት ፣ ጠጅን ፣
በፍጥነት ፣ ያፈላል ፣ (ያደርሳል) ፤ ህንዶች ፣ ግን ፣
ሱካር ፣ ለሚባል ፣ በሽታ ፣ ከሻይ ፣ ጋራ ፣ ይጠ
ጡታል ።

በከበከ ፤ (በከከ) ፤ ደገደገ ፤ ፈላ ፣ ዘለለ ።
በቀበቀን ፣ እይ ።

አንቦከበከ ፤ አንደከደከ ፣ አንደገደገ ፣ አ
ፈላ ፣ አዘለለ ።

ተንቦከበከ ፤ (በከበከ) ፤ ተንደከደከ ፤
ረጥ ፣ ረጥ ፣ አለ ፤ የሹር ፣ የዶዮ ፣ የገንፎ ።

መንቦከበከ ፤ መንደከደከ ፣ መንደግደግ ፣
መፍላት ፣ መዘለል ።

ቦከቦከ ፤ (ቦኑብኑ) ፤ ወፈረ ፣ ደነደነ ፣
ሠባ ። ቦነቸ ፣ በሰበሰ ፤ ሸተተ ።

ቡክቦከ ፤ (ብኑብኑ) ፤ የበሰበሰ ፣ የ
ጨስ ፣ ዕንጨት ፤ የወይባና ፣ የሸፈረ ፣ የዋንዛ ፣ ቡጥ ፣
የንግግ ፣ ሥር ፤ ሴቶች ፣ ቀምመው ፣ የሚያጨሱት ፣
የሚታጠኑት ፣ ሽታ ፣ ያለው ፣ ማንኛውም ፣ ፍልጥ ።

ቦኸየ ፤ (ቦሐ ፣ በርሐ) ፤ በራ ፣ ተገ
ለጠ ፤ በራ ፣ ኾነ ፣ ተመለጠ ፤ ነጣ ።

መቦኸየት ፤ (ብርሐት) ፤ በራ ፣ መላጣ ፣
ራስ ፣ ገላጣ ፣ መኾን ፤ መሳልና ፣ ነት ፣ ሳንባና ፣ ጉ
በት ፣ ብሐ ፣ በረቅ ፣ ኖራ ፣ መምሰል ።

አቦኸየ ፤ መለጠ ፣ ገለጠ ፣ ቡሐ ፣ አደረገ ፤
አነጣ ።

በከከ ፤ (በኪከ ፣ በከ) ፤ ጠፋ ፣ ፈረሰ ፤
ብላሽ ፣ ኾነ ።

በክ ፤ በቁሙ ፤ ብላሽ ፣ ከንቱ ፣ (ግእዝ) ።
ቢያከን ፣ ተመልከት ፤ ከዚህ ፣ ጋራ ፣ አንድ ፣ ነው ።

ብከካ ፤ (ብሐ) ፤ እንደ ፣ ገል ፣ የሚሰ
በር ፣ እንደ ፣ ባል ፣ የሚፈርስ ፣ ነጭና ፣ ቀይ ፣ ደን
ጊያ ።

አበከከ ፤ አፈረሰ ፤ አበላሸ ።

ማብከከ ፤ ማፍረስ ፣ ብላሽ ፣ ማድረግ ።

አባከኸ ፤ ንኡስ ፣ አገባብ ። አለዋጋ ፣
ብብላሽ ፣ በከንቱ ፣ ለማግኘትና ፣ ለመቀበል ፣ የሚነ
ገር ፣ የልመና ፣ ቃል ። ሲዘረዘርም ፤ እባክዎ ፣ እባክሽ ፤

አባካችሁ ፡ ስጡኝ ፡ እያለ ፡ በምስቱ ፡ ቅርቦች ፡ ከትእዛዝ ፡ አንቀጽ ፡ አስቀድሞ ፡ ይነገራል ።

በክለ ፤ ቀባ ፡ አሳደፈ ፡ አበላሽ ፡ ኩለፈ ፡ አጠፋ ፤ የልብስ ፡ የስም ።

በካይ ፡ (የች) ፤ የበክለ ፡ የሚበክል ፡ የሚያሳድፍ ፤ ስም ፡ አጥፊ ።

ብክላ ፤ ከለፋ ፡ የማሳደፍ ፡ ሥራ ።

መበክል ፤ ማሳደፍ ፡ መኩለፍ ፡ ማበላሸት ፤ ስም ፡ ማጥፋት ።

መበከያ ፤ ማሳደፊያ ፡ ጭቃ ፡ ቀለም ፡ ዘይት ፡ ቅባት ።

በካክለ ፤ ቀባባ ፤ ኩላለፈ ፤ አጠፋፋ ።

መበካክል ፤ መኩላለፍ ፡ ማጠፋፋት ።

አስበክለ ፤ አስኩለፈ ፡ አስቂሸሸ ፡ አስጠፋ ።

አስበካይ ፤ ያስበክለ ፡ የሚያስበክል ፡ የሚያሳድፍ ፡ የሚያስኩለፍ ።

ማስበክል ፤ ማስቀባት ፡ ማሳደፍ ፡ እድፋም ፡ ጉድፋም ፡ ማስደረግ ።

ማስበከያ ፤ ማሳደፊያ ፡ ማስኩለፊያ ።

ተበክለ ፤ አደፈ ፡ ተበላሽ ፡ ተኩለፈ ፡ ጠፋ ፡ ቂሸሸ ።

ብክል ፤ የተበክለ ፡ ያደፈ ፡ የጠፋ ፡ ጥፋ ፤ አዳፋ ፡ አስቀያሚ ።

ብክል ፡ አደረገ ፤ በክለ ።

ብክል ፡ አለ ፤ ተበክለ ።

ብክላት ፤ ብክላ ፡ መበክል ።

መበክል ፤ ማደፍ ፡ መኩለፍ ፡ መቂሸሸ ፡ መበላሸት ።

ተባክለ ፤ ተዳደፈ ።

አበካክል ፤ እኩላለፍ ፤ መበክል ።

በኩል ፤—ዘንድ ፤—አክለ ።

ቡከን ፤—ፈሪ ፤—ባከነ ።

ባከነ ፤ ባዘነ ፡ ዛቦረ ፡ ተገላመጠ ፡ ቃበዘ ፤ ተዘራ ፡ ተበተነ ፡ ጉደለ ፤ ያሳብ ፡ የገንዘብ ፡ ያይን ፡ የምስጢር ።

ባካኝ ፤ ባካና ፤ የባከነ ፡ የባዘነ ፡ የተበተነ ፤ ቀበዘ ፡ ባካኝ ።

መባከን ፤ መባዘን ፡ መቃበዝ ፡

መባከኛ ፤ መባዘኛ ፡ መገላመጫ ።

በካከነ ፤ ፈጽሞ ፡ ባዘነ ፡ ተበተነ ።

ብከነት ፤ ባካና ፡ መኾን ፤ ጉድለት ።

አባከነ ፤ አባዘነ ፡ አቃበዘ ፡ አዛቦረ ፡ ዘራ ፡ በተነ ፡ አጉደለ ፡ ገንዘብን ፡ ልብን ። (ምስጢር ፡ አባከነ) ፤ አወጣ ፡ ገለጠ ፤ ለማንም ፡ ነገረ ።

አባካኝ ፡ (ኞች) ፤ ያባከነ ፡ የሚያባከን ፡ የሚያባዝን ፤ በታኝ ። (ግጥም) ፤ አባካኝ ፡ አለችኝ ፤ አባካኝስ ፡ እፅ ፤ እያበካከነች ፡ ባይንና ፡ በጥርፅ ።

ማባከን ፤ ማቃበዝ ፡ መበተን ፡ ማዛበር ።

ማባከኛ ፤ ማዛበሪያ ፡ ማጉደያ ፡ መበተኛ ።

አበካከነ ፤ አቅበዘዘዘ ፡ አጉዳደለ ፤ በታተነ ።

ማበካከን ፤ መበታተን ፡ ማጉዳደል ።

አብከነከነ ፤ የአበካከነ ፡ ድርብ ።

ማብከንከን ፤ የማበካከን ፡ ድርብ ።

ተብከነከነ ፤ ግራ ፡ ቀኝ ፡ እየ፤ ተቅበዘዘዘ ።

በከንካና ፤ ብከንከን ፤ የተብከነከነ ፤ ቅብዝብዝ ።

ብከንከን ፡ አለ ፤ ተብከነከነ ።

ቡከን ፤ ባካና ፡ ፈሪ ፡ ቅዝናም ። ቡከን ፡ ዘረጥራጤ ፡ እንዲሉ ።

ቡከኞች ፤ ፈሪዎች ።

አበካከን ፤ አበታተን ፡ አዘራር ፤ መባከን ፡ ማባከን ።

በካፋ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ ዐጤ ፡ በካፋ ፡ እንዲሉ ፡ ትርጓሜው ፡ እጅ ፡ ሰፊ ፡ ማለት ፡ ይመስላል ። ካፍን ፡ እይ ።

በከረ ፤ (በኩር ፡ በኩረ) ፤ መውለድ ፡ ዠመረ ፤ መዠመሪያ ፡ ወለደ ፡ አፈራ ፤ አላቀ ፡ ከፍ ፡ አደረገ ፡ አበለጠ ፡ አባት ፡ ወይም ፡ የናት ፡ ሆድ ።

በካር ፡ (ሮች) ፤ በካሪት) ፤ መውለድ ፡ ዠማሪ ፤ አንድ ፡ ጊዜ ፡ መዠመሪያ ፡ ወላድ ።

በከር ፤ በኸር ፤ የቀደመ ፡ ቀዳሚ ። የበከር ፡ ልጅ ፡ እንዲሉ ፡ (መዝገብ ፡ ፴፮ ፡ ሉቃ ፮ ፡ ፯) ።

በኸር ፡ (ሮች) ፤ በቁሙ ፤ መዠመሪያ ፡ አንደኛ ፡ ልጅ ፤ ታላቅ ፡ አለቃ ፡ አንጋፋ ፡ ግንባር ፡ ቀደም ፡ ፊተኛ ። በከር ፡ ያማርኛ ፤ በኸር ፡ የግእዝ ፡ ነው ። ጌታችንም ፡ እንደ ፡ ሰውነቱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀብሎ ፡ ለመላእክትና ፡ ለጸድቃን ፡ በኸር ፡ ይባላል ። ክርስቶስ ፡ በኸራችን ፡ አይደለም ፡ ማለት ፤ ይቅርብን ፡ ማለት ፡ ነው ፡ የሰማየሁ ፡ ርስት ፡ (አለቃ ፡ ዕንቂ ፡ ባሕርይ) ።

በኸራት ፤ ፊት ፡ የተወለዱ ፡ ሴቶች ፡ ልጆች ።

በኸራት ፤ ታላላቆች ፡ ፍሬዎች ፡ መዠመሪያ ፡ የበሰሉ ። ዓሥራት ፡ በኸራት ፡ እንዲሉ ።

በኸርነት ፤ (ብኸርና) ፤ በኸር ፡ መኾን ፡ በፊት ፡ መውለድ ፤ ልቅና ፡ ቅድምና ፡ (ዕብ ፲፪ ፡ ፲፮) ።

በኸረ ፡ ሎሚ ፤ ከሎሚ ፡ የሚበልጥ ፡ ፍሬው ፡ ጥፍጥ ፡ ብርቱካን ።

በከተ ፡ ሎሚ ፡

በከተ ፡ ሎሚ ፤ (ባሕረ ፡ ሎሚ) ፤
ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ ፐርቱጊዞች ፡ ከባሕር ፡ ያመጡት ፡
(ሎሚ ፡ ባሕር) ፡ የባሕር ፡ ሎሚ ።

አበከረ ፤ (አብከራረ) ፤ ሴትን ፡ ተወ ፤
ተራከቦን ፡ አቋረጠ ።

አበከረ ፤ ሥጋ ፡ ማሪያም ፡ አጠለቀ ።

አበከረች ፤ (አብከራረት) ፤ ወንድ ፡
ተወች ፤ ምንኩስና ፡ ፈለገች ።

አብካሪ ፤ ያበከረ ፡ የሚያበከር ፡ የሚያቋርጥ ፡ የሚተው ፡ የሚያቆም ።

ማብከር ፤ መውለድን ፡ ማቆም ፤ ሴትን ፡
መተው ።

ማብከሪያ ፤ መቀረጫ ፡ ማቆሚያ ፡ ጊዜና ፡
ዕድሜ ።

አስበከረ ፤ (አብከራረ) ፤ አሶለደ ፤ በካር ፡
አስደረገ ፤ አስተወ ፡ አስቀረ ።

ተበከረ ፤ (በከረ ፤ ተበከረ) ፤ በካር ፡
ኾነ ፤ ወለደ ፡ (ምርቃት) ፤ ጨምሪ ፡ ጨምሪ ፤ በወ
ንድ ፡ ልጅ ፡ ተበከረ ።

ተበከረች ፤ (ተበከረች) ፤ መዝናኛ ፡
ወለደች ።

በከራ ፤ ታላቅ ፡ ጋሻ ፤ አላባሽ ፡ አግራ ፡
(፩ሳሙ ፡ ፲፮ ፡ ፵፩) ።

በከራ ፤ ኹለት ፡ የንዝርት ፡ ራስ ፡ መሳይ ፡
ልጆች ፡ መካከሉን ፡ በንጩት ፡ አጋጥመው ፡ በቀ
ጫን ፡ ገመድ ፡ አብተው ፡ (አስረው) ፡ ሳብ ፡ ረገብ ፡
እያደረጉ ፡ የሚጫወቱበት ፡ መጫወቻ ፤ የጋሻ ፡
ተምሳሌት ።

አበካከር ፤ አወላለድ ፤ ማብከር ።

በከተ ፤ (በቲክ ፡ በተክ ፡ ተበትክ) ፤
ራስ ፡ በሸቀጠ ፡ በሰበሰ ፤ ጠንባ ፡ ገማ ፡ ሸተተ ፤
ተበላሸ ፡ ከረፋ ።

በከት ፤ በከቻ ፤ ብከት ፤ (ብትክ) ፤
የበከተ ፡ የበሰበሰ ፤ ታንቆ ፡ ታፍኖ ፡ የሞተ ፤ አባላ ፡
የተመታ ፡ ጥንብ ፡ ውዳቂ ።

ብከት ፤ መብከት ።

ብከት ፡ አለ ፤ ፈጽሞ ፡ ራስ ፡ በከተ ፡
ረሰረበ ።

መብከት ፤ መራስ ፡ መበሰበሰ ፡ መጠን
ባት ፡ መግማት ።

መብከቻ ፤ መራሻ ፡ መበሰበሻ ፡ ዝናም ፡
ውሃ ።

አበከተ ፤ አራስ ፡ አበሸቀጠ ፡ አገማ ፡
አሸተተ ።

አበከተ ፤ ተዝካር ፡ ሳይበላ ፡ ቀረ ፤ አበላሸ ።

አበካከት ፤ አራራስ ፡ አበላበሰ ፤ መብ
ከት ፡ በተከን ፡ እይ ፤ በከተ ፡ ያማርኛ ፤ በተከ ፡
የገእዝ ፡ ነው ።

በለ ፤ (ትግ) ፤ አለ ፡ ባለ ፡ (ዐድዋ) ።
ባለ ፡ ብለሽ ፡ በልን ፡ ይበልን ፡ እይ ፤ መዝናኛ
ውን ፡ የለ ፡ ተመልከት ። አለ ፡ በለ ፡ ባለ ፡ የለ ፡
እነዚህ ፡ ፪ቲ ፡ አንድ ፡ ዘር ፡ ናቸው ።

በላ ፤ (በሊጎ ፡ በልጎ) ፤ ሰላ ፡ ሾለ ፤
ስል ፡ ሹል ፡ ስለታም ፡ ኾነ ፤ ፈጠነ ፤ ተባ ። በላዋን ፡
ቢላን ፡ እይ ።

በላ ፤ (በሊዕ ፡ በልዕ) ፤ ነከሰ ፡ በጨቀ ፡
ጋጠ ፡ ገመጠ ፡ ጉረሠ ፤ አላመጠ ፡ ዋጠ ፡ ስለቀጠ ፡
ተሰሰየ ፡ ተመገበ ፤ ቋረጠመ ፡ ዐኘከ ፤ አቃጠለ ፡
ወሰደ ፡ አሰጠመ ። እሳት ፡ በላው ፡ ውሃ ፡ በላው ፡
እንዲሉ ። መሳን ፡ እይ ። (ተረት) ፤ የበላ ፡ በለጠኝ ፤
የርጠ ፡ አመለጠኝ ። (ከነዕርሙ ፡ በላ) ፤ መርዶ ፡
ባለመስማቱ ፡ ሳያለቅስ ፡ ቀረ ።

በላ ፤ ዐማ ፡ ነቀፈ ። (በጉ፡ በላው) ፤ አላ
በደው ፡ ዐመመው ። (ጉቦ ፡ በላ) ፤ ተቀበለ ። (ፊትን ፡
በላኝ) ፤ አላከከኝ ። (ፊት ፡ በላኹ) ፤ በብሩህ ፡ ገጽ ፡
ተቀበሉኝ ። (አይበሉብኸ) ፤ የውስጥ ፡ እጅ ፡ ዝርባ ።
(አይበላሽ) ፤ የማይበላው ፡ ውሻ ፡ አይበላሽ ፡ ጥል ፡
እንዲሉ ።

በይ ፤ (በላሂ) ፤ የበላ ፡ የሚበላ ፡ የሚያቃ
ጥል ፤ ሲበዛ ፡ በቦች ፡ ይላል ፡ (ቦታጽ ፡ ፲፫) ።

(ጥላ) በላ ፤ በል ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ። ግብረ ፡ በላ ፡
ግንደ ፡ በል ፡ እንዲሉ ። (ውሃ ፡ በላ) ፤ ባለፔ ። (ሃረ ፡
በል) ፤ እንስሳ ። (ሥጋ ፡ በል) ፤ አውራ ፡ አሞራ ።
(ፍራ ፡ በል) ፤ ወፍ ።

በሌ ፤ የበይ ፡ ወገን ። ዶር ፡ በሌ ፡ ሰው ፡
በሌ ፡ እንዲሉ ።

በሊታ ፤ (በላሂት) ፤ የበላች ፡ የምት
በላ ፡ የምታኝክ ። (ተረት) ፤ ጠፍር ፡ በሊታ ፡ ብት
ኼድ ፡ ልጓም ፡ በሊታ ፡ መጣች ።

በሊት ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ። ድልክ ፡ በሊት ፡
እንዲሉ ።

በላት ፤ (በላዕት) ፤ የሚበሉ ፡ በቦች ።

በላተኛ ፡ (ኞች) ፤ የበላት ፡ ወገን ፤ ብዙ ፡
የሚበላ ፤ ሆኗም ፡ አጥፊ ፡ ዘራፊ ፡ በገ ፡ ፈጅ ፡
ዳግመኛም ፡ በላ ፡ ተኛ ፡ ቢል ፡ ኹለት ፡ እንቀጽ ፡
ይኾናል ።

በላሽ ፤ መት ፡ የወፍ ፡ የዝንጀሮ ፡ ማበፈ
ራሪያ ።

መብላት ፤ መጉረሥ ፡ መዋጥ ፡ መሰል
ቀጥ ፡ (፩ሳሙ ፡ ፱ ፡ ፲፫ ። ኢሳ ፳፪ ፡ ፲፫) ።

መብሊያ ፤ ስፍራ ፡ ገበታ ፡ ዕቃ ፡ ወጥ ፡
አፍ ፡ ጊዜ ።

በላላ ፤ ጉራረሠ ።

አበላ ፤ (አብልዐ) ፤ አጉረሠ ፡ አዋጠ ፡
ሲሰየ ፡ መገበ ፡ አመሳ ። (ተረት) ፤ ለሰው ፡ ልጅ ፡
ሲያበሉ ፡ ለውሻ ፡ ልጅ ፡ ያበሉ ። (ከዕርም ፡ አያበ
ላም) ፤ ያየውን ፡ የሰማውን ፡ በቶሉ ፡ ይናገራል ።

አበላ ፤ (አብልጎ) ፤ አፈጠነ ፡ አሰላ ፡
አሸለ ፤ ስለት ፡ አወጣ ። አፈን ፡ አበላኹ ፤ አንደ
ቡቴን ፡ አሰላኹ ፤ ትርጓሜ ፡ ሕዝቅኤል ፡ (፪ ፡ ፲፪) ።
(ዐይጥ ፡ አበላ) ፤ በገበጣ ፡ ጨዋታ ፡ አሸነፈ ። (ዐ
ሩን ፡ አበላው) ፤ ክፉኛ ፡ ደበደበው ።

አብሊ ፤ (አብላዒ) ፤ ያበላ ፡ የሚያበላ ፡
የሚመግብ ፡ የሚቀልብ ።

አበል ፤ ለኹም ፡ ለሠራተኛ ፡ የሚገባ ፡
ገንዘብ ፡ ወግ ።

ማብላት ፤ መመገብ ፡ መሴሰይ ፡ ማም
ሳት ፡ ማስታረብ ።

ማብሊያ ፤ ቤት ፡ ቀትር ። ግብር ፡ ማብ
ሊያ ፡ እንዲሉ ።

አበላላ ፤ አብላላ ፤ መላልሶ ፡ አበላ ፤
ብዙ ፡ ጊዜ ፡ እንዲበላ ፡ አደረገ ፤ ምግብ ፡ አስደረረ ።
የበላን ፡ ያበላላዋል ፤ የለበሰን ፡ ይበርደዋል ፡ እን
ዲሉ ።

አብላሊት፤—አለብላበት፤—ለበለበ።

ማብላላት ፤ አኹንም ፡ አኹንም ፡ ወዲ
ያው ፡ ቶሉ ፡ ቶሉ ፡ እንዲበላ ፡ ማድረግ ፤ ያሲድ ።

አስበላ ፤ (አብልዐ) ፤ አስጉረሠ ፡ አስ
ዋጠ ፡ (አላ ፡ ህፃን ፡ ጽፎ) ። አበላ ፡ ፈቃድን ፡ አስበላ ፡
ግዴታን ፡ ያሳያል ።

አስበላ ፤ አስነከሰ ፡ አስቦጨቀ ።

አስበሊ ፤ ያስበላ ፡ የሚያስበላ ፡ የሚያ
ስነከሰ ።

ማስበላት ፤ ማስነከስ ፡ ማስዋጥ ።

ተበላ ፤ (ተበልዐ) ፤ ተነከሰ ፡ ተጉረሠ ፡
ተገመጠ ፡ ተመሳ ፡ ታረበ ፡ ተዋጠ ፤ ተቃጠለ ፡ ተቋ
ረጠ ። (ግጥም) ፤ እበላ ፡ ብዬ ፡ ተበላኹ ፤ ምነው ፡
ሳልበላ ፡ በቀረኹ ። ነብርን ፡ እይ ።

ብል ፤ የሸማ ፡ የልብስ ፡ የቂዳ ፡ ትል ።

ብል ፡ በላው ፤ በላው ፡ በጠረቀው ።

ብል ፤ (እመ ፡ እብል) ፤ ብናገር ። ፈጣሪ
ካለ ፡ እኔ ፡ ብል ፡ አይኹንም ። ባለን ፡ እይ ።

ብላቶ ፤ (ብላዕ) ፤ ያውራ ፡ ትራፊ ፡ ሥጋ ፤
ዕጃክ ፡ ግትን ፤ ያገዳ ፡ ምጣጭ ።

ብሎት ፤ (ብልዐት) ፤ ፍስክ ፤ የጦም ፡
ቀን ፡ ያይደለ ፡ እሑድ ፡ ሰኞ ፡ ማግሰኞ ፡ ዐሙስ ፡
ቅዳሜ ፤ ከብት ፡ የሚታረድበት ፡ ሥጋ ፡ የሚበላ
በት ፡ ጊዜ ።

ብይ ፤ ካላ ፡ አፈ ፡ ላማ ።

ብይ ፡ (ዮች) ፤ የደንጊያ ፡ የብርጭቆ ፡
ጠጠር ፡ ልጆች ፡ እየወረወሩና ፡ እያጋጩ ፡ የሚማ
ወቅበት ።

ብየኛ ፡ (ኞች) ፤ ካላ ፡ የተቀበለ ፡ የወ
ሰደ ፡ የበላ ።

ብልት ፤—በቁሙ ፤—በለተ ።

ብልት ፤ (ብልዐት) ፤ መብላት ።

ብልት ፤ አደረገ ፤ ፈጥኖ ፡ በላ ።

መበላት ፤ መነከስ ፡ መጉረሥ ፡ መታኘክ ፡
መዋጥ ፡ ወደ ፡ ሆድ ፡ መግባት ።

መበያ ፤ ድልክ ፡ ወጥ ።

መብል ፤ (መብልዕ) ፤ በቁሙ ፤ ጉርሥ ፡
ቁርስ ፡ ምሳ ፡ እራት ፡ ምግብ ፡ ሲሳይ ፡ መኖ ፡
ቀለብ ፤ እንጀራ ፡ ዳቦ ፡ ንፍር ፡ ቁሉ ፤ የመሰለው ፡
ኹሉ ፡ (ማር፲፪ ፡ ህፃን ። ዮሐ፳ ፡ ፶፭) ።

ተብላላ ፤ ተሳሳበ ፡ ተዋዋደ ። ድፍድቱ ፡
ተበላልጷል ።

ተባላ ፤ (ተባልዐ) ፤ ተናከሰ ፡ ተጋመጠ ፡
ተደጨቀ ፡ ተዘባተረ ፤ (ነከሰ ፡ በላ) ። መጽሐፍ ፡
ግን ፡ ተፋጅ ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ተባላ ፡ ይላል ፡
(፩ላሙ ፡ ፩ ፡ ፲፫) ።

ተባይ ፡ (ዮች) ፤ የሚበላ ፡ የሚባላ ፡
ትሏን ፡ ቀንማ ፡ ቅማል ፡ ጉንዳን ፡ ዘመሚት ፡
ዝንጀሮ ፡ ጦጣ ፡ ዕሪያ ፡ ዐሣማ ።

መባላት ፤ መናከስ ፡ መናጨት ፡ መዘና
ተር ፡ መጋመጥ ።

መባያ ፤ መናከሻ ፡ ጥርስ ።

ተበላላ ፤ ተነከከሰ ፡ ተጋጋጠ ፡ ተገማመጠ ።
መበላላት ፤ መነከከስ ፡ መበማጨት ።

አባላ ፤ (አስተባልዐ) ፤ እያያዘ ፤ አናከሰ ፡
አጋመጠ ፡ አናጨ ፤ አቋረሰ ።

አባላሸኝ ፤ ችጋር ፤ ዘመን ፡ ረጋብ ።
ቤት ፡ ባሏን ፡ ስላናፈገችው ፡ ነው ፡ ይባላል ።

ማባላት ፤ ውሻን ፡ ከውሻ ፡ ዶርን ፡
ከዶር ፡ ማናከስ ፤ ወይም ፡ እንጀራን ፡ ከሰው ፡ ጋራ ፡
መብላት ።

ይብላኝ ፤ (ይብልዐኝ) ፤ የሐዘንና ፡
የትካዜ ፡ የጸጸት ፡ ቃል ፤ ንሑስ ፡ አገባብ ። ይብላኝ ፡
ለሞተ ፡ እንዲሉ ።

ይብላኝለት ፤ በጃቹ ፡ ፈንታ ፡ እኔን ፡
መሬት ፡ ይብላኝ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ቢላ፤—የሣር ፡ ጭገጐት፤—ቢላዋ ።

ብላ ፤—ተናግራ ፤—ባለ ።

ብላ ፤ (ብላዕ) ፤ ጉረሥ ፤ ተመገብ ። ሳት
ወልድ ፡ ብላ ፡ እንዲሉ ።

ብላ ፡ ተባላ ፤ (ብላዕ ፡ ተባላዕ) ፤
አንዱን ፡ አንዱ ፡ የሚቀማበትና ፡ የሚገድልበት ፡
ክፉ ፡ ጊዜ ።

አበላል ፤ አጐራረሥ ፡ አስተኛገክ ፡ አዋ
ዋጥ ፤ መብላት ፡ (ግጥም) ፤ ከመከራ ፡ ጓላ ፡ ምክር ፡
መገኘቱ ፤ ዳቦዬ ፡ ተበላ ፡ አበላል ፡ ከጉቱ ፡

ቡሊ ፤ ቡሊ ፡ ቡሊ ፡ ሲሷት ፡ ሰውን ፡
ቀባ ፡ ወዳለበት ፡ የምትመራ ፡ ፅዋ ፡ በሊታ ፡ ወፍ ።
የቡሌ ፡ ቡሌማ ፡ ማለት ፡ ነው ።

(ላላ) ቡላ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ አቢብ ፤ ቡላ ፡ ጳው
ሉስ ፡ ማለት ፡ ነው ። አባን ፡ እይ ።

(ጥላ) ቡላ ፤ ቅላት፡ ያለው፡ በመድማ፡ አህያ።
አንቀጽ፡ ቦለለ፡ ነው። ወርቅ፡ ቡላ፡ ቢል፡ ግን፡
ብጫ፡ የሚመስል፡ ፈረስ፡ ማለት፡ ነው፡ (ራእ
፩፡ ፩)።

ቡላ ፤ የንበት ፣ ዶቄት ፤ ነጩ ፣ ጥሩው ።
 ቡላ ፤ (ትግ) ፤ አንቡላ ፣ የጠጅ ፣ አተላ ።
 ጋሉች ፣ ቡልቡላ ፣ የሚሉት ፣ ከዚህ ፣ ጋራ ፣ አንድ ፣
 ነው ።

ቡሌ፤ ትዙስ፤ ወተት፤ የሚመስል፤
ጎይለኛ፤ የጉንደር፤ ጠላ።

ቡል ፤ ጠጉሩ ፤ ፈገግ ፤ ያለ ፤ ዐይኑም ፤
በሬ ፤ ከባያ ።

ቡሌማ ፤ ዝኒ፡ ከማህ-፤ የቡሌ፡ ዐይነት ።
ቡልማ ፤ ያህል፡ ጠገን፡ ትልብ ጠገን ይኑ።

32 "

(ጥሎ) ቡሎ ፤ ግንባረ ፡ ንጭ ፡ ፈረስ ።

(ላሉ) ቡሎ ፤ የልብስ ፡ መንከሪያ ፡ ማሳመሪያ ፡ ሰማያዊ ፡ ቀለም ፡ ምስጢሩ ፡ ንጣትን ፡ አይለቅም ፤ በርሱ ፡ የተንከረ ፡ ልብስ ፡ ይነጣልና ፡ ፈረንጆች ፡ ነጭን ፡ ብላ ፤ ሰማያዊን ፡ ብላ ፡ ይሉታል ።

ባለ ፤ (ብሂል ፡ ብህል) ፤ አለ ፡ ነገር ፡
ተናገረ ፡ ቃል ፡ አሰማ ፡ ምን ፡ ባለ ፡ እንዲል ፡
ጉራጌ ፡ ምን ፡ አለ ፡ ሲል ።

ባለ ፤ መታ ፡ በበተር ፡ ጠዘለ ፡ ደበደበ ።
(ግጥም) ፤ ከንተ ፡ ተኝታ ፡ ሌላ ፡ ከማራት ፤ በል ፡
ተነሣና ፡ በዱላ ፡ በላት ። ብህለ ፡ ባማርኛ ፡ ባለ ፡
መባሉ ፡ ህ ፡ በን ፡ ራብዕ ፡ እድርኅ ፡ ስለ ፡ ተጉረደ ፡
መኹን ፡ አስተውል ። ዳግመኛም ፡ በባለ ፡ ፈንታ ፡
በለ ፡ ይልል ።

ባይ ፤ (በሃሊ) ፤ ያለ ፣ የሚል ፣ የሚናገር ፣ ተናጋሪ ፣ አልሆኑ ፣ ባይ ፣ ይቅር ፣ ባይ ፣ እንዲሉ (እበባ ፣ ባይ) ፤ ለጥቅም ፣ ብሉ ፣ ባለጠጋን ፣ የሚያመሰግን ፣ የሚከፍስ ፣ አልጠግብ ፣ ባይ ፣ ሲተፋ ፣ ያደራል ፣ ወደደ ፣ ብለህ ፣ ተወደደን ፣ እይ ።

ባዮች፤ ያሉ፣ የሚሉ፤ ተናጋሮች፣ (ሉቃ ፳፡ ፩) ።

ባይተዋር ፡ (ሮች) ፤ በሃሊ ፡ እምዋ

ዕር) ፤ ጊዜና ፡ ዘመን ፡ ሲለወጥ ፡ አገኛለኹ ፡
የሚል ፡ ስደተኛ ፡ መጽተኛ ፡ ዋርን ፡ እይ ፤ አየን ፡
ተመልከት ፡

ባይተዋርነት ፤ ሰደተኛነት ፣ መጻተኛ
ነት ፣ እንግድነት ፣ ባዳነት ፣ ተንከራታኝነት ።

ባልታ ፤ (ብሂሎት) ፤ ግለት ። ኹለተ
ኛውን ፡ አለ ፡ እይ ።

አስባለ ፤ (አብሀለ) ፤ አሠኘ ፤ አናገረ ።

አሰባላ ፤ አሰመታ ፡ አስደበደበ ።

ተባለ ፤ (ተብህለ) ፤ ተተነባ ፡ ተወራ ፡
 ተነገረ ፤ ተጠራ ፡ ተሰየመ ። (አሱ ፡ ማን ፡ ይባላል ፤
 አንተ ፡ ማን ፡ ትባላለሽ) ፤ ስሙ ፡ ስምሽ ፡ ማነው ።
 (ይባላል) ፤ ይወራል ። (አይባልም) ፤ አይወራም ፤
 አይነገርም ።

ተባለ ፤ ተመታ ፣ ተመደወተ ።

መባል ፤ መወራት ፣ መነገር ።

ተባባሉ ፤ (ተባህሉ) ፤ ተነጋገረ ፡ ተሻግረ ፡ ተከራከረ ፡ ተማከረ ፡ (፩ላሙ ፡ ፤ ፤፩) ፤ እ.ኤ.አ. ፤ (፩) ፤ ውረድ ፡ እንውረድ ፡ ተባባሉና ፤ አስደበደቡት ፡ እፋፍ ፡ ቆሙና ።

ተባባለ ፤ ተማታ ፣ ተደባደበ ፣ ተዋጋ ።

መባባል ፤ መነጋገር ፣ መሻገት ፤ መማታት ።

መባባያ ፤ መከራከሪያ ፣ መማቻ ፣ አዳ
ባይ ፣ አደባባይ ፣ በትር ።

አባባል ፤ (አስተባህል) ፤ አንጋገረ ፡
አጃግተ ፡ አከራከረ ።

አባባል ፤ አማታ ፣ አደባደብ ፣ አዋጋ ።

አባባይ ፤ ያባባለ ፤ የሚያባብል ፤ የሚያ
ሕግት ፤ የሚያማታ ፤ አነጋጋሪ ።

ማባባል ፤ ማከራከር ፣ ማማታት ።

တရားရပ် : တရားရပ် : တရားရပ် ။

በል ፤ (በለ) ፤ የአለና ፣ የባለ ፣ የቅርብ
ወንድ ፣ ትእዛዝ ፣ አንቀጽ ፤ ተናገር ፣ እዛዝ ፣ (ማተ
ቼ ፣ ቼ) ። እኩና ፣ ማ ፣ ሲያገባምሱት ፤ በል ፣ እኩ
በልማ ፣ ይላል ፤ ዠምር ፣ አድርግ ፣ ሥራ ፣ ምታ
ማለት ፣ ነው ።

በሌ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ ውረድ ፡ በሌ ፡
ታች ፡ በሌ ፡ እንዲሉ ፡ ደበለን ፡ እይ ።

በላ : ልበልኸ፤ (በልእ : እበልከእ)
የተሻጋችና፣ የወርድ፣ ነገር፣ ቃል ። ተናገራ
ልናገርኸ፤ መልስ፣ ልመልስልኸ ።

በዲ ፤ (በሊ) ፤ ንገሪ ፤ ምቹ ።

በሉ ፤ ገገሩ ፤ ምቱ ።

በለው ፡ ላት ፤ (በለ፡ ላ) ፤ ንገረው
ፊት ፤ ምታው ፡ ት ፡ (ና ፡ በለው) ፤ ናን ፡ ተመልከት
ከት ፤ ሞተ ፡ ብለኸ ፡ ሞትን ፡ እይ ።

በለው ፤ የሰው ፡ ስም ።

በለው ፤ (በለ) ፤ ከፍቼ ፡ የኩሽ
ልጆች ፡ አንዱ ፡ በለው ፡ ይባላል ። በለው ፡ ከለው
አንዱ ።

በለው ፤ አገርና ፡ ነገድ ፤ የበለው ፡ አገር
የበለው ፡ ዘር ፡ በትግራይ ፡ በረሃ ፡ የሚገኝ ፡ ጉዳዲ

ገን ፡ በለውን ፡ ቀንዶ ፡ በርበሬ ፤ ከጉንደር ፡ የሚ
ሾም ፡ የባሉ ፡ ንጉሥ ፡ ይለዋል ። በበለው ፡ የሚሠራ ፡
ሰይፍ ፡ እንዳረግ ፡ ታጥፍ ፡ የሚዘረጋ ፡ ስለ ፡ ሽን ፡
ባለቅኔዎች ፡ ፋረገን ፡ የበለው ፡ ሰይፍ ፡ ይሉታል ።

በላቸው ፤ (በሎሙ) ፤ ንገራቸው ፤ ም
ታቸው ።

በላቸው ፤ የሰው ፡ ስም ።

ይበል ፤ ደስ ፡ የሚያሠኝ ፡ ማለፊያ ፡
ቅኔ ፡ በተሰማ ፡ ጊዜ ፡ ከሰሚው ፡ የሚነገር ፡ ቃል ፤
እሱ ፡ ዘወትር ፡ ይቀኝ ፡ ማለት ፡ ነው ። ለካ ፡ መልክ ፡
ብለኸ ፡ መልካምን ፡ እይ ።

ልበል ፤ ልናገር ፡ ልምታ ። ዐበለን ፡
ተመልከት ።

ብሎ ፤ ተናግሮ ።

አባባል ፤ (ባህል) ፤ ነገር ፡ ከርከር ፡ እን
ጋገር ፤ የነገር ፡ ስልት ፤ አመታት ፤ ማለት ። ባለና ፡
አለ ፡ ከብህሉ ፡ የወጡ ፡ እንድ ፡ ዘር ፡ ናቸው ።

(ጥለ) ባለ ፤ (በዘህለው) ፤ እከሌና ፡ እከሌ ፡ እን
ዲህ ፡ ባለ ፡ (በአለ) ፡ ነገር ፡ ተጣሉ ፡ (ቅጽል) ።

ባላ ፡ (ሎች) ፤ ባልሐ ፡ ባልሐ) ፤
በቁሙ ፤ ቤትን ፡ ከመውደቅ ፡ የሚያድን ፡ የሚደግፍ ፡
ራስ ፡ መንታ ፡ ዕንጨት ።

ባላ ፤ የሰው ፡ ጭንፍ ፡ ጭን ፤ ወይም ፡
ሹለት ፡ እግር ።

ባልኛ ፤ ባለባላ ።

ባላ ፡ ባልች ፤ የባሉች ፡ ባላ ፤ እንደ ፡
ዋላና ፡ እንደ ፡ ርኤም ፡ ቀንድ ፡ በባላ ፡ ላይ ፡ ባላ ፡
ያለው ፡ ዛፍ ፤ ወይም ፡ ሚንጦ ። ዋላ ፡ የተባለ ፡
ሀዩል ፡ ነው ።

ባላና ፡ ደንቄሮ ፤ ባላ ፡ ያለውና ፡ የሌ
ለው ፡ የድር ፡ ማድሪያ ፡ ሹለት ፡ ዕንጨት ።

ባላና ፡ ደንቄሮ ፤ የድር ፡ ማፍና ፡ ማፍ ፤
ባላ ፡ መጽጠሪያው ፤ ደንቄሮ ፡ መቀረጫው ። እን
ዳንድ ፡ ሰዎች ፡ የብልገት ፡ ሥራ ፡ ስላለበት ፤ ድር ፡
ስለሚሠባጠርበት ፡ ባላን ፡ በደንቄሮ ፡ አንጻር ፡ ብ
ልገ ፡ ይሉታል ።

ባል ፤ (ብዕለ ፡ ባዕል ፡ በዓል ። መ
ትሀ ፡ ምት) ፤ ሚስት ፡ ያለው ፡ ወንድ ፡ ተባት ፤
የሴት ፡ ገዢ ፡ አካሄ፡ ጌታ ፡ ባለቤት ፡ (ሮሜ፤ ፪ ፡
፫ ፡ ፱) ። ባልና ፡ ሚስት ፡ እንዲሉ ። አባን ፡ እይ ፤
ከዚህ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ነው ። (ተረት) ፤ አገባሻለኹ ፡
ያለኸ ፡ ላያገባኸ ፡ ከባልኸ ፡ ሆድ ፡ አትባባኸ ። ያህያ ፡
ባል ፡ ከኹብ ፡ አያስጥል ።

ባል ፤ (በዓል) ፤ በቁሙ ፤ የደስታና ፡
የዕረፍት ፡ ቀን ፤ ባመት ፡ በወር ፡ በሳምንት ፡ የሚከ
ብር ። (የባለጊ ፡ ግጥም) ፤ አንጫወትም ፡ ወይ ፡ ሰኞ ፡
ተገናኝተን ፤ ባልማ ፡ ሲመጣ ፡ ወደት ፡ ተመች
ቶን ። ሰነፍ ፡ ባል ፡ ያበላል ፡ እንዲሉ ። (የማሪያም ፡
ባል) ፤ ወር ፡ በባተ ፡ በጽፏኛ ፡ ቀን ፡ የሚከብር ። ባል ፡
እየተናበበ ፡ ሲነገር ፡ እንደሚሰማማው ፡ የዐጸፋና ፡
የቅጽል ፡ አፈታት ፡ ይፈታል ።

ባለአእምሮ ፤ ዕውቀት ፡ ያለው ፤ የው
ቀት ፡ ጌታ ፤ ከእንስሳ ፡ የተለየ ፡ ሰው ።

ባለእግዚሐር ፤ ባለወልድ ።

ባለበግ ፤ (በዓለ ፡ በግዕ) ፤ የበግ ፡
ጌታ ፡ በግ ፡ ያለው ፡ በጋም ፡ የበግ ፡ እረኛ ።

ባለባል ፤ ገለጥታ ፡ ያይዶለች ፡ ባል ፡
ያላት ፡ ሴት ።

ባላባት ፡ (ቶች) ፤ ትልቅ ፡ አባት ፡
ያለው ፡ አባት ፡ ትልቅ ፡ አባታም ።

ባለቤት ፡ (ቶች) ፤ ባዕለ ፡ ቤት) ፤
ቤት ፡ ንብረት ፡ ያለው ፡ የቤት ፡ ጌታ ። (ተረት) ፤
አለባለቤት ፡ እይነድም ፡ እሳቱ ።

ባለቤት ፤ ባል ።

ባለቤት ፤ ሚስት ፡ ባልተቤት ። ሴትን ፡
ከወንድ ፡ ለመለየት ፤ ባለቤቷ ፡ ባለቤቷቱ ፡ ይላል ፡
(፩ነገ ፡ ፲፯ ፡ ፲፮) ።

ባለቤቱ ፤ የቤቱ ፡ ጌታ ፤ ያ ፡ ርሱ ፤
ወይም ፡ ሚስቱ ።

ባለቤቷ ፤ ያች ፡ ርቧ ፤ ወይም ፡ ባዲ ።

ባለቤቷቱ ፤ ገዢ ፡ ከግሁ ፤ እቧ ።

ባለቤት ፤ የነገር ፡ ዋና ፤ የዘርፍ ፡ የቅጽል ፡
ጌታ ፤ አንቀጽ ፡ ተቀባይ ። ከርስቶስ ፡ ተወለደ ፡ ሞተ
ተነሣ ፤ ዐረገ ። ዳግመኛም ፡ ይመጣል ።

ባለቤት ፤ ከዩቱ ፡ ጎበስተ ፡ ቀርባን ፡
ጀኛው ፡ መካከለኛው ፡ የክርስቶስ ፡ አካል ፡ ምሳሌ ፤
ቄስ ፡ ሲባርከው ፡ ሥጋ ፡ አምላክ ፡ የሚሾን ፤ የቤተ
ክሲያን ፡ ራስ ፡ አለቃ ።

ባለቤት ፡ አከል ፤ ባለቤትን ፡ የሚያ
ኸል ፤ እንደ ፡ ባለቤት ፡ የሚያዝ ፤ ቤት ፡ አካሄ፡ ፡
የቤት ፡ ዋና ፤ አዕዳሪ ፡ መጋቢ ፡ አስተንታኝ ፡ ቤት ፡
አባት ።

ባለቤትዎ ፤ ርስዎ ፤ ሚስትዎ ።

ባለቤትኸ ፤ እንተ ፤ ሚስትኸ ።

ባለጌ ፤—ባለምድር ፤—ባለገ ።

ባለገድል ፤ (በዓለ ፡ ገድል) ፤ ገድላም ፡
ገድለኛ ፡ ገድል ፡ ያለው ፡ ጸድቅ ፡ ሰማዕት ።

ባለገዳም ፤ የገዳም ፡ ጌታ ፡ የገዳም ፡ ሹም ፤
የገዳም ፡ አባት ፡ (አበ ፡ ምኔት) ፡ መምር ፡ አበ ፡
ማገበር ።

ባለጉዛ ፤ ባጉዛ ፡ የሚቀመጥ ፡ መምር ፤
ዐጉዛ ፡ የሚለብስ ፡ ሐርበኛ ፡ ባለሎፊ ።

ባለጊዜ ፤ (በዓለ ፡ ጊዜ) ፤ ዘመናይ ፡
ሹም ፤ ንጉሥ ፡ እንደ ፡ ወደደ ፡ የሚያደርግ ።
(ግጥም) ፤ ያረገውን ፡ እርን ፡ አበጀኹ ፡ ቢላችኹ ፤
ይህን ፡ ባለጊዜ ፡ ምን ፡ ትሉታላችኹ ። አለ ፡ በ ፡
መነሻ ፡ ሹኖት ፡ ከባል ፡ ጋራ ፡ መተባበሩን ፡ አስተ
ውል ።

ባለጋራ ፤ ደመኛ ፡ ጠላት ፡ ምቀኛ ፡ ከሳኸ ፡
አሳጭ ፤ በሐሰት ፡ በተንኩል ፡ የሌላውን ፡ ጥቅም ፡

የሚጋራ፡ የሚካፈል ፣ ገራ፡ (ገርዐ) ፣ ብለኸ ፣ ጋራን ፣ እይ ።

ባለጋሮች ፤ ደመኞች ፣ ጠላቶች ፣ (እሳ ያዩ ፣ ፲፮) ።

ባለጋራ(ር)ነት ፤ ደመኞነት ፣ ጠላትነት ፤ ባለጋራ ፣ መኾን ።

ባለጋራ ፣ በዛቦት ፤ ብዙ ፣ ሰው ፣ ጠላው ፣ ከሰለው ።

ባላገር ፣ (ሮች) ፤ በዓለ ፣ ሀገር) ፤ ባለጌ ፣ ባገር ፣ ቤት ፣ የሚኖር ፣ ሰው ፣ (ዘላ፲፮ ፣ ፲፮) ።

ባላገር ፤ አገራ ፣ ያገር ፣ ተወላጅ ።

ባላገር ፤ አገር ፣ ቤት ። አባላገር ፣ ከርሜ ፣ መጣኸ ።

ባለግርማ ፤ መፈረት ፣ መፈራት ፣ አስፈሪነት ፣ ያለው ፣ ተፈሪ ፣ አስፈሪ ፣ ግርማም ።

ባለዳ ፤ (ባዕለ ፣ ዕዳ) ፤ አበዳሪ ፣ ወይም ተበዳሪ ፣ ዕዳ ፣ አስከፋይ ፣ ክፋይ ። (ተረት) ፤ ከክፋ ፣ ባለዳ ፣ ጉመን ፣ ዘር ፣ ተቀበል ። ወንድና ፣ ሴትን ፣ ለመለየት ።

ባለዳው ፤ ያ ፣ ባለዳ ፣ የርሱ ፣ ባለዳ ።

ባለዳዋ ፤ ያች ፣ ባለዳ ፣ የርሷ ፣ ባለዳ ።

ባለዳነት ፤ ባለዳ ፣ መኾን ።

ባለጅ ፣ (ጀች) ፤ በዓለ ፣ እድ) ፤ ሠራተኛ ፣ ተጥቃጭ ፣ ጠይብ ፣ አንጥረኛ ። እጃም ፣ እጆች ፤ እጅታ ፣ ያለው ፣ ዕቃ ፣ መሣሪያ ።

ባለድባብ ፤ ድባብ ፣ ያለው ፣ ድባብ ፣ ያኸ ።

ባለደም ፤ ነፍስ ፣ ገዳይ ፣ ተበቃይ ።

ባልደረባ ፣ ብ ፤ ዓድ ፣ ያለው ፣ ባለዓድ ። የድሜ ፣ የሥራ ፣ ዓደኛ ፣ ዐብር ፣ የሚኖር ፣ የሚሠራ ፤ ባልንጀራ ፣ እኩያ ፣ አምላኛ ፣ ሚስት ። አለቃም ፣ ለጭፍራው ፣ ባልደረባ ፣ ይባላል ። ደረቦን ፣ ተመልከት ።

ባልደረቦች ፤ ዓደኞች ፣ እኩዮች ።

ባልደረብነት ፤ እኩያነት ፣ ዓደኝነት ፣ ባልንጀርነት ።

ባልደራስ ፣ (ሶች) ፤ የደራስ ፣ ጌታ ፣ የደራስ ፣ ባለቤት ፣ የደራስ ፣ ሹምና ፣ ገራ ፣ (ጀነገዝ ፣ ጳጄ) ። ደራስን ፣ እይ ።

ባልደራስነት ፤ የደራስ ፣ ሹመት ፣ ገራነት ፣ ጠባቂነት ።

ባላህያ ፤ (በዓለ ፣ አድማ) ፤ (ባለአህያ) ፤ አህያ ፣ ያለው ፣ ያህያ ፣ ጌታ ፣ ጠባቂ ።

ባለሃይማኖት ፤ ሃይማኖተኛ ፣ ሃይማኖት ፣ አክባሪ ።

ባለወግ ፤ (በዓለ ፣ ወግዕ) ፤ ወገኛ ፣ ወግ ፣ ዐዋቂ ፤ ባለአበል ። ወግን ፣ እይ ።

ባለወግ ፤ ሰቃይ ፣ ቂራጭ ፣ ገዳይ ።

ባለወገን ፤ ዘመዳም ፣ ባለብዙ ፣ ዘመድ ፣ ወገን ፣ ያለው ፣ የወገን ፣ ጌታ ፣ እረኛ ። ወገንን ፣ ተመልከት ።

ባለውሃ ፤ (በዓለ ፣ ማይ) ፤ ውሃም ፤ ውሃ ፣ ያለው ፣ ውሃ ፣ ተሸካሚ ፣ የውሃ ፣ ጌታ ።

ባለውሃ ፤ እንዳይግል ፣ በጉት ፣ ውሃ ፣ የሚቀመጥበት ፣ መትረፍስ ።

ባለውል ፤ ውለኛ ፤ ውል ፣ አክባሪ ፣ ቱም ፣ ነገራም ።

ባለወልድ ፤ (በዓለ ፣ ወልድ) ፤ ወር ፣ በገባ ፣ በጸፀ ፣ ቀን ፣ የሚከብር ፤ ጌታችን ፣ በድንግል ፣ ግርያም ፣ ማሕፀን ፣ ተፀንሶ ፣ መወለዱንና ፣ ሙቶ ፣ መነሣቱን ፣ የሚያሳስብ ፣ በዓል ።

ባለወንበር ፤ (በዓለ ፣ መንበር) ፤ ሊቅ ፣ መምር ፣ በወንበር ፣ ተቀምጦ ፣ የሚያስተምር ።

ባለውቃቢ ፤ ዛራም ፣ ቆለያም ።

ባለወስፌ ፤ ወስፊያም ፤ ወስፊ ፣ ያለው ፣ ሰው ፣ ገርቶ ።

ባለዚህ ፤ የዚህ ፣ ጌታ ፣ የዚህ ፣ ባለቤት ። የጥያቄ ፣ ቃል ፣ ነው ።

ባለዘውድ ፤ ዘውድ ፣ ያለው ፣ ንጉሥ ፣ ጳጳስ ፣ በራሱ ፣ ላይ ፣ ዘውድ ፣ የደፋ ፣ የተቀዳጀ ።

ባለዝና ፤ (በዓለ ፣ ዜና) ፤ ስመ ፣ ጥር ።

ባለዛፍ ፤ ዛፍም ፣ ዛፍ ፣ ያለበት ፣ ዳር ፤ የዛፍ ፣ ሥዕል ፣ ያለው ፣ ልብስ ።

ባለዘርፍ ፤ (በዓለ ፣ ዘፈር) ፤ ዘርፋም ፤ ዘርፍ ፣ ያለው ፣ ልብስ ፣ ምንጣፍ ።

ባለሕግ ፣ (ጎች) ፤ በዓለ ፣ ሕግ) ፤ ባለተክሊል ፤ በሕግ ፣ በሥርዐት ፣ በቀርባን ፣ የሚኖር ፣ እውነተኛ ፣ ክርስቲያን ፣ ባላንዲት ፣ ሚስት ።

ባለጠጋ ፤—ሀብታም ፤—በለጠገ ።

ባለጥላ ፤ (በዓለ ፣ ጽላል) ፤ ጥላ ፣ ያለው ፣ ጥላ ፣ ያኸ ። ትከሻም ፤ የከበደ ፣ የከበረ ፣ ሰው ።

ባለጤና ፤ (በዓለ ፣ ጥረና) ፤ ጤናማ ፤ ደገነኛ ፣ ቃር ፣ አያውቅሽ ።

ባለጥንግ ፤ የጥንግ ፣ ጌታ ፣ የጥንግ ፣ ዐይነት ፣ ድርብ ። ባለጥንግ ፣ ድርብ ፣ እንዲሉ ።

ባለጥንት ፤ (ባለዐጥንት) ፤ የጨዋ ፣ ልጅ ። ዐጥንትን ፣ እይ ።

ባለጨረቃ ፤ በላዩ ፣ ጨረቃ ፣ የተሣለበት ፣ ሰይፍ ፣ ወይም ፣ ዕቃ ።

ባለይሉኝታ ፤ የይሉኝ ፣ አይል ፣ ተቃራኒ ፣ ትዝብትን ፣ ነቀፋን ፣ የሚፈራ ።

ባለከል ፤ ልብሱ ፣ በከል ፣ የተነከረ ፣ ከል ፣ ለባሽ ፣ ዐዘነተኛ ።

ባለኩል ፣ (ሎች) ፤ የባሏን ፣ ትዳር ፣ እኩሌታ ፣ የምትካፈል ፣ ሚስት ።

ባለኩልነት ፤ በትዳር ፣ እኩያነት ፣ ትክክልነት ፣ የሚሰጥ ፣ ከባል ።

ባለኹለት ፤ በኹለተኛ ፣ ወር ፣ የሚደግስ ፣ ማገበረተኛ ።

ባላልቦ ፤ ዐልቧም ፣ ዐልቦ ፣ ያላት ፣ ሴት ፤ ወይም ፣ ባል ፣ የሌላት ። አልቦን ፣ እይ ።

ባላልጋ ፤ ዐልጋ ፣ ዙፋን ፣ ያለው ፣ ያልጋ ፣ ጌታ ፤ ባላባት ፣ ንጉሥ ።

ባለላም ፤ (ባዕለ ፣ ላሕም) ፤ ላም ፣ ያለችው ፣ ላም ፣ ዐላቢ ፣ አቢላም ፣ የላም ፣ እረኛ ።

ባላምባራስ ፤ (በዓለ ፣ ርእሰ ፣ ዐምባ) ፤ ያምባ ፣ ራስ ፣ ጌታ ፤ ዐምባ ፣ ራስን ፣ የሚያዝ ፤ ከመንግሥት ፣ ባምባ ፣ ራስ ፣ ላይ ፣ የተሾመ ። ዐምባ ፣ ራስን ፣ እይ ። ዛሬ ፣ ግን ፣ ባላምባራስ ፣ የሚባል ፣ ፪ ፣ ወይም ፣ ፫ ፣ ሻምበል ፣ አዛዥ ፣ ነው ።

ባለመብት ፤ ባለፈቃድ ፣ ሥልጣን ፣ ሹመት ፣ ያለው ፣ አዛዥ ።

ባለመዳኒት ፤ (በዓለ ፣ መድኅኒት) ፤ ሐኪም ፤ መዳኒተኛ ፤ መዳኒት ፣ ዐዋቂ ፣ ቀማሚ ፣ ሻያጭ ፣ (ማቴ፱ ፣ ፲፪) ። ዐቀብ ፣ ብለኸ ፣ ዐቃቤን ፣ እይ ።

ባለምድር ፤ የርስት ፣ የመሬት ፣ ጌታ ።

ባለመደረቢያ ፤ ኹለት ፣ ጣራ ፣ ያለው ፣ ደንኳን ።

ባለማደሪያ ፤ በመትከያ ፣ መንቀያ ፣ የመንግሥት ፣ መሬት ፣ የሚኖር ፣ ወታደር ።

ባለማኅተም ፤ ማኅተም ፣ ያለው ፣ ሰው ፣ የማኅተም ፣ ባለቤት ።

ባለሻያ ፤ (በዓለ ፣ ሙዓል) ፤ ብልገ ፣ ዐዋቂ ፣ ባለብዙ ፣ ዕውቀት ፤ በውቀት ፣ ሲሠራ ፣ የሚውል ። ፈረንጆች ፣ ፐርዳክተር ፣ ይሉታል ።

ባለሙሉ ፣ ሥልጣን ፤ ቤትወደድ ፣ እንደራሴ ።

ባለሻል ፣ (ሎች) ፤ ውድ ፣ ወዳጅ ፤ ታማኝ ፣ ከንጉሥና ፣ ከመኳንንት ፣ ጋራ ፣ የሚውል ፣ (ዘፍፀ፱ ፣ ፩) ። (ተረት) ፤ የባለጌ ፣ ባለሻል ፣ ቂጥ ፣ ገልቦ ፣ ያያል ።

ባለሻልነት ፤ ወዳጅነት ፣ ታማኝነት ።

ባለሻል ፣ ተክሌ ፤ የባለሻሎች ፣ አለቃ ፣ በዐድዋ ፣ መርነት ፣ የሞቱ ።

ባለመለዮ ፤ ሰራዊት ፣ ጭፍራ ።

ባለምልክት ፤ በለጭማ ፣ ከብት ፤ ድጓ ።

ባለመርከብ ፤ መርከቦች ፤ የመርከብ ፣ አዛዥ ።

ባለሞረድ ፤ መውዜር ፣ ጠመንዣ ፣ ሞረድ ፣ ያለው ።

ባልና ፣ ሚስት ፤ በቁሙ ፤ ወንድና ፣ ሴት ። ባልና ፣ ሚስት ፣ ሎሚ ፣ ከኹለት ፣ እንዲሉ ።

ባልና ፣ ሚስት ፤ የልብስ ፣ ቀለፍ ።

ባለንብረት ፤ ትዳር ፣ ያለው ፣ ያላት ።

ባለነገር ፤ (በዓለ ፣ ነገር) ፤ በርስቱ ፣ በገንዘብ ፣ የሚሻገት ፣ የሚከራከር ፣ ነገረተኛ ፤ ወይም ፣ ነገረኛ ፣ ነገር ፣ ወዳድ ፤ ነገራም ።

ባለነጋሪት ፤ ነጋሪት ፣ ያለው ፣ ራስ ፣ ደጃዝማች ።

ባልንጀራ ፤ (በዓለ ፣ እንጀራ) ፤ የንጀራ ፣ ባለቤት ፣ የንጀራ ፣ ጌታ ።

ባልንጀራ ፤ እኩያ ፣ ባልደረባ ፤ አቻ ፣ ዐብር ፣ አደግ ፣ ጓደኛ ፣ እንጀራ ፣ አቋራሽ ፣ (ዘፍ፲፩ ፣ ፫) ። አላሳ፬ ፣ ፲፩) ።

ባልንጀር ፤ ዝጊ ፣ ከማሁ ፣ የጥሪ ፣ ቃል ፣ ነው ።

ባልንጀሮች ፤ ባልደረቦች ፣ ጓደኞች ፣ (ሮሜ፳ ፣ ፲፮) ።

ባልንጀርነት ፤ እኩያነት ፣ ባልደረብነት ፣ (፪ቀር ፣ ፮ ፣ ፲፩) ።

ባለነጭ ፣ (ጮች) ፤ የነጭ ፣ ልብስ ፣ የነጭ ፣ ጤፍ ፣ እንጀራ ፣ የሥብ ፣ ሥጋ ፣ ባለቤት ፣ (አረጋ ፣ መን ፣ ገጽ ፣ ፮) ።

ባላን(ም)ጣ ፣ (ጦች) ፤ አምጣ ፣ ባይ ፣ ርስት ፣ ተካፋይ ፣ ተወላጅ ፣ ዘመድ ።

ባለሥልጣን ፤ ቄስ ፣ ሹም ፣ ሥልጣን ፣ ያለው ።

ባለሦስት ፤ በዩኛ ፣ ወር ፣ ማገበር ፣ የሚደግስ ።

ባለዕውቀት ፤ ዕውቀት ፣ ያለው ፤ ባለማወቅ ፤ ጀኛውን ፣ አለ ፣ እይ ።

ባለፋንታ ፤ ፋንታ ፣ የደረሰው ፤ ባለተራ ፣ ባለወረፋ ።

ባለፈቃድ ፤ ውሰድ ፣ የተባለ ፤ ፈቃድ ፣ የተቀበለ ።

ባለፈርጥ ፤ ፈርጣም ፤ ፈርጥ ፣ ያለው ፣ ልብስ ፤ በፈርጥ ፣ ያጌጠ ፣ ሰው ።

ባለቀላድ ፤ የገመድ ፣ የመሬት ፣ ጌታ ።

ባለቀሚስ ፣ (ሶች) ፤ ቀሚላም ፤ ቀሚስ ፣ የተሸለመ ፣ የለበሰ ፣ ካህን ፣ ወታደር ።

ባለቅኔ ፤ ቅኔ ፣ ዐዋቂ ፤ ቅኔ ፣ የሚቀኝ ።

ባለቀትር ፤ ባለጊዜ ፤ ደሙ ፣ የፈላ ።

ባላረግ ፤ (በዓለ ፣ ሐረግ) ፤ ያረግ ፣ ጌታ ፣ ባለቤት ፤ የሐረግ ፣ ንድፍ ፣ ወይም ፣ ሥዕል ፣ ያለበት ፣ መጽሐፍ ።

ባላረግ ፤ ዘመዳም ፣ ወገናም ፣ ሰው ።

ባለርስት ፤ ርስት ፣ ያለው ፤ የርስት ፣ ጌታ ፤ ርስተኛ ።

ባላራት ፤ ባራተኛ ፣ ወር ፣ ማገበር ፣ ደጋሽ ።

ባለሰገጥ ፤ ጥልፉ ፡ ሰገጥ ፡ የሚመስል ፡ ካባ ።

ባለስም ፤ ስሙ ፡ የተጠራ ፤ ዝናው ፡ የተሰማ ፤ ወይም ፡ መንግሥት ፡ የሹመት ፡ ስም ፡ የሰጠው ።

ባለሰሞን ፤ ሰሞነኛ ፤ ከሰኞ ፡ እስከ ፡ እሑድ ፡ የሚቀድስ ፡ ቁስ ፡ ዲያቆን ።

ባለሰሞንት ፤ በሚመጣው ፡ ወር ፡ ማኅበር ፡ የሚደግስ ፤ ጥዋ ፡ ወሳኛ ።

ባልተቤት ፤ (በዓልተ ፡ ቤት) ፤ ሴት ፡ እመቤት ፤ ሚስት ። በልማድ ፡ ግን ፡ ባለቤት ፡ ትባላለች ።

ባለተራ ፤ ተከታይ ፤ ባለረድፍ ፤ ሥራው ፡ ጊዜው ፡ የርሱ ፡ የሆነ ።

ባለተስፋ ፤ አገኛለች ፡ ባይ ፤ ባላለኝታ ።

ባሎች ፤ (አምታት) ፤ ባለሚስቶች ፤ ሚስቶች ፡ ያሏቸው ፡ ወንዶች ።

ባላት ፤ (በዓላት) ፤ ቅዱስ ፡ የሕንጻን ፡ መስቀልን ፡ ገናን ፡ ጥምቅትን ፡ ስቅለትን ፡ ፋሲካን ፡ ዕርገትን ፡ ጸረ-ቅለጦስን ፡ ፍልሰታን ፡ የመሰሉ ፡ የዕረፍት ፡ ቀኖች ።

ባሌ ፤ (በዓልየ ፤ ምትየ) ፤ በቁሙ ፤ የኔ ፡ ባል ፤ የኔ ፡ ባለቤት ፤ ባለቤቱ ።

ባሌን ፡ አሞኘኹት ፤ የቤት ፡ (የእጅ) ፡ ፈትል ፡ መሳይ ፡ ማለፊያ ፡ ቀጪን ፡ የፈረንጅ ፡ ድር ። (ግጥም) ፤ እንዳ ፡ ፈትዬ ፡ እንዳ ፡ አደራ ፡ ሹት ፤ አትንገር ፡ ሸማኔ ፤ ባሌን ፡ አሞኘኹት ።

ባሌ ፤ ካፋሲ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለ ፡ አገር ፡ በግእዝ ፡ መጻሕፍት ፡ ባለ ፡ ይባላል ።

ቤል ፤ የጣዖት ፡ ስም ፤ የባቢሎን ፡ ጣዖት ።

ቤል ፤ የፈረንሳይ ፡ ሽጉጥ ፡ ፩ ፡ ጉራሽ ።

በለበለ ፤ (በልበለ) ፤ በነፋስ ፡ ገይል ፡ ወዘመዝ ፡ አውለበለበ ፤ አስረጀ ። የምን ፡ ባል ፡ ነው ፤ ይበልብለውና ፡ እንዲሉ ፡ ሴቶች ።

በልበላ ፤ ነፋስ ፡ የሚወዘውዘው ፡ የደስታ ፡ ድንኳን ፡ መደረቢያ ። የበልበላ ፡ ምድር ፡ እንዲሉ ። በጋልኛ ፡ ግን ፡ ዘንጋዳ ፡ ማለት ፡ ነው ፤ ላንፋውን ፡ ያሳያል ።

ቢላቢሎ ፤ (ብልባሌ) ፤ ሥሥ ፡ ልብስ ፤ ወይም ፡ ቅዳጅ ፤ የቢሎ ፡ ቢሎ ።

ቢሎ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ። ቢሎ ፡ አንድነትን ፡ ቢላቢሎ ፡ ብዛትን ፡ ያስተረጉማል ።

ቢልቢል ፡ አለ ፤ ነደደ ፤ ተቃጠለ ፡ በጥቲቱ ።

አንበለበለ ፤ (አንበልበለ) ፤ እንቦገገገገ ፡ ቦገ ፡ ቦገ ፡ አደረገ ፤ አንደደ ፡ አቃጠለ ።

አንበለበለ ፤ አነበበ ፤ አነበነበ ።

አንብልብል ፤ ነብ ፡ ነዲድ ።

ማንበልበል ፤ ማንደድ ፡ ግቃጠል ፤ ግንብ ፡ ማንብነብ ።

ተንበለበለ ፤ ነደደ ፤ ተንቦገገገገ ፡ ተንቀለቀለ ።

ነበልባል ፤ የአላት ፡ ላንቃ ፤ ነዲዱ ፡ ነቡ ፡ ብርሃኑ ፡ ወላፊኑ ።

ነበልባል ፤ ለፍላፊ ፡ ተናጋሪ ፡ አፈኛ ፡ ሰው ።

ነበልባሎች ፤ ወላፊኖች ፡ ለፍላፊዎች ። መንበልበል ፤ መንደድ ፡ መቃጠል ።

መንበልበያ ፤ መንደጃ ፡ መቃጠያ ፡ ነፋስ ።

አሽበለበለ ፤ (ባበለ) ፤ ለመን ፡ ደለለ ፡ አባበለ ፡ አቂላመጠ ፤ ይስበረኝ ፡ ይሠንጥረኝ ፡ አለ ።

አሽበልባይ ፡ (ዮች) ፤ ያሽበለበለ ፡ የሚያሽበለብል ፡ የሚደልል ፡ የሚያባብል ፡ የሚያቂላጥጥ ፤ አባባይ ፡ አቂላማጭ ።

አሽበልባይነት ፤ አባባይነት ፡ አቂላማጭነት ።

ማሽበልበል ፤ ማባበል ፡ ማቂላመጥ ።

ማሽበልበያ ፤ ማባበያ ፡ መደለያ ።

ተሽበለበለ ፤ ተባበለ ፡ ተለመነ ፡ ተገለገለ ፡ ተቂላመጠ ።

ሽብልብል ፤ የተሽበለበለ ፤ ልምን ።

መሽበልበል ፤ መለመን ፡ መቂላመጥ ።

መሽበልበያ ፤ መቂላመጥ ፡ መደለያ ።

ሸበለለን ፡ እይ ።

ብልብላ ፤ (ጋላ) ፤ በሕፃን ፡ በጥጃ ፡ በበቅሎ ፡ በፈረሰ ፡ ወንገት ፡ የምትንጠለጠል ፡ ታኖሽ ፡ ቃጭል ፡ (ዘካርያ ፡ ፩) ።

(ቦለቦለ) ፤ ፈልፈለ ፤ አንቦለቦለ ፤ አወረደ ፡ አፈሰሰ ፡ አንዶለዶለ ።

ተንቦለቦለ ፤ ቡልቅ ፡ ቡልቅ ፡ አለ ፤ ተትጉለጉለ ፤ ፈለቀ ፡ ወጣ ፤ ወረደ ፡ ፈሰሰ ፡ ተንዶለዶለ ፤ የጨሰ ፡ የወጣ ። ቦለለን ፡ እይ ፤ የ(ቦለቦለ) ፡ ሥር ፡ ርሱ ፡ ነው ።

በለገ ፤ በበጋ ፡ ዘነመ ፤ በጋው ፡ ዝናም ፡ ዜን ፡ በትግራኛ ፡ ግን ፡ አቀጠለ ፡ አቂጠቂጠ ፡ ማለት ፡ ነው ፤ ለቆንና ፡ የገቦን ፡ ያሳያል ።

በልግ ፡ (ነች) ፤ ተወን) ፤ የበጋ ፡ ዝናም ፤ የበጋ ፡ ቡቃያና ፡ መከር ። የበልግ ፡ ገብስ ፡ እንዲሉ ።

ብላጊ ፤ (ጸደይ) ፤ የበለገ ፤ የበልግ ፡ ጊዜና ፡ ወር ።

መብለግ ፤ መዝነም ፡ በልግ ፡ መሽን ።

አበለገ ፤ አዘነመ ፤ በልግ ፡ ሰጠ ።

ቡልጋ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ አቡን ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ የተወለዱበት ፡ እቲላ ።

ቡልጌ ፤ የቡልጋ ፡ ሰው ።

ቡልጎች ፤ የቡልጋ ፡ ተወላጆች ።

ባለገ ፤ (ዕብ ፡ ባላግ) ፤ በረታ ፡ ቻለ ፡ ጠፍ ።

ባለገ ፤ ባለቀ ፤ ከሕግ ፡ ወጣ ፡ ሥርዐት ፡ አልባ ፡ ኖረ ፤ ሥልጣኔ ፡ ዐጣ ፤ ባላገር ፡ ገኘ ።

ባላገ ፤ ባለጌ ፡ (ዎች) ፤ የባለገ ፡ የሚባል ፤ ባላገር ፡ ከርሻና ፡ ከቀፋር ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የማያውቅ ፡ አገረ ፡ ሰብ ፤ ሥልጣኔና ፡ ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ባለጌ ፡ ይባላል ።

ባለጌ ፤ አገድሞ ፡ አደግ ፡ ስድ ፡ መረን ፡ ያልተቀጣ ፡ ያልተገደለ ፡ ነውረኛ ፡ ነውር ፡ ጌጡ ፤ አያት ፡ ያሳደገው ፡ ልጅ ። ባለጌን ፡ ካሳደገው ፡ የገደለው ፡ ይጸድቃል ። ባለጌ ፡ የጠገበ ፡ ለት ፡ ይርበው ፡ አይመስለውም ።

ባለጌ ፡ ገኘ ፤ ባለገ ፡ በባላገር ፡ ኖረ ።

ባለጌ ፤ (በዓለ ፡ ጌ ። በዓለ ፡ ምድር) ፤ ባለምድር ፤ የምድር ፡ ጌታ ።

ብልግና ፤ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ሥራ ፤ ሳይዳሩ ፡ ሳይኳሉ ፡ ማግባት ፡ (መዝግቧ ፡ ፳) ።

መባለግ ፤ ባለጌ ፡ መገን ፤ የባለጌ ፡ ሥራ ፡ መሥራት ፤ ማመንዘር ፡ መሸርሞጥ ፤ ሥራን ፡ አካሄድን ፡ ማበላሸት ።

አባለገ ፤ ባለጌ ፡ አደረገ ፤ ሳይቀጣ ፡ አሳደገ ፤ አበላሸ ፡ ከሕግ ፡ አራቀ ፡ አስወገደ ።

አባላገ ፤ ያባለገ ፡ የሚያባልግ ።

ማባለግ ፤ ማስነወር ፡ ማበላሸት ።

ማባለጊያ ፤ ማስነወሪያ ፡ ጊዜና ፡ ቦታ ።

ብልግ ፤ የባለገ ።

ብልግ ፡ አለ ፤ ፈጽሞ ፡ ባለገ ፤ ባለጌ ፡ ነውረኛ ፡ ገኘ ።

በለድ ፤ (ዐረ) ፤ የተወለዱበት ፡ አገር ።

በለዲ ፤ ሕብሩ ፡ ቀለሙ ፡ ፍጹም ፡ ቀይ ፡ ያይደሉ ፡ ከፈይ ፡ የቀይ ፡ ዐይነት ፡ ግላስ ፡ የሚገኝ ፡ ግምጃ ፤ ባረብኛ ፡ ግን ፡ ያገር ፡ (ሀገራዊ) ፡ ማለት ፡ ነው ።

ቡላድ ፤ እሳት ፡ የሚወጣው ፡ የቦረቦጭ ፡ ደንጊያ ፡ (አያጽፎ ፡ ፱ ። ሕዝቹ ፡ ፱) ። ቡላድ ፡ ባረብኛ ፡ ፋላዝ ፡ ይባላል ። (ተረት) ፤ ከምድር ፡ አደላድሱ ፡ ከሀያ ፤ ከቡላድ ፡ አደላድሱ ፡ ከጃያ ። ዲናጥን ፡ እይ ።

ቦለደ ፤ መታ ፡ አጋጩ ፡ አፋጩ ፤ በብረት ፡ ከባልጩት ፡ እሳት ፡ አወጣ ። በለጩ ፡ ብለሽ ፡ አስለጩን ፡ እይ ።

ቦለደ ፤ ለየ ፡ ከፈለ ፡ አራቀ ፤ አስገለለ ።

ቦለድ ፡ (ዶች) ፤ የመጥረቢያና ፡ የምሣር ፡ መካከለኛ ፤ መፍለጫ ፡ መሠንጠቂያ ፡ ማጤ ።

ቦለድ ፤ ከሰው ፡ የተለየ ፡ ሽፍታ ፡ ወያኔ ።

ቦለዴ ፤ ከጆር ፡ የተለየ ፡ ከገመር ፡ የሽፈት ፡ ዝንጆር ፤ ቦለዳዊ ፡ የቦለድ ።

አቦለድ ፡ (ዶች) ፤ ወገን ፤ ዐይነት ፤ ተመሳሳይ ። ዝንጆር ፡ ከእንጃሞድ ፤ ጉራዛ ፡ ከጨና ፤ ቀበሮ ፡ ከተኩላ ፡ እንዲመሳሰሉ ፡ ይህም ፡ እንደዚያ ፡ ነው ። ነገዱ ፡ አንድ ፡ ሲሆን ፡ መለያየቱን ፡ ያሳያል ።

ባልዲ ፡ ዴ ፤ (ማሕየብ) ፤ የውሃ ፡ መጥለቂያ ፡ መቅጃ ፡ መሰባሰቢያ ፡ መጉተቻ ፤ ሰዎች ፡ በማንጠልጠያው ፡ ገመድ ፡ አስረው ፡ ከጉድጓድ ፡ ውሃ ፡ የሚያወጡበት ። ባልዲ ፡ ሥራውም ፡ ስሙም ፡ የፈረንጅ ፡ ነው ። ደለይን ፡ ተመልከት ።

ባልዲ ፡

ቢላሆ ፤—ዛፍ ፤—ቢላሐ ።

በለው ፤—ንገረው ፤ ምታው ፤—ባለ ።

በለው ፤—የሰው ፡ ስም ፤—ባለ ።

ቢላዋ ፡ ዎ ፤ (በልጎ ፡ በሊጎ ፡ ብልጎ) ፤ በቁሙ ፤ ካራ ፡ ማረጃ ፡ ማወራረጃ ፡ መጥቢያ ፡ መበለቻ ። አባን ፡ እይ ።

ቢላዋ ፡

ቢላዎች ፤ ካሮች ፡ ማረጃዎች ።

ቢላ ፤ የሣር ፡ ጭጉጉት ፤ ቋ ፡ እልብስ ፡ ላይ ፡ የሚሰኝ ።

ቧለው ፤—የሰው ፡ ስም ፤—ቧ ።

በለዝ ፤ (በለስ) ፤ ዘጉን ፡ ጠቁረ ፤ ያይን ፡ የጥርስ ፡ የገላ ። በረዘን ፡ እይ ።

ብልዝ ፡ (ዞች) ፤ የበለዝ ፡ የዘጉን ፤ ዝጉን ። ብልዝ ፡ ዐይን ፡ ብልዝ ፡ ጥርስ ፡ እንዲሉ ።

ብልዝ ፡ አለ ፤ በለዝ ፤ አባል ፡ ገኘ ፤ በረስ ፡ በለስ ።

መብለዝ ፤ መዝጉን ፡ መጥቂር ፡ መብረስ ፡ መብለስ ።

አበለዝ ፤ አዘጉን ፡ ዛጉል ፤ አስመሰለ ፤ አበረሰ ፡ አበለሰ ።

አቦለዜ ፤—አቦለሴ ፤—በለስ ።

ማብለዝ ፤ ማዝጉን ፡ ማጥቂር ፡ ዛጉል ፡ በለስ ፡ ማስመሰል ።

አበላለዝ ፤ አዘጉን ፡ አጠቃቂር ፤ መብለዝ ።

ቢላሐ ፤ (ባልሐ) ፤ እንደ ፡ ወርካና ፡ እንደ ፡ ሹላ ፡ ያለ ፡ ነጭ ፡ ዛፍ ፡ ዐጽቃም ፤ ጥላው ፡ ከፀሐይ ፡ የሚያድን ።

ባሊጥ ፤ (በሊጎ) ፤ የበላ ፡ የሰላ ፡ የሾላ ፡ ስል ፡ ትብ ፡ ሐኔ ፡ ማረጃ ። ቢላዋን ፡ እይ ።

ብልጎ ፡ (ጥች) ፤ በቁሙ ፤ ዐዋቂ ፡ ጠቢብ ፡ ጥበበኛ ፡ አስተዋይ ፡ ፈጣን ፡ ቀልጣፋ ። በግእዝ ፡ ግን ፡ ስለት ፡ ሹለት ፡ ማለት ፡ ነው ።

ብልጎነት ፤ ጥበበኛነት ፡ ዐዋቂነት ፡ ሐኪምነት ፡ ወጊኝነት ።

ብልጎት ፤ ብላት ፤ ፈሊጥ ፡ ዕውቀት ፡ ጥበብ ፡ ዘዴ ፡ ማስተዋል ። በግእዝ ፡ ግን ፡ መስላት ፡ መሾል ፡ መፍጠን ፡ ይባላል ። (ተረት) ፤ የእጅ ፡ ብልጎት ፡ ባርነት ፤ ያፍ ፡ ብልጎት ፡ ጌትነት ። ሠባን ፡ እይ ።

ብልጎት ፤ ምክንያት ፡ ሰበብ ። አከላ ፡ ገንዘቢን ፡ አለብልጎት ፡ ወሰደብኝ ።

ብልጎተኛ ፡ (ሾች) ፤ ብልጎ ፡ የእጅ ፡ ጥበብ ፡ የሰላ ፡ ዕውቀትና ፡ ማስተዋል ፡ ያለው ፡ ሰው ፤ ባለአእምሮ ፡ ፈላስፋ ፡ ሐኪም ፡ ወጊኝ ፤ ሞረር ፡ ቀን በር ፡ ጉርዳ ፡ በሺ ፤ ዕርፍ ፡ ዐራቂ ፡ ድግር ፡ ጠራቢ ፤ ወይረን ፡ ወጠጤ ፡ ወቃዊ ፤ መዝጊያና ፡ መስኮት ፡ ገጣሚ ፤ ጣራ ፡ አዋቃሪ ፡ ከዳኝ ፤ ሱሪ ፡ በርጥስ ፡ ልብስ ፡ ድንኳን ፡ ገላ ፡ ስፈ ፤ የዘርን ፡ ጊዜ ፡ ዐዋቂ ፤ ወለምታና ፡ ውልቃት ፡ ስብራት ፡ ጠጋኝ ፤ ገራዥ ፡ እንጥል ፡ ቈራጭ ፤ ዐይን ፡ አብራ ፡ (ዳንጽ ፡ ጀ ። ማቴ ጽፏ ፡ ጀ ፡ ጽ ፡ ጀ) ።

ብልጎተኛ ፡ ሹነ ፤ (በልጎ ፤ ጠበ) ፤ ፈለሰፈ ፤ ብልጎትን ፡ ጥበብን ፡ ፈጠረ ፡ እገኘ ፡ አወጣ ። ባዩር ፡ ሰፈፈ ፡ መጠቀ ፤ በውቅያኖስ ፡ ውስጥ ፡ ሽደ ፡ ጠለቀ ።

ብልጎት ፡ ዐለቀበት ፤ መውጫ ፡ ቀዳዳ ፡ ዐጣ ፤ ተያዘ ፡ ተጨበጠ ፤ ከጠላቱ ፡ በታች ፡ ሹነ ፡ እንደ ፡ ሶምሶን ፡ እንደ ፡ ናፕሊዮን ።

በለጠ ፤ (ትግ ፡ በለጸ) ፤ እደገ ፡ ከፍ ፡ አለ ፤ ላቀ ፡ ረዘመ ፤ ተረፈ ፡ በዛ ፤ ፈደፈደ ። ብልጎ ፡ ሹነ ፤ ገነነ ፡ ከበረ ። (ተረት) ፤ ባልንጀራዬ ፡ ሲበልጠኝ ፡ ቊንጣን ፡ ይፍለጠኝ ። ፈራ ፡ ፈረጠጠ ፡ ብለኸ ፡ ፈሪን ፡ አንፈራጠጠን ፡ እይ ።

በለጠ ፤ የወንድ ፡ መጠሪያ ፡ ስም ።

በለጤ ፤ በለጠች ፤ የሴት ፡ ስም ።

በለጥ ፤ መብለጥ ።

በለጥ ፡ አለ ፤ ላቅ ፡ አለ ።

በላጭ ፤ የሚበልጥ ፤ ላቂ ።

ብልጥ ፡ (ጦች) ፤ ብልጎ ፡ ዐዋቂ ፤ በውቀት ፡ ከሌላው ፡ የበለጠ ።

ብልጥነት ፤ ብልጎነት ፡ ዐዋቂነት ።

ብልጥ ፡ አለ ፤ ረዘም ፡ አለ ።

ብልጣብልጥ ፤ የብልጥ ፡ ብልጥ ፤ ብልጥ

ጠቅ ፡ የበዛ ። የጦጣ ፡ ብልጣብልጥ ፡ እንዲሉ ።

ብልጥ ፡ ራሱን ፡ አይጥልም ፤ ሰውነቱን ፡ አያዋርድም ፤ ገንዘብ ፡ አያጣም ፤ አይቸገርም ።

ብልጫ ፤ ልዕልና ፡ ከፍታ ፡ ክብር ፡ ላቂያ ፡ (መክፈ ፡ ፲፪ ። ሐዘ፲፩ ፡ ጀ) ።

ብልጫ ፡ (ጮች) ፤ ከወሽከሬና ፡ ከወደላት ፡ የሚበልጥ ፤ በዠርባው ፡ ሲንጋለል ፡ በስተሆዱ ፡ ብልጭ ፡ የሚል ፡ ዓጣ ።

ብልጠት ፤ ፈሊጥ ፡ ዕውቀት ፡ ብልጎት ፡ ዘዴ ፤ ምስጢሩ ፡ ብልጫን ፡ አይለቅም ።

መብለጥ ፤ ማደግ ፡ መላቅ ፡ መክበር ።

መብለጫ ፤ መርዘሚያ ፡ ማደጊያ ፤ ከፍ ፡ ማያ ፡ ዕድሜ ፡ ጳያ ።

አበለጠ ፤ አረዘመ ፡ አላቀ ፤ አከበረ ፡ ከፍ ፡ አደረገ ፤ አበዛ ፡ አፈደፈደ ፡ (መክፈ ፡ ጀ) ።

አብላጭ ፡ (ጮች) ፤ የሚያበልጥ ፡ የሚያረዘም ፡ የሚያልቅ ፤ አለቃ ፡ የሚያደርግ ።

አበለጥ ፤ ያበለጠ ፡ ያበዛ ፡ ያፈፈደ ። ዐውድማ ፡ ለመለጥ ፤ ምስክር ፡ ላበለጥ ።

ማብለጥ ፤ ማላቅ ፡ ማርዘም ፡ ከፍ ፡ ማድረግ ፡ ማክበር ።

ማብለጫ ፤ ማላደጊያ ፡ ከፍ ፡ ማድረጊያ ፡ ሹመት ፡ ማዕርግ ።

አስበለጠ ፤ አስረዘመ ፡ አስከበረ ።

አስበላጭ ፤ ያስበለጠ ፡ የሚያስበልጥ ፡ የሚያስረዘም ፡ የሚያስከብር ።

ማስበለጥ ፤ ማስረዘም ፡ ከፍ ፡ ማስደረግ ።

ማስበለጫ ፤ ማስረዘሚያ ፡ ጊዜ ፡ ቦታ ።

ተበለጠ ፤ እነሰ ፤ ዐጨር ፡ ሹነ ፤ ጉደለ ። ተሞኘ ፡ ተታለለ ።

መብለጥ ፤ ማነስ ፡ ማጠር ፤ መሞኘት ፡ መታለል ።

መበለጫ ፤ ማነሻ ፡ መታለያ ፡ ገበያ ፡ ዋጋ ።

ተባለጠ ፤ ተዛነፈ ። መጽሐፍ ፡ ግን ፡ በበለጠ ፡ ፈንታ ፡ ተባለጠ ፡ ይላል ፡ (ጀቆር ፡ ጀ ፡ ፲፩) ።

ተባለጥ ፤ ተዛነፍ ።

ተበላለጠ ፤ ተራራቀ ፤ ተላላቀ ፤ ተራዘመ ።

ተበላለጭ ፤ የተበላለጠ ፡ የሚበላለጥ ፡ የሚራዘም ።

መበላለጥ ፤ መላላቅ ፡ መራዘም ፤ በሥራ ፡ በገይል ፡ በውቀት ፡ በድሜ ።

መበላለጫ ፤ መላላቂያ ፡ መራዘሚያ ።

አባለጠ ፤ አዛነፈ ።

ማባለጥ ፤ ማዛነፍ ።

አበላለጠ ፤ አላላቀ ፡ አራዘመ ።

አበላላጭ ፤ ያበላለጠ ፤ የሚያበላላጥ ፤ የሚያላልቅ ፤

ማበላለጥ ፤ ማላላት ፤ ማራዘም ፤

ማበላለጫ ፤ ማራዘሚያ ፤ ማላላቂያ ፤

አብለጠለጠ ፤ የአበለጠ ፤ ድርብ ፤ አካቶ ፤ ፈጽሞ ፤ መላላሶ ፤ አበለጠ ፤ ብልጥ ፤ አደረገ ፤ አትኩረኩረ ፤

ማብለጥለጥ ፤ የማብለጥ ፤ ድርብ ፤ ከፍ ፤ ረዘም ፤ ረዘም ፤ ማድረግ ፤

ተብለጠለጠ ፤ የበለጠ ፤ ድርብ ፤ ላት ፤ ላት ፤ ከበር ፤ ከበር ፤ አለ ፤ ተትኩረኩረ ፤

ተብለጥላጭ ፤ የተብለጠለጠ ፤ የሚብለጠለጥ ፤ ተትኩረኩረ ፤

መብለጥለጥ ፤ የመብለጥ ፤ ድርብ ፤ መትኩርኩር ፤

መብለጥለጫ ፤ የመብለጫ ፤ ድርብ ፤ ይህ ፤ ሹሉ ፤ ጭራሽን ፤ ያሳያል ፤

በሉጥ ፤ የዛፍ ፤ ስም ፤ ጥንካሬው ፤ ከዕንጨት ፤ ሹሉ ፤ የሚበልጥ ፤ ያብርሃም ፤ ዛፍ ፤

በሉጥ ፤

አበላለጥ ፤ አስተዳደግ ፤ አላላት ፤ አረዛዘም ፤ መብለጥ ፤ ብልጫ ፤ ብልጠት ፤

ብላጥ ፤ ልባጥ ፤ ለበጠን ፤ እይ ፤

በለጩ ፤ (በረጸ ፤ በረቀ ፤ ፈለጸ ፤ ፈለጠ) ፤ በጥቂት ፤ ነደደ ፤ በራ ፤ ፈለቀ ፤ አንጸባረቀ ፤ ተገለጠ ፤

በለጭ ፤ (በረጽ) ፤ ነጭ ፤ አልማዝ ፤ በረቦጭ ፤ ፈረንጆች ፤ ሚካ ፤ የሚሉት ፤ የምድር ፤ መስተዋት ፤

በለጭማ ፤ (በረጽዊ) ፤ በግንባሩ ፤ ንጣት ፤ ነጭነት ፤ ያለው ፤ ከብት ፤ (ግጥም) ፤ የኔ ፤ አቶ ፤ እክሌ ፤ የሰጠኝ ፤ መክት ፤ በለጭማ ፤ ነው ፤ ባለምልክት ፤

ብልጭ ፤ (ብሩጽ) ፤ የበራ ፤ ቱልጭ ፤ ያለ ፤

ብልጭ ፤ (በረጽ) ፤ መብራት ፤ (በሪህ) ፤ ወፍን ፤ እይ ፤

ብልጭ ፤ አደረገ ፤ እንደደ ፤ አበራ ፤ አበለጩ ፤

ብልጭ ፤ አለ ፤ ተግ ፤ ቦግ ፤ አለ ፤ ፈገገ ፤ በለጩ ፤

ብልጭ ፤ ድርግም ፤ አለ ፤ ከመ ፤ ቅጽበት ፤ በራ ፤ ጠፋ ፤ ያግርኛ ፤ ገበታዋሪያ ፤ እይ ፤ (ገጽ ፤ ፃፀ) ፤

ብልጭታ ፤ ቦግታ ፤ ብርሃን ፤ ነጸብራት ፤

መበለጭ ፤ ብልጭ ፤ ማለት ፤

አበለጩ ፤ (አብረጸ) ፤ አበራ ፤ ብልጭ ፤ አደረገ ፤ ገለጠ ፤

ተባለጩ ፤ (ተፋለጸ) ፤ ተጋጩ ፤ ተሠነጠቀ ፤ ተተረተረ ፤ ተለያየ ፤ ተሰበረ ፤ ሱፋጭ ፤ ሽነ ፤

መበላጩት ፤ መጋጩት ፤ መሠንጠት ፤ መከፈል ፤ መለያየት ፤

አበላጩ ፤ ደንጊያን ፤ በደንጊያ ፤ ገጩ ፤ መታ ፤ ሰበረ ፤ አጋጩ ፤ አሳበረ ፤ አለያየ ፤ ሻፎ ፤ አደረገ ፤

ማበላጩት ፤ መግጩት ፤ ማጋጩት ፤ መስበር ፤ ማሳበር ፤ ተበላጠፍ ፤ አበላጩ ፤ ሥርወ ፤ ቀለሙ ፤ ግእዝ ፤ ተከታዩ ፤ ራብዕ ፤ ስለ ፤ ሽነ ፤ በሹለት ፤ እንደ ፤ ተፈታ ፤ አስተውል ፤

ማበላጫ ፤ ስለት ፤ ሱፋጭ ፤ ማውጫ ፤ አለት ፤

አብለጩለጩ ፤ የአበለጩ ፤ ድርብ ፤ አሸበረቀ ፤ አብረቀረቀ ፤ (ሉቃጾ ፤ ፩፱) ፤

ማብለጭለጭ ፤ ማጽደልደል ፤ ማሸብረቅ ፤ ማብረቅረቅ ፤

ተብለጩለጩ ፤ የበለጩ ፤ ድርብ ፤ ብልጭ ፤ ብልጭ ፤ ቦግ ፤ ቦግ ፤ ተግ ፤ ተግ ፤ አለ ፤

ብልጭልጭ ፤ የተብለጩለጩ ፤ የሚብለጩለጭ ፤ ዐይን ፤ የሚያፈዝ ፤ የሚበዘብዝ ፤ የፀሐይ ፤ የመብረቅ ፤ የአሳት ፤ የኤሌትሪክ ፤ የውሃ ፤ የመስተዋት ፤ ብርሃን ፤ (ናሐጺ ፤ ፩) ፤

ብልጭልጭ ፤ አቦ ፤ ከደብረ ፤ ሊባናስ ፤ በስተደቡብ ፤ ያለ ፤ አገር ፤ ያቦ ፤ አጥቢያ ፤ የብልጭልጭ ፤ አቦ ፤ ማለት ፤ ነው ፤

ብልጭልጭ ፤ አለ ፤ አካቶ ፤ ፈጽሞ ፤ ፍልቅ ፤ ፍልቅ ፤ አለ ፤ ተብለጩለጩ ፤ (፩ዜና ፤ ፩፱ ፤ ፩) ፤

ብልጭልጭታ ፤ የብልጭታ ፤ ድጋሚ ፤ ብልጭልጭ ፤ ማለት ፤ ብርቅርቅታ ፤ ብዛቱን ፤ ያሳያል ፤ (ጻንጺ ፤ ፱፩) ፤

ብልጭልጭታ ፤ በጋለ ፤ ምጣኖና ፤ ድስት ፤ ቲጥ ፤ ላይ ፤ የሚታይ ፤ የነበልባል ፤ ነጠብጣብ ፤ በግእዝ ፤ ቀለምጺጽ ፤ ይባላል ፤

መብለጭለጭ ፤ መንተገተገ ፤ መብረቅረቅ ፤

መብለጭለጫ ፤ ጊዜና ፤ ቦታ ፤ ጊጥ ፤ ቅቤ ፤ ዘይት ፤ ዐፍላ ፤

ባልፎት፡ (ቶች) ፤ ብልፎት፡ ብልፎት ፤ (ብልቲት ። እዝኅ) ፤ የቦረቦ፡ ሱፋጭ፡ ሻፎ ፤ ሥጋ፡ የሚቆርጥ፡ የሚበልት፡ ስለታም፡ ደንጊያ፡ (ዘዳፍ፡ ፲፩ ። ኢሳፃ፡ ፮) ።

ባልፌ ፤ (ጋላ) ፤ ቦጩቦ፡ ቦረቦ፡

ቦለፌ ፤ ቦረቦ፡ ሰበረ፤ ስለት፡ አወጣ ።

በለጠገ ፤ (ብዕለ ፤ ጸገወ) ፤ ጌተየ ፤ ጌታ፡ ሀብታም፡ ቸን ። ብዙ፡ ገንዘብ፡ አገኘ ፤ ከበረ፡ ዘመነ ።

ባለጠጋ ፤ (በዓለ ፤ ጸጋ) ፤ ሀብታም፡ ከበርቱ፡ እዳኛው፡ የበዛ ፤ የከበረ፡ የበለጠገ፡ የዘመነ፡ የጌተየ ፤ ብዙ፡ ሀብት፡ ያለው፡ ዕድለኛ ። ባልን፡ እይ ።

ባለጠጎች ፤ ሀብታሞች፡ ጌቶች ።

ባለጠግነት ፤ ጌትነት፡ ሀብታምነት ፤ ማግኘት፡ (፩ዜና፡ ጸዕ፡ ፲፪ ። ምሳ፲፱፡ ፩ ። ፩ጢሞ፡ ፮፡ ፲፮) ።

ብልጥግና ፤ በቁመ፡ ፤ ከብር፡ ድልብ ፤ ብዙ፡ ገንዘብ ፤ እዳኛ ።

መበልጠግ ፤ መጌትየት፡ መከበር፡ መዘመን ።

መበልጠጊያ ፤ ጌታ፡ ሀብታም፡ መቸኛ፡ ዕርሻና፡ ንግድ፡ ተግባረ፡ እድ ።

አበለጠገ ፤ አከበረ ፤ አጌተየ ፤ ሀብታም፡ አደረገ ።

ማበልጠግ ፤ ማከበር ፤ ማዘመን፡ ባለእዳኛ፡ ማድረግ ።

አበለጣጠግ ፤ አከባበር ፤ መበልጠግ ።

በለጠጠ ፤ (ፈሊጥ ፤ ፈለጠ) ፤ ዐይንን፡ ከጎፈርን፡ ፈጽሞ፡ ገለጠ ፤ ቀለበሰ ።

በልጣጭ ፤ የበለጠጠ፡ የሚበልጥ፤ ዝንጅር፡ ሐኪም ።

መበልጠጥ ፤ መግለጥ፡ መቀልበስ ።

መበልጠጫ ፤ መግለጫ፡ መቀልበሻ፡ የሐኪም፡ መሣሪያ፡ መቂንጠጫ፡ ወረንጦ ።

አስበለጠጠ ፤ አስገለጠ ፤ አስቀለበሰ ።

ማስበልጠጥ ፤ ማስገለጥ ፤ ማስቀልበስ ።

ተበለጠጠ ፤ ተገለጠ፡ ተከፈተ ።

በለጠጥ ፤ በልጣጣ ፤ ብልጥጥ ፤ የተበለጠጠ፡ የተገለጠ ፤ መገለጢያ ።

ተንበላጠጠ ፤ ተገላመጠ ፤ ፈራ ፤ ወዲያና፡ ወዲህ፡ እየ ።

ተንበላጣጭ ፤ የሚንበላጠጥ ፤ ጭላዳ፡ ሌባ፡ ነፍሰ፡ ገዳይ ።

መንበላጠጥ ፤ መገላመጥ ፤ ዐንገትን፡ መለስ፡ ቀለስ፡ ማድረግ ።

እንበላጠጠ ፤ አገላመጠ፡ አስፈራ ።

ማንበላጠጥ ፤ ማገላመጥ፡ ግስፈራት ።

አበለጣጠጥ ፤ አገላለጥ፡ አከፋፈት ፤ መበልጠጥ ።

በለያ ፤ በጉዣም፡ ውስጥ፡ ያለ፡ አገር ።

ባልያ ፤ እንደ፡ ምሽግ፡ ያለ፡ ዐምባ፡ ተራራ ።

ብሉይ ፤ (በልየ) ፤ አርጌ፡ ያረጀ፡ ያረጀ ፤ አራት፡ ነቢያት ።

ብሉይ ፤ ተሐዲሰ ፤ አራት፡ ከወንጌል፡ ጋራ ።

ቡልኮ ፤ የጋሎች፡ ጋቢ፡ ድረ፡ ቀጪን፡ ማገ፡ ወፍራም፡ የሚደምቅ፡ የሚጥቅ ፤ ቁመተ፡ ረዥም፡ በውድ፡ የሚሸጥ ።

ቦልካን ፤ ከምድር፡ ፈንድቶ፡ የሚወጣ፡ እሳተ፡ ገጥራ ። ቦልካን፡ የፈረንጅ፡ ቋንቋ፡ ነው ። ቦልቱን፡ ተመልከት ።

በለለ ፤ (በሊል፡ በለ) ፤ በን፡ በረረጥጠፋ፡ ተበላሽ፡ መና፡ ቀረ ። በለበለን፡ እይ ፤ የዚህ፡ ደጊም፡ ነው ።

በለል ፤ የበለለ፡ የጠፋ ፤ ጥፋ፡ ብላሽ ፤ አራያ፡ በለል፡ እንዲሉ ።

በላላ ፤ ዝ፤ ከግሁ፡ በናና ።

መብለል ፤ መብንን፡ መጥፋት፡ መበላሸት ።

አበለለ ፤ (አብለለ) ፤ አጠፋ፡ አበላሸ ፤ ከንቱ፡ ብላሽ፡ አደረገ ።

አብላሊ ፤ የሚያበል ፤ አጥፈ ።

አብላሊት ፤ አለብላሊት ፤ አብላሊት፡ ግእዝኛ፡ ነው ።

ማብለል ፤ ማብንን፡ ማጥፋት ።

ብሉል ፤ የርግብ፡ ዐይነት ፤ የምትበር፡ ጥናስ ። ጥራጌ፡ ግን፡ ርግብን፡ በላል፡ ይላል ።

ብሉል ፤ ሎቲ ፤ የሎቲ፡ ዐይነት ።

ቦለ ፤ ስፋ፡ ሰፈ፡ ቸን፡ የሱራ ። ወለለን፡ እይ ። ተትጉለጉለ፡ ቦን ፤ የጨሰ ። በላን፡ ተመልከት ፤ የዚህ፡ ዘር፡ ነው ።

ቡል፡ አለ ፤ በጉይል፡ ጨሰ ፤ ቡን፡ አለ ።

ቡል፡ ቡል፡ አለ ፤ ቡልቅ፡ ቡልቅ፡ አለ ። (ቦለቦለ)ን፡ እይ ፤ የዚህ፡ ደጊም፡ ነው ።

ቦላላ ፤ ሰፈ፡ ሱራ ፤ ተነፋነፍ ።

ቦላሌ ፤ ስፋት፡ ሰፈነት፡ ያለው ፤ የቦላላ፡ ዐይነት ።

ተንቧለለ ፤ ቦላሌ፡ ለብሶ፡ ሽደ ። ተማማሰ ፤ በዝቶ፡ ወጣ ።

ትንቧለል ፤ የሴት፡ ስም ፤ እንዳሳቧ፡ በሰፊው፡ ትኩር፡ ግለት፡ ነው ።

መንቧለል ፤ መማማስ፡ መትጉልጉል ።

አንባለለ ፤ አሰፋ ፡ ሰፊ ፡ አደረገ ፡ አማ
ማሰ ፡ አትጉሰጉለ ።

ማንባለል ፤ ማትጉልጉል ፡ አብዝተ ፡
ማጨሰ ።

ማንባለያ ፤ ማማማሻ ፡ ማትጉልጉያ ።

ብሌን ፤ (ዕፀ ፡ ዠሕል) ፤ ያይን ፡ ማ
ሚቶ ፡ ጥቁራቱ ፡ ብረቲቱ ፡ (መዝ፲፮ ፡ ፩ ። ዘካ፪ ፡
፩) ። (የገዢ ፡ ብሌን) ፤ መስሚያ ።

ብሌን ፤ (ኖች) ፤ በሐማሌን ፡ ክፍል ፡
በከረን ፡ አጠገብ ፡ ያለ ፡ ያገርና ፡ የነገድ ፡ ስም ።

ባለቀ ፤ (በሊቅ ፡ በለቀ) ፤ ዐጉልና ፡
ገቢር ። ለዘር ፡ በቃ ፤ አደገ ፡ ጉለመስ ። በሕልም ፡
ወይም ፡ በውን ፡ ዘር ፡ አፈሰሰ ፤ ሴት ፡ ዳሰሰ ። (ተ
ረት) ፤ የታመበ ፡ እጅ ፡ ያልባለቀ ፡ ልጅ ። ገና ፡
ቀ ፡ ተወራራቾች ፡ ስለ ፡ ኾኑ ፡ ባለገና ፡ ባለቀ ፡ በ
ምስጢር ፡ ይገጥማሉ ።

መባለቅ ፤ ማደግ ፡ ዘር ፡ ማፍለቅ ፡ ማፍሰስ ።

መባለቂያ ፤ ማደጊያ ፡ መጉልመሻ ፡ ዘር ፡
ማፍሰሻ ።

መብለቅ ፤ (ዐረ) ፤ መር ፤ መብሻ ፡ መ
ፈለፈያ ፡ መንደያ ።

አባለቀ ፤ አጠለቀ ፤ አፈለቀ ፡ ዘር ፡ አር
ፈሰሰ ።

ማባለቅ ፤ ማሳደግ ፡ ማጉልመስ ፡ ዘር ፡
ማስፈሰስ ።

ቦለቀ ፤ ፈለቀ ፡ ወጣ ። ቦጠለቀን ፡ እይ ።

ቡልቅ ፤ (ፍልቅ) ፤ የፈለቀ ፡ የወጣ ።
ፈረንጆች ፡ ቦልካን ፡ የሚሉት ፡ እሳተ ፡ ገጥራ ፡ ከ
ዚህ ፡ ጋራ ፡ ይሰማማል ።

ቡልቅ ፡ አለ ፤ (ቦለቀ) ፤ ፍልቅ ፡ አለ ፤
ዘለለ ፡ ኖረ ፡ ተወረወረ ፤ የውሃ ፡ የጨሰ ፡ የእሳት ።

በለቀጠ ፤ ለየ ፡ ከፈተ ፡ የሴትን ፡ ገፍረት ።
በረገደን ፡ እይ ።

መበለቀጥ ፤ መግለጥ ፡ መክፈት ።

አስበለቀጠ ፤ አስገለጠ ፡ አስከፈተ ።

ተበለቀጠ ፤ ተገለጠ ፡ ተከፈተ ።

በለቀጥ ፤ በልቃጣ ፤ የተከፈተ ፤ ክፍት ።

ብልቅጥ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ የተበለቀጠ ።

ብልቃጥ ፡ (ጦች) ፤ በቁሙ ፤ ታናሽ ፡
ጠርሙስ ፡ የሚከፈት ፡ የሚዘጋ ፤ የዘይት ፡ የሽቱ ፡
የመድኃኒት ፡ የመርዝ ፡ መቀመጫ ፡ መኖሪያ ፡ (፩
ሳሙ ፡ ፲ ፡ ፩) ። ብልቃጥ ፡ ዐረብኛ ፡ ነው ።

ተበላቀጠ ፤ ተጋለጠ ፡ ተከፈተ ፤ ሴትኛ ፡
ኼደ ፡ ተራመደ ።

መበላቀጥ ፤ መጋለጥ ፡ እንደ ፡ ሴት ፡
መኼድ ።

መበላቀጫ ፤ መጋለጫ ፡ መራመሻ ፡
መንገድ ፡ ኹናቱ ።

ተበለቃቀጠ ፤ ተገለጠ ፡ ተከፈተ ።

መበለቃቀጥ ፤ መከፈት ፡ መለያየት ፡
መፈራቀቅ ።

አበላቀጠ ፤ አጋለጠ ፡ አለያየ ፡ አካፈተ ፡
አላቀቀ ።

ማበላቀጥ ፤ ማጋለጥ ፡ ሴትኛ ፡ ማስኬድ ፡
ማላቀቅ ።

አበለቃቀጠ ፤ አከፋፈተ ፡ አፈራቀቀ ።

ማበለቃቀጥ ፤ ማለያየት ፡ ማፈራቀቅ ።

አበለቃቀጥ ፤ አለያየት ፡ አከፋፈተ ፤ መ
በልቀጥ ።

በለስ ፡ (ሶች) ፤ በቁሙ ፤ የተከል ፡ ዕን
ጨት ፡ ስም ፤ ከወይን ፡ ጋራ ፡ የሚተከል ፤ የሾላ ፡
ወገን ፡ ወተታም ። ዕንጨቱም ፡ ፍሬውም ፡ በለስ ፡
ይባላል ።

በለስ ፡

በለሱ ፤ ወንድ ፡ በለስ ።

በለሷ ፤ በለሷቱ ፤ ሴቱ ፡ በለስ ፡ (ዘፍ
፫ ፡ ፮) ።

በለስ ፤ (በለሶን) ፤ ዕፀ ፡ አእምሮ ፡ የገ
ነት ፡ ዛፍ ፤ አዳምና ፡ ሔዋን ፡ ፍሬውን ፡ በልተው ፡
ቅጠሉን ፡ የለበሱት ፡ ክፉና ፡ መልካም ፡ የሚያስ
ታውቅ ።

በለስ ፤ ግዳይ ፤ ሔዋን ፡ የበለስን ፡ ደም ፡
እንዳፈሰሰች ፡ የሰውን ፡ ደም ፡ ማፍሰስ ። ገዳይ ፡
በበለሱ ፡ ድኻ ፡ በንጉሡ ።

በለስ ፡ አገኘ ፤ ገደለ ፤ ቀናው ። ይህ ፡
ባህል ፡ የወሎ ፡ ነው ።

በለስ ፤ ዕድል ፡ እዳኛ ። ጉበዝ ፡ ስለ ፡
በለስ ፡ እንዲል ፡ ችግረኛ ።

በለሳ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ በላላም ፡ አገር ።

በለሴ ፤ በላላዊ ፡ በለስማ ፤ ዘከሃካ ፡ ሸክ
ሻካ ፡ ሻካራ ፡ ልብስ ፤ መካከሉ ፡ ተሸልሎ ፡ የሚለ
በስ ፡ (ዘፍ፫ ፡ ፮) ። አንዳንድ ፡ መምራን ፡ በለሳ ፡
በሚባል ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ተሠራ ፡ በለሴ ፡ ተባለ ፡
ይላሉ ። (የውሻ ፡ በለስ) ፤ ፍሬው ፡ የማይበላ ፡ የዱር ፡
በለስ ።

በለስ ፡ ዐምባ ፤ የበለስ ፡ ዐምባ ፤ በለስ ፡
ያለበት ፡ የሚበቅልበት ፡ መንደር ፡ በላይ ፡ ወግዳ ፡
ቄላ ፡ ያለ ።

በለሰ ፤ (መሰለ ፡ በለሰ) ፤ በለሰ ፡ መሰለ ፡ በለዘ ፤ ነጭ ፡ ጥቁር ፡ ሽን ።
 አበለሰ ፤ አበለዘ ፤ በለሰ ፡ አስመሰለ ።
 አቦልሴ ፤ ስርገኛ ፡ የሚባል ፡ ጤፍ ፤ ዕይር ፡ መሬት ፡ በረዘን ፡ እይ ።
 (በለሽ) ፤ ተበላሽ ፤ (ተደራጊ) ፤ በከከ ፡ በከተ ፤ በሰበሰ ፡ ነቀዘ ፤ ቀለጠ ፡ ተናደ ፡ ፈረሰ ፡ አደፈ ፤ ተሰበረ ፡ ተቀደደ ፡ ጠፋ ፡ (ዘፍ፯ ፡ ፲፩) ።
 ብላሽ ፤ ብልሹ ፤ የተበላሽ ፤ በከት ፡ መቶ ፡ ያደረ ፤ ከንቱ ፡ የማይረባ ፡ ነገር ።
 ብላሽነት ፤ ብላሽ ፡ መኾን ።
 ብልሹት ፤ ጥፋት ፤ መሰናከል ።
 ብልሹት ፡ አለ ፤ ጥፍት ፡ ብክት ፡ አለ ።
 መበላሸት ፤ መጥፋት ፡ ብላሽ ፡ ጥፋ ፡ መኾን ።
 መበላሸ ፤ መጥፈያ ፡ ባዶ ፡ መኾኛ ።
 ተበለሻሽ ፤ ተጣፋ ፡ ተጠፋፋ ።
 መበለሻሽት ፤ መጣፋት ፡ መጠፋፋት ።
 አበላሽ ፤ (አድራጊ) ፤ አጠፋ ፡ ባዶ ፡ አደረገ ፡ (ዘፃ፱ ፡ ፲፪ ፡ አሳ፳፩ ፡ ፳) ።
 አበላሽ ፡ ሽ ፤ ያበላሽ ፡ የሚያበላሽ ፡ የሚያጠፋ ፤ አጥፊ ። ስምንተኛው ፡ ሺ ፡ ሰው ፡ አበላሽ ፡ (መዝ፲፩ ፡ ፩—፪) ። ጉራሠ ፡ ብልሽ ፡ ጉራሽን ፡ ተመልከት ።
 ማበላሸት ፤ ማጥፋት ፡ ከንቱ ፡ ማድረግ ።
 ማበላሻ ፤ ማጥፈያ ፡ ጊዜ ፡ መሣሪያ ፡ ተንኩል ።
 አበለሻሽ ፤ (አደራጊ) ፤ አጣፋ ፡ አጠፋፋ ።
 ማበለሻሽት ፤ ማጣፋት ፡ ማጠፋፋት ።
 አበለሻሽት ፤ አጠፋፍ ፤ መበላሸት ።
 በለሰሰ ፤ ቅንድብን ፡ ወደ ፡ ታች ፡ አለ ፤ ገለጠ፡ በለጠ፡ ነጠለ ፤ የውርደነት ።
 መበልሰሰ ፤ መለጠጥ ፡ መገልበጥ ።
 ተበለሰሰ ፤ ተለጠጠ ፡ ተገለጠ፡ ተነጠለ ።
 በለሰሰ ፤ በልሳሳ ፤ የተገለጠ፡ የተበለጠ፡ ።
 ብልሰ ፤ ዝጊ ፡ ከማሁ ፤ የተበለሰሰ ፡ የውርዶ ፡ ዐይን ።
 ብልሰሰ ፡ አለ ፤ ተበለሰሰ ፤ ተበላሽ ።
 አበለሳሰሰ ፤ አበለጣጠጥ ፤ መበልሰሰ ።
 በለሰና ፡ (በለሽ) ፡ ከበለሰሰ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፤ ሰው ፡ በበለሰ ፡ ምክንያት ፡ መገንዘብን ፡ ያስረዳሉ ።
 በለተ ፤ (በልቶ ፡ በለተ) ፤ ለየ ፡ ነጠለ ፤ ሥጋን ፡ በየብልቱ ፡ አወጣ ።
 በለተ ፤ አደሽየ ፡ ድካ ፡ ብቸኛ ፡ አደረገ ፤ ብቻ ፡ አስቀረ ።

በላች ፡ (ቸች) ፤ በላቲ) ፤ የበለተ ፡ የሚበልት ፤ በጋማች ፡ ሥጋ ፡ ቤት ፡ ዐራጅ ፡ ባለወግ ።
 መበለት ፤ (በልቶ) ፤ መለየት ፡ መነጠል ፡ ብልት ፡ ማውጣት ።
 መበለት ፡ (ቶች) ፤ መበለት ፡ (ታት) ፤ በቁመ ፤ ድካ ፡ ብቸኛ ፡ ሴት ፤ ባሏ ፡ የምተባት ፡ ሞት ፡ ከባሏ ፡ የለያት ፡ የነጠላት ፡ (ኢዮ፳፩ ፡ ፫) ።
 መበለት ፡ ዘርና ፡ መስም ፡ መኾኑን ፡ አስተውል ።
 መበለትነት ፤ ባል ፡ አልባነት ፡ ብቸኛ ነት ፡ (ዘፍ፳፰ ፡ ፲፱ ፡ ፲፱) ። አመመ ፡ ብልሽ ፡ እምን ፡ እይ ።
 መበለቻ ፤ መለያ ፡ መለያያ ፡ በላዋ ፡ ካራ ፡ አንጋ ።
 በላለተ ፤ ነጣጠለ ፡ ከፋረለ ።
 አስበለተ ፤ አስለየ ፡ አስነጠለ ፤ አስቋረጠ ።
 ማስበለት ፤ ማስለየት ፡ ማስነጠል ፡ ማስከፈለ ።
 ተበለተ ፤ ተለየ ፡ ተነጠለ ፡ ተቋረጠ ፤ ድካ ፡ ብቸኛ ፡ ሽን ፤ ብቻውን ፡ ቀረ ።
 ብልት ፡ (ቶች) ፤ ብለት) ፤ የተበለተ ፡ የአካል ፡ የሥጋ ፡ ክፍል ፤ የተለየ ፡ ልዩ ፡ ብቸኛ ፡ (ዘሌ፩ ፡ ፮ ፡ ፳ ፡ ሮሚ፲፪ ፡ ፬ ፡ ፩) ።
 ብልት ፤ ዐቅድ ፡ ስልት ፡ አዝማሚያ ፡ የነገር ፡ ብልት ፡ እንዲሉ ።
 ብልት ፤ የወንድና ፡ የሴት ፡ ገፍረት ፡ (ዘፀ፩ ፡ ፳፮) ።
 ብልት ፡ አወጣ ፤ ሥጋን ፡ አወራረደ ፡ ቋረጠ ፡ ለየ ፡ ከፈለ ፡ ፲፪ ፡ አደረገ ።
 ብልት ፡ አውጪ ፤ ብልት ፡ የሚያወጣ ፤ ዐራጅ ፡ አወራራጅ ።
 በሎታ ፤ (ቀስታም) ፤ ባ፩ ፡ ወይም ፡ ባ፱ ፡ ወገን ፡ ስለት ፡ ያለው ፡ የንጩት ፡ የብረት ፡ ዱላ ፡ በመቱበት ፡ ጊዜ ፡ ራስ ፡ ቅል ፡ የሚበልት ፡ ቁፋን ፡ ከሥጋ ፡ ዐጥንትን ፡ ካጥንት ፡ የሚለይ ፡ (ኢዮ፳፩ ፡ ፳፩) ። ዐጪሩ ፡ ቁመጥ ፡ ይባላል ፤ ጉመድን ፡ ተመልከት ።
 በሎታ ፤ ባለማነጠልጠያ ፡ ራሳም ፡ ከንተር ፡ ሰንበር ፡ ያለው ።

በሎታ ፡

ብልቲት ፤ ገላ ፡ የሚበጣ ፡ ራስ ፡ የሚላዋ ፡ ብልጩት ።
 ባልቲት ፡ (ቶች) ፤ ባል ፡ ተየት) ፤ ያረጠች ፡ ሴት ፤ ደራቄቻ ፡ አርጊት ፡ የበቃት ፡ አለ

ባል ፤ ብቻዋን ፤ የምትኖር ፤ (፩ነገ ፤ ፲፮ ፤ ደ ፤ ፲ ፤
ገብ ፤ ሐዋጁ ፤ ፩) ።

ባልትና ፤ ዕውቀት ፤ ጃያ ፤ የባልቲት ፤
ዘዴ ።

ባልትና ፤ ቢስ ፤ ጃያ ፤ የሌላት ፤ ሴት ።

በለተተ ፤ ፈጽሞ ፤ አረጀ ፤ አፈጀ ፤ አርገ ፤
ኾነ ፤ ከጉልምስና ፤ ከልምላሜ ፤ ተለየ ፤ ቀዘቀዘ ፤
አፍ ፤ ቂጡ ፤ ሸበተ ፤ የሚነገረው ፤ ለሴት ፤ አካል ፤
ነው ።

እንቢልታ ፤ ድምፁ ፤ ወፍራምና ፤ ቀጩን ፤
የኾነ ፤ ባፍ ፤ የሚነፋ ፤ የዘፈን ፤ መሣሪያ ፤ በድምፁ ፤
የእስክስታንና ፤ የዘፈንን ፤ ኾናቱ ፤ ለይቶ ፤ የሚያስ
ታውቅ ።

እንቢልተኛ ፤ (ኞች) ፤ እንቢልታ ፤ ነፊ ፤
ባለእንቢልታ ።

እንቢልታ ፤

ብላታ ፤ ብልጎ ፤ ሥልጡን ፤ ስብቅል ፤
ሰው ፤ የነገር ፤ ብልት ፤ ዐዋቂ ።

ብላታ ፤ የማዕርግ ፤ ስም ።

ብላቲና ፤ ልጅ ፤ ጉብል ፤ ወጣት ፤ ሦታ ፤
አሽከር ፤ ከፋና ፤ መልካም ፤ የለየ ።

ብላቲና ፤ ሴት ፤ ልጅ ፤ ለጃገረድ ።

ብላቲናው ፤ አሽከሩ ፤ ልጁ ፤ ወጣቱ ፤ ለ
ጋው ፤ (ዘፍጽ፩ ፤ ፲፪ ፤ ፲፫ ፤ ፲፭) ፤ የሴቷን ፤ በብ
ላቲናው ፤ እንጾር ፤ ብላቲናዋ ፤ ይሏል ።

ብላቲናዬቱ ፤ አሽከራቱ ፤ ወጣቷ ፤ ለጋ
ዬቱ ፤ ለጃገረዳቱ ፤ (ዘፍጽ፩ ፤ ፲፪ ፤ ያ፩ ፤ ያ፪) ።

ብላቲንነት ፤ ልጅነት ፤ ወጣትነት ፤ አሽ
ከርነት ፤ (ዘሌጽ፪ ፤ ፲፫ ፤ ጀጢሞ ፤ ፪ ፤ ጽ፪) ።

ብላቲኖች ፤ ልጆች ፤ የውስጥ ፤ አሽከሮች ፤
ጥቃቅኖች ፤ (ዘፍጽ፪ ፤ ፩ ፤ ፲፪) ፤ ጫጫን ፤ እይ ፤
ለታላላቆችም ፤ ይነገራል ፤ (፪ሳሙ ፤ ፪ ፤ ፲፮) ።

ብላቲን ፤ (ኖች) ፤ ጌታ ፤ የብላቲኖች ፤
የጥቃቅኖች ፤ ሹም ፤ አሳዥ ፤ መጋቢ ፤ አሠልጣኝ ፤
ምክር ፤ ዐዋቂ ፤ አውፋሪን ፤ ተመልከት ፤ ወፈረ ፤
ጥዛን ፤ እይ ።

አባላለት ፤ እነጣጣል ፤ አለያየት ፤ አከፋ
ፈል ፤ መበለት ፤ ማደኸየት ።

ባለተ ፤ ታሠሠ ፤ ተወለወለ ፤ (ጉንጥም) ።

አባላተ ፤ ዐሠሠ ፤ ወለወለ ፤ ዐደፈ ።

ማባለት ፤ ማሠሥ ፤ መወልወል ።

ማባለቻ ፤ ማሠሻ ፤ ጨርቅ ።

ባለተ ፤ ተፈዘ ፤ ተተረበ ፤ ተዘበተ ፤ ተ
ቀለደ ።

ባልት ፤ ፈዘ ፤ ከቁም ፤ ነገር ፤ የተለየ ፤
ዘበት ፤ ተረብ ፤ ዋዛ ፤ ፈዛዛ ፤ ቀልድ ።

ባልተኛ ፤ (ኞች) ፤ ዋዛኛ ፤ ተረበኛ ፤
ቀልደኛ ፤ (ተረት) ፤ ስምኸ ፤ ማነው ፤ ላገር ፤ እይ
መች ፤ ማን ፤ አወጣልኸ ፤ ንረባብተች ፤ እናትኸ ፤
ማነች ፤ ባልወለድ ፤ ሞተች ።

ባልተኛነት ፤ ዋዛኛነት ፤ ቀልደኛነት ።

አባላተ ፤ አፈዘ ፤ ተረበ ፤ ዘበተ ፤ ቀለደ ፤
ዋዛ ፤ ፈዛዛ ፤ ተናገረ ።

አባላች ፤ ያባላተ ፤ የሚያባልት ፤ የሚተ
ርብ ፤ ተራቢ ፤ ተላጅ ።

ማባለት ፤ መተረብ ፤ መዘበት ፤ መቀ
ለድ ።

ማባለቻ ፤ መተረቢያ ፤ መዘበቻ ፤ ማፈዣ ።

አስባለተ ፤ አስተረበ ፤ አስቀለደ ።

ማስባለት ፤ ማስተረብ ፤ ማስቀለድ ።

ባልታ ፤—ማለት ፤—ባለ ።

ባልቻ ፤ (ጋላ) ፤ ምትክ ፤ ማለት ፤ ነው ።

ብላት ፤—ዕውቀት ፤—ብልጎ ።

ብልቱግ ፤ በትግሬ ፤ ወረዳ ፤ በብሌን ፤
የሚበቅል ፤ የማሽላ ፤ ዐይነት ፤ አሽል ፤ ዐረቦች ፤
ድኑን ፤ ይሉታል ።

ቦለቲክ ፤ (ፖለቲክ) ፤ የነገር ፤ ዘዴ ፤
ውስጠ ፤ ተንኩል ፤ ፈሊጥ ፤ ቦለቲክ ፤ በግእዝ ፤
ጉሕሉት ፤ ኒጣን ፤ ሚን ፤ ይባላል ፤ (ላዩ ፤ ዳባ ፤
ውስጡ ፤ ደባ) ፤ ድላላ ፤ ሽንገላ ፤ ማለት ፤ ነው ።

ቦለቲክኛ ፤ ዘዴኛ ፤ ባለፈሊጥ ፤ ዐዋቂ ፤
በነገር ፤ ተራቃቂ ።

ባልትና ፤—ጃያ ፤—በለተ ።

ብላቲና ፤—ልጅ ፤—በለተ ።

በለተተ ፤—አፈጀ ፤—በለተ ።

ባልቲት ፤—ያረጠች ፤—በለተ ።

ብልቲት ፤—ባልጩት ፤—በለተ ።

ብም ፤ የመብረቅና ፤ የናዳ ፤ የመርግ ፤
የከበር ፤ ድምጥ ።

ብም ፤ አለ ፤ ድም ፤ አለ ፤ ድምጥ ፤
ሰጠ ፤ ጮኸ ፤ ሰማየ ፤ ገደሉ ፤ ናዳው ፤ ከበሮው ፤
ብም ፤ ባማ ፤ ከማለት ፤ ከግእዝ ፤ የወጣ ፤ ነው ።

ባምባ ፤—ዛፍ ፤—ባባ ።

ቧምቧ ፤—በቁሙ ፤—ቦምባ ።

ቦምባ ፤ የብረት ፤ አሸንፋ ፤ ውሃ ፤ የሚ
ወርድበት ፤ ውስጠ ፤ ከፍት ፤ ብረት ፤ ባገራችን ፤
አሸንፋ ፤ የሚኾኑ ፤ ቀላጃልና ፤ ቀርከሐ ፤ ናቸው ።

ቧምቧ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፡ ዘሩ ፡ (ቧቧ) ፡
አንቧቧ ፡ ስለ ፡ ሽነ ፡ ቧንቧ ፡ ተብሉ ፡ ሊጻፍም ፡
ይችላል ።

— በምብ ፤ ፈረንጆች ፡ በመብረት ፡ ምሳሌ ፡
የሠሩት ፡ ቀልቀል ፡ ወይም ፡ አግድም ፡ ሲወረው
ሩት ፡ ፈንድቶ ፡ ቤት ፡ የሚያፈርስ ፡ የሚያቃጥል ፤
ሰው ፡ የሚገድል ፤ ሲጮኸ ፡ ብም ፡ የሚል ፤ ክብ ፡
ሞላ ፡ የአይርጥላን ፡ መርግ ፡ በንቀላል ፡ አምሳል ፡
የተሠራ ፡ ሾጠጥ ፡ ያለ ፡ ባለከምሱር ፤ ውስጡ ፡
ባሩድ ፡ የተመላ ፡ የብረት ፡ ማሰር ፡ ነው ።

በምባይ ፤ የህንድ ፡ አገርና ፡ ከተማ ።

ቡና ፤ በቁሙ ፡ የታወቀ ፡ የተከል ፡ ዕን
ጨት ፡ ስም ፤ ፍሬው ፡ ተቈልቶና ፡ ተወቅጦ ፡
ፈልቶ ፡ የሚጠጣ ፡ አንጻንድ ፡ ስምች ፡ ቡና ፡ በሚ
ባል ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ተገኘ ፡ ቡና ፡ ተባለ ፡ ይላሉ ።
ፈረንጆች ፡ ግን ፡ በከፋ ፡ ስላገኙት ፡ ካፈ ፡ (ከፋዊ) ፡
ይሉታል ።

ቡኖ ፤ ያገር ፡ ስም ፤ የሚሻበትም ፡ በጋላ ፡
ቤት ፡ ኢሉባቦር ፡ ነው ።

ባና ፤ በቅላትና ፡ በንጣት ፡ መካከል ፡
ያለ ፡ የበግ ፡ ጠጉር ፡ ባና ፡ ፓና ፡ ከማለት ፡ ጋራ ፡
ይሰማል ። በትግሪኛም ፡ ባና ፡ ውጋንን ፡ ማለት ፡
ነው ። ፋናን ፡ እይ ።

ባና ፤ ነጭ ፡ ወይም ፡ ሽጉርጉር ፡ ዝተት ፡
የመንዞች ፡ ሥራ ፤ ጥቀሩ ፡ በርናስ ፡ እንጂ ፡ ባና ፡
አይባልም ።

ቦና ፤ (ጋላ) ፤ በጋ ፡ ድርቅ ። የቦና ፡ ጥጃ ፡
እንዲሉ ።

ባንጓ ፤ ገጋ ፡ የማር ፡ ቀለሕ ።

ቧንግዝ ፤ ፋይት ፡ (ጉጥም) ።

ባንጃ ፤—በወገን ፤—አንጃ ።

ባንዲራ ፤ ማላጋ ፡ የባሕር ፡ ጉመን ፡
እንደ ፡ ትማትም ፡ ያቡን ፡ ወጥ ፡ የሚባል ።

ባንዲራ ፤ በቁሙ ፤ ዐላማ ፤ የመንግሥት ፡
ምልክት ። ባንዲራ ፡ የጣሊያን ፡ ቋንቋ ፡ ነው ፤ ከዐ
ድዋ ፡ ጦርነት ፡ ወዲህ ፡ ተለምዷል ። ፈርማን ፡ ተመ
ልክት ።

— ቤንዚን ፡ (ል) ፤ ከደንጊያ ፡ ከሰል ፡ ከሚ
ገኝ ፡ ትጥረን ፡ የሚወጣ ፡ እንፋሎት ፤ ወይም ፡ የሚ
በን ፡ ዘይት ፤ ፈጥኖ ፡ ነጻጅ ፡ በመኾኑ ፡ ለልዩ ፡ ልዩ ፡
ይልቁንም ፡ በርቀት ፡ ለተሠሩ ፡ ሞተሮች ፡ ማስኬጃ ፡
ማገደ ፡ ይኸላል ።

ብንያም ፤ የሰው ፡ ስም ፤ የነገደ ፡ እስራ
ኤል ፡ መቀረጫ ፡ መጨረሻ ፡ ልጅ ።

ባኒያን ፤ በወደቀበት ፡ የሚጸድቅና ፡ በ
ቶሉ ፡ ደን ፡ የሚኾን ፡ የበለሰ ፡ ዐይነት ፡ ዛፍ ።

ባኒያን ፤ (ኖች) ፤ በህንድ ፡ አገር ፡ ከነ
በሩት ፡ ነጋዴዎች ፡ ወገን ፡ የኾነ ፡ ያንድ ፡ ሰው ፡
ስም ። በግእዝ ፡ ባንያ ፡ ይባላል ፤ ማኒን ፡ እይ ።

ባንክ ፡ (ኮች) ፤ ማእድ ፤ የገንዘብ ፡
መቀጠሪያና ፡ መደርደሪያ ፡ ሞላ ፡ ገበታ ፡ (ጠረ
ኢዛ) ።

ባንክ ፤ በወለድ ፡ የሚያበድርና ፡ ሐዋላ ፡
የሚያደርግ ፡ የገንዘብ ፡ ትርፍ ፡ ሥራ ፡ የሚወራጅ ፡
የንግድ ፡ ቤት ።

ባንክ ፡ ኖት ፤ ኖት ፡ ምልክት ፡ ማስታ
ወሻ ፡ ማለት ፡ ነው ። በሕግ ፡ ተፈቅዶ ፡ ለመገበ
ያያ ፡ ባንክ ፡ የሚያወጣው ፡ የገንዘብ ፡ ወረቀት ፤
ይኸውም ፡ በንግሊዝ ፡ ቋንቋ ፡ መጠሪያ ፡ ስሙ ፡
ነው ።

ቦነነ ፤ ቦነነ ፤ (ባህነነ) ፤ ተነነ ፡ በለለ ፡
ባከነ ፡ ጠፋ ፡ ተበላሽ ፡ ከንቱ ፡ ሽነ ፤ ጨለ ፡ ተበ
ተነ ፤ ነፋስ ፡ ወሰደው ።

ቦናኝ ፤ የሚበን ፤ ጉም ፡ ጨለ ፡ ዶቄት ።

ቦናና ፤ የቦነነ ፡ የባከነ ፡ ከንቱ ።

ቡንኝ ፤ ጥቀር ፡ ጤፍ ፡ ዛላው ፡ ብን ፡
የሚል ።

ቡንኝ ፤ የበሬ ፡ ዠልዘልት ፡ ደደቆ ፡
ከግርና ፡ ከውሃ ፡ የሚመጣ ።

ብኑን ፤ (ብህኑን) ፤ በካና ፡ በናና ፡
ብኩን ፤ በረከተ ፡ ቢስ ፡ ገንዘብ ፤ ያልተመረቀ ፡
ልጅ ።

ብናኝ ፤ (ባህናን) ፤ የሥራይ ፡ ዶቄት ፤
ቅመም ፡ ትቢያ ፡ ዐፈራ ፡ ዐመድ ።

መብነን ፤ መትነን ፡ መባከን ።

አቦነነ ፤ አቦነነ ፤ አተነነ ፡ አበለለ ፡
አጨለ ፡ ለነፋስ ፡ ሰጠ ፡ አጠፋ ።

አቦነነ ፤ እንዳህያ ፡ መታ ፡ ጠዘለ ።

አብናኝ ፤ ያቦነነ ፡ የሚያበን ፤ አጣሽ ።

ማብነን ፤ ማትነን ፡ ማብለል ፡ ማጥፋት ።

ተባነነ ፤ (ቦነነ) ፤ ተበታተነ ፡ ተጣጣሰ ።

ቡን ፤ ብን ፤ መብነን ።

ቡን ፡ አለ ፤ ብን ፡ አለ ፤ ቦነነ ፤ በነነ ።

ብንታ ፤ ብን ፡ ማለት ። ነዘዘን ፡ እይ ።

አባነነ ፤ አጣጣሰ ።

ቦኖ ፤ ሰይጣን ፡ እንደ ፡ ጨለ ፡ በኖ ፡ እ
ንደ ፡ ጉም ፡ ተኖ ፡ ጠፋ ።

አቦናነን ፤ አጠፋፍ ፤ መብነን ፡ መበተን ።

ቡና ፡ ቦና ፡ ከቦነነ ፡ ሲወጣ ፡ ይችላል ።

በኒን ፤ የሰው ፡ ስም ፤ ይሁዲ ።

ባነነ ፤ (ባህነነ ፤ ባሕረረ) ፤ ደነገጠ ፡
ጮኸ ፡ በንቅልፍ ፡ ልብ ።

ባናኝ ፡ (ኖች) ፤ የባነነ ፡ የሚባንን ፤
ድንገተ ፡ ጭኸ ፡ ብቡ ።

መባነን ፤ መደንገተ ፡ መጮኸ ፡ መንቃት ።

መባነኛ ፤ ሕልም ፡ ትዠት ።

አባነነ ፤ (አባህነነ ፤ አባሕረረ) ፤
 አስደነገጠ ፤ አስጮኸ ።
 ማባነን ፤ ማስጮኸ ፤ ማስደንገጥ ።
 ማባነኛ ፤ ማስደንገጥ ፤ ማንቂያ ።
 ብንን ፤ መባነን ።
 ብንን ፤ አለ ፤ ባነነ ፤ ከንቅልፍ ፤ ነቃ ፤
 ተነሣ ።
 ብንንታ ፤ ብንን ፤ ማለት ፤ ንቃት ።
 ቦነነ ፤—ቦቂሙ ፤—ቦነነ ።
 ቦነቸ ፤ ቦከቦከ ፤ በሰበሰበ ።
 መቦንቸት ፤ መቦከቦከ ፤ መበሰበሰ ።
 (በሠረ) ፤ በሢር ፤ በሠረ) ፤ አበሠረ ፤
 የምሥራች ፤ አለ ፤ ዐዲስ ፤ የደስታ ፤ ወራ ፤ አወራ ፤
 ነገረ ፤ ደግ ፤ መልካም ፤ ነገር ፤ አሰማ ።
 አብሽር ፤ ትልት ፤ ብራብር ፤ ቀለመ ፤ ነጭ ።
 አብሽሬ ፤ አስደሳች ፤ (ጉራጌ) ።
 አስበሠረ ፤ (አብሠረ) ፤ የምሥራች ፤
 አሠኘ ፤ አስነገረ ።
 ብሥራት ፤ ምሥራች ፤ ደስ ፤ የሚያሠኝ ፤
 ወራ ።
 ብሥራተ ፤ ገብርኤል ፤ ቅዱስ ፤ ገብር
 ኤል ፤ ለመቤታችን ፤ መጋቢት ፤ ጽደቅ ፤ ቀን ፤ የነገ
 ራት ፤ ምሥራች ፤ ይኸውም ፤ ታኅሣሥ ፤ ጽደቅ ፤ ቀን ፤
 ይከብራል ፤ (ሉቃ፩ ፡ ፳፮—፴፰) ።

ብሥራተ ፡ ገብርኤል ፡

ተበሠረ ፤ (ተበሥረ) ፤ ተባለ ፤ ተነገረ ፤
 ተወራ ፤ የምሥራቹ ።
 ባዕድ ፤ ባዳ ፤ ባድ ፤ ባዕድ ፤ የግእዝ ፤ ነው ።
 ባዕድ ፤ ቀለም ፤ አ ፤ እን ፤ ወ ፤ ዋ ፤
 ወ ፤ መ ፤ ማ ፤ ም ፤ ተ ፤ ት ፤ (ታ) ፤ ስ ፤ ሽ ፤ እነዚህ
 ሁም ፤ ለቃል ፤ መነሻ ፤ እየሹኑ ፤ ይነገራሉ ።
 ቡፍ ፤ ባፍንማ ፤ መተንፈስ ፤ ትንፋሽ ፤
 ማውጣት ፤ ያህያ ፤ የበቅሎ ፤ የፈረሰ ።
 ቡፍ ፤ አለ ፤ እፍ ፤ አለ ፤ ተነፈሰ ።
 ቡፍ ፤ አለ ፤ ድምፁን ፤ አባንሶ ፤ ጮኸ ፤
 ውሻው ።
 ቡፌ ፤ የንስራ ፤ ሽንቀር ፤ የወተት ፤ መተ
 ንፈሻ ።

ቦፌ ፤ ዝናም ፤ የመታው ፤ ያበሰበሰው ፤
 ዕንጨት ፤ ውፍረትና ፤ ቅለት ፤ ያለው ፤ ልብስ ።
 ቦፍ ፤ መውደቅ ።
 እንቦፍ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ።
 እንቦፍ ፤ አለ ፤ ወደቀ ፤ ድምፁ ፤ ተሰማ ፤
 ውሃ ፤ ያለበት ፤ ሸክላ ፤ ወይም ፤ ቅል ።
 ቡፍና ፤ እንቡሽቡሽ ፤ ያልፈላ ፤ ጉሽ ፤
 ወይም ፤ መናኛ ፤ ሆድ ፤ የሚያገሣ ፤ የሚያስገሣ ።
 እንቡፍና ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ።
 ቦፍታ ፤ ረዥም ፤ ሸማ ፤ ልስልስ ፤ ወ
 ይም ፤ ሻሽ ፤ ዐዲስ ፤ ነጭ ፤ ጸዐዳ ፤ (ዘፀ፳፮ ፤ ፴፩ ፤
 ሉቃ፳፱ ፤ ፲፪) ።
 ብጹዕ ፤—ክቡር ፤—ብፁዕ ።
 ብፁዕ ፤ (በፂዕ ፤ በፅዕ) ፤ ክቡር ፤ ምስ
 ጉን ፤ ምሩቅ ፤ ቡሩክ ፤ ጸድቅ ፤ ቸር ፤ የግዜር ፤ ሰው ።
 በክቡርና ፤ በቅዱስ ፤ መካከል ፤ ላለ ፤ ይነገራል ።
 ቦቃ ፤ (በቀላዕ ፤ በቀላዕ) ፤ ልክ ፤ ሽነ ፤ ተ
 ገባ ፤ ስለቸ ፤ ተጠገበ ፤ ተጨረሰ ፤ ተፈጸመ ፤ ደረሰ ።
 በሀብት ፤ በውቀት ፤ ሠልጠነ ፤ በቅድስና ፤ ከበረ ፤ ፍ
 ጺም ፤ ሽነ ፤ ጣዕም ፤ ቀመሰ ፤ ጸጋ ፤ አገኘ ። (ይሞት ፤
 ቦቃ) ፤ ተገባ ፤ (ለዘር ፤ ቦቃ) ፤ ደረሰ ፤ አደገ ፤ ጉለ
 መሰ ፤ ረባ ፤ ጠቀመ ። (ቤቱ ፤ ቦቃ) ፤ አልጠበበም ።
 (እንጆራው ፤ ቦቃ) ፤ አላነሰም ። (የርሱ ፤ ነገር ፤ በ
 ቃኝ) ፤ ስለቸኝ ። (እንዲሁ ፤ ቦቃኝ) ፤ ጠቀመኝ ። (የቦቃ) ፤
 ቅዱስ ፤ የሽነ ፤ አረፍት ፤ ግዘፍ ፤ የማይከለክለው ፤
 ግላፍያትንና ፤ መጸእያትን ፤ የሚያውቅ ። እሲይ ፤
 የቦቃ ፤ የነቃ ፤ ልጅ ፤ ወለደ ።
 ቦቃ ፤ በለው ፤ ማረው ፤ ወይም ፤ ግደለው ፤
 ከሥቃይ ፤ አላፍረው ።
 በቂ ፤ (በቋሲ) ፤ የቦቃ ፤ ልክ ፤ የሽነ ፤
 የሚበቃ ፤ የማያንስ ፤ የሚጠቅም ፤ ጠቃሚ ።
 በቂ ፤ (የ) ፤ የገደለ ፤ ገዳይ ፤ የሞተ ፤ ጳጳሩ ፤
 የሰም ፤ ምትከና ፤ ቅጽል ፤ ሹሉ ።
 በቂታ ፤ (በቋሲት) ፤ የቦቃች ፤ ልክ ፤
 የሽነች ፤ ያደገች ፤ የደረሰች ፤ የቂነዠች ።
 በቅ ፤ ብቂ ፤ (በቋሲ ፤ ብቂዕ) ፤ በቂ ።
 ላገር ፤ በቅ ፤ ያንድ ፤ ብቂ ፤ እንዲሉ ።
 መብቃት ፤ መገባት ፤ ጸድቅ ፤ መሽን ፤
 መርባት ፤ መጥቀም ።
 መብቂያ ፤ ሃይማኖት ፤ ምግባር ፤ ጸም ፤
 ጸሎት ፤ ስግደት ፤ ትሩፋት ፤ ፍቅር ፤ ትሕትና ፤ ትዕ
 ግሥት ።
 በቃቃ ፤ መላልሶ ፤ ቦቃ ፤ (ኢሳ፱ ፤ ፳፱) ።
 አበቃ ፤ (አብቀላዕ) ፤ ጠገበ ፤ ተወ ፤ አ
 ደረሰ ፤ ጨረሰ ። (በልቶ ፤ ሲያበቃ) ፤ ሲጠግብ ፤
 ሲጨርስ ፤ ሲተው ። (ሰው ፤ ለመሽን ፤ ቢያበቃኝ) ፤
 ቢያደርሰኝ ።

አበቃ ፤ ጸድቅ ፣ ቅዱስ ፣ ፍጹም ፣ አደ
 ረገ ፣ (ገቢር) ።
 አበቃ ፤ ደከመ ፣ አረጀ ፣ አፈጀ ፣ አረፈቀ ፣
 (ተገብር) ።
 አብቂ ፤ ያበቃ ፣ የሚያበቃ ፤ ልክ ፣ ትክ
 ክል ፣ የሚያደርግ ።
 ማብቃት ፤ ማድረስ ፣ መጨረስ ።
 ማብቃት ፤ ማርጀት ፣ መድከም ፤ ማረ
 ፈቅ ።
 ማብቂያ ፤ መድከሚያ ፣ መጨረሻ ፣ መ
 ካያ ፣ መደምደሚያ ።
 አበቃቃ ፤ አብቃቃ ፤ የአበቃ ፣ ድርብ ፤
 እንዳያንስ ፣ እንዳይጉድል ፣ ጥቂቱን ፣ እንደ ፣ ብዙ ፣
 አደረገ ፤ አስተነተነ ፣ ፈጀ ፣ ብለኸ ፣ አፍጃጀን ፣
 ተመልከት ።
 አብቃቂ ፤ ያብቃቃ ፣ የሚያብቃቃ ፤ አስ
 ተንታኝ ።
 ማበቃቃት ፤ ማብቃቃት ፤ ማስተንተን ፤
 ትንኾን ፣ ትልቅ ፣ ማድረግ ።
 ማበቃቂያ ፤ ማብቃቂያ ፤ ማስተንተኛ ፤
 ማጣቀሚያ ።
 አስበቃ ፤ ልክ ፣ እንዲኾን ፣ እንዲበቃ ፣ አ
 ሰደረገ ።
 ተብቃቃ ፤ (በቃ) ፤ ፈጽሞ ፣ በቃ ፤ ልክ ፣
 ኾነ ፤ (ተዳረሰ) ።
 መብቃቃት ፤ (መብቃት) ፤ ልክ ፣ መኾን ፤
 (መዳረስ) ።
 ተባቃ ፤ ተዳከመ ፤ ተሰላኛ ፤ ተጣገበ ፤
 ልክ ፣ ተኳኳነ ፤ ተካከለ ።
 መባቃት ፤ መሰላኛት ፣ መጣገብ ፣ መተ
 ካከል ።
 አባቃ ፤ አዳከመ ፤ አሰላኛ ፣ አጣገበ ፤ አጣ
 ቀመ ፤ አስተካከለ ፣ አዳረሰ ።
 አባቂ ፤ የሚያባቃ ፣ የሚያሰላኝ ፤ አበቀን ፣
 ተመልከት ።
 ማባቃት ፤ ማሰላኛት ፣ ማጣገብ ፣ ማጣ
 ቀም ።
 ብቅት ፤ ዐቅም ፣ ማጣት ።
 ብቅት ፤—የተበቀተ ፤—በቀተ ።
 ብቅት ፤ አለ ፤ ድክም ፣ አለ ፤ ተረፈቀ ፤
 በቤት ፣ ዋለ ፣ በድካም ፣ በርጅና ፣ ምክንያት ።
 ብቃት ፤ (ብቃታት) ፤ ንጽሐ ፣ ሥጋን ፣
 ንጽሐ ፣ ነፍስን ፣ ንጽሐ ፣ ልቡናን ፣ አግኝቶ ፣ መል
 አክን ፣ ነፍስን ፣ ፅመቀ ፣ ፅመቃትን ፣ ሰማየ ፣ ሰማያ
 ትን ፣ ሥላሴን ፣ ማየት ፣ ፍጹምነት ፣ ቅድስና ።
 አበቃቅ ፤ አስተዳደግ ፣ አጠቃቀም ፤ መብ
 ቃት ፤ አከለን ፣ ጠቀመን ፣ ረባን ፣ አንቃን ፣ እይ ።
 ቡቃ ፤—በቂሙ ፤—ቡኣ ።

ብቅ ፤—መውጣት ፤—በቀለ ።
 ቦቃ ፤ (ጋላ) ፤ ግንባረ ፣ ነጭ ፣ በሬ ፤
 ወይም ፣ ላም ። ጨረቃ ፣ ጭንብር ፣ ቦቃ ፤ ዐጤ ፣
 ቤት ፣ ገባች ፣ ዐውቃ ፣ እንዲሉ ፣ ልጆች ።
 ቦቅማ ፤ የቦቃ ፣ ዐይነት ፤ የቦቃ ፣ ወገን ።
 ቦቂት ፤ የዳር ፣ ነፍጥ ፣ ባለጀ ፣ ናስ ፣
 ማሰር ፤ ቦቂት ፣ ያሠኛት ፣ ናሱ ፣ ነው ።
 ቦቅ ፤—ፈሰስ ፤—(በቀቦቀ) ።
 በቀቦቀ ፤ (በቂቅ ፣ በቀ ፣ በቅቦቀ) ፤
 ሠነጠቀ ፣ ተረተረ ፣ ዕዳሪ ፣ አወጣ ፤ አጥልቆ ፣ ዐ
 ረሰ ፣ በረባረ ።
 ተበቀቦቀ ፤ በጣም ፣ ታረሰ ።
 አንበቀቦቀ ፤ (አንበቅቦቀ) ፤ አጮኸ ፤
 ላጥ ፣ ጣጥ ፣ ቈረጥ ፣ አደረገ ፤ አንዛረጠ ፤ መላልሰ ፣
 ፈላ ።
 ተንበቀቦቀ ፤ እንደ ፣ ቅል ፣ ውሂ ፣ ጮኸ ።
 በቀቦቅ ፤ በቅባቃ ፤ የሚንበቀቦቅ ፤ ፈ
 ላም ፣ ላጤ ።
 መንበቅቦቅ ፤ መንዛረጥ ፣ መጮኸ ።
 ብቅቦቅ ፤ (ትግ) ፤ እብት ፣ ገለባ ፣ (ጀነገ ፣
 ፪ ፣ ፮) ።
 (በቀቦቀ) ፤ ትግ ፣ ሐባ ፣ በቅቦቀ ፤
 ፈራ ፤ ግእዝ ፣ በቂቅ ፣ በቀ) ፤ አንበቀቦቀ ፤
 አዘነመ ፣ አወረደ ፣ አፈሰሰ ፣ ከቅል ፣ ከማድጋ ፣ ከሌ
 ላውም ፣ ኹሉ ፤ አስፈራ ። በጋልኛ ፣ ቅልን ፣ ቡቄ ፣
 ማለት ፣ ከዚህ ፣ የወጣ ፣ ነው ።
 ተንበቅቦቀ ፤ በዝቶ ፣ ወረደ ፣ ፈሰሰ ፣
 ተንደለደለ ፤ ፈራ ።
 በቀቦቅ ፤ በቅባቃ ፤ የተንበቀቦቀ ፣ የሚ
 ንቦቀቦቅ ፣ የፈሰሰ ፣ የወረደ ፤ ፈራ ፣ ጡርቂ ።
 ቦቅ ፤ ገደለኛ ፣ ዝናም ፤ ቤት ፣ የሚነድል ፣
 የሚያፈርስ ፣ ፈሰሰ ።
 መንበቅቦቅ ፤ መፍሰስ ፣ መውረድ ፣ መን
 ደልደል ።
 በቅጥ ፤—በሥርዐት ፤—ቀጣ ።
 ቡቃያ ፤—በቂሙ ፤—በቀለ ።
 በቀለ ፤ (በቀላል ፣ በቂለ ፣ በቅሎ ፣ በ
 ቀለ) ፤ በቂሙ ፤ ጉንቁለ ፤ ካፈር ፣ ከመሪት ፣ ተዛ
 መደ ፣ ተዋሐደ ፤ ጸደቀ ፤ ሥርን ፣ ወደ ፣ ታች ፣ ቅጠ
 ልን ፣ ወደ ፣ ላይ ፣ ሰደደ ፤ ሠረጸ ፣ ተገኘ ። በልብ ፣
 ዐደረ ፣ ተያዘ ፣ ቂሙ ፣ ጠቡ ፣ ጥሉ ።
 በቃይ ፤ (በቋሊ) ፤ የሚበቅል ፣ የሚወጣ ፤
 ጸዳቂ ።
 በቀል ፤ (ሎች) ፤ የበቀለ ፣ የወጣ ፤ አወ
 ጣጡ ፣ እንደ ፣ ዘንባባ ፣ ያማረ ፣ የሰመረ ፣ ወጣት ።
 አንድ ፣ በቀል ፣ ዐብር ፣ በቀል ፣ እንዲሉ ።

በቀል ፤ ዐረቦች ፣ ሥሩን ፣ ጥሬውን ፣ የሚ
በሉት ፣ ተክል ።

በቀል ፤ በቁሙ ፤ ቅጣት ፣ የክፉ ፣ ብድ
ራት ፣ ዕዳ ፣ ፍዳ ፣ ቂም ፣ ደም ፣ ዐሉ ፣ (ሮሚ፤ ፲፱) ።

በቀለኛ ፤ ደመኛ ፣ ቂመኛ ፤ ደም ፣ መለሽ ።

በቅል ፤ (ሱማሌና ፣ ሐረርጌ ፣ ጉራጌ) ፤
የቀጥር ፣ ስም ፤ መቶ ። ሸማኔዎችና ፣ ዝሓ ፣ አዝጊ
ዎች ፣ (ድር ፣ አድሪዎች) ፣ ዝሓውን ፣ (ድሩን) ፣ እ
ንድ ፣ በቅል ፣ ሹለት ፣ በቅል ፣ እንዲሉ ።

በቅሎ ፣ (ዎች) ፤ በቅል ፣ አብቅ
ልት) ፤ በቁሙ ፤ አጋሰስ ፣ ካህያ ፣ ከፈረስ ፣ የሚ
ደቀል ፤ አባቱ ፣ አህያ ፣ እናቱ ፣ ፈረስ ። ባላገሮች ፣
ከጥንት ፣ ከፍጥረት ፣ ስላልነበረ ፣ አህያና ፣ ፈረስን ፣
በማራከብ ፣ በሰው ፣ ዘዴ ፣ ስለ ፣ ተገኘ ፤ በምድራ
ችን ፣ እንዲህ ፣ ያል ፣ በቅሎ ፣ አያውቅም ፣ ተባለ ፣
ይላሉ ፤ የሰሙም ፣ ምክንያት ፣ ይህ ፣ እንደ ፣ ሹነ ፣
ይተርካሉ ። (የጭን ፣ በቅሎ) ፤ መቀመጫ ፣ ሠጋር ፣
ግራጫን ፣ ዋርዳን ፣ ጨበርን ፣ ሸክላን ፣ ሳሙናን ፣
እይ ። (ተረት) ፤ በቅሎ ፣ አባትኸ ፣ ማነው ፣ ቢሉት ፣
እናቱ ፣ ፈረስ ፣ ነች ፣ አለ ።

በቅሎ ፣

በቅሎኛ ፤ (በቅላዊ) ፤ ባለበቅሎ ፤ በ
ቅሎ ፣ ያለው ፣ በበቅሎ ፣ የተቀመጠ ፣ ሰው ።

አባቀላቶች ፤ (ትግ ፣ አባቅል) ፤ በቅ
ሎዎች ፣ (፩ነ ፣ ፪ ፣ ፳፮) ።

ብቅል ፣ (ሎች) ፤ ብቁል) ፤ በውሃ ፣
ርሶ ፣ በቅጠል ፣ የተሸፈነ ፣ በመሬት ፣ ተቀብሮ ፣
የበቀለ ፣ የጫፍት ፣ አፍ ፣ መላይ ፣ ገብስ ፣ ወይም ፣
ስንዴ ፤ የጥሬው ፣ ግግር ፣ ጉንቀል ፤ የጠላ ፣ ርሾ ፣
(ጥንስስ) ። ሆድ ፣ ያባውን ፣ ብቅል ፣ ያወጣዋል ፣
እንዲሉ ።

ብቅል ፣ ረገጠ ፤ የገብሰን ፣ ጉንቀል ፣
በቅጠል ፣ ሸፈነ ፤ እመሬት ፣ ቀበረ ፤ በጫማው ፣
ጨቂነ ፤ ደንጊያ ፣ ጫነ ።

ብቅል ፣ ሰቃይ ፤ ረሹም ፣ ለው ፤ ጋላ ፣
ቸፈር ።

ባቂላ ፤ (ሎች) ፤ የታወቀ ፣ ያበባ ፣ እ
ኸል ፤ በ፪ ፣ ቀን ፣ የሚያጉመጉም ፣ በ፫ ፣ ቀን ፣
የሚያጉንቀል ፣ አደፍ ፣ ድበላ ። ባቂላ ፣ የራብ ፣
ዳላ ፣ እንዲሉ ።

ባቂላ ፣

ባቂሎ ፤ ባቂላም ፣ አገር ።
ቡቃያ ፣ (ዮች) ፤ በቀላል) ፤ ከመሬት ፣
የወጣ ፣ የቅንጣት ፣ ልምላሚ ፤ ያትክልት ፣ ፍል ፣
ችግኝ ፣ ግልግል ፤ ሣሩም ፣ ቅጠሉም ፣ እኸሉም ።

ቡቃያ ፤ ዐራስ ፣ ልጅ ፣ ጨቅላ ።
ብቋያ ፤ ዝኒ ፣ ከማሁ ፣ ለቡቃያ ፣ (ዘፍ፩ ፣
፲፩ ፣ ፲፪) ።

ብቅ ፤ (በቀላል) ፤ መብቀል ።
ብቅ ፣ አደረገ ፤ ከውስጥ ፣ አወጣ ፣ አሳየ ።
ብቅ ፣ አለ ፤ ወጣ ፤ ተገለጠ ፣ ታየ ፤ ከፍ ፣
አለ ።

ብቅ ፣ ጥልቅ ፤ አንዳንድ ፣ ምታሪ ፣ ሥጋ ፣
ከሹሮ ፣ ወጥ ፣ ጋራ ።

ብቅ ፣ ጥልቅ ፣ አለ ፤ ወጣ ፣ ገባ ፣ አለ ፣
ተመለሰ ፤ ራሱን ፣ አሳየ ፣ ደበቀ ፣ ቢዋኝ ።

ብቅታ ፤ ከፍታ ፣ መገለጫ ፣ መታያ ፣ ደፈር ፣
ኩረብታ ፣ ተራራ ፣ ገመገም ፣ የተረተር ፣ ጫፍ ።

ብቅታ ፤ ብቅ ፣ ማለት ።
መብቀል ፤ (በቀላል) ፤ ከመሬት ፣ መው
ጣት ፣ መገለጥ ፣ መታየት ፣ መሥረጽ ፣ (ኢሳፃ፩ ፣ ፪) ።

መብቀያ ፤ መስና ፣ ዝናም ፣ ጊዜ ፤ መ
ውጫ ፣ ብቅ ፣ ጫያ ።

በቃቀለ ፤ የበቀለ ፣ ድርብ ።

መበቃቀል ፤ የመብቀል ፣ ድርብ ፤ በዝቶ
መብቀሉን ፣ ያሳያል ።

አበቀለ ፤ (አብቂል) ፤ (ሕዝፃ፩ ፣ ፪) ፣
አቀነቀነ ፣ አቀመቀመ ፤ አጉመጉመ ፣ አወጣ ፣
አሠረጸ ፤ አጸደቀ ፤ አስገኘ ። ጥል ፣ አበቀለ ፣ እንዲሉ ።
መጣ ፣ ብለኸ ፣ ፪ኛውን ፣ መጭ ፣ እይ ።

አብቃይ ፣ (ዮች) ፤ ያበቀለ ፣ የሚያበቅል ፣
የሚያጸድቅ ።

አብቃይነት ፤ አጽዳቂነት ፣ አስገኝነት ።
ማብቀል ፤ ማውጣት ፣ ማቀንቀን ፣ ማቀ
ምቀም ፣ ማጉምጉም ።

ማብቀያ ፤ ማስገኛ ፣ ማቀንቀኛ ።

አበቃቀለ ፤ መላለሰ ፣ አበቀለ ።

ማበቃቀል ፤ ብዙ ፣ ጊዜ ፣ ማብቀል ።

አስበቀለ ፤ እንዲበቅል ፣ እንዲወጣ ፣ አስ
ደረገ ።

አስበቀለ ፤ ዐሎ ፡ አስበረለ ፡ ደመኛን ፡ አስገደለ ።

አስበቃይ ፤ ያስበቀለ ፡ የሚያስበቅል ፤ አስገዳይ ።

ተበቀለ ፤ ዕዳ ፡ ብድራት ፡ ከፈለ ፤ ቂምን ፡ ደምን ፡ አወጣ ፡ መለሰ ፡ (መሳ፤ ጸ፩ ፤ ራእ፤፩ ፡ ፮ ፤ ፲፱ ፡ ፪) ።

ተበቃይ ፤ (ዮች) ፤ ቂመኛ ፡ ደም ፡ መላሽ ፡ (ዘፋ፲፱ ፡ ፮ ፤ ናሖ፩ ፡ ፪) ።

መበቀል ፤ መቀየም ፡ መቅጣት ፡ ፍዳ ፡ መስጠት ፡ ግፍን ፡ በደልን ፡ መከፈል ፡ (፪ቀር ፡ ፮ ፡ ፲፩) ።

መበቀያ ፤ የክፉ ፡ ብድር ፡ መከፈያ ፡ መግደያ ፡ መግሪያ ፡ ጊዜ ።

እንበቀቅላ ፡ (ሎች) ፤ አበባው ፡ ቅላት ፡ ያለው ፡ ቅጠል ፡ በወይናደጋ ፡ የሚበቅል ።

እንበቀቅላ ፤ ሊጋ ፡ ቀንዳጥ ፤ ሕፃን ።

(ላቀ) በቀልት ፤ ዘንባባ ፡ (ግእዝ) ።

አበቃቀል ፤ አወጣጥ ፡ አጸዳደቅ ፤ መብቀል ። በቋል ፡ (ሊ) ፤ ጨረባ ፡ ጥሬ ፡ ፈጅ ፤ ጉዣ ፡ ለመሥራት ፡ ቡቃያ ፡ ቂራጭ ።

በቂሎ ፡ (ዎች) ፤ ባር ፡ ማሽላ ፡ (ከባሕር ፡ የመጣ ፡ ማሽላ) ፤ ስለሸቱ ፡ ጣዕም ፡ ማር ፡ ማሽላ ፡ ይሉታል ።

በቂሎ ፡

በቂልት ፡ (ቶች) ፤ በውሃ ፡ ርሶ ፡ ዝናም ፡ መቶት ፡ የበቀለ ፡ ያጉንቂል ፡ ባቂላ ፡ ስንዴ ።

በቀቀ ፤ ባቀቀ ፤ (በቂቅ ፡ በቀ ። ዕብ ፡ ባቃቅ ፤ አስራቂት ፡ ባዶ ፡ አደረገ ። በቂው ፡ በቀወ) ፤ ተከፈተ ፡ ተለቀቀ ፤ ክፍት ፡ ሾነ ፤ ዋሻ ፡ መሰለ ፤ ያፍ ፡ የጉድጓድ ፡ ጋላ ፡ ንቃቃትን ፡ በቀቃ ፡ የሚለው ፡ ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ይሰማል ። በቀበቀን ፡ ተመልክት ፤ የዚህ ፡ ዘር ፡ ነው ።

አንባቀቀ ፤ (አብቀወ ፤ አንባሕቀወ) ፤ አዛጋ ፡ አፋሽን ፤ አ ፡ አለ ፤ አፋን ፡ አለልክ ፡ ከፈተ ፡ አላቀቀ ።

ተንባቀቀ ፤ (በቀቀ) ፤ ተላቀቀ ፤ ተከፈተ ፡ ልማዱ ፡ ግን ፡ ተደራጊ ፡ ነው ።

በቀር ፤—በቂመ ፤—ቀረ ።

ቦቀረ ፤ (ዕብ ፡ ባቃር ፤ መረመረ ፡ ፈተነ) ፤ ቀንጮ ፡ ጃያን ፡ አሻራን ፡ በጥቂት ፡ ላጩ ፤ ላዱላ ፡ አወጣ ።

ቦቃሪ ፤ የቦቀረ ፡ የሚበቅር ፡ የሚላጭ ። መቦቀር ፤ ዙሪያ ፡ ክብ ፡ ጥቂት ፡ መላጩት ።

መቦቀሪያ ፤ ምላጭ ፡ ጊዜ ።

አስበቀረ ፤ ጠጉርን ፡ ላዱላ ፡ አስወጣ ።

አስበቃሪ ፤ ያስበቀረ ፡ የሚያስበቅር ፡ የሚያስላጭ ።

ማስበቀር ፤ ዐናትን ፡ ማስላጩት ።

ተቦቀረ ፤ ተላጩ ፡ ላዱላ ፡ ሾነ ።

ቡቅር ፡ (ሮች) ፤ የተቦቀረ ፡ አሻራ ፤ ለጩ ።

ቡቅራት ፤ ልጭታት ።

መቦቀር ፤ መላጩት ።

አቦቃቀር ፤ አለጣጩት ፤ መቦቀር ። ወረቦን ፡ እይ ።

ቧቀሰ ፤ (ዕብ ፡ ባቃሽ ፤ ፈለገ) ፤ ደክመ ፡ ሰለተ ፡ መወለን ።

አንቧቀሰ ፤ አደክመ ፡ አሰለተ ፡ አጠወለን ።

በቀተ ፤ ነዘነዝ ፡ ነተረክ ፡ ጨቀጨቀ ፡ ዘበዘበ ።

በቃች ፡ (ኦች) ፤ የበቀተ ፡ የሚበቅት ፡ የሚነተርክ ፤ ነተረክ ።

ብቀታ ፤ ንተረክ ፡ ንዘነዝ ።

መበቀት ፤ መነዘነዝ ፡ መነተረክ ።

መበቀቻ ፤ መነዘነዣ ፡ መነተረኪያ ።

አስበቀተ ፤ አስነዘነዝ ፡ አስነተረክ ፡ አስጨቀጨቀ ።

አስበቃች ፤ ያስበቀተ ፡ የሚያስበቅት ፤ አስጨቅጫቂ ።

ማስበቀት ፤ ማስነተረክ ፡ ማስነዘነዝ ።

ማስበቀቻ ፤ ማስነዘነዣ ፡ ማስነተረኪያ ።

ተበቀተ ፤ ተነዘነዝ ፡ ተነተረክ ፡ ተጨቀጨቀ ።

ተበቃች ፤ የሚበቀት ።

ብቅት ፤ የተበቀተ ፤ ንዘነዝ ።

ተባቀተ ፤ ተነተረክ ፡ ተጨቀጨቀ ።

መባቀት ፤ መጨቃጨቅ ፡ መወዛገብ ።

መባቀቻ ፤ መነዘነዣ ፡ መከራከሪያ ።

አባቀተ ፤ አጨቃጨቀ ፡ አነታረክ ።

ማባቀት ፤ ማነዘነዝ ፡ ማጨቃጨቅ ።

አበቃቀት ፤ አነዛነዝ ፤ መበቀት ፤ ጋላም ፤
በቀቲ ፤ ብሉ ፤ ሸሸ ፤ ይላል ።

ብቅታ ፤—ደፈር ፤—በቀለ ።

በቂት ፤—ጠመንግዥ ፤—በቃ ።

በራ ፤ ባራ ፤ (በሪህ ፤ በርህ) ፤ በግ ፤
ተግ ፤ አለ ፤ ታየ ፤ ተገለጠ ፤ ወገን ፤ ፈካ ፤ ነጣ ፤ ሸበ
ረቀ ፤ ዕውርን ፤ ምን ፤ ትፈልጋለሽ ፤ ቢሉት ፤ ዐይኔ ፤
እንዲበራ ፤ አለ ፤ (ማር ፤ ፶፩) ።

በሪ ፤ (በራሂ) ፤ የሚበራ ።

ብራ ፤ ዝናም ፤ የሌለበት ፤ ቀንና ፤ ሌሊት ።

ብራ ፤ ሽን ፤ (ጽሕወ) ፤ ሳይጥል ፤ ቀረ ፤
ዝናሙ ።

(ላር) ብር ፤ (ብሩህ) ፤ የበራ ፤ የጠራ ፤ የነጣ ፤
ነጭ ፤ የታየ ፤ ግልጥ ፤ ብልግ ፤ እከሌ ፤ ልበ ፤ ብር ፤
ነው ፤ እንዲሉ ፤ ዐይንን ፤ እይ ።

ብርሃን ፤ (ኖች) ፤ በቁሙ ፤ ጸዳል ፤ ውጋ
ጋን ፤ እሳት ፤ ፍም ፤ ነበልባል ፤ ቀን ፤ ዐይን ፤ ዕው
ቀት ፤ ልቡና ፤ ደበረን ፤ ደጅን ፤ ከሠተን ፤ ተመ
ልከት ።

ብርሃናት ፤ ብርሃኖች ።

ብርሃን ፤ ብርሃናት ፤ የብርሃኖች ፤ ብር
ሃን ፤ ጌታ ፤ ፈጣሪ ።

ብርሃን ፤ ልብ ፤ የልቡና ፤ ጥራት ።

ብርሃን ፤ ሽን ፤ ተፈጠረ ፤ ተገኘ ፤ (ዘፍ
፩ ፤ ፫) ።

ብርሃን ፤ ልደት ፤ ጌታችን ፤ የተወለደ ፤
ለት ፤ የታየ ፤ ብርሃን ።

ብርሃን ፤ መስቀል ፤ መስቀል ፤ ከጉድጓድ ፤
በወጣበት ፤ ቀን ፤ የተገለጸ ፤ ብርሃን ።

ብርሃን ፤ ሰገድ ፤ የ፪ኛ ፤ አያሱ ፤ ስመ ፤
መንግሥት ።

ብርሃን ፤ ትንሣኤ ፤ ጌታችን ፤ ሙቶ ፤
በተነሣ ፤ ጊዜ ፤ የበራ ፤ ብርሃን ።

መብራት ፤ (በሪህ) ፤ መታየት ፤ መገ
ለጥ ፤ ማሸብረች ፤ (ዘር) ።

መብራት ፤ (ቶች) ፤ መብርህ) ፤ ችቦ ፤
ዳቦት ፤ ቲሃ ፤ ፋና ፤ ጧፍ ፤ ሻማ ፤ ኤሌትሪክ ፤ ዕንቁ ፤
ፀሓይ ፤ ጨረቃ ፤ ኮከብ ፤ (መስም) ።

መብሪያ ፤ ፋናስ ፤ መቅረዝ ፤ ቀንዲል ፤
ጊዜ ።

አበራ ፤ (አብርህ) ፤ አሳየ ፤ ገለጠ ፤
አስረዳ ፤ (ማቴ ፲፮ ፤ ፪) ፤ ጨለማን ፤ አራቀ ፤ ዐይንን ፤
አዳን ።

አበራ ፤ አንድ ፤ የውጭ ፤ አገር ፤ ሰው ፤
ላበደረው ፤ ኢትዮጵያዊ ፤ የሚከፍለው ፤ ቢያጣ ፤
ማታ ፤ መብራት ፤ ያዘ ፤ (አታለለ) ።

አበራ ፤ የሰው ፤ ስም ።

አበራሽ ፤ የሴት ፤ ስም ።

አብራ ፤ (ዎች) ፤ አብራሂ) ፤ ያበራ ፤
የሚያበራ ፤ ፋና ፤ ወጊ ፤ ገላጭ ፤ አስረጅ ። መብ
ራት ፤ አብራ ፤ እንዲሉ ።

አብራ ፤ (አብርሂ) ፤ የቅርብ ፤ ሴት ፤
ትእዛዝ ፤ እንቀጽ ፤ (እ.ሳጅ ፤ ፩) ።

አብሪነት ፤ መብራት ፤ ያዥነት ፤ ፋና ፤
ወጊነት ።

አባራ ፤ አቆመ ፤ ቀጥ ፤ ተግ ፤ አደረገ ፤
ዝናሙ ፤ አባራ ፤ እንዲሉ ፤ ልማዱ ፤ ግን ፤ ተገብሮ ፤
ነው ።

አብራ ፤ (አብራሂ) ፤ ያያን ፤ ሐኪም ።

አብራ ፤ ቅዳ ፤ (አብርህ ፤ ቅዳሕ) ፤
መብራት ፤ አብራ ፤ መጠጥ ፤ ቅዳ ፤ አብራ ፤ ቅዳ ፤
ሲል ፤ ዐደረ ፤ እንዲሉ ።

ማብራት ፤ ማባራት ፤ መግለጥ ፤ ግ
ቶም ።

ማብሪያ ፤ ቦታ ፤ ጊዜ ፤ የመቅረዝ ፤ ዐጽቅ ፤
ማፍ ፤ (ዘጉጅ ፤ ፪) ።

ማብሪያዎች ፤ ፋናሶች ፤ መቅረዞች ፤
ቀንዲሎች ፤ (፩ነገ ፤ ፮ ፤ ፵፱) ።

ማባሪያ ፤ ተግ ፤ ማያ ።

አብርህ ፤ የሰው ፤ ስም ፤ አብርህ ፤ አጽ
ብሐ ፤ እንዲሉ ፤ ትርጓሜው ፤ አበራ ፤ ማለት ፤ ነው ።

አብራራ ፤ ገላጠ፤ መላልሶ ፤ አስረዳ ።

ማብራራት ፤ መገላለጥ ።

ማብራሪያ ፤ መገላለጫ ።

አስበራ ፤ (አብርህ) ፤ አስገለጠ ፤ ብልጭ ፤
አስደረገ ፤ ፋና ፤ አስወጋ ።

ተበራ ፤ በራ ፤ ለተገብሮ ፤ ግስ ፤ ተደራጊ ፤
አንቀጽ ፤ የለውም ።

አበራር ፤ ብርሃን ፤ መሾን ፤ መብራት ።

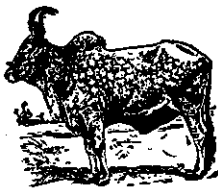
በራ ፤ (ዎች) ፤ በርሐ ፤ በርሐ ፤ በ
ራሕ) ፤ መላጣ ፤ ራስ ፤ ገላጣ ፤ ጠጉሩ ፤ የሸሸ ፤
ከቦታው ፤ የታጣ ፤ ቡሐ ፤ (ግጥም) ፤ እንካ ፤ ብላ ፤
አለችኝ ፤ ደረቁን ፤ እንጀራ ፤ እሷ ፤ በነካካው ፤ በራ
ሰው ፤ ልትበላ ።

በራነት ፤ (ብርሐት) ፤ በራ ፤ ቡሐ ፤ መ
ሾን ፤ ቡሐነት ፤ መላጣነት ፤ (ዘሌ፲፫ ፤ ፵፪) ።

በራ ፤ (ብረር ፤ በዐረ ፤ ብዕር) ፤ ስሙን ፤
አይምጣ ፤ ተላይ ፤ አይቸግረው ፤ ተጅ ፤ አይጡ ፤
የሚሉት ፤ እንስሳ ፤ የቀንድ ፤ ከብት ፤ ተጠምዶ ፤
የሚያርስ ፤ ሞኝ ፤ አላዋቂ ፤ (አልቃሽ) ፤ በራ ፤ ሆይ ፤
ግሩን ፤ አየሽና ፤ ገደሉን ፤ ሳታይ ፤ በራ ፤ ከበረየ ፤
የወጣ ፤ ነው ፤ አባትን ፤ ተመልከት ።

(ላር) በሮች ፤ (አባዕር) ፤ ሹለትና ፤ ከሹ
ለት ፤ በላይ ፤ ያሉ ፤ እንስሶች ፤ (ዘፀ፳፮ ፤ ፩) ።

በራ ፤ ወለደ ፤ የውሸት ፤ ውሸት ።

በራ ፤

በራው ፤ ያ ፤ በራ ፤ የርሱ ፤ በራ ፤

በር ፤—ደጃፍ ፤—በረረ ፤

ቡራ ፤ የከረዩ ፤ በራ ፤ ደባ ፤ እውራ ፤ ቡራ ፤ ከረዩ ፤ እንዲሉ ፤ ጉራጊ ፤ በራ ፤ ሲል ፤ ቦራ ፤ የሚለው ፤ ከዚህ ፤ ጋራ ፤ እንድ ፤ ነው ፤

ቡራ ፤ ከረዩ ፤ አለ ፤ አመረረ ፤ ተቂጣ ፤ ጠብ ፤ እነሣ ፤

ቡራ ፤ ዝንጉርጉር ፤ ነጭ ፤ ጥቁር ፤ በራ ፤ ብርሃናዊ ፤ ማለት ፤ ነው ፤ ቦሩን ፤ እይ ፤

ቡራነት ፤ ዝንጉርጉርነት ፤

ቡራማ ፤ የቡራ ፤ ዐይነትና ፤ ወገን ፤

ቡራቡራ ፤ የቡራ ፤ ቡራ ፤ ነጠብጣብ ፤ ስመግ ፤

ቢራ ፤ የፈረንጅ ፤ መጠጥ ፤ ጠላ ፤

ባር ፤ ባሕር ፤ የተንጣለለ ፤ ውሃ ፤ ውቅያኖስ ፤ ባር ፤ ዐማርኛ ፤ ባሕር ፤ ግእዝ ፤ ነው ፤

ባር ፤ ባር ፤ አለው ፤ (አባሕረሮ) ፤ ፍራት ፤ ፍራት ፤ አለው ፤ አባነነው ፤ አበረገገው ፤ ዘለኸ ፤ አባሕር ፤ ግባ ፤ አለው ፤ ሆዴን ፤ ባር ፤ ባር ፤ አለው ፤ እንዲል ፤ ባላገር ፤

ባር ፤ ሆድ ፤ የሆድ ፤ ውስጥ ፤

ባር ፤ ሜጣ ፤ ከባሕር ፤ የመጣ ፤ የፀሐይ ፤ ቅብ ፤

ባር ፤ ማሽላ ፤ የባሕር ፤ ማሽላ ፤ በቂሉ ፤ ማር ፤ ማሽላ ፤

ባር ፤ ቅል ፤ (ሎች) ፤ የባሕር ፤ ቅል ፤ ዱባ ፤ ዐይንን ፤ እይ ፤

ባር ፤ ቅልፍ ፤ ከባሕር ፤ የመጣ ፤ ቅልፍ ፤ (ላር) ብር ፤ (ብርዕ) ፤ በቂሙ ፤ ከሸንበቆና ፤ ከጉሽ ፤ መቃ ፤ ከቀስተኒቻ ፤ (ሰራቴ) ፤ ከብረት ፤ የተቀረጸ ፤ የጽፈት ፤ መሣሪያ ፤ ብርና ፤ ቀለም ፤ እንዲሉ ፤ ውስጠ ፤ ከፍት ፤ አገዳ ፤ ገለባ ፤ የገብስ ፤ ብር ፤ የስንዴ ፤ ብር ፤ እንዲሉ ፤ (ተረት) ፤ ድንቢጥ ፤ እንዳትሻ ፤ በብር ፤ ትታገማለች ፤ ከግእዝ ፤ የራቂ ፤ ሰዎች ፤ ግን ፤ ብዕር ፤ ይሉታል ፤

(ላር) ብሮች ፤ (አብራዕ) ፤ መደረያዎች ፤

ብር ፤ ነቀል ፤ (ሎች) ፤ ከተማሪ ፤ ቤት ፤ ተምር ፤ የወጣ ፤ የመምሩን ፤ ብር ፤ ያነሣ ፤ ዐዲስ ፤ ደቀ ፤ መዝሙር ፤ ብር ፤ ትምርቱ ፤ ጽፈቱ ፤ ነቀል ፤ ዕውቀቱ ፤

ብረ ፤ ሸሽ ፤ ዐጥንቱ ፤ የቀጠነ ፤ ሰውነቱ ፤ የመነመነ ፤ ኩሳሳ ፤ ሰው ፤ ብር ፤ የተባለ ፤ አገዳው ፤ ቅልጥሙ ፤ ነው ፤

(ጥር) ብር ፤ (ሮች) ፤ በሪር ፤ በረ ፤ ብሩር) ፤ በቂሙ ፤ ለመገብያ ፤ ካንዱ ፤ ወዳንዱ ፤ የሚተላለፍ ፤ የተመረጠ ፤ የተለየ ፤ ልዩ ፤ ልቅም ፤ ጥሩ ፤ ነጭ ፤ ማዕደን ፤ ከቡር ፤ ገንዘብ ፤ የወርቅ ፤ ምክትል ፤ (ዘፍጆ ፤ ፲፮) ፤ በተባትና ፤ በእንስት ፤ ለመናገር ፤

ብሩ ፤ ያ ፤ ብር ፤ የርሱ ፤ ብር ፤

ብሯ ፤ የርዕ ፤ ብር ፤

ብሯ ፤ ብራቱ ፤ ያች ፤ ብር ፤

ብሩ ፤ ብራቱ ፤ የወንድና ፤ የሴት ፤ ስም ፤

ብር ፤ አንባር ፤ (የብር ፤ አንባር) ፤

ከብርና ፤ ድንግልና ፤

ብር ፤ ዋንጫ ፤ (የብር ፤ ዋንጫ) ፤

በፈረስ ፤ ግልበያ ፤ ለቀደመና ፤ በኳስ ፤ ጨዋታ ፤ ለበለጠ ፤ የሚሰጥ ፤ ሽልማት ፤

ብር ፤ ዐለንጋ ፤ (የብር ፤ ዐለንጋ) ፤

የብር ፤ ስም ፤ ቀይ ፤ ዶር ፤ ዱልዱም ፤ የሚገብሩለት ፤ ዛር ፤ ብር ፤ እጅታው ፤ ዐለንጋ ፤ ጉማራው ፤

ብረ ፤ ሰብስብ ፤ ዕንብርት ፤ ያላት ፤ ብር ፤ (የጭራ ፤ ብር) ፤ ስላ፤ ከብት ፤ ግብር ፤ ለመገማሥት ፤ የሚከፈል ፤ ጅ ፤ ብር ፤ (ሴቴ ፤ ብር) ፤ የሴት ፤ ሥዕል ፤ ያለባት ፤

ቦሩ ፤ (ቡራ) ፤ የበራ ፤ ስምና ፤ መጠሪያ ፤

ቦራ ፤ (ጋላ) ፤ ብጫነት ፤ ያለው ፤ ፈረስ ፤

ቦርማ ፤ የቦራ ፤ ዐይነት ፤ በራ ፤ ፊት ፤ ነጭ ፤ በራን ፤ የሚመስል ፤

ቦራ ፤ በራ ፤ (ጉራጊና ፤ ወላም) ፤

ቡርቡጭ ፤ (ጥቅ) ፤ መቋጠር ፤

ቡርቡጭ ፤ አለ ፤ በጥቂቱ ፤ መላ ፤ የሆድ ፤

ቦረቦጭ ፤ (ሪጃች) ፤ በያይነቱ ፤ ቀለም ፤ ያለው ፤ ድንጋይ ፤ ብርጭቆ ፤ መሳይ ፤

በርባን ፤ የሰው ፤ ስም ፤ በወንጌል ፤ የተነገረ ፤ ሽፍታ ፤ ወንበዴ ፤ ቀማኛ ፤ የወንበዶች ፤ አለቃ ፤

በረበረ ፤ (በርብሮ ፤ በርበረ) ፤ በዘዘ ፤ ዘረፈ ፤ ገለበጠ ፤ የላዩን ፤ በውስጥ ፤ የውስጡን ፤ በላይ ፤ አደረገ ፤ መረመረን ፤ እይ ፤

በርባሪ ፤ የበረበረ ፤ የሚበረብር ፤ የሚገለብጥ ፤ ባለመንሽ ፤ ወራሪ ፤ ዘራፈ ፤

በርበር ፤ (ሮች) ፤ ያልተማረ ፤ ያልወለጠነ ፤ ሕዝብ ፤ ጭንጨ ፤ አረመኔ ፤ ሽፍታ ፤ ወያኔ ፤ ዘራፈ ፤ ከግብጽ ፤ ቀጥሎ ፤ የሚገኝ ፤ የነገድና ፤ ያገር ፤ ስም ፤ የአፍሪቃ ፤ ክፍል ፤ እነዚሁም ፤ ማርክ ፤ አልገሮ ፤ ተኒስ ፤ ትሪፖሊ ፤ ናቸው ፤ በግእዝ ፤ ሐቃል ፤ ይባላሉ ፤ (ቂላ፣ ፲፫) ፤

በርበራ ፤ የሰማሌ ፤ አገር ፤ አትኒውና ፤

ዘፋ ፡ የበርበር ፡ ቀራጭ ፡ ስለ ፡ ኾነ ፡ በርበራ ፡ ተ
ባለ ፤ ትርጓሜውም ፡ በዘበዛት ፡ ዘረፋት ፡ ማለት ፡
ነው ።

በርበራ ፤ (በርበሪ ፡ በርበራዊ) ፤
መልኩ ፡ የበርበርን ፡ ጠጉር ፡ የሚመስል ፡ ቀንዶ ፡
በርበራ ። ቀንዶን ፡ እይ ።

በርበራ ፤ በቁሙ ፤ ቀዮ ፤ ከበርበር ፡ የመጣ ፡
ተክል ፡ ሲበሉት ፡ የሚያቃጥል ፡ የሚለበልብ ፡ የሚ
ተክሱ ፤ ከሽንኩርትና ፡ ከጨው ፡ ጋራ ፡ የሚደለኽ ፡
የሚዘጋጅ ። በጨው ፡ ደንደስ ፡ በርበራ ፡ ተወደስ ፡
እንዲሉ ። ሚጥሚጣንና ፡ ቃሪያን ፡ እይ ። (የውሻ ፡
በርበራ) ፤ ፍሬው ፡ የማይበላ ፡ የዱር ፡ በርበራ ።

በርበራ ፡

ብርበራ ፤ ብዝሃ ፡ ዘረፋ ፡ ወረራ ። በግ
እዝም ፡ በርበር ፡ ይባላል ።

ብርባሮ ፤ ግልበጣ ፡ መገልበጥ ።

ብርብራ ፡ (ዎች) ፤ በርባር) ፤ የዛፍ ፡
ስም ፤ ፍሬው ፡ ዓጣ ፡ የሚያሰክር ፡ የሚበረብር ፤
ባሕር ፡ የሚያሸብር ።

አበርባራ ፤ የሳማ ፡ ዐይነት ፡ ቅጠል ፤
እንደ ፡ በርበራ ፡ የሚለበልብ ፡ የሚያንገበግብ ፤
ልጡ ፡ ገመድ ፡ የሚኾን ፡ ጋሎች ፡ ደቢ ፡ የሚሉት ፡
ረዥም ፡ ሳማ ።

መበርበር ፤ መበዝበዝ ፡ መውረር ፡ መዝ
ረፍ ፤ መገልበጥ ።

መበርበሪያ ፤ መገልበጫ ፡ መንሽ ።

አስበረበረ ፤ አዘረፋ ፡ አስበዘበዘ ፤ አስ
ገለበጠ ።

አስበርባሪ ፤ ያስበረበረ ፡ የሚያስበረብር ፤
አስበዝባዥ ።

ማስበርበር ፤ ማስበዝበዝ ፡ ማስገልበጥ ።

ማስበርበሪያ ፤ ጊዜና ፡ መሣሪያ ።

ተበረበረ ፤ (ተበርበረ) ፤ ተበዘበዘ ፡
ተወረረ ፡ ተዘረፋ ፤ ወረሰ ፡ ተመታ ፡ አገሩ ፤ ተገለ
በጠ ፡ አሺዶው ።

ተበርባሪ ፤ የሚበረበር ፤ ተበዝባዥ ።

ብርብር ፤ (ብርቡር) ፤ የተበረበረ ፤
ውሃ ፡ የበረበረው ፡ ወንዝ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ብርብር ፤ በገሙ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ አገር ፡
የግሪያም ፡ አጥቢያ ። ብርብር ፡ ማሪያም ፡ እንዲሉ ።

ተበራበረ ፤ ተበዛበዘ ፡ ተዛረፈ ።

መበራበር ፤ መበዛበዝ ፡ መዛረፍ ።

አበራበረ ፤ አበዛበዘ ፡ አዛረፈ ፤ ብርባሮ ፡
ረዳ ፤ አገላበጠ ።

አበራባሪ ፤ ያበራበረ ፡ የሚያበራበር ።

ማበራበር ፤ ማዛረፍ ፡ ማገላበጥ ።

አንበረበረ ፤ በረበረ ።

አንበርብር ፤ የሰው ፡ ስም ፤ በርብር ፡
ውረር ፡ ዝረፍ ፡ ማለት ፡ ነው ።

እንቡርባይ ፤ ተበርብር ፡ የወጣ ፡ ያልደ
ቀቀ ፡ ገለባ ፤ እንግዳላይ ። እንችፋን ፡ ጋማ ፡ ከብት ፡
ከውስጡ ፡ የበላው ፡ የስንዴና ፡ የገብስ ፡ ብር ፡ አንጓ ፡
ጉልበት ፡ ሰበር ።

ተንበረበረ ፤ ተበረበረ ።

ይንበርበሩ ፤ የሰው ፡ ስም ፤ ጠላቶች ፡
ይበርበሩ ፡ ይወረሩ ፡ ይዘረፉ ፡ ማለት ፡ ነው ። አንበ
ረበረና ፡ ተንበረበረ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አልተለመደም ።
ዳግመኛም ፡ እንበለበለና ፡ ተንበለበለ ፡ በማለት ፡
ፈንታ ፡ የተነገረ ፡ ነው ፡ ሲባል ፡ ይቻላል ።

አበራበር ፤ አበዛበዝ ፡ አወራረር ፡ አዘራ
ረፍ ፡ አገላበጥ ፤ መበርበር ፡ መገልበጥ ።

ብራብር ፤—በቁሙ ፤—በረረ ።

ቦረቦረ ፤ (በረበረ) ፤ ጉረጉረ ፡ ፈለፈለ ፡
ባዶ ፡ አደረገ ፤ አገራ ። ሞረሞረንና ፡ ቦጠቦጠን ፡
ሸረሸረን ፡ እይ ።

መቦርቦር ፤ (መበርበር) ፤ መጉርጉር ፡
መፈለፈል ፡ መቦጥቦጥ ።

አስቦረቦረ ፤ (አስበረበረ) ፤ አስጉረ
ጉረ ፡ አስፈለፈለ ።

ማስቦርቦር ፤ (ማስበርበር) ፤ ማስፈለፈል ፡
ማስቦጥቦጥ ።

ተቦረቦረ ፤ (ተበረበረ) ፤ ተጉረጉረ ፤
ባዶ ፡ ኾነ ።

ቦረቦር ፤ ቀይ ፡ ዐፈር ፡ ፈርካላ ፡ ውስጡ ፡
የሚቦረቦር ።

ቦርባራ ፤ ገር ፡ የዋህ ፡ ተንኩል ፡ የሌለው ፡ ሰው ።

ቦሬ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ ነገረ ፡ ግልጥ ፡ ፎለፎል ።

ቦርቦር ፡ አለ ፤ በገርነት ፡ በየዋህነት ፡
ተናገረ ፤ ከተንኩል ፡ ባዶ ፡ ኾነ ።

አቦራቦር ፤ (አበራበር) ፤ አጉራጉር ፡
አፈላፈል ፤ መቦርቦር ፡ ባዶ ፡ ማድረግ ።

በርባሮስ ፤ ታላቅ ፡ ሰፊ ፡ ጉድጓድ ፡
የጥልቅ ፡ ጥልቅ ፡ ታች ፡ መጨረሻ ፡ መቀመቅ ።

ቦርቦርቲ ፤ (ጌራ) ፤ የብረት ፡ ቀብ ፤ የራሱ ፡
ቀር ።

በረገገ ፤ ተገታ ፤ ደነገጠ ፤ ፈራ ፤ ደነበረ ፤
በረየ ፤ አፈገፈገ ፤ ገሮውን ፤ ቀፈረ ፤ ዐይኑን ፤
ተኩረ ።

በረገገ ፤ ፈነከተ ፤ ሰበረ ፤ ወለለ ፤ ራሱን ፤
በረገገው ፤ እንዲሉ ።

በርጋጊ ፤ የበረገገ ፤ የሚበረግግ ፤ ደንባራ ።

በረገግ ፤ በርጋጋ ፤ የደነበረ ፤ ደንባራ ።

ብርጋጋ ፤ ደንጋጤ ፤ ፍረት ።

በርግግ ፤ አለ ፤ በረገግ ።

መበርግግ ፤ መደንበር ፤ መገታት ፤ ግፈ
ግፈግ ።

መበርግግ ፤ መፈንከት ፤ መወለል ።

መበርገጊያ ፤ መደንበሪያ ፤ ቦታ ፤ ጊዜ ፤
ምክንያት ።

መበርገጊያ ፤ መፈንከቻ ፤ መወለያ ፤
ዱላ ፤ ጉራዴ ።

አበረገገ ፤ አበረየ ፤ ገታ ፤ ወደ ፤ ጓላ ፤
አለ ።

አስበረገገ ፤ አስደነገጠ ፤ አስፈራ ፤ አስ
ደነበረ ፤ አስፈገፈገ ።

አስበረገገ ፤ አስፈነከተ ፤ አስወለለ ።

ማስበርግግ ፤ ማስደንገጥ ፤ ማስፈግፈግ ።

ማስበርግግ ፤ ማስፈንከት ፤ ማስወለል ።

ተበረገገ ፤ ተፈነከተ ፤ ተወለለ ።

ብርግግ ፤ የተበረገገ ፤ የተወለለ ፤ ውልል ።

ተበራገገ ፤ ተደናገጠ ፤ ተደናበረ ።

ተበራገገ ፤ ተፈናከተ ፤ ተሳበረ ።

አበራገገ ፤ አደናገጠ ፤ አደናበረ ።

አበራገገ ፤ አፈናከተ ፤ አሳበረ ።

አበረጋገግ ፤ አደነጋገጥ ፤ አደነባበር ፤ መ
በርግግ ።

በረገደ ፤ ከፈተ ፤ ከፈለ ፤ ተረረ ፤ ሹለት ፤
አደረገ ፤ ፈለጠ ።

በርጋጅ ፤ የበረገደ ፤ የሚበረግድ ፤ የሚ
ከፍት ።

መበርገድ ፤ መከፈት ፤ መከፈል ፤ መተ
ረር ።

መበርገጃ ፤ መወለያ ፤ ምዛር ፤ ሽብልቅ ።

አስበረገደ ፤ አስከፈለ ፤ አስተረረ ፤ አስ
ፈለጠ ።

ተበረገደ ፤ ተከፈተ ፤ ተከፈለ ፤ ተተረ
ተረ ፤ ተፈለጠ ።

በረገድ ፤ በርጋዳ ፤ የተከፈተ ፤ ከፍት ፤
የተፈለጠ ፤ ፍልጥ ።

ብርግድ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ የተበረገደ ፤
ገፍረተ ፤ ብእሲት ።

ብርግድ ፤ አለ ፤ ከፍት ፤ አለ ፤ ተበ
ረገደ ።

ብርጉድ ፤ እንደ ፤ ዕጣን ፤ ያለ ፤ ጥቀር ፤
ሙጭ ፤ ሴቶች ፤ የሚታጠኑት ፤ የሚሞቁት ፤ ነጋዴ
ዎች ፤ ከባሕር ፤ የሚያመጡት ፤ ወንዶ ፤ ብርጉድ ፤
ሴቱ ፤ ብርጉድ ፤ እንዲሉ ።

ተበራገደ ፤ ተከፈተ ፤ ተለያየ ፤ ተበላ
ቀጠ ።

መበራገድ ፤ መከፈተ ፤ መለያየት ።

አበረጋገድ ፤ አከፈተ ፤ አከፈለ ፤ መበ
ርገድ ፤ መፍለጥ ።

ብርጋና ፤ የወፍ ፤ ስም ፤ ከዕሳይ ፤ ጸዳላ ፤
ዕንቁ ፤ የምትወልድ ፤ የባሕር ፤ ወፍ ፤ የመቤታችን ፤
ምሳሌ ፤ በግእዝ ፤ አዋልድ ፤ ትገኛለች ፤ ባሕሩ ፤
ዘመን ፤ አትታወቅም ።

በረደ ፤ (በሪድ ፤ በረደ) ፤ በቁሙ ፤
ቀዘቀዘ ፤ በረደ ፤ ሙቀት ፤ አልባ ፤ ሽን ፤ ቀጣው ፤
ጠቡ ፤ ውሃ ፤ ጥሙ ፤ አየሩ ፤ በረደና ፤ በረዘ ፤ በረሰ ፤
በምስጢር ፤ አንድ ፤ ናቸው ።

በረደ ፤ ሞረደ ፤ ፈገፈገ ፤ ዘረዘረ ።

በረደ ፤ ደከመ ፤ ደነዘ ፤ ስለቱ ፤ በረደ ፤
እንዲሉ ።

በራጅ ፤ የሚበርድ ፤ ቀዝቃዛ ፤ ብረት ፤
ቀርበት ።

በሪድ ፤ በራድ ፤ የበረደ ፤ የቀዘቀዘ ፤
ቀዝቃዛ ፤ ውሃ ።

በረድ ፤ ነጭ ፤ የብርሌና ፤ የብርጭቆ ፤
ዐይነት ፤ ደንጊያ ፤ እብንን ፤ እይ ።

በረዶ ፤ (በረድ) ፤ የዝናም ፤ ደንጊያ ፤
የውሃ ፤ ጠጠር ፤ የአሽልና ፤ የአትክልት ፤ ፀር ፤
(ፈረንጅ ፤ ሠራሽ ፤ በረዶ) ፤ እየተሰበረ ፤ የሚሾጥ ፤
የሚታደል ፤ በረድ ፤ ግእዝኛ ፤ ነው ።

በረዱም ፤ (ዘበረድ) ፤ በረዶ ፤ ያለበት ፤
ደጋ ፤ ተራራ ፤ የወልን ፤ ቧሊትን ፤ የመሰለ ።

ብርድ ፤ ውርጭ ፤ በመዳይ ፤ ቀር ፤ ቅዝ
ቃዜ ፤ ቁፈን ፤ ከጥቅምት ፤ ፲፫ ፤ እስከ ፤ ጥር ፤ ፲፫ ፤
የሚሠለጥን ።

ብርዳም ፤ ውርጫም ፤ ቅዝቃዜያም ፤ እንደ ፤
ጣርማበርና ፤ እንደ ፤ መገዘዝ ፤ ያለ ፤ ስፍራ ።

ብርድ ፤ ብርድ ፤ አለው ፤ በረደው ፤
ቀዘቀዘው ።

ብርድ ፤ ልብስ ፤ (የብርድ ፤ ልብስ) ፤
በብርድ ፤ ጊዜና ፤ ሌሊት ፤ የሚለበስ ፤ ወፍራም ፤
ልብስ ፤ ከጥጥ ፤ ከጠጉር ፤ ፈረንጅ ፤ የሠራው ።

መብረድ ፤ መቀዝቀዝ ፤ መቁፈን ።

መብረድ ፤ በቁሙ ፤ ሞረድ ፤ መሞረጃ ፤
ላባ ፤ ሞረድ ፤ መብረድ ፤ ግእዝኛ ፤ ነው ።

መብረጃ ፤ መቀዝቀዣ ፤ መብረዣ ።

አበረደ ስ (አብረደ) ስ አቀዘቀዘ ስ በረደ ስ
አደረገ ስ እግዚር ስ አለአሳት ስ አንደደ ስ አለውሃ ስ
አበረደ ስ

አበረደ ስ ጠብን ስ ጥምን ስ አስታገሠ ስ

አብራጅ ስ ያበረደ ስ የሚያበርድ ስ የሚ
ያቀዘቀዘ ስ አቀዘቃዥ ስ

አብራጃ ስ አየር ስ ነፋሻ ስ ቦታ ስ ተዝ
ቃዛ ስ ስፍራ ስ

ማብረድ ስ ማቀዝቀዝ ስ ማብረዝ ስ

ማብረጃ ስ (ዎች) ስ እንደ ስ መንቀልፍ ስ
እንደ ስ ጥዋ ስ ያለ ስ ታላቅ ስ አፈ ስ ድስት ስ ብርሌ ስ
የጠጅፍ ስ የጠላ ስ ማቀዝቀዣ ስ የጥማት ስ ማርኪያ ስ

ማብረጃ ስ

አበራረደ ስ መላለሱ ስ አበረደ ስ እፍፍ ስ አለ ስ

አስበረደ ስ (አብረደ) ስ አስቀዘቀዘ ስ
አስበረዝ ስ እንዲበርድ ስ እንዲቀዘቅዝ ስ አስደረገ ስ

አስበራጅ ስ ያስበረደ ስ የሚያስበርድ ስ የሚ
ያስበርዝ ስ

ማስበረድ ስ ማስቀዝቀዝ ስ ማስበረዝ ስ

ማስበረጃ ስ ማስቀዝቀዣ ስ ማስበረዣ ስ

ተባረደ ስ ተባረዝ ስ ተበራረዘ ስ ተላክመ ስ
የገይል ስ የጉልበት ስ የመንፈሳዊ ስ ሙቀት ስ

መባረድ ስ መዳከም ስ መጓደል ስ

መባረጃ ስ መዳከሚያ ስ መጓደያ ስ

አባረደ ስ አባረዝ ስ አቀዛቀዘ ስ አዳከመ ስ

አበራረድ ስ አቀዛቀዘ ስ መብረድ ስ በረደ ስ
መሾን ስ

በረጅ ስ—በልጭ ስ አለ ስ—በረዝ ስ

ባሩድ ስ ድኝፍ ስ የአሓያ ስ ከሰል ስ ጨው ስ
ባሩድ ስ የሚባል ስ ደንጊያ ስ ባንድነት ስ ተወቅጦ ስ
የተደራጀ ስ በጠመንሃፍ ስ በሽጉጥ ስ በመትረየስ ስ
በመድፍ ስ ቀለል ስ ውስጥ ስ በከምሱርፍ ስ በዐረር ስ
መካከል ስ የሚደረግ ስ ዕይር ስ

ባሩድ ስ ቤት ስ የጦር ስ መሳሪያ ስ በያ
ይነቱ ስ የሚቀመጥበት ስ ቤት ስ

ባሩድ ስ ቤት ስ ዐጤ ስ ምኒልክ ስ በየሻለ
ቃው ስ የሠሩት ስ የቀጥር ስ ጦር ስ ታማኝ ስ ሰራዊት ስ
(የባሩድ ስ ቤት ስ ዘበኛ) ስ

በረደደ ስ (በርደደ) ስ ረጋ ስ ጸፍ ስ ጠነ
ከረ ስ ከሰደ ስ በረታ ስ

በረደደ ስ ቀጠቀጠ ስ መታ ስ በረደደ ስ
ዐጥልፍ ስ ገቢር ስ መሾንን ስ አስተውል ስ

በረደድ ስ በርዳዳ ስ የበረደደ ስ የጸፍ ስ የበ
ረታ ስ የከበደ ስ ጽኑ ስ ጠንካራ ስ ብርቱ ስ

በረደድ ስ የሰው ስ ስም ስ

አበረደደ ስ አበረታ ስ አጸፍ ስ አከበደ ስ

ማበርደድ ስ ማበርታት ስ ማጥፍት ስ ማጠ
ንክ ስ

በርደደ ስ ብርቱ ስ ገይለኛ ስ ራስ ስ የሚ
መታ ስ ጠላ ስ ሸሉን ስ እይ ስ

በርደዴ ስ በሐረርጌ ስ አውራጃ ስ ከዐዋሽ ስ
ቀጥሎ ስ የሚገኝ ስ ቀበሌ ስ በረሐ ስ ምድረ ስ በዳ ስ

በረዝ ስ (በሪዝ ስ በረዝ) ስ ጠጅ ስ ጣለ ስ
በጠበጠ ስ ዘለለ ስ ጠላን ስ ወይም ስ ውሃን ስ ከማር ስ
ቀላቀለ ስ ደባለቀ ስ በረሰንፍ ስ በረደን ስ እይ ስ

በረዝ ስ ቀዝቃዛ ስ ውሃን ስ በፍል ስ ውሃ ስ
ላይ ስ ጨመረ ስ

በራዥ ስ (ገፍች) ስ የበረዝ ስ የሚበርዝ ስ
የሚበጠብጥ ስ በጥባጭ ስ ጠጅ ስ ጣይ ስ መሸተኛ ስ
ዐጣሪ ስ

ብረዛ ስ ብጥበጣ ስ ዝለላ ስ ቅልቀላ ስ

መበረዝ ስ ቀዝቃዛ ስ ውሃን ስ ከሙቅ ስ
ውሃ ስ ማግባት ስ ማርን ስ በውሃ ስ መበጥበጥ ስ ከጠላ ስ
መቀላቀል ስ

መበረዣ ስ ማብረጃ ስ ማቀዝቀዣ ስ ውሃ ስ

አበረዝ ስ አበረደ ስ አበረሰ ስ አቀዘቀዘ ስ

አስበረዝ ስ በሪድ ስ አስደረገ ስ አስቀዝ
ቀዝ ስ አስበጠበጠ ስ

ማስባረዝ ስ ማስበጥበጥ ስ ጠጅ ስ ማስጣል ስ

ማስበረዣ ስ ማስበጥበጣ ስ ማስቀዝቀዣ ስ

ተበረዝ ስ (ተበርዘ) ስ ተበጠበጠ ስ ተዘ
ለለ ስ በረደ ስ በረሰ ስ

ተበራዥ ስ የሚበረዝ ስ ፍል ስ ውሃ ስ ማር ስ

(ጥር) ብርዝ ስ (ብሩዝ) ስ የተበረዝ ስ የተቀላ
ቀለ ስ ቅልቅል ስ (ቅጽል) ስ

ብርዝ ስ ውሃፍ ስ ማር ስ ማርፍ ስ ጠላ ስ የባላ
ገር ስ መጠጥ ስ ወይም ስ የጠጅ ስ ብጥበጥ ስ (ስም) ስ

መበረዝ ስ መብረድ ስ መብረስ ስ

ተባረዝ ስ ተቀላቀለ ስ ተደባለቀ ስ ተካለሰ ስ

መባረዝ ስ መቀላቀል ስ መደባለቅ ስ

መባረዣ ስ መቀላቀያ ስ መደባለቂያ ስ

ተበራረዝ ስ የተባረዘ ስ ድርብ ስ

አባረዝ ስ አቀላቀለ ስ አደባለቀ ስ አካለሰ ስ

አባራዥ ስ ያባረዘ ስ የሚያባርዝ ስ አቀላቃይ ስ

ማባረዝ ስ ማቀላቀል ስ ማደባለቅ ስ

ማባረዣ ስ ማቀላቀያ ስ ማደባለቂያ ስ ዕቃ ስ

አበራረዘ ፤ የአባረዘ ፤ ድርብ ።
አበራረዘ ፤ አበጣበጥ ፤ አቀላቀል ፤ መበ
ረዘ ።

በረዥ ፤ አነሰ ፤ ጉደለ ፤ ብልጭ ፤ አለ ።
ብርዥ ፤ ብልጭታ ፤ ጥቂት ፤ ብርሃን ።
ጥርዥ ፤ ብርዥ ፤ እንዲሉ ።

አብረዥረዥ ፤ ጨረነ ፤ አጥበረበረ ፤ እን
ገደገደ ፤ አንግዥግዥ ።

ተብረዥረዥ ፤ ተጨረነ ፤ ተንገደገደ ፤
ተንግዥግዥ ፤ መጽሐፍ ፤ ግን ፤ ተብረጀረጀ ፤ ይላል ፤
(መዝጊጃ ፤ ፳፮ ። ዘካ፪ ፤ ፲፩) ።

በረዥራዥ ፤ የተብረዥረዥ ፤ ጭፍን ፤
ጭፍንፍን ።

በረሐ ፤ (በርሐ ፤ በርሐ) ፤ ዳር ፤
ምድረ ፤ በዳ ፤ ውድማ ፤ ደን ፤ ቂላ ፤ ውሃ ፤ አልባ ።

በረሐኛ ፤ በረዥኛ ፤ (ኞች) ፤ ሐቃ
ላዊ ፤ ገዳማዊ) ፤ የበረሐ ፤ በረሐዊ ፤ በበረሐ ፤
የሚኖር ፤ ዘላን ፤ ዐዳኝ ፤ ሽፍታ ፤ መኖኝ ፤ ባሕታዊ ።

በርጭ ፤ ቂለፈት ፤ ቀፈት ፤ የበዥድ ፤
ገድ ፤ በርጭ ፤ የበለጠኖ ፤ የረለጠ ፤ ዘር ፤ ነው ።

በርጫም ፤ (ሞች) ፤ ቂለፈታም ፤ ዘር
ጣጣ ፤ ወፍራም ፤ ፮ ፤ ዶር ፤ የበላች ፤ ፯ኛ ፤ ዶር ፤ በሌ
(በረጠጠ) ፤ ተንበረጠጠ ፤ ኩራ ፤ ታ
ጀረ ፤ ታበየ ፤ በገሃ ፤ እቶ ፤ ተከበረ ፤ ተንበጠረረ ።

ተንበርጣጭ ፤ የሚንበረጠጥ ፤ የሚኩራ ፤
(፪ኢጥ ፤ ፪ ፤ ፲፭) ።

በርጣጣ ፤ ዡፋ ፤ ዕጅር ፤ በጥራራ ።
መንበርጠጥ ፤ መከበር ፤ መታጀር ።

ተንበራጠጠ ፤ ተቋፈ ፤ ተቋነነ ፤ ተጓደደ ።
መንበራጠጥ ፤ መቋፍ ፤ መንበጥረር ፤

መጓደድ ።
አንበራጠጠ ፤ አጓደደ ፤ አንበጣረረ ።

ማንበራጠጥ ፤ ግጓደድ ፤ ግንበጣረር ።
(በጠረረ)ኛ ፤ በረጠጠ ፤ አንድ ፤ ዘር ፤ ናቸው ።

በርጫማ ፤ (ጋላ) ፤ ግርንቡድ ፤ ዩ ፤ እግር ፤
ያለው ፤ ኩብ ፤ መቀመጫ ፤ ደቅ ፤ መላይ ፤ ወይም ፤
በምስግር ፤ የተበጀ ፤ ሞላላ ፤ የሳንታ ፤ ቀራጭ ።

በርጫማ ፤

ብርጭቅ ፤ (በጢሕ) ፤ የዳባ ፤ ዐይነት ፤
ተክል ፤ ውስጠ ፤ ቀይ ፤ ኩብ ፤ እንክብል ፤ ግር ፤
ግር ፤ የሚል ።

ብርጭቅ ፤ (ዎች) ፤ ከክርስቶስ ፤ ልደት ፤
በራት ፤ ዩ ፤ ፲፤ ዓመት ፤ ግብጦች ፤ አሸዋ ፤ አንጥ
ረው ፤ በዋንጫኛ ፤ በጥዋ ፤ አምሳያ ፤ ሠርተው ፤
ያወጡት ፤ የብርሐኖ ፤ የመስተዋት ፤ ዐይነት ፤ ሳታ ፤
ብር ፤ ጭታ ፤ (ራእ፤ ፮) ፤ ዐረብ ፤ ኩባያ ፤ ይለጥል ።

በረዩ ፤ በረዥ ፤ በረኛ ፤ ወገሽ ፤ ደነበረ ፤
ፈራ ፤ ደነገጠ ፤ በረረ ፤ ሸሸ ፤ (ተረት) ፤ እባብ ፤ ያየ ፤
ልጥ ፤ ቢያይ ፤ በረዩ ።

አበረዩ ፤ አበረዥ ፤ አወገሽ ፤ አበረረ ።

አስበረዩ ፤ አስደነበረ ፤ አስበረረ ።

አበራዩ ፤ አሼደ ፤ ረገጠ ፤ በነዶ ፤ ላይ ፤
በራ ፤ ነጻ ፤ አዞረ ፤ አበራዩ ፤ ያውድማ ፤ አረባዩ ፤
የርሻ ፤ ነው ፤ ረበየን ፤ ተመልክት ።

ማበራዩት ፤ ግሼድ ፤ መርገጥ ።

ማበራያ ፤ ግሼጃ ፤ ዐውድማ ፤ ጊዜ ።

አስበራዩ ፤ አስሼደ ፤ አስረገጠ ።

ተበራዩ ፤ ተሼደ ፤ ተረገጠ ፤ ታሸ ።

መበራዩት ፤ መረገጥ ፤ መታሸት ።

በራይ ፤ ረገጣ ፤ አሼደ ።

ባሪያ ፤ ባርያ ፤ (ባርዮ ፤ ባሪዩ) ፤
ገብር ፤ ከወገኑ ፤ ተለይቶ ፤ ካገሩ ፤ ወጥቶ ፤ የተገሃ ፤
ገዝ ፤ የተማረከ ፤ ምርኮ ፤ እንደ ፤ በራ ፤ በገድ ፤ የሚ
ሠራ ፤ በጌታው ፤ ዐላብ ፤ ዐዳሪ ፤ ነጻነት ፤ የለለው ፤
ባለመከራ ፤ ሻግያ ፤ ባርነት ፤ ሲጸናበት ፤ ኩብሉ ፤
የሚጠፋ ፤ ውላጅ ፤ ፍናጅ ፤ ቅናጅ ፤ አሠለጥ ፤ አመ
ለጥ ፤ ማን ፤ ቤቱ ፤ ደረባ ፤ ቤቱ ፤ ዳር ፤ ቤቱ ፤ የሚ
ባል ፤ ሲበሃ ፤ ባርች ፤ ይላል ። ተበዳሪ ፤ ያበዳሪ ፤
ባሪያ ፤ ነው ፤ (ምሳጽ፤ ፮) ። ባሪያ ፤ ለወንድም ፤
ለሴትም ፤ ይነገራል ። ደበተን ፤ እይ ።

ባሪያ ፤ ታማኝ ፤ አሸከር ፤ ባለጃል ።
ወታደር ፤ ሲፎክር ፤ እኔ ፤ ባሪያሽ ፤ እንዲል ።

ባሪያው ፤ ያ ፤ ባሪያ ፤ የርሱ ፤ ባሪያ ።

ባሪያዋ ፤ ያች ፤ ባሪያ ፤ የርሷ ፤ ባሪያ ።

ባሪያዬቱ ፤ ዝኒ ፤ ከማሁ ፤ (ገላ፤ ፳፫) ።

ባሪያ ፤ (ነገርጋር) ፤ እዙሪት ፤ የደም ፤
ሥር ፤ በሽታ ፤ በለውኖ ፤ በበግ ፤ የሚጠና ።

ባሪያ ፤ ጋብር ፤ (ትግ) ፤ ያቦ ፤ ባሪያ ።
ጋብር ፤ ገብረ ፤ መንፈስ ፤ ቅዱስ ።

ባሪያ ፤ ድንጋይ ፤ ተቀር ፤ ድንጋይ ፤
አለት ፤ ጠንካራ ፤ ግንብ ፤ ሲገነባ ፤ ከብሓ ፤ በታች ፤
እንጂ ፤ በላይ ፤ የማይሸን ፤ ከባድ ።

ባሪያ ፤ ጣለው ፤ ጋኔን ፤ ደበለለው ፤
አንከባለለው ፤ ከመራት ፤ መታው ፤ ደበተው ፤ ጠን
ጃዮች ፤ ዐይነ ፤ ጥላ ፤ ሲጥፋ ፤ ባርያ ፤ ወሐንዎን ፤
ይላሉና ፤ ባሪያ ፤ ጣለው ፤ ጣለት ፤ በዚህ ፤ ምክንያት ፤
ነው ፤ እሱንም ፤ ባላገርች ፤ ልክስክስ ፤ የጉድፍ ፤
ጋኔን ፤ ዛር ፤ ውላጅ ፤ (የጋኔን ፤ ተወራጅ) ፤ ይሉታል ።
ባሪያ ፤ መባሉም ፤ ተቀረቱን ፤ የምጣድ ፤ ቂጥ ፤ መ
ምሰሉን ፤ መደብ ፤ ለድርገ ፤ ላለቃው ፤ (ለሴጊዎኑ) ፤

የከፋት ፣ የጥመት ፣ ታዛዥ ፣ መኾኑን ፣ የጨለማ ፣
ጥፍራኝነትን ፣ ያሳያል ።

ባሪያ ፣ ፈንጋይ ፤ ባሪያን ፣ ጨርት ፣ አል
ብሶ ፣ ኳስ ፣ አጥርሦ ፣ የሚሸጥ ፣ የደከመውን ፣ ለማ
ስፈራራት ፣ አጋድሞ ፣ ፈንግሎ ፣ የሚያርድ ፤ ባሪያ ፣
ነጋዴ ፣ ወርጅ ።

ባሪያ ፣ ጸሊም ፤ የነገድና ፣ ያገር ፣ ስም ፤
ጥቁር ፣ ጠቋራ ፣ ሻንቅላ ፣ ከሰልማ ፣ ማለት ፣ ነው ፤
የሚገኘውም ፣ በከረን ፣ ጠረፍ ፣ ነው ።

ባሪያ ፣ ቀይሕ ፤ በባሪያ ፣ ጸሊም ፣ አጠ
ገብ ፣ ያለ ፣ አገርና ፣ ቀይ ፣ (ጠይም) ፣ ሕዝብ ፣ ገባር ።

ባሪያ ፣ ሰደድ ፤ ጥኑ ፣ ጠንካራ ፣ ገብስ ፤
በወፍሬው ፣ ምክንያት ፣ ባሮች ፣ ስለ ፣ ጠፋና ፣
ስለ ፣ ከብለሉ ፣ ባሪያ ፣ ሰደድ ፣ ተባለ ፣ ይላሉ ።

በረከ ፤ በረከከ ፤ (በረከ ፣ በረከ) ፤
ሸብረከ ፣ አለ ፤ ጉልበትን ፣ ዐጥፎ ፣ በጉልበት ፣
ቆመ ፤ ለመውለድ ፣ ለመስገድ ፣ ተጣጥፎ ፣ ተኛ ፣
ተኩደኩደ ፣ (ግጥም) ፤ አዳል ፣ ግመሊቱን ፣ ይላ
ታል ፣ ብረኪ ፤ መንደሮቹ ፣ ጥቂት ፤ ሰዎቹ ፣ አነካኪ ።

ይብረኹ ፤ የወንድና ፣ የሴት ፣ ስም ፤
ይስገዱ ፣ ማለት ፣ ነው ። አቶ ፣ ይብረኹ ፣ እመት ፣
ይብረኹ ፣ እንዲሉ ።

በራኪ ፤ የሚበርከ ።

ብርከ ፤ ጉልበት ፣ መታጠፊያ ፣ የጉል
በት ፣ ማነስ ፣ ፍርሀት ፣ ድካም ፣ ብርከ ፣ ያዘው ፤
ብርከ ፣ ብርከ ፣ አለው ፣ እንዲሉ ።

አብራክ ፤ ጉልበተኛ ።

አብራክ ፣ ሥላሴ ፤ የሥላሴ ፣ ገይልና ፣
ጸጋ ፣ በጥምቀት ፣ ልጅነትን ፣ የሚሰጥ ።

ብራኳ ፤ የትከሻ ፣ ዐጥንት ፣ ከወደ ፣
ጸላ ፣ ያለ ።

መብረከ ፤ የጉልበት ፣ መታጠፊያ ፣ መኩ
ድኩድ ።

መብረኪያ ፤ ጉልበት ፣ ምጥ፤ መስገጃ ፣ ቦታ ።

አበረከ ፤ (አብረከ) ፤ በጉልበት ፣ አቆመ ፣
ራሱን ፣ ሰውነቱን ፣ ወይም ፣ ሌላውን ። በረከ ፣ ተን
በረከከ ፤ አበረከ ፣ አንበረከከ ፣ አንዳንድ ፣ ወገን ፣
ናቸው ።

አስበረከከ ፤ (አብረከ) ፤ አስጉንበሰ ፣
አስተኛ ፣ ግመልን ፣ ወይም ፣ ሰውን ፣ (ዘፍጅጃ ፣ ፲፩) ።

ማስበርከከ ፤ ማስጉንበሰ ፣ ማስተኛት ፤
ጉልበትን ፣ ማሳጠፍ ።

ማስበርከኪያ ፤ ማስገጃ ፣ ማስኩድኩጃ ።

አንበረከከ ፤ (አብረከ) ፤ አበረከ ፣ አሻ
በረከ ፣ አስተኛ ።

አንበርካኪ ፤ ያንበረከከ ፣ የሚያንበረከከ ፣
የሚያስተኛ ፣ የሚያሸበርከ ፣ ግመለኛ ።

እንብርክ ፤ የጉንበሰ ፣ ያጉንበሰ ፣ የበ
ረከ ፣ የተንበረከከ ፣ በጉልበት ፣ የቆመ ።

ማንበርከከ ፤ ጉልበትን ፣ ማጠፍ ፣ ማስ
ተኛት ።

ማንበርከኪያ ፤ ማስጉንበሰ ፣ ማስተኛ ፣
ጊዜ ፣ ስፍራ ።

ተንበረከከ ፤ በረከ ፣ በረከከ ፤ ሰገደ ፤
ተኛ ፣ (ኢዮጃጃ ፣ ፫ ፣ ኢሳጃጃ ፣ ፲፩) ።

ተንበርካኪ ፤ የሚንበረከከ ፤ ግመል ፣
ሰጋጅ ።

ተንበረከ ፤ ሥር ፣ ታች ፤ መንበርከኪያ ፣
ቦታ ፣ ወንበር ።

ተንበረከ ፤ ያዲስ ፣ ግንብ ፣ ልባስ ፣ ሰን
በሌጥ ፣ መካከሉ ፣ በገመድና ፣ በገጨት ፣ የተማገረ ።

መንበርከከ ፤ መብረከ ፣ መስገድ ፣ የአ
ጅንና ፣ የእግርን ፣ ጉልበት ፣ በማጠፍ ።

መንበርከኪያ ፤ መካነ ፣ ነዛዜ ፤ እግረ ፣
መንበር ።

በርከከ ፤ መንበርከከ ።

በርከከ ፣ አለ ፤ ተንበረከከ ፣ ቀስትን ፣
ጥይትን ፣ ለመንደፍ ፣ ለመተኩስ ።

አብረከረከ ፤ መላልሶ ፣ ፈጽሞ ፣ አበረከ ፤
ዕጥፍ ፣ ዕጥፍ ፣ አደረገ ፤ ጉልበትን ፣ እንቀጠቀጠ ፤
ገይል ፣ አላጣ ፤ አላለ ፣ አደከመ ።

ማብረከረከ ፤ ማሃል ፣ ማድከም ።

ተብረከረከ ፤ ፈጽሞ ፣ ጉልበት ፣ ዐጣ ፤
ተንቀጠቀጠ ።

ብርከርከ ፤ የተብረከረከ ፤ እንቅጥቅጥ ።

ብርከርከ ፣ አለ ፤ ተብረከረከ ፤ ዐቅም ፣
አነሰው ።

በረከ ፤ የወሎ ፣ ምርቃት ፣ በረከ ፣ ሹኑ ፣
እንዲል ፣ ወልይ ።

በርከ ፤ (ዐረ ፣ ቢርከ) ፤ ድልድል ፣ ጥር ፣
የውሃ ፣ መቆሚያ ፣ መጠራቀሚያ ።

ባረከ ፤ (ባርኮ ፣ ባረከ) ፤ አመሰገነ ፣ ም
ስጋና ፣ አቀረበ ፣ መረቀ ፣ (ማቴጃ ፣ ፵፪) ።

ባረከ ፤ አማተበ ፣ ቀደሰ ፤ አበዛ ።

ባረከ ፤ ዠመረ ፣ ፈቀደ ፤ ገመሰ ፣ ቄረሰ ፣
ዳቦን ፣ እንጅራን ።

ባረከ ፤ ዝዝዝ ፣ ከረከረ ፣ ዐረደ ፣ ፍሪዳን ።

ባራኪ ፤ የባረከ ፣ የሚባርከ ፣ የሚመርቅ ፣
የሚቀድስ ፤ መራቂ ፣ ቀዳሽ ።

ባራኪ ፤ ዠማሪ ፣ ቄራሽ ፣ ቄስ ፣ ማእድ ፣
ባራኪ ፣ እንዲሉ ።

መባረከ ፤ ማማተብ ፣ መቀደስ ፣ ገጽን ፣
ቤትን ፣ ዕርድን ፣ ምግብን ፣ ታቦትን ፣ ቤተ ፣ ክሊያ
ንን ፣ ማንኛውንም ፣ ነገር ።

መባረኪያ ፤ መመረቂያ ፣ መቀደሻ ፣
ጸሎት ፣ መስቀል ።

አስባረከ ፤ አስመረቀ ፤ አስቀደሰ ።
 አስባራኪ ፤ ያስባረከ ፤ የሚያስባርክ ፤
 የሚያስቀደሰ ፤ አስቀዳሽ ።
 ማስባረከ ፤ ማስመረቅ ፤ ማስቀደስ ።
 ማስባረከያ ፤ ማስቀደሻ ፤ ማስመረቂያ ።
 ተባረከ ፤ ተመሰገነ ፤ ተመረቀ ፤ ምር
 ቃት ፤ ተቀበለ ።
 ተባረከ ፤ ተቀደሰ ፤ በዛ ፤ በረከተ ፤ ዘሩ ።
 ተባረከ ፤ መስቀል ፤ የቄስ ፤ እጅ ፤ ሳመ ፤
 ተሳለመ ።
 ተባረከ ፤ ተከረከ ፤ ታረደ ።
 ተባረከ ፤ ዘር ፤ ይውጣልሽ ።
 ተባራኪ ፤ የሚባረከ ፤ ተቀዳሽ ፤ ተመራቂ ።
 ቡሩክ ፤ የተባረከ ፤ የተመሰገነ ፤ የተመ
 ረቀ ፤ የተቀደሰ ፤ ከቡር ፤ ምስጉን ፤ ምሩቅ ፤ ቅዱስ ።
 ቡሩክ ፤ ሽን ፤ ተባረከ ፤ ተመረቀ ፤ ተቀ
 ደሰ ፤ ምሩቅ ፤ ሽን ።
 ቡሩኬ ፤ የኔ ፤ ቡሩክ ፤ የቀልምጣ ፤ ንግ
 ገር ፤ ነው ።
 ባሮክ ፤ የሰው ፤ ስም ፤ በምስጢር ፤ ከቡ
 ሩክ ፤ ጋራ ፤ አንድ ፤ ነው ።
 ብሪካ ፤ ጌታ ፤ የሌለው ፤ ከብት ፤ ወይም ፤
 ገንዘብ ፤ ላምጪው ፤ የሚመረቅ ።
 መባረከ ፤ መመረቅ ፤ መቀደስ ፤ መብ
 ዛት ።
 መባረከያ ፤ መቀደሻ ፤ መመረቂያ ፤ ጊዜ ።
 ተበራረከ ፤ ተመሰጋገነ ፤ ተመራረቀ ፤ ተቀ
 ዳደሰ ፤ ምርቃት ፤ ተሰጣጠ ፤ ተቀባበለ ።
 መበራረከ ፤ መመራረቅ ፤ መቀዳደስ ።
 አባረከ ፤ (አስተባረከ) ፤ አቃደሰ ፤
 አማረቀ ።
 አባራኪ ፤ ያባረከ ፤ የሚያባርክ ፤ አቃዳሽ ።
 አበራረከ ፤ (አስተባረከ) ፤ አመሰጋገነ ፤
 አመራረቀ ።
 ማበራረከ ፤ ማመራረቅ ፤ ማቀዳደስ ።
 ቡራኬ ፤ ምርቃት ፤ ምስጋና ፤ መባረከ ፤
 መቀደስ ፤ በተገባርነትም ፤ ይፈታል ፤ (ግእዝ) ።
 ቡራኬ ፤ (ዎች) ፤ የመከፈልት ፤ ወግ ፤
 ታላቅ ፤ ዕድል ፤ ለቄስ ፤ ላቃቢ ፤ ለባለቤት ፤ የሚሰጥ ፤
 ተባርክ ፤ የተቋረሰ ፤ ዳቦ ።
 ባርክ ፤ ሥሉስ ፤ ቅዱስ ፤ ሥላሴ ፤ ባር
 ከው ፤ ቀድሰው ፤ አብዛው ፤ ዐይጥን ፤ ከማገር ፤ ሰላ
 ቢን ፤ ካገር ፤ አጥፋ ። ለምርትና ፤ ለቡራ ፤ ይነገ
 ራል ።
 በረከት ፤—በቁሙ ፤—በረከተ ።
 አበራረከ ፤ አመራረቅ ፤ አቀዳደስ ፤ መባ
 ረከ ፤ መቀደስ ።

በረካ ፤—ምድረ ፤ በዳ ፤—በረካ ።
 ብርከማ ፤ (ዎች) ፤ የገባ ፤ መንጃቀ
 ቂያ ፤ ዐጪር ፤ ቀራጭ ፤ ዕንጨት ፤ እጅ ፤ ማገቢያ ፤
 ያለው ፤ ሽለት ፤ ዐይነት ፤ የእጅ ፤ መማሚያ ፤ (ብር
 ካጭ ፤ ዘብርክ) ፤ ማለት ፤ ነው ።
 ብርከማ ፤ እንደ ፤ በ ፤ ፈደል ፤ የተቀረጸ ፤
 የበገና ፤ እውታር ፤ ደጋፊ ፤ ከጠፍር ፤ ቀርጥራጭ ፤
 ጋራ ፤ በስተታች ፤ እውታሩን ፤ (ኸማቱን) ፤ ወትር ፤
 ገትር ፤ የሚይዝ ።
 ብርከማ ፤ የበርበሬ ፤ ዛላ ፤ ሥር ፤ (ቂጥ) ፤
 የቅንጣሽ ፤ ማፍ ።
 ብርከማ ፤ ባለሽሩቦች ፤ የሚንተራሱት ፤
 ትራስ ፤ ከጥቀር ፤ ዕንጨት ፤ (ዘኢ) ፤ ከሰንደል ፤ የተ
 በጀ ፤ በግእዝ ፤ መሥዕርት ፤ ይባላል ። ብርከትን ፤
 ተመልከት ።
 ብርካኔ ፤ ዝኒ ፤ ከማፁ ፤ የንጨት ፤ ትራስ ።
 በረከተ ፤ (ባርክ ፤ ባረከ ፤ በረከት) ፤—
 በቁሙ ፤ በዛ ፤ ተጨመረ ፤ ተረፈ ፤ ተትረፈረፈ ፤ ፈደ
 ፈደ ፤ የምግብ ፤ የሀብት ፤ የገንዘብ ።
 በረከተ ፤ ዐበጠ ፤ ተነፋ ፤ የሆድ ።
 በረከተ ፤ ሰነበተ ፤ ቁየ ። አብድ ፤ የያ
 ዘው ፤ መልክ ፤ አይበረከትም ፤ እንዲሉ ።
 በርካች ፤ የሚበረከት ፤ የሚበዛ ።
 በርካታ ፤ የበረከተ ፤ የበዛ ፤ ብዙ ።
 በረከት ፤ ምርቃት ፤ ጸጋ ፤ ሀብት ፤ ዕድል ፤
 ድልብ ፤ ዐላባ ፤ ረድኤት ፤ ብዛት ፤ (ዘዳጅ፣ ጅ) ።
 በረከታም ፤ ባለበረከት ፤ ረድኤታም ።
 በረከተ ፤ ቢስ ፤ አሲዳም ።
 በረከተ ፤ ነፍስ ፤ ሀብተ ፤ ነፍስ ።
 በረከተ ፤ ሥጋ ፤ ሀብተ ፤ ሥጋ ።
 በርከት ፤ መበርከት ።
 በርከት ፤ አደረገ ፤ አበረከተ ።
 በርከት ፤ አለ ፤ በረከተ ፤ በዛ ፤ አለ ።
 ብርከታ ፤ ብዛት ፤ ፍድፈዳ ።
 መበርከት ፤ መብዛት ፤ መትረፍ ።
 መበርከቻ ፤ መብዛ ፤ መፈድፈጃ ።
 አበረከተ ፤ አበዛ ፤ አረባ ፤ አተረፈ ፤
 አፈደፈደ ፤ አደለበ ፤ ጥቂቱን ፤ ብዙ ፤ አደረገ ፤ በጸ
 ሎት ፤ በታምራት ።
 አበረከተ ፤ አቀረበ ፤ ሰጠ ፤ ትንሹን ፤
 እንደ ፤ ትልቅ ፤ (ጸባሙ ፤ ፲፮ ፤ ፲፭) ። (ተረት) ፤
 መሰብ ፤ ሰፍቼ ፤ ለዐጤ ፤ አበርክቼ ።
 አበርካች ፤ ያበረከተ ፤ የሚያበረከት ፤ የሚ
 ያደልብ ፤ አደላቢ ።
 አበርከታ ፤ የምታበረከት ፤ አበርካች ፤
 ቂጣቢ ፤ ጥቂቱን ፤ ብዙ ፤ የምታደርግ ፤ የምታብ
 ቃቃ ፤ ሊት ።

ማበርከት I ማብዛት ፡ ማድለብ ፡
 ማበርከቻ I ማብዣ ፡ ማፈድረጃ ፡
 ተበራከተ I ተባዛ ፡ ተራባ ፡ ተዋለደ ፡
 መበራከት I መባዛት ፡ መራባት ፡
 መበራከቻ I መባዣ ፡ ጊዜ ፡ ቦታ ፡

አበራከተ I አባዛ ፡ አታረፈ ፡ አራባ ፡
 አጥለደ ፡

አበራካች I ያበራከተ ፡ የሚያበራከት ፡
 የሚያባዛ ፡

ማበራከት I ማባዛት ፡ ማራባት ፡ ማዋለድ ፡

ማበራከቻ I ማባዣ ፡ ማራቢያ ፡

አበረካከት I አበዛዝ ፡ አደላለብ ፡ አረ
 ባብ ፡ ብርከታ ፡ መበርከት ፡

በረከት I ያገር ፡ ስም ፡ ከቡልጋ ፡ በታች ፡
 ከአፃል ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ አገር ፡ ግእዝ ፡ (በረከት) ፡
 በረከች ፡ ተንበረከከች ፡ ይላልና ፤ ጃቶ ፡ በሚባለው ፡
 ከተማ ፡ የግመሊቱን ፡ መንበርከክ ፡ ያስረዳል ፡

በረከተ I ሊጥን ፡ ቀበረ ፡ ደፈነ ፡ ረመጠ ፤
 ርሚጦ ፡ ጋገረ ፤ አበሰለ ፡

መበርከት I መድረን ፡ መረመጥ ፡

መበርከቻ I መረመጣ ፡ ደንጊያ ፤ ት
 ጠል ፡ ጉድጓድ ፡

አስበረከተ I አስደፈነ ፡ አስቀበረ ፡ አስ
 ረመጠ ፡

ተበረከተ I ተደፈነ ፡ ተረመጠ ፡

ብርከታ ፡ (ቶች) ፤ በፍም ፡ የሚበሰል ፡
 ርሚጦ ፡ ቂጣ ፡ ሲበሉት ፡ የሚያጠግብ ፡ የሚበረ
 ከት ፡ የሚመክት ፡ የጭብጦ ፡ ዐይነት ፡ ትግርች ፡
 በጋለ ፡ ደንጊያ ፡ ሊጡን ፡ አድበልብለው ፡ ያበሰሉ
 ታል ፤ ሺዎች ፡ ግን ፡ ጉድጓድ ፡ ምሰው ፡ ሊጡን ፡
 በቅጠል ፡ ጠቅለው ፡ ከጉድጓድ ፡ ውስጥ ፡ እግብ
 ተው ፡ በላዩ ፡ እሳት ፡ ያንዱበታል ፤ ወይም ፡ በፍም ፡
 ውስጥ ፡ ይረምጡታል ፡ በግእዝ ፡ ጻፍንት ፡ ይባላል ፡

ብርከት I (ብርከት) ፤ ቂጻ ፡ የለበሰ ፡
 የንጩት ፡ ትራስ ፡ ብርከት ፡ ብርክኔ ፡ ብርከት ፡
 ከብርክ ፡ ይወጣሉ ፡

ብርሌ ፡ (ዎች) ፤ ቢረሌ) ፤ በቂሙ ፤
 ነጭ ፡ ጥሩ ፡ የባሕር ፡ ዕቃ ፡ በመንቀል ፡ አምላል ፡
 የተሠራ ፤ የቦረቦጭ ፡ ዐይነት ፡ ልሙጥ ፡ ሹርቤ ፡
 ሰጉላ ፡ አረንጓዴ ፡ (ተረት) ፤ ብርሌ ፡ ከነቃ ፡ እይኸ
 ንም ፡ ዕቃ ፡ ጠጅ ፡ በብርሌ ፤ ዜማ ፡ በሃሌ ፡ ቀይ ፡
 እንደ ፡ በርበሪ ፤ ጥሩ ፡ እንደ ፡ ብርሌ ፡ ሞን ፡ ተመ
 ላከት ፡

ቦራሌ ፤ ብርሌ ፡ የሚመስል ፡ ነጭ ፡ ቦረ
 ቦጭ ፡

ብራማ ፤ ብራህማ ፤ ከቹቱ ፡ የህንድ ፡

አምላኮች ፡ እንደኛው ፤ በሥዕል ፡ ከታች ፡ እንድ ፤
 ከላይ ፡ ይ፡ ገጽ ፡ ሹና ፡ የሚታይ ፡ ባኒያኖች ፡ በፈጣ
 ሪነቱና ፡ መዝናኛ ፡ ሥጋ ፡ በመልበሱ ፡ ብራህማ ፤
 በገዳይነቱ ፡ ሴዋ ፤ በጻፍነቱ ፡ ዊሺት ፡ ተባለ ፡ ይላሉ ፡

ብራማ ፡

ባርሚጣ ፤—የፀሐይ ፡ ቆብ ፤—ባር ፡

በርሚል ፡ (ሎች) ፤ ከብረት ፡ የተሠራ ፡
 ባለፄ ፡ መቀነት ፡ ባላፄ ፡ ፍንጭ ፡ የድብኝት ፡ ዐይነት ፤
 ወይም ፡ በብረት ፡ መሸቢያ ፡ የተገጣጠመ ፡ የን
 ጨት ፡ ቀፎ ፡ (ሻታ) ፡ በብረት ፡ ከባሕር ፡ ጋዝና ፡
 ቤንዚን ፡ ስቢርቶ ፡ በንጩቱ ፡ ዘይትና ፡ ወይን ፡
 ጠጅ ፡ ይመጣበታል ፡ በርሚል ፡ ዐረብኛ ፡ ነው ፡

በርሚል ፡

በርሞሌ ፤ የሸቱ ፡ ስም ፤ ተረሻሽንቦ ፡
 ከሚመስል ፡ ቅጠል ፡ የሚሠራ ፡ ሽቱ ፡

ብራና ፡ (ኖች) ፤ ብርሃና) ፤ ከበግ ፡
 ከፍየል ፡ ከጊደር ፡ ከፈረስ ፡ ቂጻ ፡ ደደቡና ፡ ጠጉሩ ፡
 ተፍቆ ፡ የተዘጋጀ ፡ መጸፈያ ፡ ያልተቀጸ ፤ በነጭ ፡
 ፕጽ ፡ ታጥቦ ፡ የጠራ ፡ የበራ ፡ ግለት ፡ ነው ፤ እን
 ቀጹ ፡ በግእዝ ፡ በርህ ፡ ነው ፡

ቦረን ፤ (ጋላ) ፤ የጋላ ፡ ሹለተኛ ፡ ነገድ ፡
 በሪንቱማን ፡ የመሰለ ፡

ቦረና ፤ የቦረን ፡ አገርና ፡ ነገድ ፡ በሲዳሞ ፡
 ከፍል ፡ ያለ ፡

ቦረንትቻ ፤ በግንቦት ፡ መባቻ ፡ ዝምሮ ፡
 የሚደረግ ፡ የቦረን ፡ አምልኮ ፤ አምልኮውም ፡ በበ
 ረት ፡ በግ ፡ ማረፊ ፤ ጊሾ ፡ ያልገባበት ፡ ጉሽ ፡ መጠ
 ጣት ፤ በያይነት ፡ ቂሉ ፡ መብላት ፤ ከሥጋው ፡
 ብልት ፡ ሹሉ ፡ ቀንጥቦ ፡ ፈርስና ፡ ርሚጦ ፡ ጨምሮ ፡
 በበረቱ ፡ ቶካ ፡ ማኖር ፡ ነው ፡ (ተረፈ ፡ ጻንፂ፡
 ፩—፲፮) ፡ ነቦየ ፡ ብለኸ ፡ ጃኛውን ፡ የነቢ ፡ ቂጣን ፡
 እይ ፡

ብርንጎ ፤ በቀጩት ፡ የተሠራ ፡ ቀንጭ ፡

በረንዳ ፤ በቤት ፣ በራፍ ፣ ያለ ፣ መለሳ ፤ በዙሪያ ፣ የተበጀ ፣ ሰበሰብ ፤ ደረጃ ፣ ንግፍ ፣ ደንጊያ ፣ ያለበት ፣ ስፍራ ፣ በረንዳ ፣ የፈረንጅ ፣ ቶንቶ ፣ ነው ።

በረንዶ ፤ (በረደ) ፤ ያልተጠበሰና ፣ ያልተቀቀለ ፣ ጥሬ ፣ ሥጋ ፣ ሥብ ፣ ያይዶለ ፣ ቀይ ፣ ሙዳ ፣ ትርጉሚው ፣ በሪድ ፣ ግለት ፣ ነው ። ሲበዛ ፣ በረንዶች ፣ ይላል ።

በሪንጥ ፤ ያረቁና ፣ የወይን ፣ ጠጅ ፣ አተላ ፣ ዝቃጭ ።

በረነነ ፤ (ባሕረረ) ፤ ባነነ ፣ ቃዝ ፣ ደነገጠ ።

መበርነን ፤ መባነን ፣ መቃዝት ።

በርኖስ ፤ (ሠቅ) ፤ ከበግ ፣ ጠጉር ፣ የተሠራ ፣ ግቅ ፣ ዝተት ።

በርኖሴ ፤ (በርኖሳዊ) ፤ ተምች ፣ ጥቁር ፣ ትል ፣ በርኖስ ፣ የሚመስል ።

በርኖሴ ፤ የኔ ፣ በርኖስ ።

ቡርፋጭ ፤ ረብ ፣ ግለት ፤ መተኛት ። ቡርቡጭና ፣ ቡርፋጭ ፣ ከረፈጠና ፣ ከረፈቀ ፣ የወጡ ፣ ኖቸው ።

ቡርፋጭ ፣ አለ ፤ በፈር ፣ ላይ ፣ ተኛ ፣ ወይፈት ፤ እንደ ፣ ተቀመጠ ፣ አንቀላፋ ፣ ሰውየው ።

በረቀ ፤ (በረቅ ፣ በረቀ) ፤ ብልጭ ፣ አለ ፤ ፈለቀ ፣ በራ ፣ (ኢዮፀፀ ፣ ጽፎ) ።

በረቀ ፤ ተመዘዘ ፣ ተወረወረ ።

በረቀ ፤ ነጣ፤ ብርቅ ፣ ድንቅ ፣ ኾነ ። (አበረቀ)ን ፣ እይ ።

በራቂ ፤ የበረቀ ፣ የሚበርቅ ፤ ብልጭ ፣ ያለ ፣ የሚበራ ።

በራቂት ፤ ያገር ፣ ስም ፤ በትግራ ፣ ውስጥ ፣ የምትገኝ ፣ አገር ፣ የምትበርቅ ፣ ባለበረቅ ፣ ግለት ፣ ነው ።

በረቅ ፤ በቁሙ ፤ ነጭ ፣ ዐፈር ፤ ደንጊያ ፣ ብሓ ፣ ብክካ ፣ ቤት ፣ መለቅለቂያ ፣ የምድር ፣ ኖራ ፣ ጠመኔ ፣ (ኢርጽፀ ፣ ፲፱) ፤ በገረን ፣ እይ ።

በረቅ ፣ ገበያ ፤ ግሃ ፤ በረቅ ፣ ያለበት ፣ ዐፈሩ ፣ በረቅ ፣ የኾነ ፣ ገበያ ።

ቡራቅ ፤ ከንፍ ፣ ያለው ፣ የመብረት ፣ ፈረስ ፤ እስላሞች ፣ መሐመድ ፣ በርሱ ፣ ተቀምጦ ፣ ወደ ፣ ገነት ፣ ወጣ ፣ ይላሉ ።

ብራቅ ፤ የአሳት ፣ ሰይፍ ፣ የአሳት ፣ ፍላጻ ፣ በዝናወ ፣ ጊዜ ፣ ከደመና ፣ አፈት ፣ የሚመዘዝ ፣ የሚወረመር ፣ ብራቅ ፣ ጣለ ፣ ብራቅ ፣ መታው ፣ እንዲሉ ።

ብርቅ ፤ ዘወትር ፣ የማይታይና ፣ የማይገኝ ፣ ዐዲስ ፣ እንግዳ ፣ ነገር ፤ ድንቅ ፣ ሥራ ፤ ጉድ ፣ ታምራት ፣ ብርቅና ፣ ድንቅ ፣ አላንድ ፣ ቀን ፣ አይደምቅ ። ቁመጠ ፣ ብለኸ ፣ ቁጣጣን ፣ እይ ።

ብርቅዮሽ ፤ የብርቅ ፣ ዐይነትና ፣ ወገን ።

ብርቂ ፤ የኔ ፣ ብርቅ ፤ የወንድና ፣ የሴት ፣ መጠሪያ ፣ ስም ።

ብርቅ ፣ ነኸ ፣ ነኸ ፤ ወልደ ፣ የማያውቅ ፣ በወለደ ፣ ጊዜ ፣ ለልጁ ፣ የሚሰጠው ፣ ስም ፣ ነው ።

መብረቅ ፤ (በረቅ) ፤ ብልጭ ፣ ግለት ፣ ግንጸባረቅ ፣ መፍለቅ ፤ ብርቅ ፣ መኾን ፤ መንጣት ።

መብረቅ ፤ በቁሙ ፤ ብራቅ ፣ የሰማይ ፣ ተጣ ፣ መብረቅ ፣ የግእዝ ፤ ብራቅ ፣ የማርኛ ፣ ነው ። ሲበዛ ፣ መብረቅች ፣ ይላል ፣ (ኢዮፀፀ ፣ ፀፂ ፣ መዝ፤ ፤ ፲፱ ፣ ራእ፤ ፣ ፩) ።

መብረቅ ፤ ነጭ ፣ ጠንካራ ፣ ልብስ ፣ ሲያዩት ፣ የሚብረቅረቅ ።

አበረቀ ፤ (አብረቀ) ፤ ብልጭ ፣ አደረገ ፣ አበራ ፣ አጸደለ ፣ አንጸባረቀ ።

አብርቅ ፤ ተላላፊ ፣ የከብት ፣ በሽታ ፣ ከፀሐይ ፣ ሙቀት ፣ የሚመጣ ፣ እንደ ፣ አባ ፣ ሰንጋ ፣ በፍጥነት ፣ ይገድላል ።

ማብረቅ ፤ ግንጸባረቅ ፣ ቦግ ፣ ተግ ፣ ግድረግ ።

አብረቀረቀ ፤ አብለጠለጠ ፣ አፍለቀቀ ፣ አንተገተገ ፣ አንጸባረቀ ፤ ውሃና ፣ መስተዋት ፣ ጥሩ ፣ ብረት ፣ ከፀሐይ ፣ ሲገናኝ ፣ ነው ።

አብረቅራቂ ፤ ያብረቀረቀ ፣ የሚያብረቀርቅ ፤ ነጭ ፣ ልብስ ፣ ሐር ፣ ወርቅ ፣ ኖራ ።

ማብረቅረቅ ፤ ግብለጭለጭ ፣ ግንተግተግ ።

ማብረቅረቂያ ፤ ግብለጭለጭ ፣ ቦታ ፣ ጊዜ ።

ተብረቀረቀ ፤ ተብለጠለጠ ፤ ተፍለቀለቀ ፣ ብልጭ ፣ ብልጭ ፣ ፍልቅ ፣ ፍልቅ ፣ አለ ።

ብርቅርቅ ፤ የተብረቀረቀ ።

ብርቅርቅታ ፤ ብልጭልጭታ ።

መብረቅረቅ ፤ መብለጭለጭ ።

መብረቅረቂያ ፤ መብለጭለጭ ፣ መፍለቅ ለቂያ ፣ ሸበረቀን ፣ እይ ፤ የበረቀ ፣ ዘር ፣ ነው ።

በርቆ ፤ ብልጭ ፣ ብሉ ። (ተረት) ፤ ባልነቃ ፣ ሠንጥቆ ፣ ባልደመነ ፣ በርቆ ፣ ገና ፣ በርቆ ፣ ገና ፣ ዘንጥ ።

ባረቀ ፤ በድንገት ፣ ሳይታሰብ ፣ ፈነዳ ፤ ተተኩስ ፤ መብረቅኛ ፣ ሮሽ ፤ የሸጉጥ ፣ የነፍጥ ፣ ዘባረቀን ፣ ተመልከት ።

ባራቂ ፤ የሚባርቅ ፤ ሳይተኩሱት ፣ የሚተኩስ ።

መባረቅ ፤ መተኩስ ፣ መሮሽ ፣ መፈንዳት ።

መባረቂያ ፤ መተኩሻ ፣ ምክንያት ።

አባረቀ ፤ ተኩስ ፤ አሮሽ ፣ ሆድን ፣ በጥይት ፣ በካራ ፣ በጦር ፣ አግሰለ ፤ አበላሸ ፤ ቀደደ ።

ሸረከተ ፤ መብረቅ ፤ የመታው ፤ እንዳይረባ ፤ እንደ
ዚያ ፤ አደረገ ፤ ማለት ፤ ነው ።

አባራቂ ፤ ያባረቀ ፤ የሚያባርቅ ፤ አማሳይ ።

ማባረቅ ፤ ማጮኸ ፤ መተኮስ ፤ መዘባረቅ ።

ማባረቂያ ፤ መተኮሻ ፤ ማጮኺያ ።

አስባረቀ ፤ ሳይተኮሱት ፤ እንዲተኮስ ፤
አስደረገ ።

አንባረቀ ፤ እንደ ፤ መብረቅ ፤ በጎይል ፤
ጮኸ ፤ አጮኸ ፤ ጨከተን ፤ ለቀቀ ።

ማንባረቅ ፤ መጮኸ ፤ ማጮኸ ።

ባርቅ ፤ የሰው ፤ ሰም ፤ ከአስራኤል ፤ መሳፍ
ንት ፤ አንዱ ፤ (መሳ፪ ፤ ጽ—፳፪ ፤ ፩ ፤ ፩ ፤ ፲፪ ፤ ፲፭) ።

አበራረቅ ፤ አፈላለቅ ፤ አነጣጥ ፤ አደና
ነቅ ፤ አጫጫኸ ፤ መብረቅ ፤ መባረቅ ።

በረቋ ፤ ነጣ ፤ ገረጣ ፤ በሰለ ፤ ደረሰ ።

የበረቋ ፤ የበረቋውን ፤ የነጣ ፤ የነጣውን ፤
ትልቅ ፤ ትልቁን ፤ (ዕጩ) ።

መበርቋት ፤ መንጣት ፤ መገርጣት ፤ መብ
ሰል ፤ መድረስ ።

አበረቋ ፤ አነጣ ፤ አገረጣ ፤ አበሰለ ፤
አደረሰ ።

ማበርቋት ፤ ማንጣት ፤ ማገርጣት ።

ቦረቀ ፤ (ቦቀረ) ፤ ጮቤ ፤ መታ ፤ ዘለለ ፤
ፈነጨ ፤ ወረቀን ፤ እይ ።

ቦረቀ ፤ ዐልፎ ፤ ዐልፎ ፤ ዐጩ ፤ ሠራ ፤
ወረበ ፤ ቦረቀና ፤ ቦቀረ ፤ ከፈደል ፤ መዛወር ፤ በቀር ፤
የምስጢር ፤ ልዩነት ፤ የለውም ፤ ቦረቀ ፤ የሣር ፤
ቦቀረ ፤ የጠጉር ፤ ነው ።

ቦራቂ ፤ (ዎች) ፤ የቦረቀ ፤ የሚቦርቅ ፤
የሚዘል ፤ ዘላይ ።

ቦራቂ ፤ ዐጫጅ ፤ ወራቢ ።

ቡረቃ ፤ ዘላይ ፤ ፍንጨታ ።

ቦርቅ ፤ የሚዘል ፤ ውሃ ፤ ቦቅ ።

መቦረቅ ፤ መዘለል ፤ መፈንጨት ፤ ማለፍ ፤
መር ፤ መር ፤ ማለት ፤ መወረብ ።

መቦረቂያ ፤ መዘለያ ፤ መፈንጫ ፤ ሚዳ ።

አስቦረቀ ፤ አዘለለ ፤ ጮቤ ፤ አስመታ ።

አስቦረቀ ፤ አስወረበ ።

ማስቦረቅ ፤ ማዘለል ፤ መር ፤ ማሠኘት ።

ማስቦረቂያ ፤ ማዘለያ ፤ ማስፈንጫ ።

ተቦረቀ ፤ ተዘለለ ፤ ጮቤ ፤ ተመታ ።

ተቦረቀ ፤ ተወረበ ።

ቡርቅ ፤ የተቦረቀ ፤ የተዘለለ ፤ የታለፈ ፤
ውርብ ፤ ቦቀረ ፤ ብለኸ ፤ ቡቅርን ፤ እይ ።

አቦራረቅ ፤ አዘለለል ፤ አፈነጫጨት ፤ መ
ቦረቅ ፤ ቡረቃ ።

በረቂጥ ፤ በረከተ ፤ በዛ ፤ ተጨመረ ፤ ታ
ከለ ፤ ረዘመ ፤ ታደሰ ፤ የነገር ።

አበረቂጥ ፤ አበረከተ ፤ አበዛ ፤ ጨመረ ፤
አከለ ፤ አረዘመ ፤ ዐደሰ ፤ እከሌ ፤ ነገር ፤ ያበረቀ
ጣል ፤ እንዲሉ ።

አበርቋጭ ፤ ያበረቂጥ ፤ የሚያበረቀጥ ፤
ጨማሪ ፤ ነገር ፤ አብዢ ።

ማበርቂያ ፤ ማበርከት ፤ ማብዛት ፤ ማደስ ፤
ማርዘም ።

ማበርቂጫ ፤ መጨመሪያ ፤ ማደሻ ።

በረቀቀ ፤ (ትግ ፤ ሐባ ፤ በርቀቀ ፤
አረጀ) ፤ ፈሱን ፤ ለቀቀ ፤ መቋጠር ፤ አቃተው ፤
ከርጅና ፤ የተነሣ ።

በርቀቅ ፤ አለ ፤ ላጥ ፤ ቀደድ ፤ አለ ፤
ተፈላ ።

(በረቀቀ) ፤ አንቦረቀቀ ፤ አሰፋ ፤ አንቧ
ለለ ፤ ሱሪን ፤ የቀሚሰን ፤ ቡጭቅ ።

ማንቦርቀቅ ፤ ማስፋት ፤ ማንቧለል ።

ተንቦረቀቀ ፤ (ቦረቀቀ) ፤ ሰፋ ፤ ሰፈ ፤
ኾነ ፤ ተንቧለለ ።

ቦረቀቅ ፤ ቦርቃቃ ፤ የሰፋ ፤ ሰፈ ፤ ቦላሌ ፤
ሱሪ ።

ቡርቅቅ ፤ የተንቦረቀቀ ።

ቡርቅቅ ፤ አለ ፤ ተንቦረቀቀ ፤ አለልክ ፤
ሰፋ ።

መንቦርቀቅ ፤ መስፋት ፤ ሰፈ ፤ ቦላሌ ፤
መኾን ።

በረቀሰ ፤ (በረቀ) ፤ ነደለ ፤ በሳ ፤ ጣሰ ፤
አፈረሰ ፤ ጣለ ፤ ያጥር ፤ የቅጥር ፤ የጥር ፤ የድልድል ።

መበርቀሽ ፤ መጣስ ፤ መጣል ፤ ማፍረስ ።

መበርቀሻ ፤ መንደያ ፤ መብሻ ፤ በትረ ፤
ቃቃን ፤ ድጅኖ ።

በረቃቀሰ ፤ በብዙ ፤ ወገን ፤ አፈራረሰ ፤
በታተነ ።

አስበረቀሰ ፤ አስጣሰ ፤ አስፈረሰ ።

ተበረቀሰ ፤ ተነደለ ፤ ተበሳ ፤ ተጣሰ ፤
ወደቀ ፤ ፈረሰ ።

በርቃሳ ፤ ብርቅስ ፤ የተበረቀሰ ፤ የተ
ጣሰ ፤ የፈረሰ ።

ብርቅስ ፤ አደረገ ፤ በረቀሰ ፤ ጣሰ ።

ብርቅስ ፤ አለ ፤ ተበረቀሰ ፤ ፈረሰ ።

ተበረቃቀሰ ፤ ተበታተነ ፤ ተሰባበረ ፤ ፈ
ራረሰ ።

ብርቅስቅስ ፤ የፈራረሰ ፤ ፍርስርስ ።

መበረቃቀስ ፤ መበታተን ፤ መሰባበር ።

አበረቃቀሰ ፤ አበታተነ ፤ አለያየ ።

ማበረቃቀስ ፤ ማለያየት ፤ ማፈነቃቀል ።
አበረቃቀስ ፤ አነጻጽል ፤ አጣጣስ ፤ መበ
ርቀስ ።

በረረ ፤ (በሪር ፡ በረ) ፤ ቱር ፡ አለ ፡
ከነፈ ፡ ተጣደፈ ፤ በአየር ፡ በምድር ፡ ሮጦ ፡ ፈረ
ጠጠ ፡ ጋለበ ፡ ሸሸ ፡ ሸመጠጠ ፡ (ዘጉ፤፤ ፴፪ ።
፩፻፵፡፤፱፡፤) ። ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሽደ ፡ ወጣ ። አሞ
ራውም ፡ በረረ ፤ ቅሉም ፡ ተሰበረ ፡ እንዲሉ ።

በረረ ፤ ዐለፈ ፡ ዘለቀ ፡ ገባ ። የጊዜና ፡ ገላፈ ፡
ትንቢቱም ፡ ይበር ፡ ይበራል ፡ ቢል ፡ እንጂ ፤ ይበርር ፡
ይበርራል ፡ አይልም ፤ ቢልም ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

በራሪ ፡ (ዎች) ፤ የሚበር ፡ የሚከንፍ ፡
የሚያልፍ ፡ እንበጣ ፡ ወፍ ፡ አሞራ ፡ ጠያር ፡ ጥያራ ፡
(ምሳጽ፤ ፪ ። ዘካ፤ ፪) ።

በረር ፤ የበረር ። ነጥቆ ፡ በረር ፡ እንዲሉ ።

ብራሪ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፤ ፍንጣሪ ።

በረሮ ፡ (ዎች) ፤ በቁሙ ፤ ጥቀር ፡ ጥን
ዝዛ ፡ መሳይ ፡ በከንፍና ፡ በእግር ፡ የሚሮጥ ፡ ቁጻና ፡
ዐይነ ፡ ምድር ፡ አተላ ፡ የሚበላ ፡ የሚገምጥ ፡ በቁላ ፡
የሚኖር ፡ የሚቀመጥ ።

በረራ ፤ ሩጣ ፡ ፍርጠጣ ፡ ግልቢያ ።

በር ፡ (ሮች) ፤ ደጃፍ ፡ ከፍት ፡ ገዋ ፡
መውጫና ፡ መግቢያ ፡ ማለፊያ ፡ መዝለቂያ ፤ ብስ ፡
ነጻላ ፤ ኪላ ፡ ዐራጻ ። (ሰርቆሽ ፡ በር) ፤ ነገሥታት ፡
መኳንንት ፡ ተሰርቀው ፡ (ተደብቀው) ፡ የሚወጡ
በት ፡ ጳለኛ ፡ በር ። (የወንድ ፡ በር) ፤ በጠላት ፡ ሰራ
ዊት ፡ መካከል ፡ የጉበዝ ፡ መተላለፊያ ፡ መንገድ ፡
(፪ነገ ፡ ፩፻ ፡ ፲፮) ። (የጉድን ፡ በር) ፤ ለግብር ፡ ወደ ፡
ቤተ ፡ መንግሥት ፡ አጻራሽ ፡ ሥጋ ፡ የሚገባበት ።

በረኛ ፡ (ኞች) ፤ እንቀጻዊ) ፤ በር ፡ ጠ
ባቂ ፡ ኪላኛ ፡ (የሐ፤ ፫) ። ወንድና ፡ ሴትን ፡
ለመለየት ፡

በረኛው ፤ ያ ፡ በረኛ ፤ የርሱ ፡ በረኛ ።

በረኛዋ ፤ ያች ፡ በረኛ ፤ የርሷ ፡ በረኛ ።

በረኛዬቱ ፤ ዝኒ ፡ ከማሁ ፡ (የሐ፤፩ ፡ ፲፮) ።

በረኛነት ፤ በር ፡ ዘጊነት ፡ ከፋችነት ፡
ጠባቂነት ።

በር ፡ ዘጊ ፤ (ዐጻዌ ፡ ፕጎት) ፤ በርን ፡
የሚዘጋ ፡ የሚቋልፍ ።

በር ፡ ከፋች ፤ በቁሙ ፤ ቀልፍ ፡ ያዥ ።

በር ፡ ከፋች ፤ ነ ፡ (እምነ) ። የግእዝ ፡
አገባብ ፡ ተመልከት ።

በር ፡ መታ ፤ ከፈቱልኝ ፡ አለ ።

በራፍ ፤ ያጥር ፡ የቅጥር ፡ የቤት ፡ መግ
ቢያ ፤ አፈ ፡ በር ፡ ማለት ፡ ነው ።

መብረር ። መሮጥ ፡ መከነፍ ፡ ማለፍ ።

መብረሪያ ፤ መሽከርከሪያ ፡ እግር ፡ ከንፍ ፡
ሚጻ ፡ ጊዜ ።

አበረረ ፤ አርጠ ፡ አከነፈ ፡ አስቸኩለ ፡ አጣ
ደፈ ፡ አሸሸ ፡ አስጋለበ ።

አብራሪ ፤ ያበረረ ፡ የሚያበር ፡ የሚያ
ከንፍ ፡ የሚያሮጥ ፡ ጥያራ ፡ ነጂ ።

አብርር ፤ ጠንቅቆ ፡ በሥጋ ፡ ደግሞ ፡
ላሞራ ፡ የሰጠው ፡ አስማተኛ ፡ መድኃኒት ፡ ሰውን ፡
የሚያበር ፡ የሚያንከዋርር ።

ማብረር ፤ ማሮጥ ፡ ማከነፍ ፡ ማጣደፍ ።

ማብረሪያ ፤ ማጣደፊያ ፡ ማስቸኩያ ፡ ም
ከንያትና ፡ ጊዜ ።

አስበረረ ፤ አስሮጠ ፡ አስጋለበ ።

ተባረረ ፤ ተሳደደ ፡ ተሯሯጠ ፡ ተቻኩለ ፡
(፩፻፵፡፤፱፡፤) ። ፪ ። ሊሳ፤፫ ፡ ፲፱) ።

ተባራሪ ፤ የሚባረር ፤ ጥይት ፡ ኮለ ።

መባረር ፤ መሯሯጥ ፡ መጣደፍ ።

አባረረ ፤ (አበረረ) ፤ አሳደደ ፡ አሸሸ ፡
አከነፈ ፡ (ዘ፱፤፤፱ ፡ ፪ ። መሳ፤፤ ፤፮ ። ሊሳ፤፮ ፡ ፩) ።

አባራሪ ፡ (ዎች) ፤ ያባረረ ፡ የሚያባርር ፡
የሚያሸሽ ፤ አሳጻጅ ፡ አጣጻፈ ፡ አሸናፈ ። አባራሪ ፡
ጉበዝ ፡ እንዲሉ ።

አባራሪነት ፤ አባራሪ ፡ መኾን ፤ ጉበዝና ፡
ጉበዝነት ፡ ሐርበኛነት ።

ማባረር ፤ ማብረር ፡ ማሳደድ ።

ማባረሪያ ፤ ማብረሪያ ፡ ማሳደጃ ፡ ገይል ፡
መሣሪያ ። አባረረ ፡ አደራራጊ ፡ ሲኾን ፡ ባድራጊነት ፡
እንደ ፡ ተፈታ ፡ አስተውል ።

መስተባርር ፤ አብርር ።

ብር ፡ (በረር) ፤ መብረር ። ፈትን ፡ እይ ።

ብር ፡ አለ ፤ በረረ ፡ ሮጠ ። መጣ ፡ ብለኸ ፡
መጭን ፡ ተመልከት ።

ብር ፡ ብር ፡ አደረገ ፤ አኹንም ፡ አኹ
ንም ፡ ቶሉ ፡ ቶሉ ፡ አበረረ ፤ ዕረፍት ፡ ነግ ።

ብር ፡ ብር ፡ አለ ፤ ሮግብ ፡ ሮግብ ፡ አለ ፤
ያይን ፡ የልብ ።

ብር ፡ ቂንጥ ፤ ቱር ፡ ቂብ ።

ብር ፡ ቂንጥ ፡ አለ ፤ ሮጠ ፡ ተቀመጠ ።

ብራብሮ ፡ (ዎች) ፤ በበጋ ፡ ይሞትና ፡ በከ
ረምት ፡ ታደሰ ፡ የሚበር ፡ የሚከንፍ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡
ባለብዙ ፡ ቀለምና ፡ ሕብር ፤ ባበባ ፡ ወራት ፡ ከመስ
ከረም ፡ ጽፎ ፡ እስከ ፡ ገዳር ፡ ፩ ፡ የሚበዛ ።

ብራብሪት ፤ ታናሽቱ ፡ እንስሳቱ ።

አይበሮ ፤ የሥጋ ፡ ቀራጭ ፡ ሙጻ ።

በሮ ፤ ከንፎ ፡ ሮጠ ፡ ተጣድፎ ፡ (ኢሳ፤
፩) ። በሮሮ ፡ አለማለቱን ፡ አስተውል ።

እንቡር ፤ መዝለል ፡ መበረቅ ።

እንቡር ፡ አለ ፤ ዘለለ ፡ ቦረቀ ፡ ጥጃው ፡
ልጁ ።

አበራረር ፤ አጽጉ፣ አሸመጣጠ፣ አ
ጠጻደፍ ፤ መብረር ፤ ፪ኛውን ፣ ብር ፣ እይ ፤ የዚህ ፣
ዘር ፣ ነው ።

በረሰ ፤ ተሻረ ፣ ጠፋ ፣ ከንቱ ፣ ብላሽ ፣
ኾነ ፤ የንቀጣጣሽ ፣ መንቀያ ፣ ለት ፣ ስላልተቀበረ ፣
ረከሰ ፤ ያስማት ፣ ያይን ፣ ጥላ ፣ የከታብ ፣ የመድኃ
ኒት ፣ የሥራሥር ፣ (የጠንጃይ ፣ ማታለል) ።

በረሰ ፤ ተበረዘ ፣ በረደ ፣ ቀዘቀዘ ፣ ፍል፣
ውሃው ።

መብረሰ ፤ ብላሽ ፣ መኾን ፤ መርከስ ፣
መቀዝቀዝ ።

መብረሻ ፤ መብረጃ ፣ መቀዝቀዣ ።

አበረሰ፤ (በረዘ) ፤ ሻረ ፣ አጠፋ ፣ አረከሰ ።

አበረሰ ፤ አበረደ ፣ አቀዘቀዘ ።

አብራሽ ፤ ያበረሰ ፣ የሚያበርስ ፣ አርካሽ ።

ማብረሰ ፤ ማበላሸት ፣ ማርከስ ፣ ማብረድ ።

ማብረሻ ፤ ማርከሻ ፣ የመድኃኒት ፣ መሻ
ሪያ ፣ ወተት ፣ የደር ፣ ጉበት ፣ ሎሚ ፣ በሶ ።

አበራረሰ ፤ አረካከሰ ፣ አበራረድ ፣ አቀዛ
ቀዝ ፤ መብረሰ ። በረዘና ፣ በረሰ ፣ አንድ ፣ ዘር ፣
ናቸው ።

በሬሳ ፤ (ጋላ) ፤ ወንዝ ፣ የወንዝ ፣ ስም ፤
ትርጓሜው ፣ ሸልሙ ፣ ማለት ፣ ነው ። በሬሳ ፣ ወንዝ ፣
እንዲሉ ። በወግዳና ፣ በተጥለት ፣ ቄላ ፣ ግን ፣ ሱላይ ፣
ይባላል ፤ ይኸውም ፣ የደብረ ፣ ብርሃን ፣ ዝማ ፣
ነው ።

በርሳ ፤ በሊዳም ፣ ውስጥ ፣ ያለ ፣ ቀበሌ ።

በርሳ ፤ የጭፍራ ፣ ስም ፤ የቀድሞ ፣ ዘ
መን ፣ የጦር ፣ ሰራዊት ።

በርሽ ፤ ከጦጉር ፣ የተበጀ ፣ ቀለም ፣ መቀ
ቢያና ፣ ልብስ ፣ መጥረጊያ ፣ ዕቃ ፣ ማጠቢያ ፣ ሙራ ።
በርሽ ፣ እንግሊዝኛ ፣ ነው ።

በሬሳ ፤ ያጤ ፣ የሐንስ ፣ የስም ፣ ቅጽል ፤
ወይም ፣ ፋከራ ፣ ድንፋታ ፤ ወረሳ ። በረሳው ፣ ካሳ ፣
ይዋጋል ፣ ከቱርክ ፣ እንኳን ፣ ካንካሳ ።

በርሳ ፤ የገንዘብና ፣ የወረቀት ፣ መያዣ ፣
የዕቃ ፣ መከተቻ ፣ ኩረጅ ፣ ማፋዳ ። በርሳ ፣ ማሊያ
ንኛ ፣ ነው ።

በርሰነት ፣ (ቶች) ፤ የባሕር ፣ ሽነት ፣
የአደስ ፣ ዕንጨት ። በግእዝ ፣ ምርስኔ ፣ ይባላል ።

በረታ ፤ (ትግ ፣ በርትዐ) ፤ ዐየለ ፣ ጠና ፣
ጠነከረ ፤ ጉበዝ ፣ ጉለበተ ። ዛሬ ፣ ግን ፣ ትግርች ፣
በርትዐን ፣ በርትዔ ፣ ይሉታል ።

ብርቱ ፣ (ዎች) ፤ ብርቱዕ) ፤ የበረታ ፣
የጠነከረ ፤ ጎይለኛ ፣ ጠንካራ ፣ ጉልበታም ፣ ጉበዝ ፣
(ኢሳ) ፣ ጽፎ ፣ ሕዝቧ (፩) ። (ተረት) ፤ ላንድ ፣
ብርቱ ፣ ሹለት ፣ መጻኢቱ ።

ብርቱዋ ፤ ብርቱዬቱ ፤ ጠንካራዋ ፤ ጠን
ካራዬቱ ፣ (፩ነጽ ፣ ፵፪) ።

ብርቱነት ፤ ጎይለኛነት ፣ ጠንካራነት ።

ብረት ፣ (ቶች) ፣ ጎጺን) ፤ በቁሙ ፤
ዕንጨት ፣ የሚቂርጥ ፤ ደንጊያ ፣ የሚሰብር ፣ የሚ
ፈልጥ ፤ ጠይቦች ፣ ከጥቁር ፣ ዐፈር ፣ አንጥረው ፣
የሚያውጡት ፣ ጠንካራ ፣ ካክራ ፣ ማዕድን ። ዐረብ
ብረት ፣ እግር ፣ ብረት ፣ እንዲሉ ። (ንጥር ፣ ብረት) ፤
ድጅኖ ፣ በትረ ፣ ቃታን ።

ብረት ፤ (ብንተ ፣ ዐይን) ፤ በነጭ ፣ የተ
ከበበ ፣ ያይን ፣ መካከል ፣ ጥቁሩ ፣ እንደ ፣ መስተዋ
ትና ፣ እንደ ፣ ውሃ ፣ እንደ ፣ ጥሩ ፣ ብረት ፣ ረቂቅ ፣
መልክ ፣ የሚያሳይ ። ባይኔ ፣ በብረቱ ፣ እየኹት ፣
እንዲሉ ።

ብረት ፣ አዝባጭ ፤ ባለጅ ፣ ጠይብ ።

ብረታብረት ፤ ከጉጣ ፣ ከዕላቆ ፣ ብረት ፣
የተሠራ ፣ የብረት ፣ ብረት ፤ ብዙ ፣ ዐይነት ፣ ብረት ፤
ደማ ፣ ማረሻ ፣ ወገል ፣ ቢላዋ ፣ መጥረቢያ ፣ ማጭ ፤
የመሰለው ፣ ሹሉ ።

ብረት ፣ ለበስ ፤ ስማርድ ፤ ፈረንጅ ፣
ሠራሽ ፣ የጦር ፣ መግሪያ ።

ብረት ፣ ምጣድ ፤ ከብረት ፣ ሰሌዳ ፣ ወ
ይም ፣ ሉሕ ፣ የተበጀ ፣ የብረት ፣ ምጣድ ፣ (ዘለ፪ ፣ ፩) ።

ብረት ፣ ሠራ ፤ (ነሀበ) ፤ ብረት ፣ ቀጠ
ቀጠ ፣ አበጀ ።

ብረት ፣ ፈጅ ፤ ብረትን ፣ የሚበላ ፣ የሚ
ፈጅ ፣ የሚጨርስ ፣ የሚያሰላ ፣ ሻካራ ፣ ደንጊያ ፣
ገርጋራ ፣ መሳል ።

ብረት ፣ ቄሎ ፤ የብረት ፣ ቄሎ ፤ የማይፈነ
ከት ፣ የማይነካ ፣ የማይበገር ፣ የማይደፈር ፣ ጉበዝ ።

ብርት ፣ (ቶች) ፤ ቀይ ፣ ብረት ፤ መዳብ ፣
ማዕርጉ ፣ ከብረት ፣ ሹለተኛ ፣ የኾነ ፤ ብርት ፣ የግ
እዝ ፤ መዳብ ፣ የማርኛ ፣ ነው ፤ ጎሐስም ፣ በግእዝ ፣
ብርት ፣ ይባላል ።

ብርት ፤ ከመዳብና ፣ ከንሐስ ፣ የተበጀ ፣
ባለወንፈት ፣ ሳሕን ፣ (ደቅ) ፣ የእድፍ ፣ መፍሰሻ ፣
ማረፊያ ። ሰንና ፣ ብርት ፣ እንዲሉ ። ዳታንን ፣ እይ ።

ብርተቃቃን ፤—ድጅኖ ፤—በትር ።

በረት ፣ (ቶች) ፤ በጥብቅ ፣ የተሠራ ፣ የከ
ብት ፣ ማደሪያ ፤ የሚሠራውም ፣ በካብ ፣ በግርግር ፣
በማገር ፣ በሽምጥ ፣ ዐጥር ፣ ነው ፣ (ሕዝቧ ፣ ፪ ፣ ፩) ።

የበረት ፤ በበረት ፣ የሚደረግ ፣ መሥዋዕት ፤
የጋላ ፣ እምልኮ ፣ በረንትቻን ፣ እይ ።

በርታታት ፤ መጥናት ፣ መጠንከር ፣ ማ
የል ፣ መጉበዝ ፣ (፩ቶር ፣ ፪ ፣ ፩) ።

መበርቻ ፤ መጥጊያ ፣ መጠንከሪያ ።

አበረታ ፤ አጠና ፣ አጠነከረ ፣ አጉለበተ ፤
አባሰ ፣ (ሕዝቧ ፣ ፩) ።

አበርቺ ፤ ያበረታ ፣ የሚያበረታ ፣ የሚያ
ጠና ፤ መጥኔ ።

ማበርታት ፤ ማጠንከር ፣ ማጥናት ፣ ማጉበዝ ።

ማበርቻ I ግጥም፣ ግጥነካሪያ፣ ምክርና፣
 ምግብ፣ መድኃኒት ።
 አበረታታ I አጠናና፣ አጠነካከረ ።
 ማበረታታት I ግጥናት፣ ግጥነካከር ።
 ማበረታቻ I ግጥናኒያ፣ ግጥነካከሪያ ።
 ተበራታ I ተጠናና፣ ተጠነካከረ I አይ
 ዞኸ፣ አይዞኸ፣ ተባባለ ።
 መበራታት I መጠናናት፣ መጠነካከር ።
 መበራቻ I መጠናከሪያ ።
 ተበረታታ I ተጠነካከረ፣ ተደጋገፈ I ተ
 ዛዘነ፣ ተጋገዘ ።
 አበራታ I አጣና፣ አጠናከረ ።
 ማበራታት I ግጥናት ።
 ማበራቻ I ግጥናከሪያ ።
 (ጥበ) አበረታታ I አጠናና፣ አጠነካከረ I አደ
 ጋገፈ I አስተዛዘነ ።
 ብርታት I ጥናት፣ ጥንካራ፣ ገይል፣ ጉብ
 ዝና፣ ጉልበት፣ (ዘጸ፪፣ ፲፭፣ ምሳ፭፣ ፲፬) ።
 በርታ I ጥና፣ ጠንከር፣ ጫካን፣ ዐይል፣
 (ሐጊ፪፣ ፩) ።
 በርታ፣ አለ I በረታ ።
 በርታ፣ አለ I ጠንከር፣ አለ ።
 በርታ፣ በል I ጠንከር፣ በል ።
 አበረታት I አጠናን፣ አጠነካከር I መበ
 ረታት ።
 ቡርቲ I (ጋላ፣ ቡርዲ) I በላይኛ፣ ከን
 ፈር፣ መካከል፣ ያለ፣ ያሞጠሞጠ፣ ትርፍ፣ ሥጋ ።
 አርቲ፣ ቡርቲ፣ እንዲሉ ።
 ባራታ፣ (ቶች) I ከመዳብ፣ ከቅል፣ ከሸ
 ከላ፣ የተሠራ፣ የሸንት፣ መሸኛ፣ መከፈያ፣ ቶፋ I
 ወይም፣ ሌላ ።
 ቦረቾ I ተንፋቶቶ I በንፋትት፣ ሼደ ።
 እንቡርቾት I እንፋትት I በቂጥ፣ መሼድ ።
 ብርቱካን I (ዐረ) I በኩረ፣ ሎሚ ።
 ብሮት I በሕፃን፣ ገላ፣ ላይ፣ ያለ፣ ጥቁር፣
 ነጠብጣብ I ማሪያም፣ የሳመኛው፣ ነው፣ ይባላል ።
 በርተሎሜዎስ I የሰው፣ ስም I ካ፲፪ቴ፣
 ሐዋርያት፣ ፩ዱ ።
 በሳ I (ትግ፣ በሰዐ) I ሰረሰረ፣ ፈለፈለ፣
 ሸነቂረ፣ ቀደደ፣ ነደለ፣ (ዘፀ፳፪፣ ፮) ።
 በሺ I የበላ፣ የሚበላ፣ የሚነድል I ሸንቋሪ ።
 መብሳት I መሸንቂር፣ መንደል ።
 መብሻ I መሰርሰርያ፣ መሮ፣ በትረ፣
 ቃቃን፣ እሳት፣ ወስፈ፣ መዘውር ።
 በሳሳ I ሸነቋቂረ፣ ቀዳደደ፣ ነዳደል ።
 እንደ፣ መስተሉ፣ ይበሳሳኝ፣ እንዲል፣ ማለኝ ።

መበሳሳት I መሸንቋቂር፣ መንዳደል ።
 አስበሳ I አሰረሰረ፣ አስፈለፈለ፣ አስተደደ፣
 አስነደለ ።
 አስበሺ I ያስበሳ፣ የሚያስበሳ፣ የሚያስ
 ነድል ።
 ማስበሳት I ማሸንቂር፣ ማስነደል ።
 ማስበሻ I መሣሪያና፣ ጊዜ ።
 ተበሳ I ተሰረሰረ፣ ተፈለፈለ፣ ተሸነቂረ፣
 ተነደለ፣ (እያ፱፣ ፲፮) ።
 ተበሺ I የሚበሳ፣ ሞፈር፣ ቀንበር I የመ
 ሰለው፣ ሹሉ ።
 ብስ፣ (ሶች) I የተበሳ፣ ፍልፍል፣ ሽን
 ቀር፣ ቀዳዳ፣ ነዳላ፣ ንድል ።
 ብስት፣ አደረገ I በፍጥነት፣ በሳ ።
 መበሳት I መሸንቂር፣ መነደል ።
 መበሻ I መነደያ፣ መቀደሻ ።
 ተበሳሳ I ተሸነቋቂረ፣ ተነዳደለ ።
 ብስትስት I የተበሳሳ፣ ሽንቀርቀር ።
 ብስትስት፣ አለ I ተበሳሳ ።
 መበሳሳት I መቀዳደድ፣ መነዳደል ።
 አባሳ I አሸናቂረ፣ አናደል፣ አቃደደ ።
 አበሳሰ I አሰራሰር፣ አፈላፈል፣ አሸነቋ
 ቂር I መብሳት ።
 በሶ I (ትግ፣ በሰወ፣ አበሰበሰ፣ በ
 ሶን) I በቂመ፣ ከገብስ፣ ቂሉ፣ የተፈጠ፣ ዶቂት፣
 በውሃ፣ የራስ፣ የተበሰበሰ ።
 በሶብላ I (በሶ፣ ብላ) I ለወጥ፣ የሚ
 ሾን፣ ተክል፣ ፍሬው፣ እበሶ፣ ምጥን፣ ውስጥ፣ የሚ
 ገባ I ቃና፣ ቅቤ፣ ቅቤ፣ የሚል፣ ቅመም I ጉን
 ደርቻ፣ ዘቃቅቤ፣ (ዜጋ፣ ቅቤ)፣ ይሉታል ። ሹርን፣
 ወጥን፣ ቅቤን፣ በሱ፣ ብላ፣ ማለት፣ ነው ። (የማር፣
 በሶ) I ሻሚት፣ ጣፋጭ፣ ምግብ ። (ግጥም) I ድሻ፣
 ሲናገር፣ ሬት፣ ኮሶ I ሀብታም፣ ሲናገር፣ የማር፣
 በሶ ። ሻሚትን፣ እይ ።
 በሽ I—ቅልብሽ I—በሽበሽ ።
 ቡሴ I የዛፍ፣ ስም I ዕንጨት፣ ቀጥ፣ ያለ I
 በስተላይ፣ ለማራ፣ ማገር፣ የሚሾን ። ዛፍነት፣ ቅጠ
 ሉን፣ የሐር፣ ትሉች፣ የሚበሉትን፣ ትት፣ ይመ
 ሳላል ።
 ቡሽ I በቂመ፣ የጦርመስ፣ (ቃሩራ)፣ መ
 ክደኛ፣ መግጠሚያ፣ ማፈኛ I ለስላሳ፣ ዕንጨት ።
 ቢስ I—ንፋግ I—ባስ ።
 ባስ I (ብኢስ፣ ብእስ) I ጠና፣ ከፋ፣
 በረታ፣ አገረሽ I መጥሮ፣ ሾን ። (ተረት) I እግር፣
 ይብላል I ያስብላል ።
 ባስ I ተቀየመ፣ ተበላጠ፣ ዐዘነ፣ ተከዘ ።
 ባስ I ቸገረ፣ ገደደ ። ምን፣ ባሰው፣ እንዲሉ ።

ባሰ ፤ በለጠ ፡ ከበረ ፡ እንተ ፡ ትብስ ፡ እንዲሉ ።

ባሽ ፤ (በአሲ) ፤ የባሰ ፡ የከፋ ፤ ከፋ ፡ መጥፎ ።

ባሽ ፤ ባዙቅ ፤ ፊት ፡ የቱርክ ፡ የነበረ ፡ ጓላም ፡ ለጣሊያን ፡ ያደረ ፡ ወታደር ፤ የፓሻ ፡ ባዙቅ ፡ ማለት ፡ ነው ። ባዙቅን ፡ እይ ።

ባሻ ፤ ሆዱ ፡ ያዘነ ፡ የተከዘ ፡ ነገር ፡ የማይችል ፡ በጥቂት ፡ ምክንያት ፡ የሚቀየም ፤ ቍጡ ፡ ብስጩ ፡ ዙርፍተኛ ፡ አልቃሽ ። እከሌ ፡ ሆይ ፡ ባሻ ፡ ነው ፡ እንዲሉ ።

ባሻ ፤ (ፓሻ) ፤ የቱርክ ፡ ጦር ፡ አዛዥ ፡ ዋና ፡ ጻኛ ፡ አለቃ ፡ እንደ ፡ ራስ ፡ ያለ ። ቱርክ ፡ ባሻ ፡ ታምረ ፡ እንዲሉ ። ባራችን ፡ ግን ፡ ወታደር ፡ ለበላዩ ፡ የሚሰጠው ፡ የከበራታ ፡ ስም ፡ ነው ። ባላም ባራስነትን ፡ ከመንግሥት ፡ ወይም ፡ ከሻለቃ ፡ እስቲ ያገኝ ፡ በዚህ ፡ ስም ፡ ይጠራል ። ሻ ፡ ሻየ ፡ ብለሽ ፡ ባሻን ፡ እይ ፤ ቱርክን ፡ ተመልከት ።

መባሰ ፤ መጥናት ፡ መከፋት ፡ መበርታት ፡ ማገርሸት ።

መባሻ ፤ መከፊያ ፡ ማገርሻ ።

አባሰ ፤ (አብአሰ) ፤ አጠና ፡ አከፋ ፤ ከፋ ፡ መጥፎ ፡ አደረገ ።

አባሽ ፤ (አብአሲ) ፤ ያባሰ ፡ የሚያብስ ፤ የሚያበረታ ።

አብሶ ፤ አጥንቶ ፡ አከፍቶ ፤ ይልቅ ፡ ማለት ፡ ነው ። ንኡስ ፡ አገባብም ፡ ይኸናል ።

አብሲት ፤ (አብአሲት) ፤ ቡሉን ፡ የሚያበረታ ፡ እንጀራን ፡ የሚያሳምር ፡ በፍል ፡ ውሃ ፡ የተላቁጠ ፡ በማማሰያ ፡ ተልጎ ፡ በጣባ ፡ የተጣለ ፡ ገንፎ ፡ መሳይ ።

አብሽ ፤ ምረቱ ፡ የባሰ ፡ እንደ ፡ ኮሶ ፡ የኾነ ፡ ቅመም ፡ ልጅን ፡ የሚያፋፋ ፡ የሚያወፍር ።

አብሽ ፡ ወጭት ፤ ምንቶት ፡ አብሽ ፡ የሚሠራበት ፡ ድስት ፡ እንደ ፡ ጣባ ፡ ያለ ፡ ክብ ፡ ባለገዢ ።

አብሾ ፤ አብሽ ፡ መሳይ ፤ ፍሬውን ፡ ሲቀምሱት ፡ የሚያስወገሽ ፡ ወፈፍ ፡ የሚያደርግ ፡ የሚያስቂጣ ፡ የሚያሳብድ ፡ አእምሮ ፡ ለዋጭ ፡ ቅጠል ።

አብሻም ፤ አብሾ ፡ የጠጣ ፡ ባላብሾ ፡ በጥቂት ፡ መጠጥ ፡ የሚሰክር ፤ ሰካር ፡ እብድ ፡ ቍጡ ፡ ወፈፍተኛ ፡ ደፋር ፡ ተማሪ ፡ ደብተራ ።

ማባሰ ፤ ማከፋት ፡ ማጥናት ፡ ማበርታት ።

ማባሻ ፤ ማከፊያ ፡ ማበርቻ ።

አስባሰ ፤ (አብአሰ) ፤ አስከፋ ፡ አስቀየመ ፡ አሳዘነ ።

ማስባሰ ፤ ማስከፋት ፡ ማስቀየም ።

ማስባሻ ፤ ማስከፊያ ፡ ማስቀየሚያ ፡ ማሳዘኛ ።

ተባባሰ ፤ (ተባአሰ) ፤ ተከፋፋ ፡ ተጣላ ፡ ተጠላላ ፡ ተናሽረ ፡ ተማረረ ። (ተረት) ፤ ቀን ፡ ለተባባሰው ፡ ማጭድ ፡ አታውሰው ። ያጩሽ ፡ ላያገባሽ ፡ ከባልሽ ፡ ሆኖ ፡ አትባባሽ ።

መባባሰ ፤ መጣላት ፡ መጠላላት ።

መባባሻ ፤ መከፋፊያ ፡ መቀያየሚያ ።

አባባሰ ፤ (አስተባአሰ) ፤ አጣላ ፡ አጠላ ፤ አከፋፋ ፡ አማረረ ።

አባባሰ ፤ (አባ ፡ ባሰ) ፤ (ግጥም) ፤ ይሻላታል ፡ ብዬ ፡ ገጻም ፡ ብሰዳት ፤ ያዝ ፡ ረድ ፡ እያሉ ፡ አባባሱባት ፡ (አባ ፡ ባሱባት) ።

አባባሽ ፤ ያባባሰ ፡ የሚያባብስ ፡ የሚያጣላ ፡ የሚያጠላላ ።

ማባባሰ ፤ ማጣላት ፡ ማጠላላት ፡ ማከፋፋት ።

ማባባሻ ፤ ማከፋፊያ ፡ ማጣሊያ ።

ቢስ ፤ (ሶች) ፤ ብኡስ) ፤ የቸር ፡ ተቃራኒ ፤ ደረቅ ፡ ዐይን ፡ መጥፎ ፤ ከፋ ፡ ንፋግ ፡ ጩቅ ። ገድን ፡ ልብን ፡ ዐቅምን ፡ እይ ። ቢስ ፡ አይይኸ ፡ እንዲሉ ። ቸርን ፡ ቢያጠብቁት ፡ ቢስ ፡ ይኸናል ።

ቢስ ፡ ገላ ፤ ድል ፡ ቍምጥና ፡ ያለበት ፡ የተበላሸ ፡ ገላ ፡ አካል ።

የቢስ ፡ የቸር ፤ የከፋ ፡ የበጎ ። ዛሬ ፡ ሌሊት ፡ የቢስ ፡ የቸር ፡ ሲለኝ ፡ (ሲያሳየኝ) ፡ ዐደረ ።

ቢስነት ፤ ንፋግነት ፡ ከፋት ።

ቢሰኛ ፤ ከፋ ፡ ዐሳቢ ። ቢሰኛሽን ፡ ያርቅ ፡ እንዲሉ ።

ቤስ ፤ ቢስ ፡ ኾነ ፤ ነፈገ ፡ ሠሠተ ፡ ጩቅ ።

ብሶት ፤ የባሰ ፡ የጠና ፡ መከራ ፡ ሥቃይ ፡ ችግር ፡ ጭንቅ ።

ባሰኸና ፤ በቹሮ ፡ ፈንታ ፡ የጤፍ ፡ ዳቂት ፡ አሳርረው ፡ የሚሠፋት ፡ ዐልማ ፡ ዶዮ ። ትርጓሜው ፤ ይህን ፡ ብታገኝ ፡ (ባሰኸና) ፤ ከፋኸና ፡ መጥፎ ፡ ኾነብኸና ፡ ማለት ፡ ነው ።

አባባሰ ፤ አጠናን ፡ አከፋፍ ፡ አበረታት ፤ መባስ ።

ቤስ ፤—ነፈገ ፤—ባሰ ፡ ቢስ ።

ቤሳ ፤ (ዐረ) ፤ በብር ፡ የሚሸረፍ ፡ የሚመነዘር ፡ የመዳብና ፡ የንሐስ ፡ ታናሽ ፡ ገንዘብ ። ቤስቱን ፡ ቢል ፡ ፪ ፡ ቤሳ ፡ ማለት ፡ ነው ። ፩ዱ ፡ ቤሳ ፡ ፪ ፡ ሳንቲም ፡ ተኩል ፡ ይኸናል ። የወጣውም ፡ በገግሥተ ፡ ነገሥታት ፡ ዘውዲቱ ፡ ዘመን ፡ ነው ።

ብስ ፤—ከፍ ፤—በሰበሰ ።

በሰበሰ ፤ (በሰበሰ ፡ አንበሰበሰ) ፤ ራስ ፡ ረጠበ ፡ ሾቀ ፡ ሻንተ ፤ ተበላሽ ፡ በሸቀጠ ፤ ጠቁረ ፡ ተለወጠ ፡ (ዳን፬ ፡ ፯፩ ፡ ፳፫ ፡ ፳፩ ። ዮኤ፪ ፡ ፳) ። በከባካንና ፡ ቦነቶን ፡ እይ ።

በሰባሽ ፤ የሚበሰብስ ፤ ሰው ፡ ፈራሽ ፡ ተለዋጭ ።

በሰበሰበ ፤ በሰባሳ ፤ ብስብስ ፤ ብስባሽ ፤
የበሰበሰ ፤ የሻገተ ፤ የተለወጠ ፤ የቦከቦከ ፤ የጠቂረ ፤
ዕንጨት ፤ ሣር ፤ ገለባ ፤ ሥጋ ፤ ቂዳ ፤ በሽቃጣ ፤ ሻ
ጋታ ፤ (ኢዮጽ፩ ፤ ፮) ።

ብስበሳ ፤ ርጉት ፤ ርሰት ።
መበሰበሰ ፤ መርጠብ ፤ መራስ ፤ መሾት ፤
መሻገት ፤ መበላሸት ።

መበሰበሻ ፤ ውሃ ፤ ዝናም ።
አበሰበሰ ፤ አረጠበ ፤ አራሰ ፤ በሶን ፤ በውሃ ፤
ዐሽ ፤ አገላበጠ ፤ ለምግብነት ፤ አበጀ ፤ አዘጋጀ ።

አበሰበሰ ፤ አበሸቀጠ ፤ አበላሸ ፤ (ዳን፩ ፤
፴፫) ።

አበሰባሽ ፤ ያበሰሰሰ ፤ የሚያበሰብስ ፤ የሚ
ያርስ ።

ማበሰበሰ ፤ ማርጠብ ፤ ማራስ ፤ ማሾት ፤
ማሽት ።

ማበሰበሻ ፤ ፋጋ ፤ ጣባ ፤ ወጭት ፤ ገብቲ ፤
ቂሬ ፤ የመሰለው ፤ ሹሉ ።

አስበሰበሰ ፤ አስራሰ ፤ አሳሸ ።
ማስበሰበሰ ፤ ማስራሰ ፤ ማሳሸት ።

ተበሰበሰ ፤ (በሰበሰ) ፤ ራሰ ፤ ታሸ ፤ ተገ
ላበጠ ።

ተበሳሰሰ ፤ ተራራሰ ፤ ተጋማ ፤ ተበላሸ ፤
ተበሻቀጠ ፤ ተለዋወጠ ።

መበሳሰሰ ፤ መጋማት ፤ መበሻቀጥ ።
አበሳሰሰ ፤ አራራሰ ፤ አስተሻሸ ።

ብስ ፤ (ዐረ ፤ ቢስ) ፤ ያንበላ ፤ ወገን ፤
ድመት ፤ በማርኛ ፤ ግን ፤ ክፍ ፤ ሺድ ፤ ወግድ ፤ በቃ ፤
ማለት ፤ ነው ፤ ዐረብም ፤ በቃ ፤ ሲል ፤ በስ ፤ ይላል ።
አንበላ ፤ እንበላ ፤ አንባሻ ፤ በግእዝ ፤ የበሰበሰ ፤
ዘሮች ፤ ናቸው ።

አበሳሰሰ ፤ አራራሰ ፤ አረጣጠብ ፤ አሸጋ
ገት ፤ አለዋወጥ ፤ መራስ ፤ መበሰበሰ ።

በሸበሽ ፤ ተጠመቀ ፤ መላ ፤ ተረፈ ፤ ወፈረ፤
ለሰለሰ ።

በሸበሽ ፤ የመላ ፤ የተረፈ ፤ ምሉ ፤ ትርፍ ።
አንበሸበሽ ፤ ደስ ፤ አሠኘ ፤ አስደሰተ ።

መላልሶ ፤ ሰጠ ፤ በብዙ ፤ አጠጣ ፤ አጠገበ ።
እንቡሽቡሽ ፤ ጌሹ ፤ የልለው ፤ ጉሽ ፤ ያል

ፈላ ፤ ቢጠጡት ፤ የማያሰክር ።
ማንበሸበሽ ፤ ማስደሰት ፤ ማቀማጠል ።

ማንበሸበሻ ፤ ማስደሰቻ ፤ ማቀማጠያ ።
ተንበሸበሽ ፤ ተቀማጠለ ፤ ተንቀባረረ ።

ትንቡሽቡሽ ፤ ትምጥል ፤ እንቅብር ፤ የደ
ላው ፤ የተመቸው ፤ ሰውነት ።
ትንቡሽ ፤ ወፍራም ፤ ድልድል ፤ ለሰላላ ።

ትንቡሽ ፤ የትንቡሽ ፤ ወገን ፤ ድንቡጫ ፤
ድንቡሉ ። ትንቡሽ ፤ ገላ ፤ ነጻ ፤ እንዳለ ፤ ዘፋኝ ።

በሽ ፤ ቅልሽልሽ ፤ መቅለሽለሽ ፤ ቅልብሽ ።
በሽ ፤ አለው ፤ አቅለሽለሽው ፤ ልውጣ ፤

ልመለስ ፤ አለው ። በሽታን ፤ እይ ፤ የዚህ ፤ ዘር ፤
ነው ። ታ ፤ ምእላድ ፤ ሹኖ ፤ ስለ ፤ ተጨመረበት ፤
በዚህ ፤ አልተጸፈም ።

(በሰጪ) ፤ አበሳጪ ፤ አሳዘን ፤ አናደደ ፤
አስቂጣ ፤ አስሮሽ ፤ አስወገሽ ። በሸቀን ፤ ተመል
ከት ፤ ጨና ፤ ቀ ፤ ይወራረሳሉ ።

አበሳጪ ፤ ያበሳጪ ፤ የሚያበሳጭ ፤ የሚያ
ስቂጣ ፤ አሳዛኝ ፤ አስቂጪ ።

ማበሳጪት ፤ ማሳዘን ፤ ማስቂጣት ፤ ማና
ደድ ፤ ማስሮሽ ።

ማበሳጫ ፤ ማናደጀ ፤ ማስቂጫ ።
ተበሳጪ ፤ ዐዘን ፤ ተቂጣ ፤ ተናደደ ።

ብስጩ ፤ (ዎች) ፤ የተበሳጪ ፤ የተቂጣ ፤
ቀጡ ፤ ጠበኛ ።

መበሳጪት ፤ ማዘን ፤ መቂጣት ፤ መና
ደድ ።

መበሳጫ ፤ ማዘኛ ፤ መቂጫ ፤ መጫሽያ ፤
ነገር ፤ ምክንያት ።

ተበሰጫጪ ፤ ተጣላ ፤ ተጠላላ ፤ ተቋጣ ፤
ተበጣበጠ ።

ብስጭት ፤ ቀጣ ፤ ገዴት ፤ ጩሽት ፤ ተ
ግሣጽ ።

ብስጭት ፤ አለ ፤ ተበሳጪ ።
ብስጭትጭት ፤ አለ ፤ ተበሰጫጪ ።

አበሰጫጪ ፤ አጣላ ፤ አቋጣ ፤ አጋጪ ።
አበሰጫጪት ፤ አስተዛዘን ፤ አቂጣጥ ፤ መ

በሳጪት ።
ብስጥ ፤ በቀድሞ ፤ ዘመን ፤ ከፋርስ ፤ የሚ
መጣ ፤ ምንጣፍ ፤ ባረብኛ ፤ ብሳጥ ፤ ይባላል ።

ቦስጣ ፤ ፖስታ ፤ ደብዳቤ ።
በሰከ ፤ በተከ ፤ ቂረጠ ፤ በጠሰ ፤ በቀላል ።

መበሰከ ፤ መቀራረጥ ፤ መበጠስ ።
አስበሰከ ፤ አስበተከ ፤ አስበጠሰ ።

ማስበሰከ ፤ ማስበተከ ፤ ማስበጠሰ ።
ተበሰከ ፤ (ተበትከ) ፤ ተበተከ ፤ ተበጠሰ ።

ብሰከ ፤ (ብቱክ) ፤ የተበሰከ ፤ የተበተከ ፤
ብትክ ፤ ብጥስ ።

ብስኪያም ፤ የብሰከ ፤ ብጣሻም ፤ ድርና ፤
ማግ ፤ ገመድ ፤ ጠፍር ፤ የመሰለው ፤ ሹሉ ።

ብስክ ፤ አለ ፤ ቀርጥ ፤ ብጥስ ፤ አለ ።
ተበሳሰከ ፤ ተበታተከ ፤ ተበጣጠሰ ።

መበሳሰከ ፤ መበታተከ ፤ መበጣጠሰ ።

አብሰከሰከ ሀ እንበሸበሸ ሀ አቀማጠል ሀ
ተብሰከሰከ ሀ ተንበሸበሸ ሀ ተቀማጠል ሀ
ተብሰከሰከ ሀ የሚብሰከሰከ ሀ የሚቀማጠል ሀ
ብሰከሰከ ሀ ብሰከሰከ ሀ የተብሰከሰከ ሀ
የተቀማጠል ሀ የተንበሸበሸ ሀ ብትከትከ ሀ ብጥስጥስ ሀ
መብሰከሰከ ሀ መበጣጠስ ሀ መቀማጠል ሀ
መብሰከሰከ ሀ መበጣጠስ ሀ መቀማጠል ሀ
አበሳሰከ ሀ አቈራረጥ ሀ አበጣጠስ ሀ መበ
ስከ ሀ

በስከ ሀ—በኩል ሀ—አስተ ሀ

(በሸከከ) ሀ አንበሸከከ ሀ አንቀባረረ ሀ አ
ንበጠረረ ሀ

ተንበሸከከ ሀ ተንቀባረረ ሀ ተንበጠረረ ሀ

ባሰከና ሀ—ደዮ ሀ—ባሰ ሀ

በሰለ ሀ (በሲል ሀ በሰለ) ሀ ጃክከ ሀ ተን
ደረክከ ሀ ሸተ ሀ ጉመራ ሀ ደረቀ ሀ ጠነከረ ሀ

በሰለ ሀ መግል ሀ ያዘ ሀ ላላ ሀ ዕባጭ ሀ (ጉን
ፋኑ በሰለ) ሀ መውደድን ሀ መንቁርቁርን ሀ ተወ ሀ
ንፍጡ ሀ

በሳይ ሀ በሳል ሀ የሚበሰል ሀ ጥራ ሀ እኸል ሀ
ተክል ሀ

ብስል ሀ የበሰለ ሀ እንጀራ ሀ ቁሉ ሀ ንፍር ሀ
ንፍር ሀ ሥጋ ሀ የተቀቀለ ሀ ቅቅል ሀ የጠነከረ ሀ የጠና ሀ
ጥሩ ሀ ግሰራ ሀ የጉመራ ሀ ሰብል ሀ

ብስል ሀ ሰው ሀ ዋና ሀ ጠንካራ ሀ ሰው ሀ
ዐጥቂ ሀ ቁም ሀ ነገራም ሀ

ብስል ሀ ተቀሊል ሀ ጥሩ ሀ ታደፍ ሀ ጢ
ፍና ሀ ስንዴ ሀ ገብስ ሀ ከባቂላና ሀ ካተር ሀ ከሽንብራ ሀ
ከምስር ሀ ካገጃ ሀ ጋራ ሀ

ብስል ሀ አለ ሀ ተቀቀለ ሀ ተከነ ሀ ነፈረ ሀ

በሰላ ሀ ለባለጃ ሀ የሚከፈል ሀ ገንዘብ ሀ መከ
ፈሉ ሀ የታወቀ ሀ ርግጥ ሀ የሽን ሀ የበሰላ ሀ ዋስ ሀ
እንዲሉ ሀ

በሰላ ሀ (ትግ) ሀ ግላ ሀ ቅብቅብ ሀ የለሰ
ለሰ ሀ ዕርሻ ሀ

በሰሎ ሀ መብል ሀ መጠጥ ሀ

ብሳይ ሀ ፍግ ሀ ዐዛባ ሀ በበረት ሀ ወይም ሀ በጉ
ደጓድ ሀ ውስጥ ሀ ቂይቶ ሀ የበሰለ ሀ የተብላላ ሀ ዕርሻ ሀ
የሚያሳምር ሀ መድረቁን ሀ ጠቦት ሀ መሽኑን ሀ ያሳያል ሀ

መብሰል ሀ መጃክከ ሀ መሸት ሀ መጉምራት ሀ

መብሰያ ሀ እሳት ሀ ፀሓይ ሀ ሸክላ ሀ ጊዜ ሀ

አበሰለ ሀ (አብሰለ) ሀ ተኩሰ ሀ ጠበሰ ሀ
ቀቀለ ሀ ጋገረ ሀ አነፈረ ሀ አደረቀ ሀ

አበሰለ ሀ እጅግ ሀ ዐመመ ሀ ጉዳ ሀ በሽታ ሀ
ሰውን ሀ

አበሰለ ሀ ዐየመ ሀ ቀበቀበ ሀ አለሰለሰ ሀ ዕር
ሻን ሀ

አበሰለ ሀ በጣም ሀ ተማረ ሀ

አብሳይ ሀ ያበሰለ ሀ የሚያበሰል ሀ የሚቀ
ቅል ሀ ቀቃይ ሀ ጋጋሪ ሀ ሊጥ ሀ አፍሳሽ ሀ ወጭት ሀ
ጠባሽ ሀ ዐበዛ ሀ ወጥ ሀ ቤት ሀ

አብሰል ሀ የሚያቃጥል ሀ የሚያናድድ ሀ እ
ቃጣይ ሀ አናጃጃ ሀ ልብ ሀ አብሰል ሀ እንዲሉ ሀ

አብሸሎ ሀ የጠላ ሀ ቂጣ ሀ ቀለጠ ሀ ጥሬው ሀ
ተንተብትቦ ሀ የተፈጨ ሀ

ማብሰል ሀ መቀቀል ሀ መጋገር ሀ ማንፈር ሀ
ማድረቅ ሀ

ማብሰያ ሀ መጋገሪያ ሀ መቀቀያ ሀ ጊዜ ሀ መ
ግሪያ ሀ ቦታ ሀ

አስበሰለ ሀ አስቀቀለ ሀ አስቁላ ሀ አስጋገረ ሀ

ተባሰለ ሀ ተጣላ ሀ ተማረረ ሀ ተናሸረ ሀ

መባሰል ሀ መጣላት ሀ መግረር ሀ

አባሰለ ሀ እቃቀለ ሀ አጋገረ ሀ አጣበሰ ሀ

ማባሰል ሀ ማጋገር ሀ ማጣበስ ሀ

አብሰለሰለ ሀ ቁጩ ሀ አንገበገቦ ሀ አትከነ
ከነ ሀ አወጣ ሀ አወረደ ሀ

ማብሰልሰል ሀ መቁጩት ሀ ማትከንከን ሀ

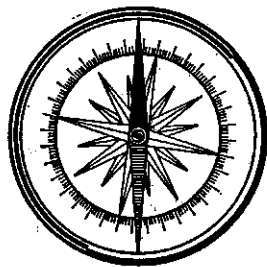
ተብሰለሰለ ሀ ተንገበገቦ ሀ ተትከነከነ ሀ በ
ልብ ሀ ወጣ ሀ ወረደ ሀ

መብሰልሰል ሀ መትከንከን ሀ በሆድ ሀ መ
ጉላላት ሀ

አበሳሰል ሀ አጉመራር ሀ መብሰል ሀ

በሽሎ ሀ የበገምድር ሀ ወንዝ ሀ ስም ሀ በወ
ሉና ሀ በየጁ ሀ መካከል ሀ ያለ ሀ ገማ ሀ

ብሰል ሀ በየብስና ሀ በባሕር ሀ በእየር ሀ
ለሚገዱ ሀ ስዎት ሀ ሰሜንን ሀ የሚያመለክት ሀ
መግሪያ ሀ ፲፰ ሀ ሠላጤ ሀ ያለው ሀ መርሐ ሀ ሰሜን ሀ
ከክርስቶስ ሀ በፊት ሀ ፲፱ ሀ ዓመት ሀ በሺን ሀ አገር ሀ
ነበረ ሀ ይባላል ሀ

ብሰል ሀ

ባሰልየሰ ሀ የሰው ሀ ስም ሀ ትርጓሜው ሀ
በጽርሕ ሀ ጉጉሥ ሀ ግለት ሀ ነው ሀ ይላሉ ሀ

በሰና ሀ (ትግ ሀ በስነው) ሀ ባለ ሀ ግለነ ሀ
ተለወጠ ሀ ገማ ሀ ከረፋ ሀ

ብስና ፤ ክፉ ፡ ሽታ ፡ ግማት ፡ ክርፋት ፡
ካፍ ፡ የወጣ ፤ የፈሰ ፡ ዐይነት ፡ የኮሶ ፡ የኩረፈ ፡
ግማት ።

ብስናም ፤ ባለብስና ፡ ግም ።
ብስናት ፤ ዝፈ ፡ ከግሁ ፡ ለብስና ።
ብስናታም ፤ ግማታም ፡ ክርፋታም ።
አበሰና ፤ ለወጣ ፤ አገማ ፡ አከረፋ ።
ማበሰናት ፤ መለወጥ ፤ ማክርፋት ፡ ማግ-
ማት ፤ ብስና ፡ ማግማት ።

ብላና ፡ (ኖች) ፤ ምሳና) ፤ በቁሙ ፡ የታ-
ወቀ ፡ የወይናደጋ ፡ ዕንጨት ፡ ምሳና ፡ ማለት ፡ ነቀ
ዛምነቱን ፡ ያሳያል ። ማሰን ፡ ሸንኩርን ፡ እይ ።
ዳግመኛም ፡ (ብላና) ፤ በስተኸ ፡ ቀንበር ፡ አድርገው ፡
ብሎ ፡ ይተረጉማል ።

በሽቀ ፤ ዐዘነ ፡ ተከዘ ፤ ተበሳጠ ፡ ተና-
ደደ ። ልቡ ፡ በሽቋል ፡ እንዲሉ ፡ ሊበትግሪኛ ፡ ግን ፡
ተላጠ ፡ ማለት ፡ ነው ።

በሻቃ ፤ ብሽቅ ፤ የበሸቀ ፡ ያዘነ ፡ የተ-
ከዘ ፡ የተናደደ ።

ብሽቅ ፡ አለ ፤ በሸቀ ።

መብሽቅ ፤ ማዘን ፡ መተከዘ ፡ መናደድ ።

መብሽቂያ ፤ ማዘኛ ፡ መተከዣ ፡ ክፉ ፡
ነገር ።

አበሽቀ ፤ አላዘነ ፡ አበሳጠ ፡ አናደደ ።

አብሽቅ ፤ አላዛኝ ፡ አናዳጅ ። ልብ ፡ አብ-
ሽቅ ፡ እንዲሉ ።

በሽቀጠ ፤ ፈጽሞ ፡ ራሱ ፡ ረሰረሰ ፤ በሰበሰ ፡
በከተ ፡ ተበላሸ ።

በሽቀጥ ፤ በሽቃጣ ፡ (ጦች) ፤ ብሽ-
ቅጥ ፤ የበሸቀጠ ፡ የራሱ ፡ የረሰረሰ ፤ በከተ ፡ ነው-
ረኛ ።

ብሽቅጥ ፡ አለ ፤ ብከት ፡ አለ ።

መበሽቀጥ ፤ መራሰ ፡ መረሰረሰ ፡ መብ-
ከት ።

መበሽቀጫ ፤ መረሰረሻ ፡ መበሰበሻ ።

አበሽቀጠ ፤ ፈጽሞ ፡ አራሱ ፡ አረሰረሰ ፡
አበሰበሰ ፡ አበከተ ፤ አረከሰ ።

አበሽቃጭ ፤ ያበሸቀጠ ፡ የሚያበሸቅጥ ፡
የሚያርስ ፤ አጽያፈ ፡ አርካሽ ።

ማበሽቀጥ ፤ ማበሰበሰ ፤ ማነወር ፡ ማርከሰ ።

ማበሽቀጫ ፤ ማነወሪያ ፡ መስደቢያ ፡ ማ-
ዋረኝ ።

ተበሻቀጠ ፤ ተራራሰ ፡ ተበላበሰ ፤ ተነ-
ወረ ፡ ተነቀፈ ፡ ተሰደበ ፡ ረከሰ ።

መበሻቀጥ ፤ ነውረኛ ፡ መሸን ፡ መነቀፍ ።

መበሻቀጫ ፤ መነወሪያ ፡ መነቀፈያ ፡ መ-
ሰደቢያ ።

ተበሽቃቀጠ ፤ ተነቃቀፈ ፡ ተሰዳደበ ።
ብሽቅጥቅጥ ፤ ፈጽሞ ፡ የራሱ ፡ የበከተ ፡
የተበላሸ ፡ የረከሰ ።

ብሽቅጥቅጥ ፡ አለ ፤ በሸቀጠ ፡ ተበሻ-
ቀጠ ።

መበሽቃቀጥ ፤ መነቃቀፍ ።

አበሻቀጠ ፤ ናቀ ፡ ነቀፈ ፡ አቃለለ ፤ አጸ-
የፈ ፡ አዋረደ ፡ አራከሰ ።

አበሻቃጭ ፤ ያበሻቀጠ ፡ የሚያበሻቅጥ ፤ አ-
ቃላይ ፡ አዋራጅ ።

ማበሻቀጥ ፤ ማቃለል ፡ ማዋረድ ፡ መን-
ቀፍ ፡ ማራከስ ።

ማበሻቀጫ ፤ መንቀፈያ ፡ ማጸየፊያ ፡ ማ-
ራከሻ ። ተበሻቀጠና ፡ አበሻቀጠ ፡ ተደራራጊና ፡
አደራራጊ ፡ ሲመስሉ ፤ በተደራጊነትና ፡ ባድራጊ-
ነት ፡ እንደ ፡ ተፈቱ ፡ አስተውል ።

አበሽቃቀጠ ፤ አነቃቀፈ ፡ አሰዳደበ ።

ማበሽቃቀጥ ፤ ማነቃቀፍ ፡ ማሰዳደብ ።

ማበሽቃቀጫ ፤ ማነቃቀፊያ ፡ ማሰዳደቢያ ።

አበሽቃቀጥ ፤ አረሳረሰ ፤ መበሸቀጥ ።

በሰቄለ ፤ ጉሰቄለ ።

በሰቋላ ፡ (ሎች) ፤ ጉሰቋላ ።

ብስቀላ ፤ የበሰቄለ ፤ ጉስቀላ ።

ብስቀላና ፤ ጉስቀላና ።

መበሰቄለ ፤ መጉሰቄለ ።

አበሰቄለ ፤ አጉሰቄለ ።

ማበሰቄለ ፤ ማጉሰቄለ ።

አበሰቋቄለ ፤ አጉሰቋቄለ ፤ መበሰቄለ ።

በሰቄለ ፡ የአገዛዝ ፤ ጉሰቄለ ፡ የካህናት ፡ ነው ።

በሽረክ ፤ በጠረቀ ፡ ቀደደ ፡ ሸረከተ ።

መበሽረክ ፤ መበጥረት ፡ መቅደድ ፡ መሸ-
ርከት ።

ተበሽረክ ፤ ተበጠረቀ ፡ ተቀደደ ፡ ተሸረ-
ከተ ።

በሽረክ ፤ በሽራካ ፤ የተበሸረከ ፡ ቀዳዳ ፡
ሸርካታ ።

ብሽርክ ፤ ዝፈ ፡ ከግሁ ፤ ሽርከት ።

ብሽርክ ፡ አለ ፤ ተበሽረክ ፤ ቅድድ ፡
አለ ፤ ሽርከት ፡ አለ ።

መበሽረክ ፤ መቀደድ ፡ መሽርከት ፡ መበ-
ጨት ።

ተበሽራረክ ፤ ተቀዳደደ ፡ ተሸረክከተ ።

ብሽርክርክ ፤ የተቀዳደደ ፤ ሽርከትከተ ፡
ብጭትጭት ።

አበሽራረክ ፤ አቀዳደድ ፡ አሸረካከት ፤ መ-
በሽረክ ።

ባታም ፤ (በዓታዊ) ፤ ባተ፡ ወፍራም ፤
ባተ፡ ደንዳና፡ ሰው ።

ባተ፡ መልካም ፤ ባቱ፡ ያማረ፡ ሞንዳላ ።

ባትኸን ፤ አባየኝ ፤ ቶሉ፡ ቶሉ፡ ሺድ ።

ብተት ፤ መባት ፤ መግባት ፤ መሾም ፤ አ
ገባብ ፤ አሠለጣጠን ፤ የሌሊትና፡ የቀን፡ ቊጥር ።

ቤትወደድ ፤ (ብሔት) ፤ የሠለጠነ ፤
ሥሉጥ ፤ ባለመብት ፤ ባለሙሉ ፤ ሥልጣን ። ቤት ፤
ንጉሥ ፤ ወደድ ፤ ወዳጅ ፤ የንጉሥ ፤ ወዳጅ፡ ንጉሥ ፤
የሚወደው ፤ ንጉሥን ፤ የሚወድ ፤ ዋና ፤ ባለሻል ፤
ማለት ፤ ነው ፤ (ዘፍጸዘ) ፤ ፩ ። ሲበዛ ፤ ቤትወደዶች ፤
ይላል ።

ባታ ፤ (በዊእ ፤ ቦአ ፤ በአት) ፤ እመ
ቤታችን ፤ ቤተ ፤ መቅደስ ፤ የገባችበት ፤ የታኅሣሥ ፤
ሦስተኛ ፤ ቀን ። ታኅሣሥ ፤ ባታ ፤ እንዲሉ ።

ባታ ፤ (በአታ ፤ ለማርያም) ፤ ታቦት ፤
የታቦት ፤ የጽላት ፤ ስም ፤ ወር ፤ በገባ ፤ በቺ ፤ የሚ
ከብር ፤ በዓል ።

(ቧቸ) ፤ አንቧቸ ፤ አንቦማረቀ ፤ አን
ቻቻ ፤ አንማማ ፤ አማወተ ።

ማንቧቸት ፤ ማንቻቻት ፤ ማንማማት ።

ተንቧቸ ፤ ተንቦማረቀ ፤ ተንቻቻ ፤ ተን
ማማ ፤ ተማወተ ፤ እንደ ፤ ልቡ ፤ ኸን ።

መንቧቸት ፤ መንቻቻት ፤ መንማማት ።

መንቧቸ ፤ መንቻቻ ፤ መንማማ ፤ መማ
ወቻ ፤ መንቦማረቂያ ፤ ባሕር ።

ቤት ፤ (በዪት ፤ ቤተ ፤ ቤት) ፤ በቁመ ፤
ማደሪያ ፤ መኖሪያ ፤ በደንጊያና ፤ በጡብ ፤ በጠርብ ፤
በጨፈቃ ፤ በኖራ ፤ በጭቃ ፤ በስሚንቶ ፤ በጭድ ፤
በሰንበሌጥ ፤ በቁርቁር ፤ በሳንቃ ፤ የተሠራ ፤ ግንብና ፤
ግድግዳ ፤ ጣራ ፤ ውስጠ ፤ ክፍት ፤ ቦታ ፤ ዕቃ ፤ ዋሻ ፤
ፍርክታ ፤ ጉሬ ፤ ጉድጓድ ፤ ለሰው ፤ ጥቅም ፤ የሚኸን ፤
ነገር ፤ ኹሉ ፤ ተሠርቶ ፤ የሚገኝበትና ፤ የሚቀመጥ
በት ፤ ቤት ፤ ዘርፍ ፤ እየቀደመው ፤ ሲነገር ፤ እንግዳ ፤
ቤት ፤ እንጀራ ፤ ቤት ፤ እስር ፤ ቤት ፤ ባሩድ ፤ ቤት ፤
ግምጃ ፤ ቤት ፤ ወህኒ ፤ ቤት ፤ ወጥ ፤ ቤት ፤ ወፍሮ ፤
ቤት ፤ ጠጅ ፤ ቤት ፤ ጠላ ፤ ቤት ፤ ላይ ፤ ቤት ፤ ማድ ፤
ቤት ፤ ምድር ፤ ቤት ፤ ማለፊያ ፤ ቤት ፤ መቃብር ፤
ቤት ፤ መሸታ ፤ ቤት ፤ ነጭ ፤ ቤት ፤ ሥጋ ፤ ቤት ፤
ሥራ ፤ ቤት ፤ ዕቃ ፤ ቤት ፤ ራስጊ ፤ ቤት ፤ ሰማይ ፤
ቤት ፤ ተማሪ ፤ ቤት ፤ ታች ፤ ቤት ፤ ዘርፍ ፤ ኹኖ ፤
ሲነገር ፤ እመቤት ፤ ይላል ። የኹሉንም ፤ ትርጓሜ ፤
በየስፍራው ፤ እይ ። (የወፍ ፤ ቤት) ፤ በቀን ፤ ብዛት ፤
ከዛር ፤ የተበጀ ። (የወረንጦ ፤ ቤት) ፤ የተሸበለለ ፤
ሂር ፤ ወረንጦ ፤ መከተቻ ። (የኩል ፤ ቤት) ፤ የበላ
ይና ፤ የበታች ፤ አዛዥና ፤ ታዛዥ ፤ የሌለበት ። (የም
ሥጥ ፤ ቤት) ፤ ከይሳ ። (የንግድ ፤ ቤት) ፤ ከሳንቃ ፤ የ
ተሠራ ፤ ሕንጻ ። (የቀበጠ ፤ ቤት) ፤ ያጌጠ ፤ የተሸ
ለመ ፤ ያማረ ፤ ዕልፍኝ ። (ያራስ ፤ ቤት) ፤ በመ
ቃኑ ፤ ላይ ፤ ሴቲ ፤ ራትና ፤ ሰራቲ ፤ ያለበት ።

ቤት ፤ ወገን ፤ ነገድ ፤ ያገር ፤ ክፍል ።
ሰባት ፤ ቤት ፤ አገው ፤ ሰባት ፤ ቤት ፤ ወሎ ፤ ጋላ ፤
ቤት ፤ አራት ፤ ቤት ፤ ጭፍራ ፤ እንዲሉ ። ጉጉን ፤ በ
ታን ፤ ተመልከት ።

ቤት ፤ የዜማ ፤ ዐይነት ፤ ወይም ፤ ስልት ።

ቤት ፤ የግስ ፤ አለቃ ።

ቤት ፤ ዘመድ ፤ ትውልድ ። ፩ ፤ ቤት ፤
፪ ፤ ቤት ፤ ፫ ፤ ቤት ፤ ፬ ፤ ቤት ፤ እንዲሉ ።

ቤት ፤ የዘፈን ፤ የቅኔ ፤ የመልክ ፤ የሰላ
ምታ ፤ የነግሥ ፤ የዐርኬ ፤ ግጥም ፤ ወይም ፤ ስንኝ ።

ቤት ፤ ፲፪ ፤ የበጣ ፤ ጉድጓድ ።

ቤት ፤ የፈደል ፤ ስም ፤ በ ። አለፈን ፤ እይ ።
(ግጥም) ፤ አሌፍ ፤ ብሂል ፤ ብዬ ፤ እታው ፤ ድረስ ፤
ሳውቀው ፤ ቤት ፤ እመኸል ፤ ገብቶ ፤ ልቤን ፤ አስጨ
ነቀው ፤ (መዝፀፀ) ፤ ፩ ፤ ፱ ።

ቤት ፤ ንብረት ፤ ትዳር ፤ ኑር ። (አልቃኸ) ፤
ትልቁም ፤ ትንኹም ፤ እምዬ ፤ ይልሻል ፤ አንቺውስ ፤
ምንኛ ፤ ቤት ፤ አጥፊ ፤ ኑረሻል ።

ቤት ፤ ሥጋ ፤ የነፍስ ፤ ማደሪያ ፤ (ዘፍጸ
፯ ። የሐይ ፤ ጸ፩) ።

ቤት ፤ የአጋዝ ፤ ተራ ፤ ረድፍ ። ያ፩ ፤ ያ፲ ፤
የ፪ ፤ የ፫ ፤ ቤት ፤ እንዲሉ ።

ቤቶች ፤ (አብያት) ፤ ኹለትና ፤ ከኹለት ፤
በላይ ፤ ያሉ ፤ ብዙዎች ።

ቤቶች ፡

ቤቶች ፤ ሰዎች ፤ ቤቶች ፤ ብት ፤ በሉ ፤ እ
ንዲሉ ። የዚህ ፤ ቤቶች ፤ ቢል ፤ ግን የዚህ ፤ ቤት ፤
ሰዎች ፤ ማለት ፤ ነው ። ማማን ፤ እይ ።

ቤተኛ ፤ (ኞች) ፤ አብያታዊ) ፤ የቤት ፤
ቤታም ፤ በቤት ፤ የሚኖር ፤ ዘመድ ፤ አሸከር ፤ ሉሌ ፤
የቤት ፤ ሰው ።

ቤቱ ፤ ያ ፤ ቤት ፤ የርሱ ፤ ቤት ።

ቤቷ ፤ ያች ፤ ቤት ፤ የርሷ ፤ ቤት ።

ቤት ፤ አባት ፤ (አበ ፤ ቤት) ፤ አዛዥ ፤
መጋቢ ፤ ወንድ ፤ ወይም ፤ ሴት ።

ቤት ፤ አባቶች ፤ አዛዦች ፤ መጋቢዎች ።

ቤት ፤ እግዚሐር ፤ የግዜር ፤ ቤት ፤ ቤተ ፤
መቅደስ ።

ቤት ፤ አዛዥ ፤ የቤት ፤ አዛዥ ፤ አላዳሪ ።

ቤተ ክሲያን ፤

ቤተ ፡ አይሁድ ፤ የአይሁድ ፡ ትውልድ ።
 ቤት ፡ አይጸድ ፤ የቀድሞ ፡ ጥፍራ ፡ ስም ።
 ቤት ፡ አንግ ፤ የጥፍራ ፡ ስም ፤ የዳር ፡
 ዘመን ።
 ቤት ፡ አፈረስ ፤ በቁሙ ፤ ናደ ። ስንኝን ፡
 ገጥምን ፡ ለወጠ ።
 ቤት ፡ አቃጣይ ፤ ሽፍታ ፡ ወንበዴ ።
 ቤት ፡ አሳየ ፤ ምላሽ ፡ ጠራ ።
 ቤተ ፡ እስራኤል ፤ የእስራኤል ፡ ነገድና ፡
 ዘር ።
 ቤቴ ፡ ቤቴ ፡ አለ ፤ ለትዳር ፡ ለንብረት ፡
 ዐለበ ፡ ተጋ ፤ ተትኩረኩረ ።
 ቤተ ፡ በረከት ፤ ጥቂቱ ፡ ብዙ ፡ የሚሾ
 ንበት ፡ (ጸነገ ፡ ፲፮ ፡ ፲፱ ፡ ፲፭ ፡ ፲፮) ።
 ቤተ ፡ ደንብ ፤ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ደንብ ፡
 እየተጸፈ ፡ የሚቀመጥበት ።
 ቤተ ፡ ደራስያን ፤ የደራሲዎች ፡ ቤት ፤
 ቤተ መምህራን ።
 ቤተ ፡ ወጣ ፤ (ወግኤ ፡ ቤት) ፤ ካንድ ፡
 ቤት ፡ የወጣ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፤ ወንድም ፡ ሴቱም ፡
 ልጅም ፡ ዐዋቂውም ።
 ቤተ ፡ ዘመድ ፤ የባልና ፡ የሚስት ፡ ወገን ፤
 ወይም ፡ አበ ፡ ልጅ ።
 ቤተ ፡ ዝሙት ፤ የምንዝር ፡ የሸርሙጥና ፡
 ቤት ።
 ቤተ ፡ ጥበብ ፤ የውተት ፡ የብልገት ፡ የፍ
 ልስፍና ፡ ቤት ።
 ቤት ፡ ጠባቂ ፤ የቤት ፡ ዘበኛ ።
 ቤት ፡ የግዚሐር ፡ ነው ፤ እንግዳ ፡ ሊ
 ያደርበት ፡ ይገባል ።
 ቤት ፡ የመለሰው ፤ በቤት ፡ ውስጥ ፡
 ያለ ፡ ግንኙውም ፡ ዕቃ ።
 ቤት ፡ ያፈራው ፤ መብል ፡ መጠጥ ።
 ቤት ፡ ከቤቱ ፡ ገባ ፤ የሚስት ፡ ወገን ፡
 ለባል ፡ ወገን ፡ ተዳረ ።
 ቤተ ፡ ክህነት ፤ ጲያቆን ፡ ቁስ ፡ መነዝሱ ፡
 ደብተራ ፡ ጳጳስ ፡ የክህነት ፡ ሥራ ፡ የሚሠሩበት ፡
 የሚያገለግሉበት ፡ ቤተ መቅደስ ፡ ቤተ ክሲያን ።
 ቤተ ፡ ክህነት ፤ የክህናት ፡ ወገን ።
 ቤተ ፡ ክሲያን ፤ (ቤተ ክርስቲያን) ፤
 በቁሙ ፤ የክርስቲያን ፡ ወገኖች ፡ ለጸሎትና ፡ ለምስ
 ጋያ ፡ ለስግደት ፡ ለቀርባን ፡ የሚሰበሰቡበት ፡ ታቦ
 ትና ፡ መስቀል ፡ ሥዕል ፡ ያለባት ፡ የክርስቲያን ፡
 ቤት ፡ ባለዩ ፡ ክፍል ፤ እነዚህም ፡ ቅኔ ፡ ግሕሌት ፡
 ቅድስት ፡ መቅደስ ፡ ናቸው ። ምእመናንም ፡ ቤተ
 ክሲያን ፡ ይባላሉ ።
 ቤተ ፡ ክሲያን ፡ ሳሚ ፤ ቤተ ክሲያን ፡
 የሚሰማ ፡ የሚላለም ፡ ጠበለተኛ ፡ እጠድት ፡ ባይ ።

ቤተ ፡ ክሲያኖች ፤ (አብያተ ፡ ክር
 ስቲያኖች) ፤ ሹለትና ፡ ከሹለት ፡ በላይ ፡ ያሉ ፡
 ብዙዎች ።
 ቤት ፡ ለቤት ፤ ከ ፡ የቀረው ፡ ነው ፤ ከ
 ቤት ፡ ወደ ፡ ቤት ።
 ቤተ ፡ ልሔም ፤ (ቤተ ፡ ጎብስት) ፤
 የሰው ፡ ስም ፤ የዳቦ ፡ የንጀራ ፡ ቤት ፡ ግለት ፡ ነው ፡
 (ጸዘና ፡ ፪ ፡ ፶፩ ፡ ፶፪) ።
 ቤተ ፡ ልሔም ፤ በይሁዳ ፡ ዕፃ ፡ በኤፍ
 ራታ ፡ ውስጥ ፡ ያለች ፡ ቀበሌ ፡ ጌታችን ፡ የተወለደ
 ባት ፡ (ሚከ፩ ፡ ፪ ፡ ግቴ፪ ፡ ፩) ።
 ቤተ ፡ ልሔም ፤ ከክህን ፡ በቀር ፡ ግይ
 ምን ፡ (ጨዋ) ፡ የማይገባባት ፡ ቀርባን ፡ የሚሠራ
 ባት ፡ የምስጢር ፡ ቤት ። ቤት ፡ እመቤታችን ፤ ል
 ሔም ፡ ጌታችን ።
 ቤተ ፡ ልሔም ፤ በበጊምድር ፡ ውስጥ ፡
 በዙሪያዋ ፡ እትርቢያ ፡ ያለ ፡ ቀበሌ ፡ ቁም ፡ ዜግ ፡
 የሚመስከርበት ።
 ቤተ ፡ ልሔሞች ፤ የቤተ ፡ ልሔም ፡ ተ
 ወላጆች ፤ የምስጢር ፡ ቤተች ።
 ቤት ፡ ለንቦሳ ፤ በደስ ፡ ቤት ፡ ከተሠራ ፡
 በኋላ ፡ እንዲህ ፡ ይባላል ። ለንቦሳን ፡ እይ ።
 ቤት ፡ ለንግዳ ፤ እንግዳን ፡ ግባ ፡ ለግለት ፡
 የሚነገር ።
 ቤት ፡ ማያ ፤ የግብዣ ፡ ስም ፤ መሽሪት ፡
 ከመሽሪው ፡ ጋራ ፡ ያባት ፡ የናቷን ፡ ቤት ፡ የምታ
 ይበት ፡ ከዘመድ ፡ የምትቀላቀልበት ፡ የሰርግ ፡ ሳ
 ምንት ፡ ድግስ ። መለስ ፡ ብለኸ ፡ መልስን ፡ እይ ።
 ቤት ፡ መለስ ፤ ባልትና ፡ ጃያ ፡ ዘዴ ፡ የ
 ቤት ፡ እስተዳደር ። እከሲት ፡ ቤት ፡ መለስ ፡ እታ
 ውትም ፡ እንዲሉ ።
 ቤተ ፡ መምህራን ፤ ያስተማሪዎች ፡
 ቤት ፡ ፈረንጆች ፡ እካዲሚያ ፡ ይሉታል ።
 ቤት ፡ መምቻ ፤ የመድከፍ ፡ የላላውም ፡
 ቅኔ ፡ መዝመሪያ ፡ ቤት ፡ (ስንኝ) ።
 ቤተ ፡ መንግሥት ፤ ነገሥታትና ፡ መኳ
 ንንት ፡ የሚገቡበት ፡ ሥራ ፡ የሚሠሩበት ፡ የመንግ
 ሥት ፡ ቤት ፤ የንጉሥ ፡ ግቢ ።
 ቤተ ፡ መቅደስ ፤ ቤተ እግዚአብር ፡ መቅ
 ደስ ፡ አራት ፡ መቅደስ ፡ ወንጌል ፡ ቤተ ክሲያን ፡

ከአስራሌልና፡ ከክርስቲያን፡ በቀር፡ ሌላ፡ የማይገባበት ።

ቤተ፡ ማርያም ፤ እመቤታችን፡ የነበረችበት፡ የቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ ቤት፡ (ዮሐ፲፱፡ ፳፮) ።

ቤት፡ መታ፡ ፤ የማንኛውንም፡ ቅጂ፡ በንፃ፡ ዝመረ ።

ቤተ፡ ንጉሥ ፤ ሞላልኛ፡ ሰቀልኛ፡ ያይዶል፡ ክብ፡ ቤት፡ አላራሽ፡ (ዳን፯፡ ፲) ። በዚህ፡ ዐይነት፡ የተሰፋ፡ ደስታ፡ ድንኳን ፤ የንጉሥ፡ ቤት፡ ማለት፡ ነው ።

ቤተ፡ ንጽሕ ፤ መታጠቢያ፡ ቤት ።

ቤተ፡ ሠሪ ፤ ቤት፡ የሚሠራ ። (ተረት) ፤ ዘማች፡ ለባልንጀራው፡ እኔ፡ የገደልኩት፡ ደም፡ አልወጣውም፡ በለው ፤ ቤተ፡ ሠሪውን፡ ገድለኸ፡ ይኸናል፡ አለው፡ ይላሉ ።

ቤተ፡ ሠሪ፡ ሷላ፡ ይመጣል ፤ ያለቀውን፡ ሕንጻ፡ ይነቅፋል ።

ቤት፡ ዐይጥ ፤ የቀድሞ፡ ጭፍራ፡ ስም ።

ቤተ፡ ፈት ፤ አግንቶ፡ ያጣ፡ ከብር፡ የተዋረደ ። አዳምን፡ የቤተ፡ ፈት፡ ልማድ፡ አላገኘውም፡ እንዲሉ፡ መተርጉማን ።

ቤተ፡ ጸሎት ፤ የጸሎት፡ ቤት፡ ምክራብ፡ መስጊድ ።

ቤተ፡ ቀሊል ፤ የቀሊል፡ ወገን ፤ ወይም፡ ነገድ ።

ቤተ፡ ቂማጣ ፤ የቂማጣ፡ ትውልድ ። (ተረት) ፤ ከቤተ፡ ቀሊል፡ ቤተ፡ ቂማጣ፡ ይሻላል ።

ቤተ፡ ሰብ ፤ (ሰብአ፡ ቤት) ፤ የቤት፡ ሰው፡ ለባለቤት፡ የሚታዘዝና፡ የሚያገለግል ፤ ታዛዥ፡ አገልጋይ፡ ተቀላቢ፡ ግብረ፡ በላ፡ ቤተኛ ፤ የቤት፡ ውልድ ። ሐዋርያት፡ አርድእት፡ ምእመናን ። ጀጅው፡ ቤተ፡ ሰብ፡ እንዲሉ ።

ቤተ፡ ሰቦች ፤ የቤት፡ ሰዎች ።

ቤተሳልገኝ ፤ የሥጋ፡ ብልት ፤ ፪፡ ጉድንና፡ የወርች፡ ሥጋ ።

ቤተ፡ ተውኔት ፤ የጨዋታ፡ የግቅ፡ የሥላቅ፡ ቤት ። ፈረንጆች፡ ቴአትሮን፡ ይሉታል ።

ቤቱን፡ አሸነፈ ፤ ራሱን፡ ቻለ ፤ ቸግርን፡ አረቀ ።

ቤቱን፡ ሰው፡ አያውቀውም ፤ አንድ፡ ቀንም፡ ሰውን፡ አልጋበዘም ፤ አላበላም ፤ አላጠጣም ።

ብቻ ፤ (ባሕቱ) ፤ ዐቢይ፡ አገባብ ። በቁመ፡ እንጂ፡ ግን ። አላቻ፡ ጋብቻ ፤ ቂይ፡ ብቻ፡ ቂይ፡ ብቻ፡ (ጀዚና፡ ፪፡ ፮) ። አርባ፡ ሽንሽ፡ ና ፤ ዐጪርና፡ በራ፡ ሰው፡ አታምጣቦኝ፡ ብቻ ።

ብቻ ፤ (ባሕቲት) ፤ ቅጽልና፡ በቂ ። እሱ፡ ብቻ ፤ እንተ፡ ብቻ ። ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ፤ አምላክ፡ ብቻ፡ ሰው፡ ብቻ፡ አይደለም ፤ በተዋ

ሕዶ፡ (ባንድነት)፡ አምላክና፡ ሰው፡ ነው፡ እንጂ ፤ ቅጽል ። ብቻውን፡ የበላ፡ ብቻውን፡ ይዋታል ፤ በቂ ። ጌሱስ፡ አገባብም፡ ይኸናል ፤ (መዝ፩፡ ፪) ። ብቻሽ፡ ብቻቸው፡ ብቻችሁ፡ ብቻዋ፡ ብቻሽ፡ ብቻዬ፡ ብቻችን፡ እያለ፡ እስከ፡ ጽ፡ ይዘረዝራል ። በደቂቅ፡ መነሻነት፡ ሲነገር፡

ለየብቻ ፤ (ለእየብቻ) ፤ ለያንዳንድ ፤ ለየራስ ፤ ለየቅል ። ዳንኤል፡ ረበናትን፡ ለየብቻቸው፡ ጠየቃቸው ።

ብቸኛ ፤ ባተሌ፡ ባታይ ፤ ባሕታዊ፡ መኖኝ ።

ብቸታ ፤ ብቻ፡ መኾን ፤ መለየት፡ ልዩነት ።

ብቻነት ፤ ብቸኛ(ኝ) ነት ፤ ዝኒ፡ ከግሁ ፤ ባተሌነት፡ ባሕታዊነት፡ መኖኝነት፡ (መዝ፩፡ ፩) ።

ብቻ፡ ለብቻ ፤ አንድ፡ ላንድ ። ዳዊትና፡ ጎልያድ፡ እስክንድርና፡ ፋዝ፡ ብቻ፡ ለብቻ፡ ተገናኙ ።

ቦታ፡ (ዎች) ፤ ዐጸድ፡ መካን) ፤ ሲፍራ፡ ሰፈር፡ ግድሪያ፡ መኖሪያ ፤ ቤት፡ ዐጥር፡ ቅጥር፡ ያለውና፡ የሌለው፡ ወጅድ፡ (በእት) ። ቤትና፡ ቦታ ፤ አንድ፡ ዘር፡ ናቸው ።

በተበተ ፤ (በትበተ) ፤ በጠበጠ፡ ፈለፈለ፡ ውስጥ፡ ውስጡን፡ በላ፡ አቃጠለ፡ በገበገ ።

በትባሻ ፤ የበተበተ፡ የሚበተበት፡ የሚበላ፡ ውሻ፡ ኹብ፡ እሳት፡ ቂጥኝ ።

ብትበታ ፤ በጥበጣ፡ ብግበጋ፡ ፍልፈላ ።

መበትበት ፤ መበጥበጥ፡ ማቃጠል፡ መብላት ።

መበትበቻ ፤ መበጥበጫ፡ መፈለፈያ፡ መበገበጊያ ።

አስበተበተ ፤ እስቦጠቦጠ፡ አስፈለፈለ ፤ አስበገበገ ።

ማስበትበት ፤ ማስበጥበጥ፡ ማስፈለፈል ።

ተበተበተ ፤ ተበረቦረ፡ ተበጠቦጠ፡ ተፈለፈለ ፤ ተበላ፡ ተቃጠለ፡ ተበገበገ ።

መበትበት ፤ መበርበር፡ መቃጠል ።

ቢተዋ ፤ (ጀባሙ፡ ፩፡ ፲)፡ እንደ፡ ዋንጫ፡ ያለ፡ የክንድ፡ አንባር፡ በጀ፡ ወገን፡ ማጠፈያ፡ ያለው፡ በሽቦ፡ የሚጋጠም ፤ ያፂ፤ ገዳይ፡ ሽልማት ፤ በትግሪኛ፡ ቢታ፡ ይባላል ።

ቢትወደድ ፤— ባለሙሉ፡ ሥልጣን ፤— ባተ ።

በተሐ ፤ (ትግ፡ በቲሐ) ፤ ብርዝ፡ ለጋ፡ ጠጅ፡ ጊሾ፡ ያልበዛበት፡ ያልበሰለ፡ (ጀነገ፡ ፲፱፡ ፱፤ ዮሐ፩፡ ፭) ።

በተከ ፤ (በቲከ፡ በተከ) ፤ በሐከ፡ በጠቀ፡ በጠሰ፡ ቂረጠ ፤ አባላ፡ መታ ።

መበተከ ፤ መበሐከ፡ መበጠሰ ፤ አባላ፡ መምታት ።

በታተከ ፤ በብዙ ፡ ወገን ፡ ቁረጠ ።
 አበተከ ፤ (አብተከ) ፤ ከንቱ ፡ አደረገ ፡
 አበላሽ ፡ ነገርን ።
 አስበተከ ፤ (አብተከ) ፤ አስበሰከ ፡ አስ
 በጠሰ ።
 ተበተከ፤(ተበትከ) ፤ ተበሰከ ፡ ተቋረጠ ።
 ብትከ ፤ (ብቱከ) ፤ የተበተከ ፡ የተበጠሰ ፤
 ቋንጥው ፡ የደም ፡ ሥሩ ፡ መትኑ ፡ የተቋረጠ ፤
 አባላ ፡ የተመታ ፤ ጥንብ ፡ ውዳቂ ፤ ታንቆ ፡ የሞተ ፡
 ከብት ፡ ማንኛውም ፡ እንሰሳ ።
 መበተከ ፤ መበሰከ ፡ ቋንጥን ፡ መቁረጥ ፡
 አባላ ፡ መመታት ፤ መበላሸት ፡ ከንቱ ፡ መኾን ።
 ተበታተከ ፤ ተበላሰከ ፡ ተበጣጠሰ ፡ ተቋ
 ራረጠ ።
 መበታተከ ፤ መበጣጠሰ ፡ መቁራረጥ ።
 አበታተከ ፤ አበጣጠሰ ፡ አቋራረጠ ።
 ማበታተከ ፤ ማበላሰከ ፡ ማቋራረጥ ።
 አብተከተከ ፤ በታተከ ፡ በጣጠሰ ፡ ቋራ
 ረጠ ። ዐይን ፡ አበጀ ፡ አሳመረ ፤ የንጀራ ።
 ማብተከተከ ፤ መበጣጠሰ ፡ መቁራረጥ ።
 ዐይን ፡ ማበጀት ።
 ተብተከተከ ፤ ተበሰከሰከ ፡ ተቋራረጠ ፡
 ተበጣጠሰ ፤ አማረ ፡ ሰመረ ፤ ዐይን ፡ ብቻ ፡ ኾነ ።
 ብትከትከ ፤ የተበታተከ ፤ ብጥስጥስ ፡ ቊ
 ርጥርጥ ፡ ብስከሰከ ።
 ብትከትከ ፤ ዐይን ፡ በጎና ፡ ሰፍነግ ፡ መ
 ላይ ፡ ጤፍ ፡ እንጀራ ።
 ብትከትከ ፡ አለ ፤ ብስከሰከ ፡ አለ ፤ ተበ
 ጣጠሰ ፡ ተበላሽ ።
 መብተከተከ ፤ መብሰከሰከ ፡ መብጠሰ
 ጠሰ ።
 አበታተከ ፤ አቋራረጥ ፤ መበሰከ ፤ ቁረጣ ፡
 ብጠላ ።
 በተል ፤ የሰሜን ፡ ዐምባ ፡ ተራራ ።
 ቡችላ ፡ (ሎች) ፤ የውሻ ፡ የኸብ ፡ የተ
 ከላ ፡ የቀበሮ ፡ የነብር ፡ የግሰላ ፡ ያንበሳ ፡ ግልገል ፡
 (ማቱጅ ፡ ጽጂ) ።
 ቡቺ ፡ (ች) ፤ የውሻ ፡ መጥሪያ ፤ ከቲ ።
 ቡች ፡ ቡች ፤ ዝጊ ፡ ከማሁ ፤ ከቲ ፡ ከቲ ።
 ባተለ ፤ (ዕብ ፡ ብቱላ ፤ ልጃገረድ) ፤
 ሚስት ፡ አልባ ፡ ኾነ ፤ ብቻውን ፡ ወራ ፡ ለፋ ፡ ደክመ ።
 ባታይ ፤ የባተለ ፡ የሚባተል ፤ ባሕታዊ ፡
 ብቻውን ፡ የሚኖር ፤ ፈት ።
 ባተሌ ፡ (ዎች) ፤ ሚስት ፡ የሌለችው ፡
 ወንድ ፤ ባል ፡ የሌላት ፡ ሴት ።
 ባተሌ ፤ የባታይ ፡ ወገን ፤ ብቸኛ ።
 ባተሌነት ፤ ብቻነት ፤ ብቻ ፡ መልፋት ።

ባተሌ ፡ ኾነ ፤ ባተለ ፤ ባታይ ፡ ኾነ ።
 መባተል ፤ ብቻ ፡ መኾን ፤ ብቻ ፡ መሥ
 ራት ።
 አባተለ ፤ ብቸኛ ፡ አደረገ ፤ አለፋ ፡ አደከመ ።
 ማባተል ፤ ብቻ ፡ ማድረግ ።
 ማባተያ ፤ ብቻ ፡ ማድረጊያ ፤ ማልፊያ ፡
 ማድከሚያ ።
 ባተሎ ፤ ዘባተሎ ፤ (ብጡል ፡ ዘበ
 ጠለ) ፤ ዕላቂ ፡ ውዳቂ ፡ የባተሌ ፡ ልብስ ።
 ቤቱል ፤ (ቤተ ፡ ኤል) ፤ ቤተ ፡ አም
 ላክ ፤ ያምላክ ፡ ቤት ፡ (ዘፍጽጽ ፡ ገዢ ፡ ጸጽ ፡ ገጽ ፡ ገጽ) ።
 በተነ ፤—ወረወረ ፤ ዘራ ፡ አዘራ ፡ መንሽ ፡
 አለ ፤ ዘረዘረ ፡ ዘረረ ፤ ፈታ ፡ ለየ ፡ ፈነጠቀ ፡ ነሳነሰ ፤
 የዘር ፡ ያኼዶ ፡ የገንዘብ ፡ ያፈር ፡ የሽንጎ ፡ የደም ፡
 የሣር ፡ (ሩትዩ ፡ ጃ ፡ መዝገ፤ ፤ ፤ ሉቃጅ ፡ ገዩ) ።
 በተነ ፤ ጃ ፡ አደረገ ፤ የምግብ ።
 በታኝ ፡ (ኞች) ፤ የበተነ ፡ የሚበትን ፡
 የሚዘራ ፤ ወርዋሪ ፡ ዘራ ፡ አዝራ ፡ (ምሳገጽ ፡ ፤) ።
 በትን ፤ ዝጊ ፡ ከማሁ ፤ ዐጭዶ ፡ በትን ፡
 እንዲሉ ።
 ብተና ፤ ውርወራ ፡ ዝርዝራ ፡ ፍንጠቃ ።
 መበተን ፤ መዝራት ፡ መዘርዘር ፡ መዘረር ፤
 መንሽ ፡ ላይዳ ፡ ማለት ።
 መበተኛ ፤ መዘርዘሪያ ፡ መዘረሪያ ፡ ማስማ ፤
 እጅ ፡ ዐውድማ ፡ ዕርሻ ።
 በታተነ ፤ ፈታታ ፡ ለያየ ፤ እየብቻ ፡ አደ
 ረገ ፤ ፈነጣጠቀ ፡ ነሳነሰ ።
 መበታተን ፤ መወራወር ፡ መለያየት ።
 መበታተኛ ፤ መለያያ ፡ ምክር ፡ ተንኩል ።
 አስበተነ ፤ አዘራ ፡ አስለየ ፡ አስወረወረ ፡
 አዘረዘረ ፡ አስፈነጠቀ ፡ አስነሳነሰ ።
 አስበታኝ ፤ ያስበተነ ፡ የሚያስበትን ።
 ማስበተን ፤ ማዘራት ፡ ማዘረር ።
 ማስበተኛ ፤ ማዘሪያ ፡ ስፈት ፡ ጊዜ ።
 ተበተነ ፤ ተዘራ ፡ ተዘረዘረ ፡ ተለየ ፡ ተፈታ ፡
 ተነሳነሰ ፡ (አሳገጽ ፡ ገጽ ፡ ጸጽ ፡ ያዕጽ ፡ ገጽ ፡ ገጽ) ።
 ተበታኝ ፤ የሚበተን ፡ ጉም ፡ ደመና ፡
 ጨስ ፡ ዐመድ ፡ ትቢያ ፡ ዐፀራ ፡ ሰራዊት ።
 ብትን ፤ የተበተነ ፡ የደቀቀ ፡ ደቃቅ ፡ ደቂቅ ።
 ብትን ፡ አደረገ ፤ በተነ ።
 ብትን ፡ አለ ፤ ተበተነ ።
 ብትን ፡ ድልሽ ፤ ስልቅ ፡ የድልሽ ፡ ዶ
 ቂት ፤ የላመ ፡ በርበሬ ።
 ብትን ፡ ሰዋሰው ፤ ቦታ ፡ ጊዜ ፡ አካል ፡
 ባሕርይ ፡ ስም ፡ ግብር ፡ ነገር ።
 መበተን ፤ መዘራት ፡ መዘርዘር ፡ መዘረር ።

መበተኛ ፤ ተና፡ ማሳ ።

ተበታተነ ፤ ተለያየ፡ ተሠራጨ፡ ተወራኝ።

ብትንትን ፤ የተበታተነ፡ የተለያየ ፤ በ

ብዙ፡ ስፍራ፡ የተዘራ ። (ግጥም) ፤ እንትትን፡ በ
ንትን፡ አደረገው፡ ብትንትን ።

ብትንትን፡ አደረገ ፤ በተነ ።

ብትንትን፡ አለ ፤ ተበተነ ።

ብትንትን፡ ወጣ ፤ ፈረሰ፡ ተናደ፡ ተመላ
ቀለ ።

መበታተን ፤ መለያየት፡ መሠራጨት ፡
መስምረት ።

መበታተኛ ፤ መሠራጫ፡ መወራኛ ።

አባተነ ፤ አዛራ፡ አለያየ፡ አሠራጨ ።

ማባተን ፤ ማዛራት፡ ማለያየት ።

ማባተኛ ፤ ማዛሪያ፡ ማሠራጫ ።

አበታተነ ፤ አዘራዘረ፡ አራጨ፡ አፈና
ጠቀ ።

ማበታተን ፤ ማራጨት፡ ማፈናጠት ።

አበታተን ፤ አዘራር፡ አዘራዘር ፤ መበተን ።

ብቸና ፤ ያገር፡ ስም ፤ በጉዣም፡ ውስጥ ፡
ያለ፡ አገር ።

በትር ፤ (በቲር ፡ በተረ ፡ በትር) ፤

ዘንግ፡ ሽመል፡ ምርዘዝ፡ ዳላ፡ ጉመድ፡ ከንተሮ፡
መንደርቱ፡ ለበቅ፡ ጨንገር ። የፈራ፡ በትር፡ ዐሥር
እንዲሉ ። በንግሥተ፡ ነገሥታት፡ ዘውዲቱ፡ ዘመን፡
ይህ፡ ተረት፡ ተፈጽሟል ። አንድ፡ ሠዓሊ፡ ሚስቱን፡
ከወንድ፡ በያዛት፡ ጊዜ፡ በቤቱ፡ ውስጥ፡ እንድ፡
ሸክም፡ ፍልጥ፡ ነበርና፡ እንዳንዱን፡ እየመዘዘና፡
እያማረጠ፡ ጥሉ፡ ከጨረሰ፡ በኋላ፡ የሚስቱን፡
ውሽማ፡ ምራሻለኹና፡ ሺድ፡ አለው፡ እየተባለ፡
ይወራ፡ ነበር ።

በትር ፤ የጉራጺ፡ ምት ።

በትረኛ ፤ ተማች፡ ዱለኛ ።

በትረ፡ ወርቅ ፤ ከወርቅ፡ የተሠራ፡ ዘንግ ።

በትረ፡ ያሬክ ፤ የተድባበ፡ ግርያም፡ እ
ለቃ ፤ ሊቀ፡ ጳጳስ፡ መዝሙሪያ፡ አባት፡ ማለት፡
ነው ።

በትረ፡ ሙሴ ፤ የማሪያም፡ ዘንግ ፤ ቸር
ንቸር ፤ ባለማእዘን፡ ዕንጨት፡ ወላድ፡ በምጥ፡
ጊዜ፡ የምትይዘው ።

በትረ፡ ቃቃን ፤ ዱቅንዱቅ ፤ መንደራት ፤
የካከራ፡ ብረት፡ በትር ፤ ድጅኖ ። በገእዝ፡ ምን
ኃል፡ ይባላል ። ቃቃንን፡ እይ ።

(ቧተረ) ፤ አንቧተረ ፤ ጉራ፡ ተናገረ ፤
አንገራበደ፡ አንቸሸረ ። ላይመታ፡ እመታለኹ ፤
አለ ፤ በትር፡ አማረጠ ።

አንቧታሪ ፤ ያንቧተረ፡ የሚያንቧትር ፤ እ
ንገራባጅ፡ አንቸሸረ ፤ ጉረኛ ።

እንቡትርያ ፤ ተገዳርት፡ እንጀባ፡ ትም
ክት ፤ ጉራ ።

ማንቧተር ፤ ማንቸሸር፡ ማንገራበድ ።

ቦተረፈ ፤ (ተረፈ) ፤ ነከሰ ፤ አብዝቶ ፤
ቦጩቀ ፤ ቂጥን፡ ጭንን፡ ባትን፡ ቦጭቆ፡ ወሰደ ።

መቦትረፍ ፤ መቦጩቅ፡ ማበላሸት ፤ እን
ዳለወገን፡ ማድረግ ።

አስቦተረፈ ፤ አስነከሰ ፤ እስቦጩቀ ።

ተቦተረፈ ፤ ተነከሰ ፤ ተቦጩቀ፡ ተወሰደ ፤
ሥጋው ።

ቡትርፍ ፤ የተቦተረፈ፡ የተበላሸ ፤ ቡጭቅ ።

ቡትርፍ ፤ አደረገ ፤ ቡጭቅ፡ አደረገ ።

ቡትርፍ፡ አለ ፤ ቡጭቅ፡ አለ ።

በተተ ፤ ዐለቀ፡ አረጀ ፤ የልብስ ።

ብትቱ ፤ ዕለቱ፡ ውዳቱ፡ ዘባተሉ፡ ጨርቅ ።
በተበተን፡ እይ ፤ የዚህ፡ ዘር፡ ነው ።

ብተት ፤—መባት ፤—ባተ ።

7

7 ፤ ይኛ፡ ፈደል፡ በአበገደ ። ስሙ፡ ገምል፡
(ግመል) ፤ አኃዝ፡ ሲኾን፡ ጉ—ዩ፡ ይባላል ።

7 ፤ የቀ፡ ወራሽ ፤ ወቀጠ=ወገጠ ፤ ዘቀጠ=ዘ
ገጠ ፤ ወቀጠ፡ ዘቀጠ፡ የሺዋ ፤ ወገጠ፡ ዘገጠ፡ የጉ
ንደር፡ ነው ።

ጋ ፤ በቃል፡ መጨረሻ፡ እየገባ፡ ዘንድና ፤
አጠገብ፡ ስፍራ፡ ይኾናል ። ሲነገርም ፤ እኔጋ፡ እን
ተጋ፡ እሱጋ፡ ይላል ። ጌን፡ እይ ፤ ከዚህ፡ ጋራ፡
አንድ፡ ነው ።

ጋ ፤ እነት፡ አንድጋ ።

3 ፤ (ቆዕ) ፤ ጓሚያ፡ ያልበሰለ፡ ፍራ፡
ጨርቅ፡ ቃሪያ ፤ በትግሪኛ፡ ጉዕ፡ ይባላል ። ጓይን፡
ተመልከት ፤ ከዚህ፡ ጋራ፡ አንድ፡ ነው ።

3 ፤ አለ ፤—ጮኸ ፤—ጓንጓ ።

ጌ ፤ እንደ፡ ጋ፡ በቃል፡ መጨረሻ፡ እየገባ፡
ምድር፡ ቦታ፡ ስፍራ፡ ተብሎ፡ ይተረጉማል ።
(ማስረጃ)፡ እጅጌ፡ ባለጌ፡ ገደለጌ፡ ገዳምጌ፡ ጉራጌ፡
ግርጌ፡ ደረሰጌ፡ ወገብጌ፡ ዋንዛጌ፡ ሐረርጌ፡ ይተጌ፡